

n minden
közönséges
errel, kompikt
érelfizeten 15

rovicska
BARTA-féle,
50, 4 liter
börmenive.
SZERVGYAR
szám. 26973

ni vétel.
zamaradi szá-
szerítő körül-
t eladók; ma-
zoba 180 frt,
nyvszekrény-
mények 2 frt,
zönygek, lám-
állany 14 frt.
reladás Dob-
sáló-utcai sa-
26614

árak!
szolgálat!
szabás!
János
56. l. em.

iskolai
és bármely
egára előké-
és és ma-
alamint fel-
k is) kik ta-
félbeszaki-
bb idő alatt
el szaktaná-
e mellett.
ítás. Tanít-
rlátószám-
el. Díjazás
izsga esetén
tással szol-
Budapest,
3. 27997

ulákat
logosított,
gyöngyö-
zűstöt és
0.000 kor-
en kivál-
rtéket ki-
akab
eskedő
ST.
l. szám.
asarokán

butor
ek; maha-
kat, ebéd-
kat, rézbu-
kat, perza
nyegeket,
füveg- és
t, petro-
ronszob-
gványokat,
iményeket,
dezéseket,
zéseket.

Fia
berendezés
(Ujvilág-)
éjéjrat. Az
Telefon
ncsen.
26618

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyre szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 700.

Hatvan esztendő.

Irta: Váradi Antal.

Hatvan esztendeje ma, hogy meglebbentette hatalmas szárnyait az eszme s fölemelkedett a magasba, szemeláttára egy egész nemzetnek s azóta ott lebeg a magas égen, mint gondos őre a népjogoknak, a nemzet fejlődésének, lelke viharainak, hirdetője győzelmeinek s őrizője, védelmezője a nehéz órákban, a márczius idusának sas-szárnyu szülőtte — a sajtószabadság!

Halkan permetező tavaszi esőben, a mely megtermékenyítette a barázdát s a lelkeket egyaránt, összegyűlt nép ezrei voltak tanúja születésének. Nem kisebb emberek ragadták meg a sokáig lánczot hordott gép hajtókerekét, mint Petőfi és Vasvári s csikorogva, mintha a sötétség szelleme csikorgatná fogait, repült ki a gép méhéből a magyar szabadsajtó első szülőtte, a „Talpra magyar!”

És talpra állott hívó szavára az egész nemzet s utánna dörögte a költőnek az ihletett eskü szavait: Esküszünk, hogy rabok többé nem leszünk!

Hatvan hosszú, nehéz, véres és könyáztatott esztendeje annak, hogy az eskü elharsant. De nem visszhangtalan. Első felavatása az ég szelid könyjében, hulló záporban, — majdan a magyar szívek hulló vérében, a harcok mezején történt. Aztán a sötét esztendők kriptá-köve nehezült rá, lepecsételték a sirkövet és öröket állítottak mellé, hogy

megcsufolják a feltámadást. De nincs az a sziklabércz, amely egy nép szabad lelkét bénán tudná tartani. Gördítsétek rá a Tátra tömegét, — a harmadik nap hajnala azt is megrepesztí s nincs az a fegyverzaj és lánczcsörgés, amely elnémita a halleluját.

Feltámadt megint. Látták, csodálták milliók, mint a feltámadt Messiást. S akik még kételkedtek: ujjait odabocsáthatták a sajtó vértanúinak friss sebeibe, — de nem kételkedtek soká. Belátta, megérezte mindenki, hogy sajtójának szabadsága nélkül holttetem a népjog s a nemzetfejlődés virágai, mint a pin-czébe zárt növény — csenevész, szintelenek s gyümölcsöt nem hozhatnak soha!

Éltető levegője, létfeltétele az egészséges, a szárnyait bizton emelő sajtó mindannak, ami jogainkkal, kötelességünkkel szervesen összefügg. Született ellenőrzője a nemzet lépéseinek, vezére, irányítója szándékainak s historiografusa tetteinek. Ezért kell óvnunk a sajtó szabadságát, függetlenségét, mint pálládiumot, mert az a nemzet szabadsága, függetlensége. És mint a millió apró ólombetű lelketlen tárgy, amíg gondolkodó fő és munkáskéz sorokká nem tömöríti, melyekben eszmék világa lobog: azonképen a nemzet és a sajtó egyeseinek, mint egy-egy betűnek kell sorokká tömörülnie, hogy bennük, hogy általuk a nemzet-lélek nyerjen pregnans kifejezést!

Megkísértették lekötni, szárnyait megnyirbálni, — bekötni a szeméit, lánczra-verní szabad röptét. Nem bírtak vele. A márczius tizenötödikének szelleme örködött fölötte, s a nemzeteskü tiltó szövege harsant fel, mint egy szájból: Ne érintsd! Rabok többé nem leszünk!

És ezen az ünnepen ujult erővell kell föl-harsanni a nemzeteskünek, hogy a jövőd megpróbáltatásokra megacézolozzon bennünket. Nagy és nehéz idők állanak a jövődök fátyola mögött. A nép, a mely megbűnhődte a multat és jövődöt, még egy nagy és nehéz megpróbáltatás harcza előtt áll. Vértézze magát egyetértő hazafisággal, az egyesülés pajzsával s kövesse annak a sajtónak vezérő szövege-t, a mely ma hatvan esztendeje törte szét százados lánczait s több mint fél-száz esztendő derűjében, borujában nem hagyta el a nemzetet!

Hivatása magaslatán áll ma is a Petőfi-megszentelte szabad sajtó. Fegyverei súlyosak, de nemesek, mert a haza szeretetének, a nemzet jogéretének tüzeiben acézolozottak. És ha újra jönnének sötét idők, a melyek megpróbálnák összeforrasztani a szerteuzott lánczokat: a nemzet, mint egy ember fog fölkelni, hogy megvédje sajtójának szabadságát, mint a hogy a sajtó, mint egyetlen fölemelt kéz kelt védelmére hajdan a nemzetnek, hogy megvédelmezze szabadságát.

Minden eszmének vannak vértanúi és apostolai. Az Ujépület börtönei, az olmtüzi és jofestadi kazamaták beszél-

Tizenharmadik János takarója.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnomás tilos.)

I.

A régi jólét megmentett romjai is eltűnedeztek lassankint az egyszobás kis lakásból. Míg ezek megvoltak, még lehetett beszélni eképp: ez a sarokszobában állt, . . . ez meg a nagy oszlopos kékteremben; azon a karosszéken ülve szolgáltattott igazságot a nagyapánk; ezzel az aranyos himzett terítővel volt letakarva tizenharmadik János, aki . . .

Persze nagy ur volt. Rémséges nagy ur, akinek hét faluban harangoztak, mikor meghalt. Hét faluban s most a büszke nagy ur dus aranyveretű koporsótakarója a Nefeleits-utca egyik dohos házában van elkönyveelve szépen a többivel. Vele együtt prémes bundák, kopott felöltök, poros szőnyegek és igen közönséges egyéb holmik. Olyanféle, amelyek ösökkkel nem dícselkedhetnek. Mindegy, szépen meglapulnak a sötét szobában, várva a megváltó feltámadást. És megjön ez is . . . Az árverés olyan biztos, mint a halál! . . .

Tizenharmadik János arannyal himzett ékes takarója volt az utolsó eladható darab a régi vagyomból. Nehezen váltak meg tőle. A hatalmas oligarcha kései utódja a saját koporsó-jára szánta ezt a családi szokás kedvéért, mert ez takarta minden feldörögő nagyőri Eöry koporsóját, ha kiköltöztek az árnyékvilágból. Hát ezért tartogatták a himes, gyönyörű takarót. Egy nap azonban ettől is meg kellett válni. A

szükség hideg csontkeze keményen kopogtatott az egy szobából álló Eöry-kurián melynek szűk konyhájára nyíló ajtáján ott diszlett az ékes nemesi czimer. Igaz, csak szerényen a kuriához mérten, összezsugorodva egy névjegynagyságu papiroson.

A takarót el kellett adni. Megsíratták, megvásárolták, mégis el kellett vinni a Nefeleits-utczába. Olga vitte el, a legnagyobb lány. Roskadozva vitte, mert nagy teher a szegény, a megalázás. Fel se mert nézni, míg sietve ment át a vég nélküli utcák embertömegén. Azt hitte, mindenki tudja, mit visz a kraiczáros újságba betakarva. Pedig az emberek, a nagyváros hidegszívű, sokbajú emberei nem törődtek azzal, amit vitt. Inkább őt nézték, szép, sugár növését. Nem a híres Eöryek vért bámulták meg, csak a lányt. A lányt, akinek arca szép és érzékeket csiklandó egész valója.

A kis pápaszemes szürke ember a rács mögött fitymálva nézte a gyönyörű takarót. Megforgatta, méregette súlyát, nagyságát.

— Remek darab — gondolta, de nem mondta. — Mindazáltal többet adok érte, hogy ki ne válthassák . . . A felesége szalonjába szánta. Tizenharmadik Eöry János biztosan megfordult sírjában erre a gondolatra. Mindegy, Olga már könnyebben, nem olyan félve ment hazafelé.

Megnézték megint, olyik-olyik meg is állt. Olyik merően a szemébe bámult, Olga megvetően utasított el minden közeledést.

Büszke, tiszta lelkéhez a nagyvárosi élet piszkos árja nem érhetett fel. Nem holmi olyan, . . . ő a híres Eöryek véreből való, akik hajdantán királyokkal paroláztak. Úgyet se vetett

a feltolakodó tekintetajánlásokra. Sietve ment az embertömeg között tovább.

Othon könyező szemek fogadták. Apja, az öreg Eöry, akinek kezén usztak el az Eöry-föld utolsó darabkái, kétségbeesve meresztette rá szemét. Anyja, egy megtört, őszhajú matróna, a kezét tördelte, két lánytestvére haneosan sirt. Olga egy markolással kitette a nefeleits-utcai bankókat az asztlira s ő is zokogva borult le a kopott kanapéra.

Rettenetes siralom volt ez. A halálraitétet nem siratják úgy, mint a tizenharmadik János koporsótakaróját. Hé falu harangia nem bugott olyan szomoruan, mint ahogy az Eöryek hajótörtőttei sirtak, siránkoztak, zokogtak a szűk utca piszkos udvaru házában ócska szobácskájában. A kétségbeesés, a megtört büszkeség felszakadozott jajai voltak ezek.

A pénz ott állt halomban az asztalon. Rá se néztek. Rettenő pénz volt ez. A nagy jajtást tompa zuhanás szakította meg. Az öreg Eöry bukott ki kopott karosszékéből. Lezuhant arczal a padlóra. Szegényében kétségbeesett s az élet órája egy pillanatra megállt. Azt hitték meghalt. Arca halovány volt, mint a holtaké. A hatalmas vágás végig homlokán s fél arczán, melyet valami szépasszony-história miatt kapott régen, mikor még telt az Eöry-földből, olyan kék volt, mint soha ezelőtt. Szeme élettelen üvegesedéssel meredt ki.

A rossz kanapéra fektették, egyik a kezét, másik a homlokát, a mellét dörzsölte.

— Meghalt . . . meghalt, — nyögték s bizony az koválygott fejkben, hogy kár volt eladni a híres családi ereklyét. Mi lesz már most. Egy Eöry hogy fekhét koporsóba, hogy mehet

hetnének róla, hogy mennyi vértanuja, mennyi áldozata volt a sajtószabadság hitvallásának. De a míg egy tiszta toll van Magyarországon, amíg lélek tölti el a sajtó munkáit: mint egy falánksz áll föl azoknak a szent jogoknak a védelmében, melyeknek márczius idusa a születésnapja!

Maradjon is így mindig s Petőfi ércszobrán büszkén pihenhet tekintetünk, mert beváltottuk az esküt, a melyet apáink az ő kezébe tettek le:

„Rabok többé nem leszünk!”

Budapest, márczius 14.

A képviselőház a márczius 15-iki ünnepélyekre való tekintettel hétfőn nem tart ülést. Legközelebbi ülését kedden délelőtt 10 órakor tartja s akkor folytatja a házszabályrevízió tárgyalását.

Függetlenségi főrendek. A függetlenségi pártban ismételten fölmerült az a kívánság, hogy a párt a főrendiházban is nagyobb számmal legyen képviselve. Mint értesülünk, a kormány számot vetett ezzel a kívánsággal és a legközelebbi időben több függetlenségi főrendet fognak kinevezni. Politikai körökben azt beszélik, hogy Meczner Béla és Chernel Gyula képviselők fogják a sort megnyitni, akiknek főrendiházi tagokká való kinevezése iránt a kormány már előterjesztést is tett a királynak.

A külügyminiszter magánvéleménye. Egy interpellációra válaszolván Wekerle Sándor ma kijelentette, hogy Aehrenthal báró, a monarchia közös külügyminisztere csak a magánvéleményét mondotta el akkor, amidőn az osztrák delegáció öröme a tisztí fizetések fölemelésének sürgős voltáról értekezett. A kormány még csak ezután fog ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozni és így a külügyminiszter kijelentései mögött nem áll semmiféle hivatalos állásfoglalás. Aehrenthal ur tehát ismét a maga jókedvére és a saját elhatározásából csinált oktan galyibát. Egyéni óhajtaival mulattatta az osztrák delegációt, amelyiknek a szíve összedobbant a külügyminiszter szívével. Ideát Magyarországon azonban kezdjük megelégedni a külügyminiszter ur magánkijelentéseit. Magánmeggyőződése

át a tulvilági hidon csak úgy, mint más közönséges ember fia, mint holmi rongyos, akinek ősei között nincsenek számmal ellátott Jánosok.

Nem lett szükség a takaróra. Az élet órája megint ketyegni kezdett s Eöry János, e néven negyvenedik, megmozdult. Tagjaiba visszatért az élet. Szemében felsillant a lélek tüze. Szóval élt, de talpra állni nem tudott. Lába úgy lógott, mintha nem ő lett volna egykor a legdélcegebb tánczosa hét vármegyének. Az orvos meg is mondta, hogy többet nem fog járni a lábán, de azért sugva jelezte a családnak, hogy nemsokára el fog menni. Már tudniillik oda tullanra, a nagy bizonytalan országba.

Hát így a híres takaróra nemsokára szükség lesz. A pénz még meg volt, csak az hiányzott belőle, amit az orvosnak adtak. Valahogy hozzá kellene tenni még ezt is és ki kellene váltani a takarót.

Igy gondolták el csendesen suttogva kint a szűk konyhában. De hát mit csinálnak aztán. Élni is kell. Rettenetes az éhség, a szükség olyannak, aki mindig csak ióban duskált. Igaz, már egy idő óta hozzászoktak, de a betegnek nem szabad szükségét látni. Nehéz kétségbeesés szállta meg lelküket. Nem mertek hozzányulni a pénzhez, de aztán mégis. Égette a kezöket a pénz, hanem azért aznap este mégis nagyon barátságossá lett a kis kopott szoba. És a pillanatnyi jólét elfeledtette velök, hogy a nagy ősi híres takarójából került ki a jó meleg, a finom illatú étel és a párolgó tea.

II.

Negyvenedik Eöry János lassan ért a halál felé. Olykor nehéz láz szállta meg s rettenetes volt, amit így beszélt. Négy lovat haitott, rettenetesen mulatott, dobálta szóval az ezreket, mint hajdantán a dárídókon, a kártyaasztalnál. A za-

mindenkinek lehet olyan, amilyenben kedvét találja, okos, vagy nem okos, népszerű, vagy népszerűtlen. Felelőtlen állású privát ember el is mondhatja a maga nézeteit akkor, amidőn a kedve tartja, az ő baja, hogy ha a legrosszabb esetben beverik a fejét miatta. Am az, aki felelősségteljes közjogi pozícióban van, fontolja meg többször is, mit mond, mit nem mond, mert minden kijelentése sokkal súlyosabban esik latba, mint egy szimpla magánvélemény. Itt Magyarországon kezdjük immár sokalni a külügyminiszter gyilkori elszólásait; vigyázzon, mert könnyen kerülhet abba a helyzetbe, hogy felelősségteljes állásából menesztve, ezután szabadon mondhatja el „magánvéleményeit”.

Kossuth Ferenc Czegléden. Kossuth Ferenc kerekedelemügyi miniszter holnap a márczius 15-iki emléknapra Czeglédenre utazik. A minisztert több országgyűlési képviselő kíséri el utjában. Az ünnepség délelőtt 11 órakor kezdődik. Az ünnepségen Chernel Gyula orsz. képviselő az orsz. függetlenségi és 48-as párt nevében koszorút tesz le beszéd kíséretében a Kossuth-szoborra.

A házszabályrevízió. A revíziós indítvány feletti vitában a balpárt részéről még Molnár Jenő és Uray Miklós, a nemzetiségiek részéről pedig Maniu Gyula, Popovics György, Oncu Miklós és Kollár Márton fognak felszólalni. A horvát képviselők kedden érkeznek a fővárosba. Az ő maguktartásától függ, vajon az általános vita a jövő héten véget ér-e. A horvátok ma még nem határoztak a felett, vajon az obstrukció fegyveréhez fognak-e nyulni, de minden jel arra vall, hogy azt a küzdelmet, melyet otthon abba kellett hagyniok, itt fokozott erővel folytatni fogják.

Az új nyitrai főispán. Markhot Gyula, volt nyitrai főispán helyébe, mint már megirtuk, gróf Wilczek Frigyes, volt képviselőt nevezik ki. A kinevezés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg.

A bankbizottság ülése. A bankbizottság — mint már közöltük — csütörtökön, e hó 19-én délután 5 órakor tartja a képviselőház I. számú tanácskozástermében ülését. Ez alkalommal dönt a bizottság az elnök és az előadó által előterjesztendő munkaprogram tárgyában.

jos mult gyönyörű szép módja szörnyű képekben zudult át agyán s az irtózatos látományok sorát kaczagva kiabálta bele a kis szoba dohos levegőjébe.

Reszkette hallgatták a többiek, legjobban azonban akkor rettegtek, mikor a híres takaró után kérdezősködött.

— Azt visszaszerezzétek, visszaszerezzétek, — kiabálta rettentő erőfeszítéssel. Az a család... Az enyém.

És úgy gondolták, hogy igaza van apjuknak. A terítőt vissza kell szerezni.

Az érte kapott pénz olvadt, mint a tavaszi hó. Ha előgy, mi lesz akkor. A nagy város ropant áradatában szörnyű harcot vív mindenki az étellel. Kivéve a gazdagokat. Ők mosolyogva, hideg arccal, megindulatlan lélekkel nézik a habok fergetegeiben küzdőket. Aki nem bírja, elmerül. Egy kéz nem nyul feléje. Elmerülnek ők is, biztosan.

— Hátba dolgoznék. — gondolta Olga s egyszerre hirtelen nagy, magasztos érzés szállta meg lelkét. Dolgozni fog az egész családért. Felveszi a küzdelmet a mostoha sorssal, hátha sikerül. Nagy erőt érzett magában s nagy bátorságot. Mártr lesz, szenvedni fog nem önmagáért, de a családért. Annál nemesebb, fenségesebb lesz a küzdelem.

Tehát, dolgozni fog. Nem szól otthon semmit, csak elindult munkát keresni. Nem tudta, hogy kezdje. A kéréshez nem szokott hozzá, inkább csak parancsolt eddig. Meg jóformán azt se tudta, mihez ért, milyen munkához. Nem azért tanították, hogy dolgoznia kelljen. Erre sohase gondolt.

Nézegetté a kirakatokat, a czégtáblákat. Olyan különös volt most előtte a város. Mintha egészen más lenne. Valami félelmetest látott minden házban, mintha szörnyetegek lesekednének

Botrány a Saborban.

— A horvát országgyűlés elnapolása. —

Budapest, márczius 14.

A horvát országgyűlést, mint az előrelátható volt, királyi kéziratral elnapolták. Ezzel a horvát-kérdés új stádiumba lépett, mert most már a horvátok is láthatják, hogy a magyar kormány nem hajlandó velük tovább is a türelem eddigi politikáját folytatni, hanem a legerélyesebben fogja őket arra kényszeríteni, hogy az 1868:XXX. t.-cz., illetve az 1868: I. horvát autonóm törvény-czikk keretében igyekezzenek nemzeti aspirációik megvalósítására törekedni.

Az kétségtelen, hogy a horvát válság nem mai keletű s csakis az időpont esik egybe a Wekerle-kormány munkásságával. A horvát irredentát a régi szabadelvű párti kormányok a szó teljes értelmében mestersegesen növelték nagygyá, mert nemcsak halgatónak tűrték a nagy-horvát álmódzók magyarellenes aknamunkáját, hanem még reményeket is ébresztettek bennük, csak-hogy a magyar országgyűlésbe küldött negyven horvát képviselőnek támogatását a függetlenségi párt és az ellenzék legyürésében a maguk számára biztosítsák. Ez a bünyös és hazafiatlan politika volt az oka annak, hogy a horvát tulzók Horvátországot Magyarországgal teljesen egyenrangúnak kezdték tekinteni, mert hisz sokszor volt rá eset, hogy a kormány egy-egy kérdésben nem rendelkezett nagyobb többséggel, mint azzal, melyet a horvátok biztosítottak számára.

Nem lehet tehát azon csodálkozni, hogy a viszony Horvátország és Magyarország közt teljesen megromlott s hogy a horvátok lassankint megelégedtek Zágrábmegye negyven év előtti köriratáról, mely az abszolutizmus szomorú éveit után az első komoly lépés volt a horvátok részéről arra, hogy az anyaország nekik békejobbot nyujt-

rá. Sokáig habozott, míg végre belépett egy irodába. A nagy hosszú teremben sokan dolgoztak férfiak, nők vegyesen. Mindnyáian lázasan, sietve, görnyedve. Bátoratlanul állt, forgott vele a világ. Mégis egyszer a szeme előtt összeiolyt teremben, a körülötte kavalygó nehéz gőzön keresztül egy fiatal leányt pillantott meg. Ez az arcz bátorságot adott. Feléje tartott.

— Munkát keresek, — mondta határozott, kemény hangon. Fellélegzett, mintha nehéz lidérez szállott volna el lelkéről.

A főnök ur, egy savószemű aranycvikkeres gombolyag, hamarosan kigurult az üvegtetreczből s miért szemmel nézte végig Olgát.

— Milyen munkát óhajt? — kérdezte gyorsan hunyorgálva.

— Öszintén szólva, én nem értek ehhez a munkához, — mondta Olga s mosolygott.

A főnök ur is mosolygott. Nagyot villant a szeme végig a leány termetén, arcán. Egyszerre meg akart becsülni mindent.

— Tessék velem jönni, — mondta s a ketrecz felé mutatott.

Még azon is beljebb vezette Olgát. Itt már puha és kényelmes volt minden. Széles kerevetek terpeszkedtek, nehéz függönyök borították az ablakokat. Ragyogó színű festmények a falon.

A rótt gombolyag betette maga után a vastagon bélelt ajtót.

— Itt már beszélhetünk, — mondta belesüppedve a puha kerevetbe.

A lánynak a kezét fogta s maga mellé akarta vonni.

— Én munkát kérek, — szóló Olga. — Kérem...

— S én munkát akarok adni, — mosolygott a főnök ur s most már simogatni kezdte a lány kezét. — Jól megfizetek, én jól szoktam...

son. Éppen azok az események, amelyek ezt a köriratot megelőzték, világosíthatnák fel ma is a horvátokat arról, hogy állami életük csakis a magyar birodalom keretén belül biztosítható s a horvátok aligha égnének ma forradalmi lázban, ha éppen a régebbi magyar kormányok nem lettek volna az elsők, akik felnyitották a szemüket, hogy a magyar politikában ők, ha akarnak és ha a kormány feltétlen támogatására vállalkoznak, esetleg a magyarság rovására is néha döntő tényezők lehetnek.

A szabadelvű párt bukása után, a Wekerle-kormány hivatalbalépése nemcsak nálunk, hanem lenn Horvátországban is egy becsületesebb korszak kezdetét akarta jelenteni. S ha a volt vezérő-bizottság a fiemei rezolúciót örömmel fogadta, ez az öröm nem akart sem kevesebbet, sem többet jelenteni, mint azt, hogy a koalíciós pártok és a belőlük megalakuló Wekerle-kormány szakítani fog azzal a hagyományos és szégyenletes politikával, melynek egész bölcsesége minden időben abban kulminált, hogy lenn Horvátországban a szerbeket a horvátok ellen s a horvátokat a szerbek ellen uszítsa s ebből a beteges és sorvasztó gyűlölségből akart a maga számára hasznot húzni.

Nem a Wekerle-kormány büne az, hogy a horvát-szerb koalíció most ellene fordul s hogy, mint a veszett kutya, legelőször azt marja meg, aki lánczairól előldotta. De ha ez megtörtént is, ettől sem megijedni, sem pedig túlságos tragikusan felfogni nem szabad. Múltatlan lett volna a magyar kormányhoz, hogy mindjárt tavaly májusban, mikor a horvát hydra először felütötte a fejét, azonnal az erős kéz politikáját alkalmazta volna, mert akkor még joggal lehetett remélni, hogy a horvátok és szerbek végre is észre térnek. De ma már az alkotmányosság keretén belül minden erőteljes eszközt jogosultnak kell tartanunk, mely a horvát-szerb koalíciót kijózanítsa, vagy

legalább azt a tüzet, melyet gyújtott, lokalizálja.

Ezért voltunk mi hivel annak, hogy a magyar országgyűlés hárszabályainak szigorításával lehetlenné tétessék a horvátok obstrukciója s hogy a horvát országgyűlés elnapolásával megnehezíttessék az a piszkoló szóáradat, amely Magyarország ellen ott napról-napra elhangzik s amely úgy látszik annyira lefoglalta a horvátok minden ambícióját, hogy produktív autonóm törvényhozásra kilátás amugy sincs.

Hogy a horvátok ezután miben reménykednek, igazán nem lehet átlátni. Hisz másképpen, mint alkotmányos és parlamentáris uton egyáltalán nem érhetnek el sikereket, mert arra talán mégsem mernek gondolni, hogy az országot nyílt forradalomba keressék, amelynek sikerre vezetéséhez erejük nincs. Azt a fegyvert is kiragadja a szigorított hárszabály a kezükből, hogy a magyar parlament munkásságának állandó megakasztásával a Wekerle-kormányt olyan engedékenységre kényszerítsék, amely az 1868:XXX. törvénycikkben Horvátország számára biztosított jogokat tullepné.

Ha tehát Kossuth Ferencz a képviselőházban a múlt héten azt mondta, hogy a horvát kérdésben tévedett, ez nem vonatkozhatott sem a Wekerle-kormány által eddig követett horvát politikára, sem pedig az akkor már bizonynyal elhatározott további kormányakcióra, hanem csakis arra, hogy kár volt felszabadítani a horvátokat és a szerbeket az egymás elleni gyűlölködés békóiból, mert szabadelvű és nemes politikát csak azokkal szemben lehet folytatni, akik ezt meg is tudják becsülni s akik az akciószabadsággal, amelyet nyertek, nem élnek vissza. Az a beszéd beharangozó volt azokhoz az erélyes rendszabályokhoz, amelyeket a kormány kétségtelenül már akkor elhatározott s amelyeknek sikere egyaránt érdekében lesz Magyarországnak is, Horvátországnak is. Mert értsék meg Supilóék,

a magyar nemzet nemcsak a maga érdekében állónak tartja azt, hogy a horvát-szerb koalíció megtöressék, hanem elsősorban Horvátország érdekében állónak. Mert ismerve a magyar és horvát politikai és gazdasági erők aránytalanságát, tisztában vagyunk azzal, hogy a további harcnak mi lehet az eredménye.

A zágrábi eseményekről a következő tudósításban számolunk be:

Az ülés megnyitása.

Barcsics korelnök pontban délelőtt tizenegy órakor nyitja meg az ülést. A képviselők kevés kivétellel mind jelen vannak és a karzatok is zsúfolásig megteltek.

Künn a Márkus-tér csöndes. A katonaság és a rendőrség kordont vont most is, mint a megnyitás napján, de ma mintha csak kihalt volna az épület környéke. Azok tartanak errefelé, akiknek dolguk van. Csoportosulás sehol nem látható. A kirendeltségnek igen könnyű a dolga.

A tegnapielőtti ülés jegyzőkönyvét Kutusovics Mirko korjegyző olvasta föl, a mai ülés jegyzőkönyvének vezetésére Markovics Milenkót kérte fel az elnök.

A jegyzőkönyv hitelesítése után dr. Herovic osztálytanácsos átnyújtotta az elnapoló királyi kéziratot Barcsics elnöknek.

Barcsics elnök jelenti, hogy királyi kézirat érkezett, amelyet fel fog olvasatni.

Kezdődik a botrány.

Óriási láрма tör ki erre a Starcevic-párt padjain.

Dr. Frank Vladimir: Még ráérünk a felolvasással.

Prabicsevics: Napoljuk el az ülést!
Kiáltások mindenfelől: Előbb hadd alakuljon meg a sabor!

Radics: Még nincs Sabor!
Pisacsics: Csak a megalakulás után olvassák föl a kéziratot.

Tomac (Starcevic-párti): Csak utoljára olvassák fel a magyar pandurok levelét! (Nagy zaj.)

Elegovics: Napirendre! Mutassátok meg, hogy hősök vagytok.

Radics: Most mutassátok meg, hogy férfiak vagytok!

Elnök: Meghódolok az önök akarata előtt! (Ugy van! Helyes! Zsvió Barcsics!)

Generich: Egyesült erővel rázzuk le a magyarok igáját!

Radivojevics (szerb-radikális): Ne izgassátok magatokat, mi is egyetértünk veletek.

Elnök: A királyi kéziratot fel fogom olvasatni, csak az a kérdés, hogy most-e, vagy a napirend elintézése után.

Elegovics: Majd csak a sabor megalakulása után. (Óriási láрма.)

Popovics: Szakítsuk félbe az ülést. (Óriási zaj.)

Elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

A szünetben a képviselők legnagyobb része a párhelyiségekbe vonult át. Egyesek bennmaradtak és csapatokba verődve tanácskoztak. A szociálista Radics közöttük a szót.

— Addig nem mozdulunk innen, míg erőszakosan ránk nem támadnak. Egyenkint vezessenek ki bennünket ebből a teremből...

A karzatról zúgó morajban hallatszik le a tetszészal, amelyet virágos követett.

A vihar.

A szünet után beözönlének a képviselők a terembe és az elnök ujból megnyitja a gyűlést. Megint alig lehet a szavát hallani az óriási zsvajgástól.

— Csak a megalakulás után lehet a kéziratot felolvasni.

A Starcevic-párton ellenmondások keletkeznek, mire ezeket kiáltják feléjük:

— Rauchchal czimboráltok. Gyanusak vagytok! Horvát rabszolgák lesztok!

Zagorác képviselő közbeszól és valakitől ezt a választ kapja:

— Megállj betyár! Odakünn majd megpofozlak!

A Starcevicsek rágyujtanak a horvát néphimuszra. Szép horvát hazánk... kezdik énekelni, de a láрма elnyomja a hangjukat.

— Nyomorult, — sziszegte Olga s kirántotta kezét.

Csak az utcán eszmélt fel. Mintha gonosz álomból ébredne. Egy csomó ördögien vigyorgó arcot látott maga előtt s még most is hallotta az elfojtott kacagást. Rettentő érzés szorongatta lelkét. A sírás fojtogatta torkát. Tehát ennyire sülyedt. Neki merészelt ilyen ajánlatot tenni. Hát olyan már. Micsoda változáson mentett át, hogy olyanak nézik.

Oththon nem szólt semmit, de irtózatosan gyötrődve, álmatlanul, nyitott szemmel virrasztotta át az éjszakát.

Egész éjszaka hallotta apjának hörgő, nehéz lélegzetét, lázas beszédét. Ismét négy lovon járt s dobálta az ezreket, aztán összefüggéstelen szavakat mormogott, de sokszor tisztán, érthetően említette a takarót.

Másnap egész nap a takaróról beszélt.

— Azt hozzátok vissza, mert én meghalok... A koporsómon ott legyen... Ez az én végső akaratom. Mást nem kívánok, azt terítsétek rám. — Sirt, könyörgött. Összekulcsola kezét s kétségbeesett rimánkodással esedezett Olgához. — Édes lányom, azt hozd vissza. Haldokló apád esedezik... Ezt az egyet... Ez borította minden Eöry koporsóját... Nem tudnék pihenni a síromban... Kinevetsz... hiszen tudod, mindig szerettelek... Kérlek, könyörgök.

Aztán összetette kezét s bémult aikával reszketve hebegett. A köny elborította sápadt arcát, végig folyt szakállán, ott ragyogott beesett szemüregében.

Magához vonta Olgát. Szorongatta kezét, aztán reszketve vonta ajkához s molhón csókolta. Apja könye elborította kezét. Mintha parázs égette volna.

— Ugy-e elhozod? Ugy-e... ugy-e... Olga kábult fejjel rhoant el otthonról. Az or-

voshoz ment. Tehát csak napok kérdése még apja élete. Rettentőn zugott a feje, mintha malomkerekek alatt állana. Az apja béna, könytől nedves ajakának égető csókját érezte kezén, azt a rettentő, haldokló, síró arcot látta. Ment, ment tovább, mintha üldöznék.

Egyszer csak ott találta magát a fényes, nagy ajtó előtt, amelyen a minap kábult fejjel jött ki. Csodálatos, most nem félt. Még csak nem is reszketett, mikor végig ment a hosszú termen, le se sütötte szemét, pedig látta, jól látta a különös mosolyt... Egy-egy szem lázas csillogással tapadt rá. Egyenest az üvegtetrecznek tartott s arótt gombolyagnak mosolyogva nyujtotta kezét.

III.

... Semmire sem akart gondolni. Sietett a Nefeletj-utczába. Lázas sietséggel számolta le a pénzt. A szürke emberke boszusan pengette az aranyakat. Szerette volna, ha hamisat talál. Mind jó volt. A felesége szalónjába szánt aranyos terítőt oda kellett adni. Mérgesen tekintett Olgára, de már ezzel nem törődött. Sietett nagyon haza. A lelke égett, rettentő súly fekiútt rajta. Roskadozott, attól félt, hogy nem bír haza se menni.

Apja aludt, oda tette mellé az ágyra a híres családi ereklyét. Aztán futott, futott a szonról.

— Csak még arra legyen erőm. — sirta a lelke fuldokolva.

És volt ereje... Harmadnap pedig Eöry János, a negyvenedik e néven, nyugodtan halt meg, mosolyogva, mint aki legjobban végezte minden dolgát s a család méltóságához is illően szállhatott át az ösökhöz: ott volt raita a családi ereklye, tizenharmadik Jánosnak aranynyal himzett terítője.

— Le a magyarokkal! Le Wekerlével! Le Kossuthal! Le Rauchhal! ...

Elegovics: Szót kérek!

Kiáltások a koalíció padjáról: Nincs szava! Elegovics: Gyávák vagytok, szégyeljétek magatokat. (Fülsiketítő, hosszantartó zaj és láрма.)

Elnök folyton csönget.

Elegovics: Hol marad a Ház szuverenitása? Szép hősök vagytok!

Elnök átnyitja Popovics Dusánnak a királyi kéziratot. A Starcevic-párt éktelen lármában tört ki, a padokat verte, a koalíció a jegyzői emelvény felé tódul, hogy jobban hallhassa a kéziratot.

Elegovics: Gazemberek! Gyávák! Denunciánsok!

Dr. Horvát: Ti fogjátok megszabadítani a nemzetet a magyaroktól, ti, akik Wekerle kommandója alatt álltok. Josipovich kézírata előtt felálltatok helyetekből.

A kavardás tetőpontjára lép. A karzat is segít a zajongásban és újabb virágosít ereszt a képviselőkre.

Mivel a jegyző nem képes a felszólításnak eleget tenni, az elnök ismét felfüggeszti az ülést.

A szünet közben a képviselők abban állapodtak meg, hogy miután a királyi kézirat a főurakhoz, a méltóságokhoz és a népképviselőkhöz intéződött, még pedig ő felsége pecsétjével ellátva, fel kell olvasni.

A királyi kéziratot felolvassák.

A szünet után az elnök ismét megnyitja az ülést.

— A királyi kézirat — ugymond — nem a satorhoz, hanem a nemzet mágnásaihoz, méltóságaihoz és képviselőihez van címelve. Ha a satorhoz lett volna címelve, ez esetben nem olvastatnám fel, mert sator még nincs. Mint-hogy azonban a kézirat a mágnásokhoz, méltóságokhoz és képviselőkhöz szól, fel fogom olvasatni. (Élénk ellentmondások.) Meg kell jegyezni, hogy a kéziratot ő felsége pecsétje van, az ő felsége iránti tisztelet parancsolja, hogy a kéziratot meghallgassuk.

Popovics Dusán felolvassa a márczius harmadikáról kelt kéziratot, amely így hangzik:

„Mi, I. Ferencz József, Ausztria császára, Csehország királya, Magyarország apostoli királya, Horvátország, Szlavonia és Dalmácia királya stb., királyi üdvözlétünkkel köszöntjük a Horvátország, Szlavonia és Dalmácia királyságok országgyűlésében egybegyült főurakat, méltóságokat és képviselőket.

Nagyméltóságú és főtisztelendő, méltóságos és nagyságos hűveim! A Horvátország, Szlavonia és Dalmácia országgyűlésének szervezetéről szóló 1870. évi II. t.-cz. 3-ik §-ában foglalt határozományok alapján Horvátország, Szlavonia és Dalmácia királyságok országgyűlésének üléseiket további elhatározásunkig elnapoljuk.

Egyébként kedvelt hűveinkhez királyi kegyelmünkkel továbbra is hűvek maradunk. Kelt Bécsben, 1908. márczius 3-án.

Ferencz József, s. k.“

A királyi kézirat felolvasása alatt a teremben oly kavardás támad, hogy a jegyző által fölolvastott királyi kéziratból csak egyes szavakat lehetett hallani. A képviselők azt kiáltották:

Maradjunk együtt! Tartsunk össze! Le a darabontokkal! Ki az idegenekkel! Le a magyarokkal! El Magyarországától! Maradjunk együtt és tartsunk üléseket! Dolgozzunk a nemzetért!

Megrohanják az elnökséget.

Surmin (a Starcevic-párt felé): Csak paktáljatok Rauchhal!

Elegovics: Ti nyomorultak!

Banjanin: Abczug Rauch! Le a szövetségeseivel! (Nagy zaj.)

Elnök: A jegyzőkönyv megszerkesztése céljából néhány percze felfüggeszti az ülést.

Rövid szünet után Markovics jegyző felolvassa a jegyzőkönyvet.

Persics: Hísz ez nem volt ülés!

Elegovics (az elnök felé): Ön valóban arszlán, menjen Fiuméba! Minek ül itt, mint valami tuskó!

Elegovics erre rárohan a jegyzőre, Persics pedig egy ügyes fogással kitépi a jegyzőkönyvet jegyző kezéből és összegyűrve a földre dobja.

Starcevicsek a koalíció ellen.

A koalícióssok hevesen összetűznek a Starcevicsekkel. Egyeseket csak nagynehezen tudnak visszatartani a tettegességtől.

Radics: Csak egy gyáva ember van az országban: Rauch. Miért nem mert idejönni?

Dr. Horvát: Hiszen ő a fiatal horvátok, az ifju magyarok patronusa!

Elegovics: A gyávák meghunyászkodtak Rauch előtt.

Zatluka (Radicshez): Itt a szövetségeseid! Szégyeld magadat! Nyisd ki vak szemeidet!

Elegovics: A sabort elnapolták, a képviselői fizetések azonban megmaradtak!

Zatluka: Magyar nyugtára fel fogjátok szedni a zsiros napidíjakat.

Dr. Horvát: Minden kormánynak hü szolgáliszek!

Radics: Le a magyarok tulsulyával!

Dr. Horvát: De tettel is be kellett volna bizonyítani, hogy országgyűlés vagyunk!

Elegovics (Zagorachoz): Szentelen gazember, te senki! Felpofozlak!

Radics: Az ellenség Budapesten van, nem itt.

Persics (Radicshez): Mit tudtok ti, hisz rövidlátók vagytok!

Lovrekovits: Hallgassatok, nem a Frank-párt közgyűlése van itt!

Radics (a Starcevic-párthoz): Könnyű nektek, hisz kisebbségben vagytok! Ha többségben volnátok, majd leborulnátok a magyarok előtt.

Dr. Horvát: Így beszél a többség embere!

Tomac: Ne menjétek Budapestre!

A hihetetlen botrányban az elnök harmadszor is felfüggeszti az ülést.

Az ülés vége.

Elnök újból megnyitja az ülést és elrendeli a közben lemasolt jegyzőkönyv felolvasását.

Dr. Markovics korjegyző óriási láрма közben olvassa a jegyzőkönyvet.

A Starcevic-párt a Starcevic- és horvát himnusz éneklésébe fog s közbe a padokat veri.

— Abczug magyarok!

Persics: Le a magyarokkal! Le Wekerlével, le Kossuthal! Abczug magyar szolgálk! (A karzatokon fütyülnek.)

Elnök: Van-e valakinek kifogása a jegyzőkönyv ellen?

A lármában nem lehet hallani a kérdést, ezért hozzászólás nélkül hitelesítették a jegyzőkönyvet és az elnök bezárta az ülést.

Fülsiketítő láрма támadt erre. A koalíció és a Starcevic-párt szidta egymást, ökleikkel fenyegetődtek és a már-már veszedelmessé váló izgalom csak lassan-lassan csendesült le. A karzat is éktelen lármában tört ki. A közönség egy része a Starcevic-párt, másik része a koalíció mellett tüntetett és virágokat dobta a képviselőkre. Az ülésterem csak nagysokára ürült ki. A képviselők felbokrétázva hagyták el a házat. Az utcán lévő tömeg zajosán éltette őket.

A koalícióhoz tartozó egyes képviselőket az utcán összegyűlt tömeg élénk ovációkban részesíti. Kiáltások hangzanak el:

— Abczug Rauch! Le Wekerlével! Éljen a horvát-szerb koalíció! Le a magyarokkal! El Magyarországtól!

Komoly zavargásokra azonban nem került a sor, miután a rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, hogy a városban a rendet fenntartsa.

A koalíció értekezlete.

Ma délután öt órakor gyűlést tartott a horvát-szerb koalíció, hogy megvitassa a tartománygyűlés elnapolása következtében beállott helyzetet. Általánosan az a vélemény nyilvánult meg, hogy minden körülmények között fenn kell tartani az egész országban a nyugalmat, mert különben báró Rauch malmára haitják a vizet. A koalíció csak törvényes eszközökkel akar a bán ellen harcolni. Legközelebb manifesztumot fog a néphez intézni a koalíció, tiltakozván a tartománygyűlés alkotmányellenes elnapolása ellen, mert a tartománygyűlés ezuttal munkaképes volna, ha a bán és kormánya nem zavarná munkáját.

A miniszterek válaszolnak.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 14.

Ma is tárgyalták a házszabályrevízióra vonatkozó módosítást, de az ülésre nem ez a vita, hanem a miniszteri válaszok nyomták rá bélyegüket.

Wekerle Sándor, nevezetesen, egy marék régi interpellációra válaszolt. Hodzsa Milán a bányamunkások szervezkedése dolgában interpellálta meg jó néhány héttel ezelőtt. Ma erre azt válaszolta a miniszterelnök, hogy e szervezkedés elé a kormány nem gördit akadályokat. A kormány csak ott lép közbe, ahol nem munkásérdekek, hanem egyesek zsebérdékek dominálnak. Ki figyelemmel kíséri a kabinet politikáját, tudja, hogy ez a politika a munkások érdekeit nem hanyagolja el. — Egy horvát képviselő magyarnyelvű nyomatványok miatt panaszkodott, melyek Horvátországban kerültek volna forgalomba. Wekerle azt felelte, hogy a törvény értelmében intézkedett. — Bozóky Árpád azt követelte, hogy a Ház jegyzőjévé csak magyarul tudó képviselőket választhatnak. „Erre a kormány befolyást nem gyakorolhat” — hangzott Wekerle felelete. — Ugyancsak Bozóky a tisztizetések dolgát feszegette, de ezt már a mai ülésen cselekedte meg. A miniszterelnök erre a kényes kérdésre is rögtön válaszolt. Tárgyaltak a tisztizetések fölemeléséről, de megállapodásról még nincs szó. A legénység zsoldjának fölemeléséről pedig egyáltalában nem beszéltek még.

— Becsey Károly a szegedi kötélygyárnál tett megrendelésekről tudakozódott. Megnyugtató választ kapott. Wekerle Sándornak valamennyi választat helyesléssel vette tudomásul a Ház. — Kossuth Ferencztől azt kérdezte Molnár Ákos, gondoskodtak-e arról, hogy a londoni kiállításon kellőképpen érvényesüljön a magyar nemzeti szempont. Igenis gondoskodtak. — mondotta Kossuth, — a londoni szaktudósítókat megbízták, hogy képviseljék a magyar kiállítás érdekeit. Kormánybiztost költségkiméls szempontjából nem delegáltak Londonba. A Ház ezt a választ is tudomásul vette. Az ülés Andrassy Gyula válaszával (a tegnapi tüntetések alkalmából interpelláltak meg) végződött. (Erről lapunk más helyén írunk.)

Az ülés elején Mihályi Tivadar, Suciu János és Víz Ferencz szólottak a Nagy-féle indítványhoz. A két nemzetiségi képviselő ellen, Víz Ferencz pedig mellette beszélt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Vertán Endre és Rajs Aladár.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja a miniszterelnök levelét, melyben értesíti a Házat, hogy a király a kereseti adó reformjáról szóló törvényjavaslatot szentesítette.

Bemutatja Bárczy Sándor levelét, melyben márczius végéig szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Rajs Aladár jegyző jelenti, hogy a legutóbbi interpellációs napról elhalasztott két interpelláció kivül ma a következők jegyezték be újabb interpellációt: Bozóky Árpád, Szmeesányi György és Hencz Károly.

A Ház Hammersberg László indítványára elhatározza, hogy egy órakor áttér az interpellációkra. Napirend szerint a házszabályrevízió tárgyalása következett.

A házszabályrevízió.

Mihályi Tivadar: Első sorban a választói jog küszöbön levő reformjával foglalkozik, majd áttér a vita során Csépany, Benedek és Thorotzkay Viktor által mondott beszédekre, akik a kölcsönös megértés politikáját hangoztatták a nemzetiségiekkel szem-

ben. Attól tart, hogy a többség csalódni fog a revízióban. Nem fogadja el a napirenden fekvő indítványt, hanem csatlakozik Polit határozati javaslatához. (Helyeslés és taps a nemzetiségieknél.)

Suciu János: Azt bizonyítja, hogy a román nemzetiségiek nem nemzetellenesek. Helyteleníti, hogy a függetlenségi párt a katonai kérdések megoldása előtt kiadja kezéből az egyetlen fegyvert, az obstruálás lehetőségét. Ez a lehetőség bizonyára valamely Béccsel történt titkos megállapodás következménye. Szünetet kér.

Az elnök az ülést öt perczre felfüggeszti. Szünet után.

Suciu János folytatja a választói reformról szóló feltevéseit, közben nagy szüneteket tart.

Felkiáltások: Időlopás! (Zaj.)

Lengyel Zoltán folyton közbeszól, mire az elnök rendreutasítja.

Suciu János végül kijelenti, hogy nem fogadja el a revíziós indítványt. (Helyeslés a nemzetiségieknél.)

Vizy Ferencz: Sokáig fontolgatta, szükséges-e a házszabályrevízió és czélszerű-e az obstrukció kihasználása. Az élet és gyakorlat arra tanította, hogy valaminek obstrukcióval történő kieszközölése morfinizmus. Itt az ideje, hogy az elveken való nyargalás helyett a czéltudatos gyakorlati politikára térjünk át. (Zaj a disszidenseknél.) Az idő előhaladottsága miatt röviden indokolja, miért fogadja el a revíziót. A legfőbb indokok azok, hogy ellene vannak a nemzetiségiek, a horvátok, a szociáldemokraták és Bécs szükségessé teszi elfogadását, végül a választói jog kiszönből levő kiterjesztése, melynek folytán destruktív elemek jöhetnek be a parlamentbe. (Zaj és ellentmondások a disszidenseknél.) Hogy a képviselő az időt hiábavalóságokkal ne töltsse; még a permanens üléseket is helyesli. Miután az indítvány a kisebbségnek a parlamentáris musban gyökerező jogát nem érinti, a szólásszabadságot nem korlátozza, ellenkezőleg: a parlamenti rendet biztosítja, azt hiszi, minden jóhiszemű magyarral egy nézetben van, midőn az országgyűlés tekintélyének helyreállítása czéljából a revíziós indítványt megszavazza. (Helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét.

Lengyel Zoltán rövid felszólalása után a Ház hozzájárul az elnök napirendi indítványához.

Az elnök tíz perczre felfüggeszti az ülést. Szünet után.

Következtek az interpellációk.

A bányamunkások.

Wekerle Sándor miniszterelnök elsősorban Hodzsa Milánnak a Baranya, Szabolcs és környéke bányász és kohómunkások szakegyletének feloszlata tárgyában előterjesztett interpellációjára felelt. Az országos bányászszövetség kérdése rendezésének előfeltétele a munkások és a munkaadók szervezete. De nem fogadhatja el a kívülről jövő kezdeményezést, mert azok a külső befolyások rendszerint társadalmi és nemzeti ellentétek szítására törekcsenek. De ettől eltekintve, országos szövetséget nem lehet alkotni egy vidék bányászainak. Ezért nem volt megengedhető két ilyen irányú kérelem. Előbb helyi szervezeteknek kell alakulniuk s ezek csináljanak egy országos szövetséget. Az tény, hogy a belügyminiszter feloszlata a baranyai szakegyletet, mert alapszabályaitól eltérve, előfizetett egy izgató munkáslapra 1000 példányban. A közérdeknek tettek eleget ezzel az intézkedéssel. Hodzsa azt mondta, hogy ez a szakegylet megakadályozta a sztrájkot. Ennek az ellenkezője áll. 1905-ben éppen ott egy hosszú, nyolczhetes sztrájk volt. Az igaz ugyan, hogy nem mindig a szakszervezetek csinálják a sztrájkot, hanem egyes, a központból küldött izgatók csinálják. Az interpelláló kiterjeszkedett a bányamunkabérekre is. Elismeri, hogy ez nem mindenütt megfelelő. De sok helyütt éppen a munkások foglalkoztatására és veszteség s áldozatok árán tartanak fenn a bányák. Ezt is tekintetbe kell venni. Azt a kérdést is felveti, hogy az új bányatörvény megállapítja-e a minimális bért? Ez lehetetlen. Ellenben a munkaidőt meg fogja szabni. Azt is feleli, hogy a bányák az új törvény alapján sokkal intenzívebb hatósági ellenőrzés alatt fognak állani. Kéri a válasz tudomásul vételét.

Hodzsa Milán felelt. Szerinte a feloszlato végzésben más okok vannak felhozva, mint amelyeket a miniszterelnök mondott. Az egyesület a hatóságok által támasztott követeléseknek eleget tett. Köszönettel veszi a miniszterelnök beismerését a munkabérek alacsonyága tekintetében.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azt mondtam, sok helyütt!

Hodzsa Milán azt vitatja, hogy mindenkinek van joga kezdeményezni egy országos szövetséget. S hogy nem a munkások között, hanem a kormány körében nyilvánulnak meg idegen befolyások. Nem veszi tudomásul a választ.

Wekerle Sándor miniszterelnök újból felszólalt. Kijelenti, hogy Hodzsnak nincs joga szavaának öszintéségében kételkedni. Ha meglesznek a kellő számú helyi szervezetek, meg fogja engedni az országos szövetséget. De amíg ezt csak kis helyi csoportok

külbefolyására akarják, nem engedi meg. Az illető külbefolyások csak a saját érdekeikben és a saját zsebükre dolgoznak. Szóló nemcsak a munkaadóknak, hanem a munkások érdekeit is megvédi. Ami a bérek megállapítását illeti, lehetetlenségnek tartja a bányamunkánál a minimális bérnek megállapítását.

Hodzsa újból kijelentette, hogy nem veszi tudomásul a választ.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Apróbb ügyek.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Brács Vatoszlávnak a bródi vámhivatalnál használatban levő magyar nyomtatványokról és az ugyanott használatban levő magyar nyelvű sőtálványokról beterjesztett interpellációjára. A bródi vámhivatal követte el a hibát akkor, mikor a beraktározott nyomtatványokból rossz számokat kért s azokat használatba vette.

A Ház a választ tudomásul vette.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Bozóky Árpádnak azon interpellációjára, hogy a képviselőház jegyzőjévé csak magyarul tudó képviselő választassák meg. Ez a képviselőháznak autonóm joga s ebbe a kormányznak beleszólása nem lehet.

Bozóky Árpád: A kormányznak felügyeleti jogot kell gyakorolnia abban, hogy a törvények meg ne sértsenek s ne választassék olyan jegyző, aki nem tud magyarul.

A Ház tudomásul veszi a választ.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Becsey Károlynak a magyar iparnak a haditengerészet részéről történt mellőzése miatt beadott interpellációjára. Becsey feltevései tévedésen alapulnak, mert a haditengerészet jelentékeny mennyiségű kötelet rendelt meg a szegedi kötélgyárnál, sőt a kötélkészítésnek 81 százalékát magyar gyáraknál rendelték meg.

A Ház a választ tudomásul veszi.

A londoni kiállítás.

Molnár Ákos: Ezt az interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

Nem látja-e szükségét a magyar kormány annak, hogy a londoni magyar kiállításban való tényleges részvétele folytán már a rendezés körül is valamelyes ellenőrzést kell gyakorolnia a magyar nemzeti szempontok kellő kidomborítása és az egész kiállítás nivójának biztosítása tekintetében. S ha igen, kívánja-e azt oly formában dokumentálni, hogy abban a magyar kiállítók kellő garanciát találhassanak és biztatást a kiállításban való részvételre nézve?

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: A londoni kiállítás magánjellegrű, melyet az állam támogat! Ami a kormányzat közreműködését illeti, megjegyzni, hogy kormánybiztos kiküldése igen költséges, másrészt felelősséget hárít a kormányra. (Helyeslés.) Ellenben a kereskedelmi miniszter londoni szaktudósítója felhatalmazást kapott, hogy a kiállítók érdekeit megvédi és ott a kormányt képviselle. (Helyeslés.)

A választ az interpelláló és a Ház tudomásul veszik.

A tiszti fizetések.

Bozóky Árpád a közös hadügyminiszternek és külügyminiszternek az osztrák delegáció magyar ülésén elmondott beszédét teszi interpelláció tárgyává.

Interpellációjának tárgya az, hogy van-e tudomása a miniszterelnöknek a külügyminiszter nyilatkozatáról s hogy ez a nyilatkozat a miniszterelnök jóváhagyásával tétetett-e, vagy azt magáévá teszi-e.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A külügyminiszter és hadügyminiszter azt a nyilatkozatot tették, hogy mindent meg fognak tenni a tiszti fizetések emelésének keresztülvitelére. Erre joguk van, mint magánvélemény előadására. A tiszti fizetések tárgyában voltak ugyan előleges tárgyalások, de a kormány ebben a kérdésben állást még nem foglalt. A közös miniszterek különben is csak a tiszti fizetés-emelésről nyilatkoztak, nem a legénységi zsold emeléséről, mert az utóbbi az osztrák delegáción került szóba.

A kormány komolyan fog ezzel a kérdéssel foglalkozni s a tárgyalások minden mozzanatáról értesíteni fogja a Házat. Eddigél még nem foglalt a kormány állást s ha majd állást fog foglalni, legyen meggyőződve az interpelláló képviselő ur, hogy megállapodásait nem ily közvetett módon fogja az osztrák kormány tudomására hozni. (Élőnk derültsége.)

Bozóky Árpád: Vagy tudott a kormány a külügyminiszter beszédéről vagy sem. Ő azt hiszi, hogy a külügyminiszter inkább törvénysértést követett el s azért nem veszi tudomásul a választ.

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul veszi.

Szmrecsányi György: Kéri a Házat, hogy interpellációját a következő ülésre halasztassa.

Hentz Károly interpellációjáról, valamint gróf Andrassy Gyula válaszárol lapunk más helyén számolunk be.

Ülés vége délután 3 órakor.

A t. Házból.

I. Utóhangok.

Mások másképpen boldogulnak. Birtokot vesznek irásműveik értékesítéséből vagy projekcióban leszámítottatják azokból a szereplő személyekre vonatkozó részeket. Vannak még nagyobb igényűek, olyiknak emeletes ház jut, akadnak, kik vezető helyre emelkednek és beszabadjegyezik egész életüket. Nekem azonban valamivel kisebb igényeim voltak. Az ugynevezett közéletben szereplésből és haszonszerzésből megelégedtem annyival, hogy legyen miből megszerezni egy helyet reggelenként a Váczi-köruton a Seeman-kávéházban, a második ablak mellett. Itt ülni egy félórát, újságokat forgatni s eközben nézni az elhaladókat, gondolkozni a teendőkről, annyi volt, mint örvendeni az életnek. De a sors könyvében másképpen volt megírva. Tegnap péntek volt és 13-ika és amikor ma a kávéházba mentem, elpusztítva láttam az én ablakomat. Helyette egy sötét redő ereszkedett alá, elzárva napfényt, életet, az utca színét, a járókelők változatos elvonulását s mindazt a mozt, amit az Isten ad. Mert a szociálisták a szerencsétlen nap estéjén bevették ezt az ablakot. Hányszor keletkeztek pedig ez ablak mellett témám, melyekben a munkásvilág szeretett hirdetem... Sokáig nem bocsájtom meg nekik!... Ellenben igyekezni fogok még pontosabban fizetni adót, hogy legyen miből eltartani a rendőroket.

Máskülönb is az egész város a tüntetésekről, a lövöldözésekről és a pusztításokról beszél. Ezeknek utóhangjai hullámzanak a parlamentben is. Korán jött gróf Andrassy Gyula belügyminiszter és gróf Hadik János államtitkár, s egy percz mulva náluk termett Boda Dezső főkapitány, hogy jelentést tegyen és a további intézkedésekre rendkívüli felhatalmazásokat kérjen. Boda egész éjjel nem fekdött le, kutatásokat irányított, rendeleteket fogalmazott, az embereivel tárgyalt s a végén teljes plánummal rendelkezett, hogyha folytatódna a zavargások, ezekből kár ne keletkezhessek.

Gróf Andrassy átvette az irásokat és gróf Hadik Jánossal megtanácskozta. Ugy látta őket Rákosi Jenő és meg nem állhatta, hogy Andrassyval ne közzölje észleletét:

— Ez a legkritikább látványosság, sovány miniszter és kövér államtitkár. Mindketten irigyelnek valamit egymástól.

Andrassy nevetett a megfigyelésen s egy kissé tényleg irigykedve nézgette a hatalmas Hadikot. De már megjelentek a többi urak is, akik tegnap este baráti vacsorán voltak s ennek jelességeiről, ötletes rendezéséről és a házigazda kiváló izléséről diskurálgattak. Tudni kell, hogy a házigazda, aki vendégei gyanánt tisztelhetette a legelőkelőbb politikusokat és a legrégibb eredetű mágnásokat egy — fiatal lapszerkesztő.

Egy percz mulva ismét a remniszczenziánál voltunk. Hencz Károly jött tudatni, hogy a tegnapi tüntetések dolgában interpellációt jegyzett be. Az újságírók karzatán a nemzetköziek tudakolták tőle az interpelláció tartalmát, amire Hencz Károly őszintén beszélt a zavargásokról.

— Kérem képviselő ur — szölt az egyik — itt van a szociálista Szabados Sándor.

— Az nem baj — feleli — örvendek, hogy van szerencsém. Hisz én nem vagyok rosszindulatu ember, én szivesen mondanék bucsuztató beszédet Weltner Jakab temetésén.

Mindenki elhitte, aminthogy igazán nem tulságos sziveség arra vállalkozni, hogy másnak a temetésén bucsuztatót mondjon.

Kellő időben érkezett a képviselőházba egy délamerikai előkelőség, Don Carlos Concha, a

chilei kamara volt elnöke. A leányával jött, egy ragyogó szépségű hölgygel. Rakovszky Béla képviselő volt a társaságukban s vele élénk beszélgetésben töltötték az időt s egy keveset az obstrukciót is hallgatták.

Mert mondani felesleges, hogy obstrukció ma is volt. A házszabályrevízió indítványt tárgyalták és az oláh Mihályi Tivadar beszélt, majd Suciu János szintén oláh, töltötte el az idő többi részét. Azonban a javaslat mellett is akadt felszólaló, aki csak pár percet vett igénybe: Vized Ferencz.

Persze a mai ülés legfontosabb mozzanata az a felelet volt, amit gróf Andrássy Gyula adott Hencz interpellációjára a tüntetések dolgában. Meg lehetett győződni belőle, hogy nincs tréfa, sőt ha a nyugalom helyre nem áll, akkor a szakszervezetek felett is meghuzzák a lélekharangot.

Addig is azonban a szakszervezetek az üveges és asztalos szakma körében megcsinálhatatnák azt a kávéházi ablakot...

II. Epizódok.

Rég nem mutatkozott a Házban gróf Zichy János, a régi néppárt elnöke, a még meg nem alakult konzervatív párt vezére. Ma előtt ő is és szólnézt a láthatáron, diskurálgatott ismerőseivel. Ugy vélte, hogy most nincs dolga a politikában és hogy ami a parlamentben történik, avagy tán az egész politikai élet mostani állapota csak naplopás. Ezért tehát nem csinál semmit, hogy ne lopja a napot. Új meghatározás ez, amikor a semmittevés értéke többnek tetszik, mint a cselekvésé.

Ha van ellentét a világon, akkor az, hogy gróf Zichy János szembetalálkozik az egyetlen szociálista képviselővel, Mezőfi Vilmossal. A dusbirtokú konzervatívizmus a nincsetlen földművesemberek képviselőjével.

Mezőfi a Házban nem sokkal többet agít, mint gróf Zichy János, de azt mondja, hogy az ő tábora künnt az országban folytonosan növekszik. Az ő pártja éppen ellentéte ama politikai alakulásoknak, melyek a parlamentben csinálnak új pártot és az országban nincs megfelelő támasztékuk, míg az ujjaszervezett szociálisták pártja künnt terjed és csak majd, azután igyekszik a Házba.

Öt percenként Kovácsy Albert elküldi a magát a folyosón:

— Le a népbolondítókkal!

És nevezetes, hogy e kiáltásra mindenki hátra fordul, mire Kovácsy diadallal szól:

— Hopp! Megfogtalak, rossz a lelkiismereted!

Igy kergeti egyik vicze a másikat s a balpártiak egyszer csak pártjuk nevéhez méltóan baljóslatuan sugnak össze. Azt látják, hogy Ugron Gábor körül csoport keletkezik

— Ott valami készül. Valami pucses, vagy illésmeghosszabbítás, avagy hasonló.

Közlebb húzódnak s csakhamar megtudják, hogy csak egy ártatlan nyelvészeti vita keletkezett.

Ugron Gábor tudniillik a székely képviselőket és erdélyi embereket hívta, hogy tanuskodjanak mellette, hogy mit hívnak a székelyföldön szuszéknek.

— Szuszék az, — mondták egyhanguan, — amiben a székely ember a gabonáit tartja.

— No ime, — tette hozzá Ugron, — hát az egyáltalában nem ige, hanem főnév. Még az is, hogy ha valakire azt mondják „álomszuszek“, abból való, hogy egész szuszékra valót alszik.

Ebből a magyarázathoz csakugyan nehéz lett volna politikai vonatkoztatást kiokumálni. Hacsak nem fordítjuk arra felé, hogy a katonai kérdések kikívánkoznak a szuszékból s a had-

ügyminiszter meg akarja tölteni máiusra a tisztikantink szuszékját.

Végzőra érkezett a társasághoz Zboray Miklós, ki beleszólt a vitába, mondván:

— Persze, hogy szuszék, az raktár, szuszog meg? Szulha István.

Mire néhányan elestek, többen sárgaságot kaptak és az elnök az ülést bezárta.

Szerződésünk Szerbiával.

— Az új szerb kereskedelmi szerződés. —

Budapest, márczius 14.

Két évi vontatott tárgyalások után végezetül a magyar, osztrák és szerb kormányok véglegesen megállapodtak a kereskedelmi szerződésre nézve, mely — mint mai számunkban megirtuk — most van aláírás alatt. A szerződés tető alá hozatalát megnyugvás érzetével fogadhatjuk ugyan, mindamellett alig lehet hallgatással mellőznünk azt a körülményt, hogy a Szerbiával megkötött vám- és kereskedelmi szerződésben iparunk és kereskedelmünk részére biztosított előnyök szemmel láthatólag csekélyebbek, mint a mennyi előny biztosítottik nyeresztermelésünknek. Maga a kereskedelmiügyi miniszter által ma közreadott hivatalos kommuniké is hangsúlyozza, hogy „mezőgazdasági érdekeink az új szerződésben a legmesszebb menő védelemben részesülnek“. Az új szerződésben érvényre jut az agráriusok évtizedek óta sikertelenül hangoztatott ama követelése, hogy mezőgazdasági termelésünket nekünk is ugyanolyan vámvédelemben kell részesítenünk, mint amilyen vámokkal óvják hasonló termelésüket a nyugati államok velünk szemben. Az új vámtarifa minimális gabonavámjai csorbítatlanul fenntartottak, az állati termékek behozatali vámia emelkedett, míg a leölt állapotban Szerbiából behozható állatok száma felére kontingentáltatott az előbbeni állapothoz képest. Nyilvánvaló ennek következtében, hogy az általános husrágóság enyhítésére a Szerbiával való szerződéses megállapodás egyáltalán közzehatni nem fog. Bár átvonul az új szerződésben a mi szempontunkból az általános vámvédelmi irányzat, a magyar ipari termelés vami kevés hasznát fogja venni a szerződéses megállapodásoknak: a multhoz képest emelés alá kerültek a cipő, bőr és részben az üveg vámia, kedvezőbb valamivel a vas, vasárú, nagyobb gépek: gőzgépek, lokomobilok, vasuti teherkocsik vámia. Szerbiának minden igyekezete mellett, hogy ipari szükségletét jórészt saját ipari termelése után fedezze, a magas vámok, pl. a textilák nagy csoportjánál, papir- és üvegárúknál inkább csak pénzügyi vámok alakjában érvényesülhetnek, mert hasonlíthatatlanul nagyobb ipari fejlettségünk és kedvező földrajzi fekvésünk folytán Szerbia még sok ideig utalva lesz arra, hogy szükségletének java részét a magyar és osztrák ipar és kereskedelem révén fedezze, illetve a magyar vámokat az ottani fogyasztókra áthárítsa. A megkötött szerződést az alábbiakban ismertetjük:

A közel két esztendeig tartott szerződésen kívüli állapotban az új szerb autonóm vámtarifa tulajmagas tételének alkalmazása következtében ipari kivitelünk Szerbiába erős visszaesést szenvedett, sőt bizonyos cikkekben majdnem teljesen szűntelt; élenken illusztrálja ezt az a tény, hogy míg a régi szerződési időszaknak utolsó esztendejében, 1905-ben, Magyarország kivitele Szerbiába 10.9 millió koronára rugott, addig az első szerződésen kívüli esztendőben (bár ezen év elején több hétig a régi szerződés provizórium alakjában még érvényben volt) ezen kivitel 8.1 millió koronára hanyatlott. A második szerződésen kívüli évben pedig, melyről egyébként végleges statisztikai adatok még nincsenek, kivitelünk még nagyobb mérvben hanyatlott. A kivitel elmaradásával járó közvetlen károsodáson felül kiviteli érdekeltségünknek tetlenül kellett néznie, hogy a német, olasz, francia és angol versenytársak mint foglalják el lassanként Szerbiában azon piacokat, melyek eddig majdnem kizárólag a mi kezünkben voltak. Ezen, kereskedelmünket és iparunkat érzékenyen sújtó állapotnak vet véget az új szerződés, melyet a tegnapi napon aláírtak. A szerződést a szerbek mielőbb be fogják nyuj-

tani a szkupstinának, mely ha azt elfogadja, az Szerbia részéről rögtön életbe fog léptettni; Magyarországon pedig ugyanakkor a felhatalmazási törvény alapján tervezetik a szerződés ideiglenes aktiválása.

Az új szerződés egyrészt azért, hogy számunkra a legnagyobb kedvezményt biztosítja, részesevé tesz bennünket is mindazon tarifális, vámkezelési és egyéb gazdasági előnyöknek, melyek más államoknak Szerbiával kötött szerződéseiben (szerb-német, szerb-olasz, szerb-francia, szerb-svájc, szerb-angol, szerb-belga, szerb-török) biztosítva vannak, másrészt pedig kiviteli cikkeink egész sorozatára, melyek egyes idegen külállamokat egyáltalán nem, vagy csak csekély részben érdeklik, még számos speciális kedvezményt és tarifamérséklést nyújt.

A szerződés hosszú és küzdelmes tárgyalások eredménye. Az akadályok részben általános gazdaságiak, részben a Magyarország és Ausztria, valamint Szerbiának egymáshoz való speciális vonatkozásaiban rejlenek.

A régi szerződéses állapottal szemben eltérések mutatkoznak, amelyek kétségtelenül befolyással lesznek kivitelünk alakulására és főleg ami a cukrot illeti, a 20. és 30. D-nyi vám előreláthatólag prohibív hatású lesz; ellenben nem ily kedvezőtlen a helyzet a sörnél, mert e cikkben (nevezetesen a különlegességi gyártmányokban) a szerb beltölő erős verseny dacára minőség okokból is exportképesek leszünk és mert a most említett 10 dináros sörvám az eddigi obrttétel is már be van tudva.

A magyar kiviteli forgalmat érdeklő főbb cikkek vámját illetőleg még a következőket kívánjuk megemlíteni: A liszt vámia 6.50 dinárra mérsékelte, mi tekintettel arra, hogy a mi autonóm vámtarifánkban a lisztre 15 K vám van megállapítva, viszonylag elég kedvező eredménynek mondható. A szerb autonóm vámtarifának igen súlyos rendelkezései azok, amelyek az egyes textilipari áruk után a kikészítés fokozatai szerint különböző százalékos pótlékokat állapítanak meg; az új szerződésben sikerült ezen, kereskedelmünkre igen hátrányos szabályokat egyszerűsíteni és rendszerbe foglalni, nemkülönben a pótlékok számszerű összegeit lejjebb szállítani.

Magyarországnak fontos kiviteli cikkeit képezik Szerbiába a bőrök, melyek vámia körül hosszas és heves viták folytak, tekintve, hogy Szerbia saját termelését ezen cikkekben is védeni kívánta; az eredmény a hazai érdekeltség kívánalmi szempontjából mindazonáltal kielégítőnek mondható, amennyiben talpbőrre 66.—, talpbélés és mindenféle hulladékbőrre 30.—, fehér vagy sárga blankbőrre 75.—, feketére 70.— D lett megállapítva. Az öblös üveg vámia a szerb autonóm vámtarifa szerint 10—80 D-t tesz ki; ezen áruk az új szerződésben 6—37.5 D vámmal szerepelnek (eddig 3—12 D). Kedvezőnek mondhatók a vasnál és egyes vasárúknál elért eredmények, a nyersvas vámvmentesen lesz Szerbiába bevihető (eddig 0.50 vám), pléh 5.— D-t fog fizetni, (régii szerződés szerint 4.— D vám és hozzá 1.7 D obrt volt fizetendő).

Teljes szakítást jelent az új szerződés mezőgazdasági szempontból a multhan elkövetett azzal a gyakorlattal, mely lehetővé tette, hogy a tulajdoni mezőgazdasági termeléssel foglalkozó s ezen termékek kivitelében érdekelt államok a mi piacainkon sokkal nagyobb kedvezményeket élveztek, mint hasonló termékekből való saját kivitelünk, a minket érdeklő kiviteli piacokon.

A Szerbiával most megkötött szerződésben kimagasló momentum gyanánt érvényre jut végre az az elv, melyért gazdasági érdekeltségünk évtizedek óta, legújabb időkig azonban sikertelenül küzdöttünk; mely szerint mezőgazdasági termelésünket nekünk is ugyanolyan mértékű vámvédelemben kell részesítenünk, mint amily mérvű vámokkal óvják hasonló termelésüket a mi nyugati szomszédaink, főként pedig a Német birodalom, úgy, hogy a kérdéses termékekből piacainkra irányuló behozatal határainkon hasonló magasságu védőgátakat találjon, mint a minökkel ugyanezen cikkekkel való saját kivitelünk ama külső országok határain találkozik, amelyek piacain a beltölő fogyasztás által igénybe nem vett termelési feleslegünk értékesülést keresni kénytelen.

Első, nagyfontosságú vívmány gyanánt konstata-
lunk, hogy az új szerződésből végérvényesen ki-
küszöböltettek azok a „határmenti kedvez-
mények” czime alatt adott, de tényleg az érde-
kelt szomszédos állam egész területére kiterjedő,
messzemenő kedvezmények, melyek az előbbi szer-
ződésben, gazdasági termelésünk nagy hátrányára
fennállottak. Hogy gazdasági érdekeink szempontjá-
ból mekkora jelentőséggel bírtak a Szerbia által él-
vezett messzemenő vámkedvezmények, annak illusz-
trálásul idézzük az ezen államból hozzánk az utolsó
szerződéses évben, 1905-ben behozatalra került fon-
tosabb mezőgazdasági termékek behozatali adatait.

Behozatal Szerbiából 1905-ben:

	Mennyiség:	Érték K:
Tengeri	126.000 q	1,500.000
Árpa	162.000 „	1,900.000
Buza	629.000 „	9,000.000
Friss gyümölcs	370.000 „	5,300.000
Aszalt szilva	70.000 „	1,800.000
Szilva	78.000 „	1,600.000
Szarvasmaria	72.000 drb	18,000.000
Sertés	112.000 „	17,500.000
Baromfi	29.000 q	2,600.000
Friss hus	27.000 „	600.000
Összesen		61,800.000

Vagyis csak az itt felsorolt tízféle
cikkből Szerbia hozzánk több mint 60
millió korona értéket importált.

Uj szerződésünkben tehát mindenekelőtt arról
kellett gondoskodni, hogy a multban fennállott —
mondhatni csak statisztikai illetékel terhel — szer-
biai gabonabehozatal minden más külföldi provenien-
ciával egyenlő elbánás alá essék.

Hogy ez a multhoz képest mily nagyjelentőségű
változás mezőgazdasági termelésünk javára, azt leg-
jobban illusztrálja az alábbi rövid összehasonlítás:

Buza vámjá 6 K 30 f. a multban fennállott 75
Krajczár helyett. Rozs vámjá 5 K 80 f. a multban fenn-
állott 75 krajczár helyett. Árpa vámjá 2 K 80 f. a
multban fennállott 25 krajczár helyett. Zab vámjá
4 K 80 f. a multban fennállott 60 krajczár helyett.
Tengeri vámjá 2 K 80 f. a multban fennállott 25 kraj-
czár helyett. Szőlő vámjá 40 K a multban fennállott
2 forint helyett.

Ökör vámjá 100 kg. élősúly után 9 K 40 f., ami
egy csak 600 kg. súlyú állatra nézve 56 K 40 f. vám-
terhet jelent a régebben fennállott darabonkont 4 fo-
rintos vám helyett.

Bika vámjá darabonkont 30 K a multban fenn-
állott 4 forint helyett. Tehén vámjá darabonkont 30
K a multban fennállott 3 forint helyett. Borjú vámjá
darabonkont 5 K a multban fennállott 1.50 forint he-
lyett. Juh és kecske vámjá darabonkont 2 K 50 f. a
multban fennállott 50 krajczár helyett. Bárány és
gödölye vámjá 1 K 50 f. a multban fennállott 25 kr.
helyett. Élő baromfi a német paritásnak megfelelő-
leg 4 K a multban fennállott vámentesség helyett.
Leölt baromfi vámjá 16 K a mult fennállott 3 forint he-
lyett.

A sertésvám a multban darabonkont 1 forint 50
Krajczárban volt megállapítva, tekintet nélkül az áll-
lat súlyára. Ez a vám nemcsak hogy csekély össze-
généül fogva védő hatást nem gyakorolhatott, de ezen
felül — egységes összegben lévén megállapítva, a
behozni kívánt állat súlyára való tekintet nélkül —
a nehéz, hizott állat javára, mely a sovány állatnál
kétszeres is többet ér, modhatni egyenesen behozatali
prémiumot jelentett.

Jövőre ezt a vámot a 110 kg., vagy ennél ne-
hezebb sertésekre nézve német minta szerint és
ezen paritást szem előtt tartva — az élősúly 100 kg.-ja
után 10 koronában állapítottuk meg. Ezután tehát
a nehéz, mondjuk 200 kg. élősúlyú hizott sertés a
régebbi 1.50 forint helyett 20 korona vámmal lesz
terhelve. A könnyű, darabonkont 110 kg. élősúlyt meg-
nem haladó sertésekre nézve a tiszta súlyvám érvé-
nyesítése gazdasági érdekeinkre nézve könnyen ag-
gályossá válhatott volna: azért, mert ily módon fő-
leg az újabb meghonosítani kívánt angolajta ser-
téstenyésztést, nem ugyan a szerbiai versenynek,
de igen nyugati szomszédaink könnyen veszélyessé
válható éles versenyének kellő védelme nélkül te-
hettük volna ki.

Csorbittatlanul fentartottuk a friss és elkészített
husra nézve autonóm tarifánkban megállapított 30,

illetve 45 koronás vámkot, úgy, hogy az előbb él-
vezett 6 forintos vám helyett a szerb termékek is
ezen, mondhatni tilalmi jellegű vámkot alá esnek, me-
lyeknek egyébiránt első sorban az a hivatásuk, hogy
a tengeren tuli termékek fenyegető versenye ellen
nyújtsanak kellő védelmet belföldi termelésünknek.

De még hatékonyabb védősáncokkal bástyáztuk
körül termelésünket és főleg nagyértékű állatállo-
mányunk egészségügyi érdekeit, az ezekre nézve a
külföldi élőállat-behozatal megengedése esetében fe-
nyegetővé válható állati járványok behurcolásának
megakadályozása céljából megállapított szigorú kor-
látozó rendszabályokkal.

Gondoskodnunk kellett arról, hogy az annak-
előtte a mennyiség szempontjából korlátlannak mond-
ható behozatali lehetőség helyett a jövőben Szerbiá-
ból behozható szarvasmarha és sertés számszerű
mennyiséget egy aránylag alacsonyan megszabott
maximális kontingens kikötésével megfelelően kor-
látozzuk. Az új szerződés e tekintetben megfelelő in-
tézkedéseket tartalmaz. Korlátozza ugyanis a Szer-
biából évenként behozható állatok számszerű meny-
nyiségét és pedig korlátozza oly összegben, mely az
utóbbi évek behozatali mennyiségének felét is alig
éri el. Volt ugyanis a Szerbiából származó évi
szarvasmarhabehozatal az utóbbi 4 év átlagában
71.600 darab, ezzel szemben a Szerbiának engedélyez-
ett behozatali kontingens 35.000 darabban lett meg-
állapítva. A sertésbehozatal átlaga tesz 137.160 da-
rabot (nem véve számításba a 90-es évek első fe-
lének egyes éveiben 200.000 darabot is meghaladó
nagy importszámokat) ezzel szemben a sertésbeho-
zatali kontingens maximuma gyanánt évi 70.000 darab
lett engedélyezve. Mint látható, mindkét szám majd-
nem pontosan 50%-a az utóbbi évek tényleges be-
hozatali mennyiségének. Alig tehető tehát még a tul-
ságos elzárkózásra hajlandó érdekeltségű körök ré-
széről sem az a szemrehányás, hogy a kontingens
tulságos bőkezűen volna megszabva. Jövőre Szer-
biából hozzánk a leolásra vagy ellenőrzés alatt álló
hizlálótelepekre szánt baromfi kivételével, élőállat
egyáltalán nem fog többé bebocsáttatni, hanem a fent
jelzett maximális összegben korlátozott mennyiségű
szerbiai állatokat a határ közelében, de szerb terüle-
ten erre a célra szolgáló vágóhidakon kellend, élő
állapotban történt elvámolás után, ami állatorvosaink
ellenőrzése és felügyelete mellett levágni, s csak
az ekként leölt állatok husát lesz szabad az erre a
célra szolgáló kijelölt nagyobb belföldi városok pia-
czaira behozni.

Megnyugvással konstatálhatjuk tehát, hogy ál-
lategészségügyi érdekeinknek mindazt a védelmét
teljes mértékben biztosítják, amelyre ezek a kétség-
kívül fontos érdekek joggal igényt tarthatnak. Ennél
meszebb menő tehát az abszolút elzárkózás politiká-
jához való merev ragaszkodás, anélkül, hogy ez ál-
tal a fent jelzett érdekeket tényleg fokozottabb mér-
tékben szolgáltuk volna, gazdasági életünk össze-
ségének egyéb vonatkozásaiban való, oly mérvű ér-
dekesorbitásával járt volna, hogy azért az ezen ér-
dekek összeségének gondozására hivatott kormány a
felelősséget nem vállalhatta volna.

Budapest, március 14.

A delegáció határozatai. A delegációk hatá-
rozatait a király jóváhagyási záradékával együtt a
hivatalos lap holnap száma közli

Főispán beiktatás. Spilka Antalnak, az új hód-
mezővásárhelyi főispánnak beiktatása március 26-án
lesz. A beiktatási ünnepségen megjelennek Justh
Gyula, a képviselőház elnöke, Návay Lajos, a
képviselőház alelnöke, továbbá Návay Tamás fő-
ispán és Hervay István alispán is. A beiktatást
ünnepi banket követi.

Tisztelgés gróf Apponyi Albertnél. Az Orsz. Izr.
Tanácsa elnöksége tegnap, Stern Ábrahám
vezetése mellett, küldöttségileg tisztelgett gróf Ap-
ponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter-
nél a zsidó felekezeti iskolák fizetékieségizítése és
korpótlékkiegészítése ügyében. A küldöttség meg-
köszönte a miniszternek, hogy az 1907. évi XXVII.
t.-cz. alapján az arra szoruló iskolafentartó zsidó
hitközségeket államsegélyben részesíti. De minthogy
a minisztérium néhány esetben, bizonyára hiányos

információ miatt, az államsegélyt megtagadta, kérte
a minisztert, hogy az egyenként felsorolt eseteket
újából vizsgálta meg, annál is inkább, mert az
elutasító végzéseiben felemlített okok a zsidó feleke-
zeti iskolák többségénél tapasztalhatóak és a zsidó fe-
lekezeti sajtós viszonyaiól erednek. A miniszter
megnyugtató választ adott és megígérte, hogy min-
den egyes esetet újából megfontolás tárgyává tesz.

Állir a Starcsevics-pártól. Ma éjjel a követ-
kező távirat érkezett Zágrábból: A Starcsevics-párt
konferenciát tartott, amelynek végén kommunikét
adtak ki. E szerint dr. Frank József, dr. Elegovics
István, dr. Horváth Sándor, dr. Bosnyák Károly,
Pisacic Károly, Persic Iván, Zatluka Iván és dr. Frank
Vladimir kilépnek a Starcsevics-párti jogpártból és
horvát radikális Starcsevics-párt cím alatt új pártot
alakítanak. A párt „Hrvatska Hrvaton” czímen új
lapot indít. A párt elnöke dr. Frank József, ale-
lnöke Pisacic Mirko, titkára dr. Horvát és dr. Frank
Vladimir.

Közvetlenül lapzárta előtt azonban, ugyancsak
Zágrábból azt az értesítést kaptuk, hogy ez a hír
egyszerű misztifikáció.

A horvát-szerb koalíció abból az alkalomból,
hogy a még meg nem alakult tartománygyűlést el-
napolták, konferenciát tartott, amelyen a végre-
hajtó-bizottságot utasították, hogy az egyhangulag
hozott határozatokat dolgozza ki és a horvát-szerb
koalíciónak e hó 18-án tartandó teljes ülése elé ter-
jeszse. A végrehajtó-bizottságot továbbá utasították,
hogy manifesztumot dolgozzon ki, amelyben fel-
szólítják a népet, maradjon nyugodtan, nehogy a
kormánynak alkalma legyen rendkívüli eszközöket
alkalmazni.

Londoni levél.

(Az indiszkrécziók vigjátéka. — Kipattant a császár-
levél titka. — A komédiának szomorú vége lesz.)

— Saját tudósítónktól. —

London, március 14.

Sok éve, hogy Angolországban lakom, be-
jártam több ízben Irországot, Skóciát: szóval
az egész szigetbirodalmat. Ismerem Angliának
minden müintézetét, könyvtárait, kincs- és kép-
tárait, színházait, kórházait és tébolydáit, de
eddig ebben a nagy országban még soha életem-
ben nem hallottam, se nem láttam olyan bohó
komédiát, mint amilyen az, amely most játszó-
dik le itten a legmagasabb politikai körökben és
amelyen hajba kapott egymással a német és az
angol sajtó. Minthogy minden vigjátéknak kell,
hogy valami komoly hátere legyen, talán érde-
mes lesz utána járni azoknak az előzményeknek,
amelyek ennek a mostani nemzetközi vigjáték-
nak hátereül szolgáltak. Ezekben az előzmények-
ben váltakozva szerepet játszanak: házicsator-
nák és pánczéloshajók, lordok és fejedelmek.

A vigjáték első felvonásának Esher lord a
szerzője, aki kormányzója a windsori kastély-
nak, amely a mult őszszel a német császárt fo-
gadta vendégül. Esher lordot még pár évvel ez-
előtt Brett Reginaldnak hívták és többféle oly
bizottságnak volt elnöke, amelyek a hadügyi kor-
mányzatnak ujjaszervezésével foglalkoztak, ez-
időben pedig állandó tagja a honvédelmi bizott-
ságnak. Ez a politikailag nem nagy szerepet ját-
szó gentelman abban a megfeszítettségben része-
sült, hogy valami egy évvel ezelőtt a birodalmi
flottaegyesület intéző bizottsága arra kérte fel,
hogy lépjen be ebbe a bizottságba. Ezt a külön-
ben nagyon megtisztelő felszólítást a nemes lord
visszautasította egy hosszú levél kíséretében.
Visszautasította pedig azért, mert a flottaegye-
sület azt tüzte ki főfeladatául, hogy Fishert, az
első tengerészeti lordot megbuktassa azért, mert
nagyon sok hadihajót a lomtárba vetett. Esher
lord nem akart beállni kötélnek a tengerészet
első lordját megbuktató cselszövénybe. Ez nem
lett volna nagy baj, de az már igenis baj volt,
hogy valami indiszkréczió folytán nyilvános-

ságra jutott Esher lordnak visszautasító levele, amely egyebek közt a következő passzust is tartalmazza: „Nincs Németországban ember, még a német császárt sem véve ki, aki nem örülne sir John Fisher bukásán. Már ez az egy ok is, más okokról nem is szólva, elégséges arra, hogy felszólításukat a birodalmi flottaegyesületbe való belépésre visszautasítsam.” Megtörtént tehát az első indiszkréczió és a német császárnak belevonása az angol flottaügybe. Mert ez a levél nem volt a nyilvánosságnak szánva. Csakhogy a kiköszarazott flottaegyesületnek egyik bizottsági tagja meg akarta boszulni az egyesületet Esher lordnak nyegle visszautasítása miatt és ennek bosszúságára adta az érdekesnél érdekesebb levelet valamelyik újságnak közlés végett. És ezzel véget ért a komédia első felvonása, amelynek az a tanulsága, hogy egy angol tengernagyot nem illik, nem szabad megbuktatni, hogy ha bukása akár csak egy német léleknek, legyen az maga a német császár is, örömet okozna.

Most következik a komédiának második felvonása. A német császárról tudják, hogy olvas angol újságokat, így szeme elé került tehát Esher lordnak levele is, akit a német császár különben személyesen is ismer. A német császárt bizonyára bántotta az, hogy a nemes lord, aki sokféle elfoglaltsága mellett még a windsori kastély csatornájának lecsapolója is, ilyen találón ki-fürkészte a császárnak titkos gondolatait. A császár most fogja magát és levelet ír Tweedmouth lordnak, aki Anglia tengerészeti minisztere és így felelős a brit tengeri haderőért. Ebben a levélben a császár nagyon melegen ajánlja a windsori kastély kormányzójának és csatornafelügyelőjének megszívlelésre azt a régi közmondást, amely imigy szól: „ne sutor ultra crepidam”, ami annyit jelent, hogy: „varga ne tovább a kaptafánál”, vagyis más szóval, hogy Esher lord törődjék a windsori csatornák lecsapolásával, ehhez sokkal jobban ért, mint ahhoz, hogy hajóhadról írjon. Egyébiránt a császárnak nagyon közömbös dolog az, hogy hány páncélhajója van Angliának és hogy ez mekkora nagyságukat épített magának. A német császár mindaddig, míg Németországnak elég hajója van kereskedelmének megvédelmezésére, egy kukkot sem törődik vele, ha Angliának akár ötször annyi páncélosa van, mint Németországnak.

Ez körülbelül tartalma a híres császárlevélnek, mely a komédiának második felvonását zárja le. Ezzel a levéllel mindenekelőtt is a német császárnak vetik szemére az indiszkrécziót, mert az angol lapok felfogása szerint a császárnak ezt a levelet a londoni német nagykövet útján kellett volna az angol külügyminiszterhez juttatni. Igen ám, csak hogy a német császár maga saját külön útján jár és levelet közvetlenül a tengerészeti miniszterhez küldötte. Tweedmouth lord most borzasztóan zavarba jött, megmutatta a levelet sir Grey külügyminiszternek, de a kabinetnek nem mutathatta be. Képzhetni mindenki, hogy a brit felség miniszterei mekkora orrfintorítással olvasták volna, hogy a német császár a windsori kastély csatornázási munkájáról osztogat bölcs tanácsokat. A tengerészeti miniszter tehát csak úgy sunnyogva, vagy mint nálunk Magyarországon mondani szokás, per sundám-bundám szolt csak arról a nagy megtiszteltetésről, amely őt a német császár levele alakjában érte. Végére pedig a német császár levelének híre egyszer csak eljutott Reppington Acourt ezredeshez is, aki a „Times“-nak katonai tudósítását írja. Ennek meg első dolga az volt, hogy a szenzációs hírt rögtön melegében megírja lapjában, azzal a megtoldással, hogy a német császár az angol tengerészeti minisztert Németország javára akarta befolyásolni.

Ez az indiszkréczióknak numeró hármasa és

a nagy komédiának egyszersmind harmadik felvonása. Vigjátékra minden más körülmények közt elég három felvonás. De állhat szükség esetén négy felvonásból is. Mert a „Times“ nagy-buzgalmu katonai tudósítója nem elégedett meg azzal, hogy jelentse egyszerűen és szárazon a császári levélnek tényét, hanem politikai célzást is tett a német császárnak beavatkozó szándékáról. Ezt a szándékot pedig nem elég egyszerűen letagadni, ezt be is kell bizonyítani. A komédiának tehát még nagyon tragikus kimenetele lehet, mert ha világgá bocsátják a császári levél tartalmát, vagy pedig, ha csak az angol parlamentben felolvassák (akár zárt ülésben is) a parlament levegője olyan büzös szagot kaphat még a windsori csatornától, hogy beleszédülhet könnyen az egész angol kormány is.

KÜLFÖLD.

Általános hadkötelezettség Braziliában.

Rio de Janeiro, márczus 13.

A nemzetgyűlés által elfogadott törvényjavaslat, mely az általános hadkötelezettséget rendeli el Braziliában, érvénybe lépett és ezzel a brazil hadsereg szervezetét modern alapokra fekteti. E szokatlan újítást a lakosság nem a legnagyobb szimpatióval fogadja, dacára annak, hogy a kongresszus sok olyan paragrafusról gondoskodott, mely lehetővé teszi a kibuvást a katonai szolgálat alól. Ez a körülmény kissé kétségessé teszi az általános hadkötelezettség kérdését annál inkább, mert Brazília rengeteg területén teljesen lehetetlen az ellenőrzés.

Az új törvény szerint minden polgár huszonegy esztendő korától negyvenéves koráig hadköteles. A hadsereg három részből áll. Az állandó hadsereg, a tartalék és a nemzeti őrségből. Ez utóbbihoz tartozott eddig a polgárőrség is, melyet azonban emberemlékezet óta csak egyszer rendelték szolgálatra, 1894-ben a forradalom idején.

Az új törvény szerint a nemzetőrség tisztjeit nem lehet besorozni, még az esetben sem, ha az illető életkorra nézve az adandó hadsereghez tartoznának. A jövőben azonban csak azok lehetnek tisztiek a nemzetőrségben, kik már elérték a harminczkettedik életkort és hét évig a tényleges hadseregben szolgáltak.

A sorozás sorsolás útján történik. Mentések a szolgálatról háboruban és békében: a katonai szolgálatra alkalmatlanok és a papirendhez tartozók, az utóbbiak ennek fejében elvesztik politikai jogukat. A családfenntartók mentve vannak ugyan a tényleges szolgálat alól, de mint tartalékosok hadkötelesek maradnak.

Az ország közép és főiskoláinak növendékei tizenhat éves koruktól kezdve kötelesek résztvenni a rendes katonai lögyakorlatokon. Ennek fejében mentve vannak a tényleges szolgálat alól és élvezik mindazon előnyöket, melyekben a katonai lövész-egyletek részesülnek. Ezen egyletek tagjai ugyanis állami ellenőrzés mellett lövész-tanfolyamot végeznek és ezáltal felmentést nyernek a katonai tényleges szolgálat alól és csak hadgyakorlatokra vonulnak be.

Közigazgatásilag minden szövetségi állam egy katonai kerületet képez. Katonailag kevésbé fontos államokból azonban kettő-három képez egy kerületet. A tábornokok számát huszonolcra redukálták. Ezek közt van nyolcz hadosztály parancsnok és husz dandárparancsnok. A tábornagyi rang csak háboru idején lesz betöltve.

Ezen törvény folytán Brazília a katonai államok sorába lép, bár az általános hadkötelezettségnek ez a formája még távol esik attól, amit mi általános hadkötelezettségnek ismerünk, de Amerikában ez is szokatlan.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés ma tárgyalta a második pótköltségvetést. Az előirányzat értelmében szükséges a rendes költségvetés had-

seregellátás című tételéhez utólag még 385.346 márka a vászon- és gyapotárak váratlan áremelkedése következtében, a birodalmi posta és távirdugy tételhez újabb 510.000 márka a postaiügynökségek általánosan emelésére, továbbá a birodalmi hadsereg adminisztrációjánál egyszeri kiadásként szereplő újabb 144.750 márka. A rendkívüli költségvetés birodalmi gyarmatügyi minisztérium tételénél újabb 7.800.000 márka szükséges Délnyugat-Afrika igazgatási költségeinek kiegészítésére.

A francia kormány diadala. Az egész francia sajtó foglalkozik a kamara tegnapi interpellációs vitájával. Számos lap azt mondja, hogy a többség Combes iránti ellenszenvből, aki egy idő óta úgy lép fel, mintha ő volna a jövő miniszterelnöke, — szavazott Clemenceau mellett. A kamara, amely kedden elfogadott a kormány által ellentett indítványt, tegnap ezt elutasította, mert látta, hogy ellenkező esetben megvalósítaná Combes törekvéseit. A „Humanité“ azt mondja, hogy a kamara tegnap a legbotrányosabb módon vált hűtlenné elveivel. Clemenceau azonban, aki többségét ily súlyosan megalázta, ön-maga ellen cselekedett. Egy lap tudósító elbeszélése szerint Clemenceau a kamarai ülés után ezt jelentette ki: Csak egyet kívánok, azt, hogy mindenkor, a mikor a bukás pontján állok, Berteaux meginterpelláljon.

Kuropatkin az orosz hadseregről. Egy pétervári lap tudósítója nemrég beszélgetést folytatott Kuropatkin tábornokkal, az ázsiai harcztéren működött orosz hadsereg egykori fővezérével az aktuális napi kérdésekről. Az újságíró azon kérdésére, vajon Oroszország rendezedte-e már annyira magát, hogy esetleg felvehesse a harcot Törökországgal, Kuropatkin így válaszolt:

— Nekem, Oroszország egykori hadügyminiszterének, egy kissé kényes dolog a kérdésre válaszolni. Olyan dolgokat kellene e kérdés keretében érintenem, amelyek nincsenek a nyilvánosságnak szánva. Annyit mondhatok, hogy a Törökországgal való háboru nagy szerencsétlenséget jelentene Oroszországra nézve. Ha azonban a kehely nem mulik el Oroszországtól, akkor feltétlenül kívánatos volna, hogy ne álljunk meg a feleuton, mint ez a japáni háboru esetében történt.

Amikor a beszélgetés a flottakérdésre terelődött és az újságíró egyenesen megkérdezte, hogy szüksége van-e Oroszországnak flottára, a tábornok kitérően így válaszolt:

— Eredetileg erre a kérdésre a válasz nagyon egyszerű: egy hatalmas Oroszországnak erős flottára van szüksége! Pillanatnyilag azonban a kérdés súlypontja azon nyugszik, — ami az illetékes személyek révén fog megállapítást nyerni — vajon jelenleg mire van nagyobb szükségünk: a szárazföldi hadsereg megerősítésére-e, vagy új flotta megeremtésére. Az eszközök, amelyek Oroszországnak ez idő szerint a hadsereg követelményeinek kielégítésére rendelkezésre állanak, nagyon korlátozottak és mennél többet fordítunk ebből a flottára, annál kevesebb jut a szárazföldi hadsereg igazán életű szükségleteinek rendezésére.

A norvég kormány bukása. A norvég országgyűlésen a trónbeszédről folytatott vita végén a balpárt bizalmatlansági indítványát 70 szóval 53 ellen, a szociáldemokratákét pedig 113 szóval 10 ellenében elvetették. A szociáldemokraták a balpárti bizalmatlansági indítvány ellen szavaztak. Minthogy a két szavazás együttvéve azt eredményezte, hogy az ellenzék 63 szavazatot képvisel a kormánypárt 60 szavazata ellenében, elhatározta a kormány, hogy lemond.

Újabb jelentések szerint a kormány ma délután beadta lemondását, melyet a király elfogadott, azonban a király megkérte a kormányt, egyelőre maradjon hivatalában. A lemondást a stortingban tegnapelőtt lefolyt szavazással indokolják. A kormány azt a tanácsot adta a királynak, hogy a kabinetalakítás kérdésében forduljon a storting elnökéhez.

A porta meghátrált. A porta a diplomáciai kar doyenjéhez jegyzéket intézett, amelyben hozzájárulását adja az összes reformszervek mandátumának 1914. július 12-éig, vagyis további 7 évre való meghosszabbításához.

Az európai kormányoknak nagy fejtörést okoz Anglia jegyzéke, amelylyel sietteti a macedóniai reformok keresztülvitelét és sürgeti a főkormányzó ki-

nevezését. Konstantinápolyból jelentik, hogy Maczedóniában és Ószerbiában, helyesebben Albánia északi részén a reformok következtében az albán lakosság lázong. A zendülés áterjedt Gyakova és Priserend vidékére, amely kerületek eddig ki voltak rekesztve a reformokból, noha az úszkíbi vilajethez tartoznak. Félt, hogy a zavargások át fognak csapni a novibazári szandzsákságra. A Wiener Allgemeine Zeitung beavatott részről úgy értesül, hogy a maczedóniai reformcsendőrség parancsnokává a hirtelen elhunyt Di Georgis tábornok helyett ismét olasz vezérkari tisztet fognak kinevezni. Az olasz kormány már legközelebb előterjesztést fog tenni a parancsnok kinevezése tárgyában az európai kabineteknek és a portának.

Olaszország és a Balkán. Félhivatalosan a leghatározottabban megegyeznek a francia lapoknak ama közleményeit, amelyek azt újságolták, hogy a Balkán kérdésben Olaszország önálló politikát követ, még pedig Anglia és Franciaország támogatásával a Németbirodalom és az osztrák-magyar monarchia ellen. A hármasszövetség egységes, az európai konzert megzavarásától nem lehet félni, mert a nagyhatalmak mindegyike át van hatva a béke vágyától. Nem igaz, hogy Németország meg akarja hiúsítani a maczedóniai reformokat, csak arra törekszik, hogy semmi olyan indítvány ne merüljön föl, amely a békét kockáztatja és a mostani helyzetnél rosszabb viszonyokat idézhetne elő.

A Morning Post a maczedón kérdés nehézségeiről szólván, azt mondja, hogy azok igen megcsappannának, ha Ausztria-Magyarország és Németország lakosságát meg lehetne győzni arról, hogy Anglia Maczedóniában nem követ politikai célokat, nem törekszik területi foglalásokra. Az entente hatalmaknak el kell ismerniök, hogy Grey javaslatai kizárólag Maczedónia helyzetének javítására irányulnak. E javaslatok elfogadása nem akadályozná a többi hatalmak egy politikai irányban megegyeznek, amely a vilajetek nyugalmát biztosítani hivatott, Anglia utjukba nem gördít akadályokat. A porta ellentállását szélső intézkedések nélkül csakis a hatalmak egyetértő eljárásával lehet megtörni.

A görög lapok általában azon nézetnek adnak kifejezést, hogy a független maczedóniai kormányzó kinevezésére vonatkozó javaslatnak nincs sok kilátása az elfogadásra. Ez a megoldás a maczedóniai nemzetiségi harcokat még élesítené, mert nem lehet oly ideális pártatlan személyt találni, aki iránt az összes nemzetiségek bizalommal viseltetnének. Egyebekben megelégednek Törökország ellentállásáról, amely ezen provincia elvesztésétől tartana, a mi Epyrussal és Albániával való összeköttetését megszakítaná.

Zeppelin léghajója. A német birodalmi gyűlés 2.150.000 márkát szavazott meg gróf Zeppelinnek adandó kártérítés fejében és 20 millió márkát a Vilmos császár-csatorna meghosszabbítása költségeire második részletként. Azt az indítványt, amely szerint az Eckernförder-öbölnek a Vilmos császár-csatornával való összeköttetésre tervezett csatorna tervezetnek megvizsgálására 14 tagu parlamenti bizottság küldendő ki, — bár azt Bethman-Hollweg államtitkár ellenezte, — elfogadták.

Orosz főtisztviselők fizetése. A birodalmi дума költségvetési bizottsága legutóbb előterjesztett egy kimutatást, amelyből képet alkothat magának mindenki az orosz főtisztviselők fizetéséről és jövedelméről. Egy tartományi kormányzóknak például 8000 rubel évi fizetése van, 6000 rubel jutalmazása s 18.000 rubel különféle szolgálatok fejében, melyeket magánvállalkozásoknál teljesít. Az orosz törvény értelmében ennek a főtisztviselőnek 1800 rubelt kellene évenként kapni lakbér fejében, de a kormányzó természetben kért lakást az orosz kincstártól. A дума előterjesztett jelentéséből kitűnik, hogy az a lakás, amelyet a kormánytól kapott, 330 négyzetméternyi területű és 22 szobából áll. Akármily szerényen becsülik is meg ennek a lakásnak az értékét, az bizonyos, hogy az orosz kincstárnak 18—20.000 rubelt jövedelmezhet s itt még nincs tekintetbe véve a villamos világítás és gázfűtés, ami szintén elég szép pénzbe kerül a kincstárnak. Amikor a költségvetési bizottság kérdést intézett a kormányzóhoz, hogy nem tulnag-e a lakása, a magas ur naivul mondta: Hi-

szen egy kincstári épületről van szó, amely kormányzóságomhoz tartozik. Ugyanez a főtisztviselő kijelentette a költségvetési bizottság előtt, hogy ő és helyettese fizetésük hatvan százalékát kapják jutalomként, alantás tisztviselőik pedig csak 30—10 százaléknyi jutalmazást kapnak. Ennél nem kevésbé jellemző még az is, hogy ugyanez a kormányzó 500.000 rubelnyi hitelt kért, mert új hivatali helyiséget kell építeni. A költségvetési bizottság itt megjegyezte, hogy érje be a kormányzó ur 6—7 szobával s akkor majd nem kell építkezni.

A Kacsumaru-ügy. Hajashi a kínai kormány képviselőjének a Kacsumaru-ügyben azt a javaslatot tette, hogy bocsássák szabadon a Kacsumaru hajót és üdvözöljék az ottani japán konzul jelenlétében a japán lobogót. Ha e követeléseket Kína teljesíti, eláll Japánországtól a kivánságától, hogy a lefoglalt fegyverek ára megtéríttessék. Ha ezt a követelést Kína nem teljesítené és visszatartaná a fegyvereket, akkor Japánország kénytelen ezek vételárának megtérítését követelni.

Csak azért se!

Nagy akciók sorsa sokszor gyakran török meg apró szirteken, de csufosabban aligha végezte szimpatikus mozgalom, mint mostan egy. Az eset a humánizmus nagy dicsőségére így történt: Orvostudósok nagy, nemzetközi szövetséget kötöttek egy népirtó, csunya, alattomos betegség: az álomkór ellen. A mi világunkban idegen ez a szörnyűség, a tropikus vidék azonban nagyon sokat szenved miatta. Szegény szerecsenek egyre-másra hullanak a titokzatos kórban, mondják, hogy odalenn Afrikában egész néma, kihalt faluk jelzik a retentő járvány utvonatát. A civilizált fehér társadalom nyilván keveset törődne a bajjal, hogyha csak ennyi lenne a veszedelem. Az altruizmusnak és emberbaráti érzésnek magas foka kellene ahhoz, hogy a minden modern tudással fölruházott fehérarcu London vagy Páris boulevardin azzal is törődjék, hogy milyen nyomorúság pusztít a Tanganyika-vagy a Nyanza-tó partján tanyázó félmeztelen feketék között. Am az álomkór nincs tekintettel a bőr színére, a titkos halál az európai embert sem kiméli, hogyha arra az átkozott vidékre téved. Ezt már Párisban és Londonban sem lehet közönyösen nézni, nem az ember, hanem a gyarmatosító üzlet miatt. Érdemes-e drága páncélos hajókat fölszerelni, katonákat vinni a messze tropikus vidékre, meghódítani a Tanganyika és a Nyanza-tó vidékét, hogyha a szerzett új birodalmon ott ül a rémes halálveszedelem árnyéka, irtvány a kizsarolható munkaerőt és csufos járványos veszedelemmel fenyegetvén a gyarmatosokat is?

E nagy okok miatt már érdemes volt megindítani a nagy akciót, de most ez az akció megfeneklett. Az álomkór leküzdésére kiküldött nemzetközi konferencia tegnap szétrobbant, mert nem tudott abban megegyezni, hogy Párisban, vagy Londonban állítsassék-e föl a központi iroda? A francziák — szövetségeseik élénk támogatása mellett — Páris számára követelték ezt a tisztességet, a németek és az angolok London részére. S ezen az apró nézeteltérésen meghiúsult az egész akció.

Példátlan az, hogy ilyen kérdés elbírálásában ekkora szerep jusson a politikai szempontoknak s a balvégű konferencia nemcsak abban bűnös, hogy meghiusította a rábizott emberbaráti akciót, hanem abban is, hogy érvet szolgáltatott azok részére, akik a nacionalizmust szembe szokták állítani az egyetemes emberi haladással.

A szocialdemokrata párt forrongása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 14.

A tegnapi utcai zavargások nemcsak a főváros társadalmát hozták érthető izgalmakba, de ma reggel hivatalosan bevonult a szocialisták forrongása a politikába is. Hencz Károly réppárti képviselő ugyanis interpellációt intézett a belügyminiszterhez az utcai tüntetések megrendszabályozása tárgyában.

Mióta a választói jog dolgát feszegetik, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter vagy harminczhatzor kijelentette, hogy mihelyt emberileg lehetséges lesz, a választói jogról szóló törvényjavaslatot leteszi a Ház asztalára. Igen; de milyen lesz az a választói reform? Politikai és technikai okok arra készítették a belügyminisztert, hogy erre a kérdésre ne válaszoljon határozottan és kimerítően.

De azoknak, kik a reformot legtízesebben és legzajosabban követelték, a szocialdemokratáknak, precízebben felelt. Megmondotta, hogy a szocialdemokratáknak be kell jutniok a parlamentbe; mert ez a párt hatalmas, intelligens, szervezett párt. A választói reformot úgy alkotja meg, hogy ez a gondolat benne legyen. Ennél világosabb, tisztább beszéd el sem képzelhető.

A józan ész — ha ugyan feje tetejére nem állítjuk a legegyszerűbb fogalmakat — erre azt parancsolja a szocialdemokratáknak, hogy várjanak még néhány hétig, mert hiszen néhány hét múlva a reform tervezete közkézen fog rogni. És mégis mi történik? Eppen azok a szocialisták, kikkel szemben a belügyminiszter a courtoisie legszélső határáig ment el, éppen azok lármázzák föl az utcát, borítják indulatba a várost, megfenyegetik a személy- és vagyonbiztonságot, hogy kiereszköljék a választói reformot. Ezt a politikát, taktikát, stratégiát vagy micsodát józan észszel felfogni nem lehet.

Ma a képviselőházban meginterpellálták erről a belügyminisztert. Andrássy, mit tehetett volna egyebet, megint csak a józan észre apelált. A szocialisták igenis bejönnek a parlamentbe; legalább ő, Andrássy akarja. De ha a szocialisták így viselkednek, jogokat revolverrel akarnak kiküzdeni, akkor könnyen lehetséges, hogy ő, Andrássy hiába akarja; mert a Ház — ahol a szocialisták nem nagy közkedveltségnek örvendenek — másképpen fog határozni. Annyi bizonyos, hogy erőszakos demonstrációkkal a mostani képviselőházra nem lehet hatni. És ha ezt a vezetőket be nem látnák, kénytelen lenne a belügyminiszter az összes szakszervezeteket — ahonnan a tüntetések gyuanyagát szétfordják — föllosztatni.

Ezzel az erős dörgéssel végződött Andrássy beszéde. Hallani kellett, micsoda echo keletkezett nyomában. Majdnem az egész Ház tüntetően tapsolt és ezzel az ovációval biztosította a belügyminisztert, hogy azon az uton, melyen halad — a józan ész útján — követni fogja.

Az interpelláció.

Erről az interpellációról a következő tudósítást adjuk:

Hencz Károly ezt az interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak azokról a véres tüntetésekről, melyeket 1908. márczius 13-án Budapestnek több pontján a szocialdemokrata párt rendezett, amely tüntetéseket a rendőrségi sajtóiroda szerint szakszervezetekben készítettek elő és onnan irányítottak?

2. Miután itt hamis jelszavak alatt a tüntetések tervszerűen ismétlődtek és fognak is ismétlődni mindaddig, míg azok megakadályozására és jöhe-

telenné tételére kellő erélyvel szigorú intézkedések nem történnek: mit szándékozik a belügyminiszter ur tenni, hogy hasonló tüntetések elő ne fordulhassanak és a főváros nyugalma, lakosságának élet- és vagyonbiztonsága megóvassék?

Andrássy Gyula így válaszolt az interpellációra: Sajnos, igaz, hogy a szociáldemokrata-párt a legutóbbi időkben rendszeresen kezdi az utcai tüntetéseket szervezni. A cél, úgy látzik, hogy befolyásolja a kormányt az általános választói jogra vonatkozó törvényjavaslat elkészítésénél; azt hiszik, hogy tüntetésekkel, revolverlövésekkel el lehet minket téríteni attól, amit az ország érdekében levőnek tartunk. (Felkiáltások: Tévednek!) Óriási módon tévednek. Legyenek meggyőződve, hogy én egyénileg éppoly kevéssé, mint ez a Ház is — meg van győződve — egy hajszálnyira sem fogunk eltérni attól, amit a nemzet érdekében levőnek tartunk. (Élénk helyeslés.)

Sőt a kitűzött célunk csak ártnak. (Igaz! Ugy van!) Én a magam részéről szükségesnek tartom, hogy ezen reform alapján a szociáldemokrata-párt is bejuthasson a törvényhozásba. De igen sokan vannak, akik ebben bizony valami jót nem látnak és ettől tartanak. (Igaz! Ugy van!) Én attól félek, hogy a t. szociáldemokrata uraknak ilyen tüntetési lehetetlenné fogják azt tenni, hogy az én javaslatomat itt keresztülvigym. (Igaz! Ugy van!) Azt hiszem, hogy egyesek oda fognak hatni, hogy itt olyan szellem fog — s alig lehet mondani, hogy jogtalanul — fejlődni, amely semmiképpen sem fogja azokat ide beereszteni akarni, akik revolverlövésekkel akarnak a törvényhozásra hatni. (Élénk helyeslés és taps.)

Ami Hencz Károly t. képviselő ur kérdését illeti, hogy milyen rendszabályokat akar a kormány életbeléptetni a közbiztonság fentartása végett, igen röviden azt válaszolhatom, hogy a legmesszebbmenő erélyvel fogok mindenütt eljárni. (Élénk helyeslés.) Nekem, mint belügyminiszternek első kötelességem minden állampolgár életét és vagyonát minden erőszak ellen megvédeni. (Igaz! Ugy van!) Ezen kötelességemet teljesíteni fogom. (Élénk helyeslés.) De azt hiszem, hogy a nagy szigorú munkások érdekében is van. Hogyha elmulasztanánk most a kellő rendszabályokat, akkor mindinkább merészebbek lennének ezek a tüntetések, (Igaz! Ugy van! Felkiáltások: A vezetők!), mind gyakrabban történének olyan kihágások, amelyeknek szanálása azután sokkal több áldozatba, talán sok vérbe is kerülhetne. (Helyeslés.) Minél előbb lépünk fel teljes, nyugodt erélyvel, nem provokáló, de semmitől vissza nem riadó erélyvel, (Élénk helyeslés.), annál inkább hiszem, hogy nagyobb bajok nélkül a város közrendjét megóvni sikerül.

Ami a szakszervezeteket illeti, sajnos, igaz, hogy ezek a tüntetők a szakszervezetek helyiségében gyűltek össze és onnan indultak pusztító utjukra. (Felkiáltások: Fel kell őket osztatni!) Ha ez ismétlődni fog, kénytelen leszek ezen szakszervezeteket mind felosztatni (Élénk élizés és taps.), reményilem, nem leszek rászoritva. Kérem, méltóztassék ezen választomat tudomásul venni. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps.)

A Ház a választ tudomásul vette.

Jelentés a belügyminiszternek.

Miután a tüntetések ügye Hencz Károly interpellációja révén jelentőségét felülmúló arányban kiszélesedett, Andrássy Gyula belügyminiszter még a délelőtt folyamán jelentéstételre hívta fel Boda Dezső főkapitányt. A belügyminiszter óhajához képest ma délelőtt meg is jelent a képviselőházban dr. Boda Dezső főkapitány, Gersich Lajos rendőrfelügyelő kíséretében és először gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, majd gróf Hadik Sándor belügyi államtitkárnak tettek jelentést a tegnapi tüntetésről és azokról az intézkedésekről, a melyek a jövőre nézve történtek.

A belügyminiszter meglepődéssel fogadta a főkapitány jelentését, amely a legerélyesebb intézkedések megtételéről szólt. A főkapitány a mai napon tényleg a legenergikusabb rendszabályokat vette alkalmazásba az esetleg megisméltandó tüntetésekkel szemben. Boda Dezső főkapitány ilyen értelemben kiáltványt is adott ki a főváros közönsége számára, amelyben föl hívja még a munkásságot is, hogy tartsa magát az utcai tumultusoktól távol.

A kiáltvány így szól:

A főkapitány kiáltványa.

Az utóbbi napokban a főváros utcáin többször megismélt, sajnálatos rendezavarások fordultak elő. Ezek az utcai mozgalmak ma már túllépték az eszményi célok eléréséért küzdők békés tüntetéseinek a határát, sőt azok nagyobbára dologkerülő, részben rovtomtultu egyének közveszélyes üzemlévé váltak, melyek vagyonrongálásokban és egyéb súlyos beszámítás alá eső, közönséges büncselekmények elkövetésében nyilvánulnak meg. Velük szemben a törvényuralmának biztosítása és a székesfőváros közönségének és közbiztonságának megóvása törvényes kötelességem. Az ilyen utcai rendezavarások alkalmával azonban tapasztalataim szerint bűnös célzat nélkül, kíváncsiságból, a járókelő közönség köréből szoktak nagyobb néptömegek összegyűlni, melyek gyakran akadályozzák és feszélyezik a rendőrséget a rendezavarások elleni kellő erély kifejtésére, néha pedig azzal a sajnálatos, de elkerülhetetlen következménnyel járnak, hogy a karhatalom azokat is sújtja, a kik csak kíváncsiságból vannak a tömegben.

Azzal a kéréssel fordulok tehát a főváros rendező és törvényt tisztelő közönségéhez, a tisztességes munkásokhoz és főleg az ifjusághoz, hogy ezen rendbontó, közveszélyes elemek utcai mozgalmától saját jól felfogott érdekükben annyival is inkább tartsák magukat távol, mert a mai naptól kezdve a legszigorubb rendelkezéseket léptettem életbe, ezeknek az utcai rendezavarásoknak karhatalommal való gyökeres elfojtására, valamint arra nézve is, hogy a tettesek ellen a törvény teljes szigorá alkalmaztassék.

Dr. Boda Dezső,
főkapitány.

A szociálista párt nyilatkozata.

Hogy mennyire igaza van a főkapitánynak a tüntetések erkölcsi súlyának megítélésében, azt bizonyítja a szociáldemokrata-párt vezetőségének nyilatkozata is, amelyet ma a tüntetések dolgában kiadott. A nyilatkozat azt mondja, hogy a párt maga távol áll a tüntetésektől, ami azt jelenti, hogy nem is vállal vele közösséget. Más laura tartozik, hogy a szociálisták a rendőrséget teszik felelőssé a tumultusokért. Valami igazság van is ebben, de azért a zavargások ódiuma a felvonulások rendezőit is terhelik. A szociálisták nyilatkozata így szól:

— Pártunk teljesen távol áll a tegnap történtektől. Váratlanul jött ez a tüntetés és mi azt sem tudjuk, hogy honnan indult ki, hogyan kezdődött. Ugy látszik, hogy a nép türelmetlensége már olyan fokra hágott, hogy nem lehet többé csitítani, nem lehet többé a választói jogra vonatkozó javaslattal hitegetni. Hogy a csendes, méltóságos tüntetés ennyire fajult, annak kizárólag a rendőrség az oka, amely hihetetlen módon provokálta a népet. Szemtanuk vannak rá, hogy amikor a tömeg nyugodtan haladt végig az utcán, egyszerre előrohantak a rendőrök és minden felszólítás nélkül beagáztak a tömegbe és kardjukkal úgy vágták, mint a répát. A történetek után természetesen nekünk is kötelességünk a teendőket megbeszélni.

Egyébként a szociálista párt irodájában ma délutánra sürgős értekezletre hívták össze a párt vezető embereit, hogy a tüntetésekkel szemben való magartás dolgát megbeszéljék. Nem valószínű, hogy a párt helyeselni fogja az utcai zavargásokat.

A tüntetők megbüntetésé.

A tegnap előállított tüntetők ellen a rendőrség megindította a kihágási eljárást utcai botrány okozása miatt, nyolczat pedig előzetes letartóztatásba helyezett hatóság és magánosok elleni erőszak bűntette címén átkísérte őket a bírósághoz.

A letartóztatottak: Nyakas Jenő 20 éves kocsi-fényező, aki a Teréz-köruton a függetlenségi pártkör ablakaiba dobott. A rendőrök tetten érték és zsebében köveket találtak. Dervallcs János 24 éves szabóság és Davidovics Ákos 20 éves géplakatos, kik a Károly-köruton a rendőrökre lövöldöző tömeg között voltak és bujtogatták társaikat. Bakos István 18 éves kocsi, aki a tüntetés után a nyugoti pályaudvartól a Váci-uton, Lehel-utcán végig több társával az összes gázlámpákat, számszerint huszat, bedobta; végül Janek István 32 éves kocsi, Ónodi Sándor 17 éves napszámos, Vég Lajos 33 éves napszámos, Baum József 30 éves kefékötő, akik a Gróf Zichy Jenő-utcában a házak ablakait bedobták. Valemennyinél köveket, Janeknél élesre fent kést is találtak.

Mozgó képek.

Gyermeknap.

(Egy rongyos és egy fehér-galléros fiu diskurál.)

A FEHÉRGALLÉROS: Te, már megint kiteszik a sárga czédulákat a bolti ablakokba... Megint segíteni fognak rajtad, te rongyos.

A RONGYOS (örömmel): Kiteszik az utcára a drótos skatulyákat, a rendőröket, meg a kalapos nagyságakat? Az egyszerű lesz!

A FEHÉRGALLÉROS: Kapsz megint pénzeket, te csirkefogó... Majd megint beléd fognak tömni minden jót, hogy a pofád ragyogni fog... És irnak rólad mindenfélét az újságba és te csibész, az utcán fogod árulni, hogy milyen siratni való kölyök vagy te.

A RONGYOS: Megint irigykedel, te városi srác.

A FEHÉRGALLÉROS: Dühös vagyok, mert te, sliferli, azt tehetsz, amit akarsz. Meztől mászkálhatsz és begázolhatsz a pocsolyába, újságot árulhatsz, fölmászhatk hátul a villamosra, cigarettázhatk és még extra mindig fölruháznak, beléd pofozzák a sok pénzt, amivel kimehatsz a ligetbe sóspereczt enni és gazdót inni.

A RONGYOS: Neked is van mindened.

A FEHÉRGALLÉROS: Ugy? Köszönöm szépen. Engem egy buta nő hurezol az utcán és ha csak félre merek nézni, kihuzza a jobb karomat. Engem három dühös ember nyuz, hogy tanuljak mindenféle számárságot, nekem a steif gallér fölkarcolja a nyakamat. És tudod mit kapok én ebédre?

A RONGYOS: Hust kapsz, meg tésttát.

A FEHÉRGALLÉROS: Igen? Azt csak te hiszed. A mamám már hat hete gyülésről gyülésre mászkál és csinálja a ti dolgotokat. Otthon ezalatt a dada az ur. Ismered te a mi dadánkat? Tizenkét év óta van nálunk és egyszer a papámhoz is hozzá vágott egy divánpárnát, mert azt hazudta a mamámnak, hogy egy gyülesen volt, pedig lumpolt. A dada a teppichről látta, hogy a papa hazudott... Ilyen ez a vén nő...

A RONGYOS: Ez azért van, mert egy buta fiu vagy.

A FEHÉRGALLÉROS: Ez azért van, mert én egy szegény uri fiu vagyok, akinek van papája, mamája, dadája, tanítója. Neked senki sincs, téged nemki se út. Te az iskola mellé jársz és a nevelőd nem pofoz ki magának tíz forint havi fizetésemelést a képeden. Most meg gyermeknap lesz újra...

A RONGYOS (csettint): Finom lesz.

A FEHÉRGALLÉROS (busan): És ilyenkor mit kapsz te?

A RONGYOS: Én semmit se kapok, mert én kicsi vagyok, de a bátyám kapott tavaly egy félvet.

A FEHÉRGALLÉROS: Ezt nem értem.

A RONGYOS: Pedig nagyon egyszerű. Ki akarú csórni egy tizest egy olyan drótos skatulyából és megfogyták. A mostani gyermeknapon majd jobban vigyázunk.

Ray.

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozásá.

Berlin, márczius 14. (Saját tudósítónktól.) Sem Bülow herceg, sem Schoen külügyi államtitkár nem lesz jelen Viktor Emánuel király és Vilmos császár találkozásán Velenczében.

Montenegró és a Balkán-vasut.

Cettinje, márczius 14. A montenegrói kormány arról értesítette a berlini egyezmény szigethatárlatmainak képviselőit, a Duna-Adria-vasut terveinek átszarmaztatása kapcsán, hogy azt kívánja, miszerint a vonal, mely Antivariból indul ki, Montenegrón menjen keresztül.

A francia kormány amnesztia-javaslatá.

Páris, márczius 14. A minisztertanács Clemenceau tegnapi bejelentett amnesztia-javaslatát elfogadta. Brian igazságügyminiszter javaslatá, mely hétfőn ke-

ül a kamara elé, kizárja mindazokat a személyeket, akiket antimilitáris propaganda miatt vagy tavaly a délfraanciaországi zavargások alkalmával elkövetett élelmiszerlopások miatt ítéltek el.

A német tőzsdereform.

Berlin, márczius 14. (Saját tudósítónktól.) A mai tőzsdén azt híresztelték, hogy a birodalmi kancellár tanácskozára hívta meg a blockhoz tartozó pártok vezéreit s ezen a konferencián Bülow herceg meggyőzésre akart jutni a pártokkal a tőzsdereform ügyében. A tőzsdereform körül támadt ellentétek kiegyenlítéséről szóló hírt hivatalos részről megzafolják, de remény van hozzá, hogy sikerülni fog a konfliktust elsimítani.

Német birodalmi költségvetés.

Berlin, márczius 14. A birodalmi gyűlés elintézte a birodalomgyűlés költségvetését és elfogadta a birodalmi párt javaslatát, amely utasítja a házzabály-bizottságot, tegyen javaslatot, miképpen volnának a bizottsági tárgyalásokról szóló jelentéseknél észlelt bajok orvosolhatók. Ezután a birodalmi vasutak költségvetését intézték el. Breitenbach miniszter kijelentette, hogy a menetjegyadó megszüntetésére törekszik. Kijelentette, továbbá, hogy a szociálista párthoz tartozó hivatalnokot vagy munkást vasutaknál nem tűrnek. Az általános nyugdíjalap költségvetésének tárgyalásánál Ersberger a nyugdíjalap növekedésére utalt és kifejtette, hogy yLynar gróf nyugdíjazásával a katonai nyugdíjtörvényt megsértették. Azt kérdezi, hajlandó-e a katonai kormány Hohenau gróftól megvonni a nyugdíj kedvezményét. Arnim miniszter kijelent, hogy a nagyszámu nyugalmazott magasrangú katonatisztek száma természetes. Hohenau gróftól annak idején rendelkezési állományba helyezték és így nem a hadügyi kormánytól függött nyugdíjaztatása. A törvény azt rendel, hogy a rendelkezési állományba helyezett akkor ne élvezhessen nyugdíjat, ha megfelelő szolgálati ideje nincs. Ezen eset azonban Hohenau grófnál nem áll. Amidőn Lynar gróf kilépett a hadseregből, szolgálatképtelenségét okirattal igazolták. Hogy elbocsátásánál valamely vétség forgott-e fenn, azt a most folyó vizsgálat hivatott kideríteni. Az uralkodónak kifejezett óhaja, hogy a hadseregben és a hadsereg viszonyaiiban teljes világosság uralkodjék és hogy semmi elnyomás, eltussolás ne történjék. Ezután ezt, valamint több kisebb költségvetést intéztek el, mire az ülés véget ért.

Közgazdasági táviratok.

City	Commodity	márcz. 13.	márcz. 14.
Newyork.	Buza locobuza	1017/8	101
	májusra	1021/2	1031/4
	juliusra	971/8	—
	szeptemberre	—	963/4
Tengeri	májusra	741/8	733/4
	juliusra	711/8	701/2
Csikagó.	Buza májusra	95 —	941/2
	juliusra	897/8	921/8
Tengeri	májusra	651/4	661/8

New-York, márcz. 14. Gyapot New-Yorkban helyben 11.20 (11.20 tegnap), gyapot áprilisra 11.28 (11.28), gyapot júniusra 11.26 (11.27), gyapot New-Orleansban helyb. 11/16 (11/16), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 14. (Zárlat.) Zsir májusra 7.70 (tegnap 7.52), zsir júliusra 7.90 (tegnap 7.75), szalonna short clear, 6.62 (tegnap 6.62), sertéshus májusra 12.30 (tegnap 11.05).

Olvasóinkhoz!

Immár a negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenség és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes táborra s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazollják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szünnünk meg szakadatlanul munkálkodni

önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazal, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytatán a legbővebben s a legnagyobb változatosság-gal adja a napl eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Márczius.

* * *

Márczius idusa frázissá lett. Azzá tették, akik jelentőségét megértetlenül agyondeklamálták.

Soha csunyább hazugságtól nem undorodtam, mint a márcziusban szokásos elkongó szavaktól. Kivonulnak porrá lett embereknek a nyugvóhelyhez és glorifikálják a mindörökké elmúlt szikrát, azért, mert világított. De amíg hozsannát zengnek a kialudt világosságának, nehéz gyűlölettel gyűlölik a támadó új tüzeket.

Ez a hipokrizis ölte meg márczius tizenötödikét. Az a képtelen hazugság, hogy világosságért szűköl a vakondok.

En nem adok a történelemre olyan sokat. A történelmet esendő emberek csinálták. De a száj-hagyomány igaz, valóság; a nép lelkében hazugság nem él. A szálló emlék pedig hirdeti, hogy márcziusnak idusán nem a népszabadság igéje váltott testté. Ez a megváltás talán el sem is jöhet.

Márcziusban, a tizenötödik hajnalon csak a kitagadottak napja virradott reánk. Rabszolgatartók kezében meglazult a láncz, s csak szolgaság lett a rabszolgaságból.

Azért hazudnak, akik egyebet beszélnek és hipokrizis minden frázisuk. Nem igaz, hogy márcziusnak napján minden megadatott a világnak. Az csak a kezdet volt. De igaz az, hogy nem következett utána eddig semmi. A népbolondítók, a sarlatánok kimennek a sirokhöz és ordítva hirdetik:

— Ne kérjetek több semmit, mert ez a szent, porló kadáver mindent kiharczolt!

Ez a koszorú-kultusz s a nemzeti szalagos altatás. Nekem is szent ez a jelvény, amíg profánus önzés, vagy frázis eszközévé nem leszen. Amint azzá lett, — nekem se egyéb!

Most mennyien visszaélnék vele, s a hazugság napja lett a nap. Csakhogy a hazugság nem örökéletű.

Gallilei meghalt, de vajjon nem forgott-e a föld halála előtt is? Judás megkapta pénzét, de vajjon meghalt-e véle az eszme, akit eladott? A tizek tanácsa máglyát rakatott, a pápák kiátkozták, a jus gladii és a prima noctis volt eleven kárhöz, biborpaláston viseltek fehérkeresztet, volt ghetto, volt néma kálvinista templom, a Dózsa György trónjára hullott a parázs, az „Ember fiának“ volt nádszál a kezében, de azért ma, mind ennek utána — nem negyven váltó forint a job-bágy ára...

... Már negyvenegy. És ez is valami.

Az olajfák hegyén még harmincz ezüstpénzről folyt az alku.

Ne feledjék el hát a hangos ünneplők, hogy harminctől eljutottunk negyvenegyig — és alku-szunk tovább... (vay).

A szabadság karácsonyán.

A legszebb ünnep: karácsony volt akkor midőn a Megváltó világra jött. Betelt a várt idő, eljött a nagy kor s kigyult a csillag Betlehem fölött. Megszületését angyalok hirdették s körülállták a hívő pásztorok; három király elhozta kincsesei terhét s buzgó hozsannát zengett száz torok.

Ma is karácsony van, dicső karácsony: magyar szabadság szent karácsonya. Diadalmaskodván az elmuláson, ilyen nem támad többé már soha. Ez volt s ez lesz az örök magyar ünnep, amelynek fénye nem halványul el; tűznapiaként mi magyar életünknek ragyogni fog, míg érez a kebel.

Betlehem jászla, mely születni látta, kis szürke, füstös kávéház-terem. Az atyja volt Petőfi lelke lángja s az anyja égő, szent honszerelem. A megváltó Szabadság jászolához három király térdre borulva tért; a bámuló Elismerés mirrhát hoz, a Dicsőség tömjént s a Hir babért.

A forró, termékeny tavaszi szellő szárnyán az új hitvallás zugva száll s riad, míg hull a rabságvonta felhő: — Szabad élet kell nekünk vagy halál! De jött Heródes, a zsarnok, a gyáva s hogy meggyilkolja az ég gyermekét, hóhér hadával kereste halálra s a hon fiait ölte szerteszt.

Addig üldözte, fojtva tenger vérbé, e hazában a sok hű gyermeket, amíg Arad bús Golgotáján végre magyar Szabadság megfeszítettett. A Messiást sötét, mély sirba tették, nehéz kösziklát hengerítve rá. Azt hitték, hogy az isteni, nagy eszmét eltemethetik egy szikla alá.

Am az kitört a halál éjfelébül s új életre gyult önnön fényinél: zsarnok halálon vett győzedelméül megváltó Szabadság örökkön él. Mindaddig élni fog e drága honban, magyarok keble mig szívet takar s míg ünnepnapján a szívekbe dobban ez a szent ige, hogy: „Talpra magyar!“

Haraszthy Lajos.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, márczius 15. — Róm. kat.: D. 2. Reminis. — Prot.: D. 2. Kristóf. — Görög-ország: Márcz. 2. E. Nagyböjt. — Zsidó: Veád. 12. — A nap két 6 óra 15 perczkor, nyugszik 6 óra 3 perczkor. — A hold két délután 3 óra 38 perczkor nyugszik reggel 6 órakor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Magyar Turista-egyesület kirándulása. — Az Orsz. Színészegyesület színielőadása névndékeinek ünneplése. — A Kálvini-templom református templom vallásos estélye 6 órakor. — A szabóműterek felvonulása a Vigadóban. — A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének díszmunkája a Nemzeti Tornaegylet díszterében délután 5 órakor. — Az Első Kossuth Lajos lőtékonny asztaltársaság zászlószentelese délelőtt 11 órakor az Újvárosban. — Hangverseny a 16-éves főherceg szanatóriuma iavára este 8 órakor a Royalban. — A Magyar Hölgykoszoru alakuló nagygyűlése délután 5 órakor a Vármezejében. — A Lipótvárosi Kaszinó felolvasó estélye délután 9 órakor. Felolvasó: Marczali Henrik. — A Föv. T. K. M. T. K. mérkőzése. — Bosznay István kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Dery Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában (Nagymezei-utca 37-39.) nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítás az Uránia Kirvó-téri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9-12-ig és 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Répcsnak nyitva 10-2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Képzőművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Szechenyi-múzeum nyitva egész nap 1 korona belépődíjjal. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtár nyitva 9-1-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkiallítás nyitva 9-12-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és könyvtár zárva.

Naptár. Hétfő, márczius 16. — Róm. kat.: Zádor. — Prot.: Himér. — Görög-ország: Márczius 3. Entrón. — Zsidó: Veád. 13. Eszter böjt. — A nap két reggel 6 óra 13 perczkor, nyugszik délután 6 óra 5 perczkor. — A hold két délután 4 óra 22 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 19 perczkor.

— Személyi hír. Makróról táviratozzák: Justh Gyula, a képviselőház elnöke holnap este 7 órakor Makóra érkezik, hogy a tisztelőre rendezendő márczius idusai banketten megjelenjen. — Szalai Béla, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója két heti tartózkodásra Abbaziába utazott. — József főherceg nevelő együtt Sauremoba érkezett.

— **A király beteg.** Alig gyógyult föl a király legutóbbi betegségéből, máris hír érkezik arról, hogy megint beteg. Szerencsére a király újból való megbetegedése ismét könnyű természetű. Az uralkodó meghült és náthás. Azért ma nem ment Schönbrunnból a Burgba. Az udvari orvosok kijelentései szerint a király állapota aggodalomra okot nem ad. Bécsben különben ma délelőtt mindenfelé azt híresztelték, hogy a király rosszul érzi magát. Ez a hír valószínűleg abból támadt, hogy ő felsége nem ment ki a vasútállomásra fogadni Mihajlovics Sergius nagyherceget és nem Bécsben a Burgban, hanem Schönbrunnban üdvözölte vendégét, pedig eleve úgy volt megállapítva, hogy a vasutnál Ferencz Ferdinánd trónörökös fogja fogadni a nagyherceget. Az időjárás hirtelen hidegre fordult s ezért történt, hogy a mai dejeuner nem a Burgban, hanem Schönbrunnban volt. Illetékes helyen semmit sem tudnak a király rosszullétéről, csak elővigyázatból ajánlották az orvosok, hogy maradjon Schönbrunnban. Súlyos betegsége óta a király rendszeren Schönbrunnban szokta tölteni a szombatot és a vasárnapot, csak hétfőn megy Bécsbe általános kihallgatásokat tartani. A király ma nem hagyta el lakosztályát a schönbrunni kastélyban. A „N. Fr. Pr.“ informált részről, olyanoktól, akiknek alkalmuk volt látni ő felségét, még tegnap is arról értesült, hogy az uralkodó könnyű náthája jelentéktelen és már mulik. Udvari orvosa kérte, hogy a nyirkos, hideg időtől óvja magát. Erre való tekintettel a program úgy változott, hogy a dejeuner ma, amelyet a Burgban terveztek, Schönbrunnban lesz és a holnapra kitűzött udvari lakoma Sergius herceg tiszteletére, amelyet a schönbrunni galériában kellett volna megtartani, a Burgban lesz. Holnap este ő felsége kocsin Bécsbe jön. Ez is bizonyítja, hogy nincs ok aggodalomra. Dr. Kerzl azt tanácsolja a királynak, hogy óvakodjék a meghűléstől. A hétfőre kitűzött általános kihallgatást nem fogja megtartani a király.

— **Mihajlovics Szergiusz nagyherceg Bécsben.** Mihajlovics Szergiusz nagyherceg ma délelőtt Bécsbe érkezett. A pályaudvaron megjelent: Ferencz Ferdinánd főherceg orosz egyenruhában, a hadtestparancsnok, a városparancsnok, a helytartó, a rendőrfőnök és egy diszszázad zászlóval és zenekarral, valamint a nagyherceg mellé diszszolgálatára kirendelt tisztek és az orosz nagykövetség tagjai. A nagyherceget, aki magyar-osztrák tüzérezrednek egyenruháját viselte, a főherceg szívesen üdvözölte. A zenekar az orosz himnuszt játszotta. A diszszázad megsejtelése és a kíséretnek kölcsönös bemutatása után a nagyherceg a Hofburgba hajtatott, ahol ő felsége vendége. Szergiusz nagyherceg meglátogatta Ferencz Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferencz Szalvátor, Frigyes és Rainier főhercegeket és nejeiket, valamint Mária Jozeft és Mária Annunciata főhercegnőket. Ezután a nagyherceg burgbéli szállásán fogadta az I. tüzérezred küldöttségének tisztelgését.

Sergius orosz nagyherceg délután háromnegyed egy órakerülön kihallgatáson volt a királynál a schönbrunni kastélyban. Egy órakerülön ő felsége dejeuner adott, amelyen megjelentek az uralkodón és a nagyhercegen kívül az uralkodóház számos tagja. A dejeuner után Sergius nagyherceg meglátogatta Ernő Ágost cumberlandi herceget. Innen a nagyherceg az arsenálba kocszított, megtekintette a tüzérszergyárat és a hadi muzeumot.

Ferencz Ferdinánd főherceg és neje ma este fényolcs órakerülön Sergius nagyherceg tiszteletére lakoma volt, amelyen báró Aehrenthal külügyminiszter, Svervejev orosz ügyvivő, a nagykövetség személyzetével, Müller államtanácsos stb. vettek részt. A lakoma után a nagyherceg az udvari operába ment, hol végignézte az előadást.

— **Nemesség-átruházás.** A király kiskoru Malina Gyula Odön örökbefogadása iránt 1904. évi április 29-én Nyiregyházán kötött szerződésnek az örökbefogadás tényére vonatkozó részét jóváhagyván, örökbefogadó alsözathurcsai Zathureczky Gyula tiszadai birtokos családnevét, nemességét, „alsözathurcsai” előnevét és czimerét örökbefogadott fiára, Malina Gyula Odönre, a kinestári díjak fele részének elengedése mellett, átruházta és egyuttal megengedte, hogy Malina Gyula Odön saját családi nevének elhagyása mellett ezentúl a „Zathureczky családnevet viselhesse.

— **A császári jubileum.** Berlinben több oldalról híresztelték, hogy Bülow herceg áprilisban Bécsbe fog utazni s ugyanakkor érkezik az osztrák fővárosba a jubiláló uralkodó üdvözlésére Vilmos császár is Korfuból. A Neue Gesellschaftliche Correspondenz közli, hogy a kancellár egyelőre még semmiféle utazást nem tervez, mert a birodalmi gyűlés költségvetési tárgyalásai nyilván Berlinben fogják marasztalni Bülow herceget.

— **Klotild főhercegnő Flumében.** Klotild főhercegnő és leánya, Erzsébet főhercegnő, valamint az udvari kíséret tegnap este a gyorsvonattal Fiumébe utaztak, ahol körülbelül május elsejéig fognak tartózkodni.

— **Luxemburg trónörökösöje.** A hivatalos lap nagyhercegi határozatot közöl, mely szerint Adelheid Mária hercegnőnek, a legközelebb hivatott trónörökösnek, a luxemburgi örökös nagyhercegnő és nassauai örökös hercegnő cím adományoztatik. A nagyherceg jóteknony intézmények] előmozdításának céljaira 20.000 márkát adományozott.

— **Castellane grófné házassága.** Párisban Sagan-Taleyrand herceg eljegyzését Gould Annie asszonnyal, gróf Boni Castellane elvált feleségével, a napokban hivatalosan közzé fogják tenni. Sagan herceg követte jegyesét Newyorkba, hol Gould asszony völégényét bemutatta családjának.

— **Kohl Medárd a pápánál.** Dr. Kohl Medárd püspök, aki Vaszary Kolos biboros hercegprimás képviseletében, dr. Nemes Antal pápai prelátus kíséretében már hosszabb idő óta Rómában időzik, a napokban hazatér Budapestre. Kohl püspököt és Nemes prelátust kedden délután öt órakerülön bucsukihallgatáson fogadta X. Pius pápa. Ez alkalommal Kohl püspök remek díszkötésben átadta a szentatyának azt a hódoló feliratot, melyet a magyar püspöki kar intézett hozzá jubileuma alkalmából. A pápát kellemesen lepte meg az ajándék és szíves köszönetet mondott a püspöki karnak a figyelemért. Bucsuzáskor meleg üdvözlését küldte Vaszary Kolos biboros hercegprimásnak és újra kifejezte őszinte rokonérzését a magyarok iránt.

— **Kossuth-lakoma.** Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt, mint minden évben, úgy az idén is Kossuth-lakomát rendez márczius 20-án, Kossuth Lajos halálának évfordulóján. A lakoma délután három órakerülön kezdődik a Royal-szálló dísztermében. Az ünnepi beszédet Hoitsy Pál tartja.

— **Dr. Ludvik Endre jubileuma.** Fényes és meleg ünnepélyt ült ma a budai kórház orvosi kara. Ludvik Endre igazgató ma töltötte be kórházi szolgálatának 35-ik évfordulóját. A kórházi orvosok és kezelő személyzet egybegyűlvén, Gurman Emil főorvos méltatta az ünnepeit hervadhatatlan érdemeit. Utána Vidákovics Kamil, az al- és segédorvosi kar nevében biztosította a jubiláns orvosainak rájogó szeretetéről. Ludvik meglátható szavakkal köszönte meg az ünnepeket és kijelentette, hogy ebből erőt merít a további munkálkodásra. Este a Hungaria-szállóban díszbéd volt az ünnepe tiszteletére.

— **Montenegrói herceg halála.** Az öt éves István montenegrói herceg ma tüdővészben meghalt Cannesban. A kis montenegrói herceget a tél elején már súlyos betegen vitték Cannesba.

— **Keszits Antal emléke.** Óbuda pár hónappal ezelőtt elhunyt képviselőjének, dr. Keszits Antalnak emléket — az elhunyt baráti körének adományaiból nemsokára emberbaráti alapítvány fogja hirdetni. Tegnap este a Váci-köruti Kepes-féle vendéglőben vacsorára gyűltek össze annak az asztaltársaságnak tagjai, amelynek dr. Keszits Antal is éveken át tagja volt. Az asztaltársaság tagjain kívül résztvett a vacsorán több óbudai választópolgár s dr. Keszits Antal utóda, dr. Botzenhardt János országgyűlési képviselő is. Az elhunyt képviselő egybegyűlt barátai dr. Dushegyi Gyula ügyvéd indítványára elhatározták, hogy dr. Keszits Antal emlékére közös adakozással alapítványt létesítsenek s annak kamatait minden évben egy óbudai szegény, jól tanuló ifjunak adják ki. Az alapítvány kezelésére dr. Botzenhardt János országgyűlési képviselőt kérték fel.

— **Orvosi körökből.** Dr. Laub László, a schönbergi dr. Schröder-féle és a württembergi állami „Wilhelmshim”-i tudószanatóriumok volt asszisztense, aki a Jurao egyetemi tanár heidelbergi orr- és gégeszeti klinikáján működött, Budapesten, VI., Andrassy-ut 15., I. em. alatt tüdő-, orr- és gégebeteg részére megkezdette rendelését.

— **Párisi nagykövetség ebédeje.** Khewenhüller Metsch osztrák-magyar nagykövet ma ebédet adott, amelyen Pichon, Barthou, Caillaux és Ruau miniszterek, a német és spanyol nagykövetek, a belga és görög követ, Selvec szajnakerületi prefektus, Pallain, a francia bank kormányzója és még számosan vettek részt.

— **Hadiflottánk útja.** Ziegler tengernagy és a Madridban időző osztrák-magyar tengerésztisztek tiszteletére az olasz nagykövet reggelit adott, amelyen gróf Welsersheimb osztrák-magyar nagykövet, De Andino gróf, a spanyol király magántikára és még számosan vettek részt. Délután 5 órakerülön Mária Krisztina anyakirályné a vendégek tiszteletére ebédet adott, amelyen a király, a királyné, Terézia és Izabella infánsnők, Ferdinánd infáns, az osztrák-magyar nagykövet, a külügyminiszter és még számos főméltóság vett részt. Ziegler tengernagy és az osztrák-magyar tengerésztisztek holnap visszatérnek Barcellonába.

— **A kínai császár házassága.** Dél-Németország egy kis falujának vendégfogadójában érdekes felfedezést tettek. Megtalálták ugyanis a kínai császár egy kis falujának vendégfogadójában érdekes hosszú kínai selyemre van írva s amelyet 1889-ben kötött a kínai császár. A kínai követség megtette a lépéseket a külügyminisztériumban a selyemkendő visszaszerzése céljából. 1900-ban a boxer-lázadás idején lopták el a kínai császári palotából a selyemkendőt.

Ujabbant jelentik még: A kínai kormány a berlini kínai követség útján megtette a lépéseket a német külügyminisztériumnál, hogy visszaszeresse Kvang Su császár házassági szerződését, amelyet a boxerlázadás idején elloptak és amelyet egy németországi kis falu korcsmájában állítólag megtaláltak. A napokban ugyanis valaki névtelenül megírta a berlini kínai követségnek, hogy nála van a kínai császár selyemre festett házassági szerződése s leveléhez mellékelte a selyemkendő fényképét is, amelyről a kínai követ kétségtelenül megállapította, hogy az a selyem tényleg az ellopott házassági szerződés. Az anonym-levél írója valószínűleg nagy összeget fog kérni a selyemkendőért, mert a kínai követség megírta, hogy nagy áldozatok árán szerezte meg a császár házassági szerződését, de nem fogja megnevezni az illetőt. A berlini kínai követ a német külügyminisztérium útján hajlandó alkuba bocsátkozni az anonym-levélíróval.

— **Kongresszus tagok panamája.** Nagy korrupció leleplezéséről ad hírt egy Washingtonból érkezett telegram. A kongresszus vizsgálót indított az Electric Boat Company ellen, amelyet azzal vádolnak, hogy tengeralatt járó hajóinak a kormány által történő megvásárlása érdekében a kongresszus egyes tagjait megvesztegette. A megvesztegetési ügygyel kapcsolatban Lilley kongresszusi tag a következőket mondta:

— **Megvádalom a társaságot azzal hogy körülbelül egy millió dollárra rugó nyereségét olyképpen szerezte, hogy az Egyesült Államok törvényhozása az Electric Boat Company selejtes minőségű hajóit más társaságok jobb gyártmányai fölött előnyben részesítette.**

— **Elhunyt negyvennyolcas honvéd.** A negyvennyolcas nagydők egy veterán harczosa hunyt el Nyiregyházán. Mészáros János, volt negyvennyolcas honvéd e hó tizenharmadikán életének nyolcvanadik esztendejében hosszas szenvedés után meghalt. Mészáros János előkelő szerepet játszott Nyiregyháza társadalmi életében, ahol a városi képviselőtestületnek is tagja volt. Az elhunytban Mészáros István büdzentmihályi tekintélyes kereskedő, a tiszalöki kerület függetlenségi pártjának vezérférfia szeretett atyját gyászolja.

— **Királygyilkosokkal nincs üzlet.** Lisszaboni újságok közlik, hogy egy glasgovi nagy kereskedelmi cég egy nagy megrendelést, melyet Lisszabonból kapott, azzal az indoklással utasított vissza, hogy nem óhajt üzleti összeköttetésben állni egy olyan országgal, melyben királyokat gyilkolnak és a gyilkosokat dicsöitik. A sajtót nyugtalanítja a rossz hírnév, melybe az ország a külföldön keveredett. Az üzleti összeköttetést Portugáliával két nagy német cég is megszakította. A kormány az idegen hatalmak képviselőivel folytatott tanácskozás után vizsgálatot indított.

— Márczius idusa. Vasárnap, márczius 15-ike, hatvanadik évforduló. Megmozdul a főváros s az egész ország s mindenki szentel néhány percnyi időt a nagy tavaszi nap emlékének. Sűrű-forog az iskolák, körök, egyesületek, asztaltársaságok népe, kebelükből rendezőség alakul, mely lázasan munkálkodik, hogy méltó ünneppel felevenítsék azt az igazi, ragyogó márcziusi napot. A békés családi otthonban egyébről se folyik ma este a beszéd, mint: Hova megyünk holnap?

A Nemzeti Múzeum előtt ismét elhangzik a Talpra magyar! S koszoruk sokasága borul a halhatatlan szerző érczlábai elé...

Az ünnepi előkészületekről a következő tudósítások érkeztek be ma:

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a márczius 15-iki emlékünnepekre Czeglédre utazik. A minisztert több országgyűlési képviselő kíséri el útjában.

A Budapesti Kereskedelmi Testület tanonc- és továbbképző iskolája vasárnap délelőtt kilenc órakor a Kereskedelmi Akadémia tornacsarnokában rendez márcziusi ünnepélyt.

Budapest II. ker. függetlenségi 48-as pártköre folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kör helyiségében (Corvin-tér 2. szám) hazafias ünnepélyt rendez.

Az érmihályfalvi Kossuth Lajos-Asztaltársaság márczius 15-én tartja emlékünnepeit, amely társasvacsorával, szavalattal és tánczszal lesz egybekötve.

Az 1848—48-es honvédegyesület országos központi választmánya folyó hó 16-án, hétfőn délután 4 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart.

Az I. ker. Függetlenségi és 48-as Kör vasárnap délután fél 6 órakor saját helyiségében tartja meg a márczius 15-iki emlékünnepeit.

A Budapesti Főiskolai Székely-Kör a nagy nemzeti ünnep hatvanéves évfordulója alkalmából márczius 18-án (szerdán) este nyolc órakor a Newyork-kávéház külön helyiségében hazafias ünnepélyt rendez.

A Somogyi Mór tanár, zongoraművész vezetése alatt álló konzervatórium kebelében alakult „Liszt Ferencz-Kör” márczius 15-én, vasárnap délután fél négy órakor az intézet hangversenytermében (VII., Erzsébet-körút 44.) ünnepélyt rendez.

A Sorompó Országos Iparvédő Liga márczius 15-én délután Vecsésen, Török-Bálinton és Budafokon az előjáróság és a polgárság részvételével márcziusi ünneppel rendez.

Impozáns ünneppel áldoz a nagyváradi jogakadémia ifjusága a márcziusi napok emlékének. Márczius idusának délutánján a jogakadémia dísztermében, délután négy órakor tartja meg az emlékünnepeit.

A vágsellyei kaszinó-egyesület márczius 15-én az egyesületi helyiségben hazafias emlékünnepeit rendez.

A nyárádszeredai márczius 15-iki bizottság az idén a nagy nap emlékéit következő műsorral ünnepli meg: Himnusz, éneki a Közművelődési Dalegyet. Alkalmi költeményt szaval Plutz József joghallgató. Ünnepi beszédet mond dr. Szaboszlai László ügyvéd. „Éli őseink hazája”, éneki a Bocskay Dalkör. Talpra magyar, szavalja Szász Ödön. Szózat, éneki a Közművelődési Dalegyet.

A marosvásárhelyi Kossuth-asztaltársaság márczius 15-én délelőtt tíz órakor Lukinich József sirjánál emlékünnepeit rendez. Az ünnepi beszédet Mészáros Dénes mondja.

A Pécsi Katholikus Kör márczius 15-én felolvasó-estét rendez, amelynek műsorán hazafias költemények és zeneművek szerepelnek.

A veszprémi áll. felső kereskedelmi és polgári iskola a 48-iki nagy események hatvanadik évfordulóján nagyszabású hazafias emlékünnepeit rendez.

A hazafias tótajku polgárokból alakult rózsahegy Magyar Polgári Kör márczius 15-én hazafias ünnepélyt rendez, melyen dr. Stefcsák Sándor ügyvéd fogja az alkalmi beszédet tartani. A ruttkai hazafias tótok szintén megünneplik a szabadság ünnepét. Az ünneppel az iskolaépületben lesz.

A szabadságharc hatvanadik évfordulóját a Piumei Magyar-Kör méltó módon fogja meg-

ünnepelni. Hazafias felhívásban hívja meg a közönséget nyelv- és rangkülönbség nélkül a Deák-szálló nagytermében tartandó ünnepélyre.

A mai napon a következő ünnepek folynak le:

A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolája ma tartotta márczius 15-iki ünnepélyét. Szuppán Vilmos igazgató megnyitó beszéde után Vermes György tanuló Ábrányi Emilnek „El a magyar” című versét szavalta el, majd dr. Dengl János tanár mondott lelkesítő, hazafias beszédet. Herzka Miklós tanuló Vörösmarty „Jóslatát”, Schlesinger Pál pedig a „Nemzeti dal” szavalta, mire Auer Elemér Taubner Leó zongorakísérettel Farkas Imrénnek „Vén cigány” című hangulatos melodramáját adta elő. Az ünnep elején és végén Antalfi Árpád tanár vezetésével az ifjusági zenekar játszott.

A Budapesti Állami Felsőbb Leányiskola és Leánygimnázium márczius 15-ike alkalmából a nagy események emlékének külön iskolanapot szentelt. Ma délelőtt 10 órakor vonult a lelkes ifjuság az iskola dísztermébe. Takács György tanár mélyszéles gondolatokban bővelkedő örök emléket állított növendékei lelkeiben Kossuthnak, Petőfinék, Jókainak s a többi dicső nagyinak.

Az I. ker. Fehérszabású Polgári Főiskola szép ünnepélyt rendezett tegnap este a szabadság napjának hatvanadik évfordulóján. Hortobágyi Antal igazgató és Ágoston Béla tanár méltatta a nagy napot, az ifjuság énekkora kurucz dalokat énekelt és szavalt. A közönség zsufolásig megtöltötte a tágas csarnokot.

A Saskör mai márczius 15-iki ünnepélyén Kossuth Ferencz a következő táviratban üdvözölte:

„Nagyméltóságú Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter urnak, a függetlenségi és 48-as párt elnökének. A Saskör nagy márcziusi ünnepelvé, sértetlen nagy hagyományaihoz híven s áthatva a függetlenségi eszmének nemzetbuzdító eszméitől, Nagyméltóságodat, mint a nemzeti kormányt azt a tagját, aki a nemzet többségének is vezére, lelkesedéssel üdvözli és tántoríthatatlan hűségéről biztosítja. Halóty Sándor h. elnök, dr. Breyer Zsiga pártelnök, dr. Acsay Antal jegyző.

— Borzalmas öngyilkosság. Az Alkotmány-utca 10. számú házában ma reggel megéve holtan találták hálószobájában dr. Keppich Henrik negyvennégy éves jómodu magánzót. Dr. Keppich már évek óta súlyos ideggyógyászaton szenvedett, több sanatóriumban kezelték s csak nemrég költözött vissza családjához, amely a leg gondosabb ápolásban részesítette. Anyjával, özvegy Keppich Lipótnéval és öccsével, Keppich Ödönnel lakott együtt az Alkotmány-utca 10. számú házában egyik elsőemeleti lakásában. Tegnap este rendes szokása szerint tért nyugodni a lakás ebédlőszobájába mellett lévő szobájába, míg anyja és öccse szintén a szobájukba vonultak vissza. Ma reggel hét órakor Skráván Anna takarítónő az ebédlőbe lépve, füstszagot érzett. Nyomban felhívta a portás feleségét és egyült megállapították, hogy a füst a beteg szobájából jött. Amikor kinyitották az ajtót, egyszerre hatalmas füstfelhő csapott ki a szobából. Sietve felkeltették Keppich Ödönt, majd rendőrt hívtak. Fehér III. Sándor rendőr mindenképp szeltes kánnal leöntötte dr. Keppich Henrik ágát s ekkor látták, ahogy a szerencsétlen ember már halott s holtteste elszenesedett. Közben megérkeztek a tűzoltók, kik a szobát tüzet hamarosan eloltották s csakhamar oda érkezett a főkapitányságról kiküldött rendőri bizottság is. A bizottság megállapította, hogy a tüzet, amely a szerencsétlen ember halálát okozta, maga a beteg okozta öngyilkos kísérletével, amelylyel véget akart vetni szenvedéseinek. A holttest nyakán ugyanis szurt sebet találtak, az éjjeli szekrény fiókjában pedig véres ollót és kést. Minden jel arra mutat, hogy az álmatlansággal küzdő beteg kétségbeesésében öngyilkosságot akart elkövetni s mivel más gyilkos eszköz nem volt kéznél, az ollóval és a késsel a nyakába szurt. A súlyos seb által okozott fájdalmában azután ledöntötte az éjjeli szekrényen levő

gyertyát, amely meggyújtotta az ágynevet s az ágyban megégett az életunt is. Dr. Keppich Henrik holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Két borzalmas szerencsétlenség. Két rettenetes szerencsétlenség történt ugyanaz napon Brüsszelben. Az egyik a tulhajtott czirkuszi bravur következménye s a Cirque Royal közönségét ejtette rémületbe. Egy új trükköt mutatott be két athléta. Háton fekvő, lábukkal a czirkusz egész hosszában átvezető hidat tartottak, amelyen egy huszonnégy lóerejű automobil robog át öt emberrel. Három estén a mutatvány sikerült, tegnap este azonban a sofőr, amikor az automobil a hidra ért, érezte, hogy a hid inog. Erre a legnagyobb sebességet adta a gépnek, amely ivben röpiült át, míg a hid az athléta fölött összeomlott. Mind a ketten súlyosan megszebesültek. Maga a jármű csak könnyen rongálódott meg. A közönség pedig rémülten menekült kifelé. — A másik szerencsétlenség egy kötélgyárban történt. Egy 70 éves munkás a gépezet fölé hajolt, s ezalatt a lendkerék fejét levágta. És a fej előbb a plafondnak repült, aztán a megrémült munkások közé zuhant.

— A trachoma réme. Az érmihályfalvi járás Bagamér községében trachomajárvány lépett fel. A járványt visszavándorlók hurczolták be Amerikából. A hatóság kénytelen volt a községet vesztegár alá helyezni, ami annyit jelent, hogy Bagamérba bemenni, vagy onnan kijönni senkinek sem lehet. A napokban huszonöt család tért vissza a tengerentúrról s szerdán az egyik család elhívatta Neumann Lénárt községi orvost, aki megállapította, hogy valamilyen trachomában szenvednek. Világos volt, hogy ezt a veszedelmes, roppant gyorsan fertőző és terjedő betegséget csakis Amerikából hozhatták haza, vagy pedig a hajón kapták el valakitől. Kétségtelen volt, hogy az egész falu megkapja a trachomát, miután a visszavándorlókkal mindannyian beszélgettek. Neumann jelentést tett az érmihályfalvi főszolgabírónak, aki Deme Béla járásorvost küldte ki a községbe. A járásorvos tegnap egész nap vizsgálta a falubelieket és arra a szomorú eredményre jutott, hogy a község apraja-nagyja kevés kivétellel trachomában szenved. Nyomban rendkívüli intézkedéseket fogantatott és a főszolgabíró jóváhagyásával elrendelte a községre a vesztegárt.

— Házasságok. Weil Sándor, a Weil és Lendvai cég belfelügyelője Budapestről, ma tartja esküvőjét Márkus Etelkával Zalaegerszegen.

Dr. Holländer Lipót e hó 22-én délután félöt órakor tartja esküvőjét dr. Fáy Samu és neje bájos és előkelő műveltségű leányával, Irénnel a békéscsabai izraelita templomban.

Böhm Béla fővárosi műiparos márczius 15-én tartja esküvőjét Adler Terikével Egerben.

— Rejtélyes öngyilkosság. Riván a Zur Sonne fogadóban ma föbelötte magát egy fiatal ember, aki a vendégkönyvbe azt írta, hogy dr. Müller Bécsből. Az öngyilkos semmiféle levelet nem hagyott hátra.

— A nyomor tragédiája. Kiskesz községben megrendítő dráma játszódott le. Steiner Gábor nevű kisbirtokos Lontórol vitt haza feleséget. A házaspár rövid ideig boldogon élt, de csakhamar az inség kopogtatott ajtójukon. A férfi minap a feleségét Lontóra küldte, hogy hozzon hazulról valami pénzt. Az asszony eredménytelenül érkezett vissza s egy rettenetes perpatvar közben az ember egyszerre csak elmetette az asszony nyakát, majd a maga nyakába szurt. Előbb az asszonyt, aztán Steinert tették vonatra, hogy Pestre hozzák őket gyógyítás végett. A vonaton a sebesült ember egyre a feleségét emlegette s mikor megtudta, hogy az orvosok nem nagyon biznak a felgyógyulásában, elhallgatott. Ipoly-Szakállas tájékan aztán egy őrizetlen pillanatban leugrott a vonatról, szaladt az Ipolynek, utközben letépte a kötést s beleugrott a folyóba. Csak a holttestét találták meg.

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvót mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

fejűműhatatlan háziszor mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvót mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

— **A Laborca kilépett medréből.** A Laborca folyó megáradt és a kráskai határbán átszakította a töltést. A víz a nagymihály-palócz-vaskőzi közutat elöntötte és a közlekedés is megakadt. Az áradásnak halottja is van, Stafira János ungszemai kocsi, aki Rébényből hazafelé ment, az áradás utólérte. Annyi ideje volt csak, hogy a lovak szerszámiát eloldja. A lovak megmenekültek, de a kocsi a vízben lelte halálát. Holttestét megtalálták.

— **Adomány az Újságírók Egyesületének.** Az Első Magyar Biztosító Társaság jubiláris közgyűlése alkalmából 5000 koronát szavazott meg a Budapesti Újságírók Egyesülete segítőalapjának. Ormódy Vilmos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója a nagylelkű adományt a következő levél kíséretében jelentette be Herczegh Ferencnek, az Újságírók Egyesülete elnökének: Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság félszázados működése évfordulóját ünnepelevél, megemlékszik elért sikereink minden tényezőjéről. Kifünő helyet foglal ezek közt a hazafias hírlapirodalom, mely magyar társaságunk nemzetgazdasági jelentőségét felismerve, közérdekű ügyének több mint félszázad óta szíves szószólója. Jelűll a hálás elismerésnek, melylyel társaságunk mindezt a hazafias hírlapirodalomnak tartozik, félszázados évfordulója emlékére a Budapesti Újságírók Egyesülete segítőalapjának 55000 korona összeget ajánl fel. A Budapesti Újságírók Egyesülete elhatározta, hogy az adományt küldöttség útján köszöni meg.

— **A tifusz.** Tegnap két új tifusz-beteget vittek be a Szent Gellért-kórházba: Ordó Lajos 21 éves cipész, a VII. ker. Dob-utca 110. sz. lakásából és Zimmer Ádám 49 éves rendőrt, a VII. ker. Dembinsky-utca 41. sz. házból. — Ez idő szerint 28 férfi és 32 nőbeteget ápolnak, akikről megállapították, hogy kiütéses tifuszban szenvednek. Elbocsátottak a kórházból két férfi-beteget. Halálozás nem fordult elő. A székesfőváros katonai ügyosztálya közhírré teszi, hogy a Budapesti föllépett kiütéses tifusz-betegség miatt a honvédelmi miniszternek leirata szerint a budapesti I. honvédegyezred budapesti zászlóaljainál a honvéd-póttartalékosoknak márczius 16-ikára elrendelt kiképzése elmarad. Ugyancsak elmarad a Budapestben tartózkodó és bárhová márczius 16-ikára besorozott honvéd-póttartalékosok kiképzése is. A már kézhez vett behívó-jegyet az illetőknek meg kell őrizniök és csak hivatalos felszólításra adják vissza. Ma hirdetés adott ki dr. Vaszi János helyettes-polgármester, amelyben tiltja az ósereseket attól, hogy vásárlás végett olyan házakba bemenjenek, ahol tifusz-eset fordult elő. Megtiltja azt is, hogy az ilyen házakból való holmit a házalókhoz az utcára vigyenek ki. Megkereste a helyettes-polgármester a rendőrséget, hogy ennek a tilalomnak az ellenőrzését szigorúan vigye keresztül. Egy tifuzos eset volt a törvényszéki palotában is. A büntető-járási bíróságnál Baló járásbíró e hó 11-én tárgyalta Endresz Jakab könnyű testi sértési bűnügyét. Ebben az ügyben a többi között kihallgatta Zimmer Ádám 707. számú közrendőrt is tanúként. A rendőr a tárgyalásról egyenesen hazament VII. ker. Dembinsky-utca 41. sz. alatti lakására, ahol még az nap kiütéses tifuszban megbetegedett s a fertőtlenítő intézet emberei bevitték a Szent Gellért-kórházba. Mivel köpenyének zsebében megtalálták a tanuidézet, a fertőtlenítő intézet intézkedett, hogy Baló járásbíró tárgyaló terme, ahol a rendőr megbetegedésének első napján megfordult, szintén fertőtlenítsék. A tegnapi napon délután 3 óra körül több egészségügyi katona jelent meg a büntető-járási bíróságnál s a tárgyalótermet felmosták s fertőtlenítették. A katonák munkája csaknem estig tartott s ekkor egy egészségügyi tiszt vizsgálgatta meg a helyiséget. Szó volt arról is, hogy a tárgyaló termet egy időre bezárják, de ez a terv nem volt keresztül vihető. Így történt aztán, hogy az alaposan végzett fertőtlenítés után a bíró ma már újból tárgyal a felekkel tárgyaló-teremben.

— **Tüzvész egy óceán-hajón.** Newyorkból hozza hírül egy kábelátvitel, hogy a „Providence” gőzös, amely uton van Newyork felé, nyílt tengeren kigyuladt. A tűz késő éjjel támadt, amikor az utasok a kajitókban és a fedélzetközön aludtak. Éppen a Longue-Island Sundban járt a „Providence” a veszedelem idején és hatszáz utas volt rajta. A vészharangot megkondították és rémülten rohant mindenki a fedélzetre. Az volt a szerencse, hogy a láthatáron egy nagy gőzös mutatkozott és a „Providence”-ról jelt adtak annak, hogy tűz van. A hajó teljes erővel sietett a kigyuladt „Providence”-hoz, amelyről aztán hidakat bocsátottak át és az utasokat átvitték. Nagy erőfeszítéssel sikerült reggelig a tüzet eloltani a „Providence” belsejében.

— **Halálozások.** Lessing Gyula titkos tanácsos, a berlini iparművészeti muzeum igazgatója ma éjjel meghalt.

Gróf Degenfeld-Schönburg lovassági tábornok ma éjjel Görzben meghalt.

Özv. Viola Istvánné, szül. Tóth Erzsébet meghalt Esztergomban 88 éves korában. Temetése tegnap ment végbe, az esztergomi közönség impozáns részvétel mellett. A megboldogultban Viola Imre székesfővárosi tanácsos az édesanyját gyászolja.

— **A „Chic”-nyakkendő.** Alig egy éve, hogy ezen a helyen egy magyar találmányról, a Sebők-féle szabályozható Chic-nyakkendőről tettünk említést, amely akkor első szárnypróbálgatásait tette. Ma örömmel konstatálhatjuk, hogy a Chic-nyakkendő czélszerűsége és eleganciája révén kitünően bevált és az országban mindenki ismeri és előszeretettel viseli. Feltalálója Sebők Gyula (Teréz-körút 48.) szívesen küld róla képes ábrákat.

— **Új nyári mulatóhely Budapesten.** Mikor Ósbudavárnak lerombolása perfect ténynyé vált, egyre ébber és többen kezdtek sajnálkozni azon, hogy megszünt Budapestnek egyetlen nyári mulatóhelye, mely Budapest idegenforgalmát hathatósan növelte s mely a Budapesten nyaralni kénytelen családoknak igazán vonzó, kedves találkozóhelye volt. Megtörtént az a Budapesten csodaszamba menő dolog, hogy száz és száz aláírásokkal ellátott levelekben kérték Friedmann Adolf igazgatót, hogy teremtsen Budapesten egy új Ósbudát. Fővárosi hatóságoknak egyik-másik kimagasló alakja is kifejezte azon óhaját Friedmann előtt, hogy Budapest fejlődése szempontjából mulhatlanul szükséges egy nagy-szabású és oly tisztességesen vezetett nyári mulatóhely, mint Ósbudavár Friedmann kezében volt. Friedmann Adolf erre az ösztönzésre nem kicsinylendő áldozatkészséggel összevászáralt egy óriási telekkomplexumot a Hermina-uton a 61. számtól kezdődőleg a villamosnak a Müszinkörnél lévő megállóhelye előtt. Ez a terület tehát éppen a régi Ósbuda mögött fekszik s a közönséget tehát nem kell új helyre szoktatni. Az építkezések oly hatalmas árnyokban folynak — 3000 munkás tesz ott egygyé éjt és napot — hogy már májusban biztosan meg is nyílik „Amerikai Park-Ósbudavára” czimen. Szébb-nél-szebb, kolosszális középületek lesznek, melyekben a világ legelső artistái fogják gyönyörködtetni a publikumot, mert Friedmann három megbízottja jár-kelet már tél óta világszerte szerződéseket kötése céljából. Bizton hihetjük tehát, hogy olyan lesz az Amerikai-Parknak színvonala, melyhez fogható nem produkálhat még egy világváros sem. A megnyitást májusra tervezi Friedmann igazgató.

— **Társasutazók távirata.** A Magyar Királyi Államvasutak Menetigirodája nagy keleti utazásáról a résztvevő zártkörű társaság elnöke a következő kábelüzenetet intézte a vállalatához: „Utazás mindenben kitünő.” A Menetigiroda ugyanilyen kényelemmel rendezi huszvétra a 73. és 74-ik társasutazását Olaszországba és Konstantinápolyba, amelyek tekintetében az előkészületek szerint hasonló siker várható annál inkább is, mivel a rendezőség csakis kisebb, korlátolt számban fogad el résztvevőket. Az összes költség, utazást, teljes ellátást, vezetést, helypótdijakat, sőt még a borralvalókat is beleszámítva, az olaszországi utra 380 korona, a konstantinápolyi utra 350 korona. Részletes prospektus a Központi Menetigirodában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

— **A Villand testvérek czirkusza** iránt óriási érdeklődés mutatkozik fővárosszerte. Mához egy hétre lesz a két jeles művész nagyszabású vállalkozásának bemutatója a Tattersallban épített hatalmas amerikai sátorban. A műsor minden egyes száma meglepetés lesz. A közönség kényelméről a legfokozottabb mértékben gondoskodás történt. A czirkuszhoz a város minden részéről villamoskocsik és omnibuszok közlekednek. A czirkusz bejárata fényesen ki lesz világítva. A szombati premér-előadásra jegyek hétfő reggeltől már kaphatók a Soproni-féle nagytözsében (Rákóczi-ut 1.).

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Új czimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legököltebb hangszerek közé emelte. Bő ismeretést ingyen küld a feltaláló.

x **Röntgen-sugarakkal** a modern orvosi tudományban számos betegségnek kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (lenkaemia), Basedow-féle betegség, a dűlmirigy (prostata) tultengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szörtelenítés céljából (nőknél szakál vagy bajusz eltávolítása), makacs bőrbajoknál, hajhullás vagy kopaszságnál és bőrvizketegnél is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásba dr. Hönig Izso elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.).

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x **A furfangos zongorahangoló.** Az utóbbi időben sok panasz érkezik a rendőrséghez egy ugynevezett zongorahangoló ellen. Ugyanis nagyobbbrészt előkelő helyeken megjelenik egy magas, szőke fiatalember, kézitáskával a kezében, melyben állítólag zongorajavításhoz és hangoláshoz szükséges szerszámok vannak s mint Wagner a „Hangszer-Király” megbízottja mutatkozik be, hogy az elhangolt zongorát önagsága megrendelése folytán meghangolja. A szobaleány ilyenkor természetesen csakhamar beengedi ő felsége a „Hangszer-Király” hangolóját a terembe, aki neki is fog hamarosan a hangoláshoz, de sokkal gyorsabban a szekrények megdézsmálásához s ha már minden értékes holmit magával vitt, jelenti nagyképűsköddéssel a cselédségnek, hogy elvégezte a hangolást, keresve önagságát, hogy a hangolási számlát átnyújthassa s kiegyenlítse Wagner, a Hangszer-Király részére, melynek kiegyenlítésére aztán nagy kegyesen szokott is adni néhány napi moratoriumot. Ma Gonda Jenő miniszteri titkár tett ily feljelentést a rendőrségnek, ahol a zongorahangoló az ő távollétében több nagyerékű ékszer, egy G. K.-val signált értékes karpereczet és egy Mermer Fréres-féle aranyórát vitt el. Az iróasztalt is kezdte már-már feltörni, ahol készpénz és egy takarékbetétkönyv volt, de ez nem sikerült, úgy látszik, nem volt rá elég ideje és bátorsága.

x **Drága kincs a fog s értékéről** akkor szerez tudomást az ember, ha elveszti. A szép fog, az illatos szájjal bir mindenki, aki rendszeresen használja a Brázay-féle „Kalogén” sóborszesz-fogkrémet, amely korszakot alkot ezen a téren. A Kalogén nélkülözhetetlen a mindennapi szájmosságánál és fogtisztásánál.

Nyílt-tér

(E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SERRAVALLO CHINABOR
vassal,

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 Lt. 2.800
K 2.60, 1/4 Lt. K 4.80 palackokban.

Vérgyógyítás.
Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllyör-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelési intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-11-g és 3-6-g. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

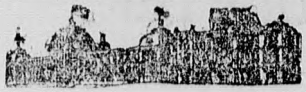
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak és székesfővárosban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

Téli fürdőcura a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kén-s források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, kőszvényideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkura felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósa, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő“ Részv.-Társaság.

KALIPTAS
a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: MÜLLER J. L. os. és kis
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2.
Fogpép

Ezrsébet Sósfürdő
Budán (Kelenföldön) Egész évben nyitva van. Villamos közlekedés a fürdőig. Gőzfűtő minden helyiségben. Tetemesen leszállított fürdőáruk május hó 1-ig.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Magyar háziipari kiállítás. Az Iparművészeti Múzeum kupolacsarnokába zárandokolni kellene a szkeptikusoknak, akik kételkedve fogadnak mindent, ami magyar. De különösen a magyar háziipar volt az, amitől a priori minden művészetet eldisputáltak bizonyos körök.

Londonban most nagy kiállításra készülnek a nemzetek. Hat hete volt a magyar háziipar híveinek, hogy erre az internacionális versenyre elkészüljenek s e hat hét alatt egyebet sem hallottunk, mint egy csufos vereség szárnalmas profációit. Ajánljuk ezeknek a hivatlan profétáknak, menjenek el abba az Üllői-uti palotába és nézzék meg azt a nagyszerű kiállítást, melyet a magyar nők páratlan lelkesedéssel és művészi hozzáértéssel valósítottak meg. Menjenek el és be fogják látni, hogy nemcsak a hazájában, de azon kívül is nem mindenkinek van meg a megbízható proféta-tehetsége. Eddig mi jóhiszeműek is jóformán csak annyit tudtunk a magyar háziiparról, hogy van. Akik megfordultunk sokat vidéken, vidéki városban, láttuk, hogy a Bácskában, a Bánságban, Krassó-Szörényben, Erdélyben, a Felvidéken és itt különösen a Vág völgyében, meg a Dunántul olyan csoda dolgok készülnek, mintha nem is parasztasszonyok kérges keze, hanem mindmegannyi tündérujj fáradoznék a pókháló finomságu csipke és himzés létrejöttén. Néztük, csodálunk, vettünk is néha egy-egy darabot, csak éppen hogy legyen és ezzel aztán annyiban maradt a dolog.

Most azután láthattuk és meggyőződhetünk arról, hogy nemcsak háziiparunk, de háziipari művészetünk is van, a fejlettségnek olyan fokán, amelyről nem is álmodtunk. A legrosszabb máju européer is kénytelen megvallani, hogy ilyent nem látott. Ez csupa művészet. Csupa kialakult, biztos művészet. Megállapodott stíl és nem erőlködött kapcsolódás tulipán- és mézeskalács-motivum után. Jelenti pedig az a felhalmozott sok műretek nemcsak azt, hogy van valaminek, amire büszkék lehetünk, hanem azt is, hogy annak a kiforrt művészetnek — mert hiszen művészet — multja, története van. Ezek a megállapodott vonalak, ezek a harmonikusnak lendülő ívek, rajzok és színek nem kitalálások, hanem évszázadokon és nemzedékeken át finomult, nemesült és kialakult műérzék nyilvánulásai.

A magyar háziipari művészet nem lehetne ilyen, mint amilyen, ha nemes evolúción nem ment volna keresztül. Volt itt igenis művészet. Volt bizony és van. Lehet, hogy nálunk egyéni művészet nem igen volt mindig; azaz, hogy a művészet egyénekben eleinte bizony ritkán és kezdetlegesen nyilatkozott. De van a művészet kifejeződésének egy másik és talán nem kevésbé kompetens fóruma és ez a néplélek. Magyar népviseleteink, népdalaink ezt régen bizonyították és hangulatosan, színesen, pompázva és büszkén fogja kiegészíteni ez a ténybeli igazságot ez a gyönyörű kiállítás, mely bizonyára egyik szenzációja lesz a londoni kiállításnak. Hétfőn már bezárul ez a kiállítás. Menjenek el tehát az említett

körök képviselői és be fogják vallani, hogy nem mindig hamis arany az, amit Magyarország produkál. De különösen akkor nem, ha a bányászok merész szerepére a magyar nők vállalkoztak.

A nagy munkából elsősorban gróf Batthyány Lajosné vette ki a maga részét, de fáradhatatlan segítő társai voltak Benczur Gyuláné, Baumgarten Egmundné, Holscher Szigridné, Goszthonyi Béláné, özv. gróf Andrassy Tivadarné, Földes Béláné, Bartha Miklósné, báró Wesselényi Miklósné, Nemess Pólixrna grófné, özv. Baross Károlyné, Révész Ferenczné, Lázár Béláné, Szabó Ágostonné, Sarlay Ferenczné, Hubay Jenőné, gróf Hadik-Barkóczy Edréné, gróf Semsey Lászlóné, Hoiszy Pálné, Czibrián Róza grófné, Andrassy Ilona és Boy grófnők, Visontai Sománé.

A kiállítást ma délután nyitották meg. A megnyitó ünnepségen megjelentek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, Sztérényi József és Mezössy Béla államtitkárok, gróf Batthyány Lajos, Sztüry János miniszteri tanácsos, Förster Nándor, Elek Pál udvari tanácsos, Dobieczy Sándor, a Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesület igazgatója, vicomt de Fontenay francia főkonzul és neje, gróf Edelsheim Gyulay Lipót, gróf Zichy Béla Rezső, báró Vécsey László, Szereday Aladár orsz. képviselők, Erdőy Béla tanfelügyelő. A miniszterek és képviselők nagy érdeklődéssel nézték végig a kiállítás egyes darabjait és melegen gratuláltak a szép sikerért gróf Batthyány Lajosnak és a rendező-bizottság többi tagjának.

(*) Kovács Mihály Pozsonyban. A Nemzeti Színház népszerű komikus két estén át vendégszerepelt a pozsonyi színházban, melynek több esztendőn át a tagja volt. A művész a Három testőr és a Bob hercegben lépett fel és a pompás humorától duzzadó alakítását a közönség nagy tetszéssel fogadta.

(*) A színészegyesület iskolájának előadása. Hosszas várakozás és egy pár elhalasztás után végre ma délután színpadra került a Vigszínházban Halbe Miksa szenzáció drámája a Földanyánk. A közönség, úgy látszik, megint tartott az előadás elhalasztásától, mert a nézőteret alig töltötték meg a kisszámu ismerősök. Pedig ma érdemes lett volna, az líju színészek kedvelőinek egy pár órát rászánni e darab végig hallgatására. Mert a növendékek szépet és jót produkáltak. Az össziáték kitünő volt, ezen meglátszik Molnár László tanár gondos munkája. A női főszerepét Barabás Ella játszotta. Az iskola legtehetségesebb drámai növendéke, aki most is tanulétt adta tudásának. Megrázó hévvel játszott egy-egy jelenetet szintén kitünő partnerével Oláh Ferenczcel együtt. Somló Ilonkát hasonló dicséret illeti, szép színpadi alak. Feltétlenül jövő vár rá. Egy-egy deris perczet okozott Balázs Gizli, aki ennivaló bájjal adott egy szmokingos fiut, kis szerepét oly kedves közvetlenséggel mondta el, hogy a közönség hangos tetszésének adott kifejezést a csinos lány ügyes játéka fölött. A fiuk közül Magyar Ervint és Nádor Zsigát említjük meg. Úgyes volt még Varga Soma és Somogyi Nusi.

(*) A Svárdström-négyes egyházi hangversenye iránt, melyet a Kálvin-téri ref. templomban rendez a Lórántffy Zsuzsanna-egyesület e hó 17-én, mindenféle nagy érdeklődés mutatkozik. Ez érdekesnek ígérkező egyházi orgonahangverseny műsora a következő:

Nyitány, előadja Degel Frigyes orgonaművész. 1. a) Várdarnes offer (Valborg) Hugó Alfvén. b) Landa Sion (Olga Sigríd) Cherubini. c) Angyalhármas „Elias” oratóriumból (Olga, Sigríd, Astrid) Mendelsohn. d) Es ist ein Ros' entsprungen (Valborg, Olga, Sigríd, Astrid) Praetorius. Rheinberger J.: Intermezzo, orgonán előadja Degel Frigyes orgonaművész. 2. a) Varstilla (Valborg) Hugó Alfvén. b) A három király (Astrid) Södermann. c) Milda Stjärnehar (Olga) Josephson. d) En andling sang (Sigríd) Or. Sinding. 3. a) Hodie Christus natus est. (Valborg, Olga, Sigríd, Astrid) G. Thurini. b) Lacrimoso (négyzólamu kánon) W. A. Mozart. c) Sion leánya (Terzett) Händel. d) Erős várunk (Quartett) M. Luther. e) Alleluja (négyzólamu kánon) W. A. Mozart. — Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

(*) A Comedie Francaise új igazgatója. Művészkörökben egész határozottsággal beszélnek, hogy Jules Claretie már legközelebb megváltik a Comedie Francaise igazgatói állásától s majdnem bizonyos, hogy Adolphe Brisson lesz utóda.

(*) A M. T. Akadémia III. osztálya e hó 16-án délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai: 1. Bodola Lajos l. t. székfoglalója „A területnézők alapképletéről”, 2. Dada J. t. „Adatok Német-Keletafrika édesvízi atkáinak ismeretéhez”, 3. Kana-

sugi Hydegero részéről: „A hangképző központról” előtt. Onodi Adolf l. t., 4. Dávid Lajos részéről: „Az algebrai iteratio elméletéhez” előterjeszti Rados Gusztáv r. t., 5. Riesz Marcell részéről: „A hatványsorok elméletéhez” előterjeszti ugyanaz. — A Magyar Tudományos Akadémia ezidei ünnepélyes közgyűlését május hó 3-án, vasárnap tartja meg. A közgyűlés programját a megelőző összes ülés állapítja meg. Az ünnepélyes közgyűlés előtt valamennyi osztály is ülésezik a tagjelölések és pályázatok dolgában.

(*) Kabaret-est a New-York-kávéházban. Ritka édekességű kabaret-est lesz e hó 21-én, szombaton este 9 órakor a New-York-kávéház sousterrain helyiségében. A kabaret-est gazdag és változatos műsorának nagyrészt Alba Nevis és Peterdi Andor munkái képezik. Huber Sándor, az ismert zeneszerző fogja kísérni zongorán az előadó művészeket. Az est folyamán felépnek: Ledófszky Gizella, Illés Magda, Uray Mella, Gyöngyi Jolán, Sági Klementina, Köszegi Aranka, Pogány Bella, Pázmány Ferencz, Székely Gyula, Z. Molnár László, Vári Jenő, Vámos Dezső, Simay István, Kővári Gyula, Göndör Aurél és Gerő Ödön, Alba Nevis, az ismert kiváló író, több külön erre az alkalomra írt munkáját fogja előadni. A rendkívülinek ígérkező kabaret-estére jegyek csak korlátolt számban adatnak ki. Előre válthatók Alberti és társa zeneműkereskedésében (VI., Kossuth Lajos-utca 15.) Személyjegye ára 2 korona, családjegy 5 korona.

(*) Felvasó-est a Lipótvárosi Kaszinóban. Dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, márczius 15-én, vasárnap este fél kilenc órakor tartja meg a „A társadalmi fejlődés történeti alapjai” című felolvasását a Lipótvárosi Kaszinóban.

(*) Harmadik hét. A Budapesti Cabaret-Színház harmadik hetét kezdi meg azzal a nagyszerű márcziusi műsorral, mely eddig mindig zsufolásig megtöltötte a Teréz-körtü Cabaret nézőterét, úgy, hogy mióta ezt az új műsort adják, még egyetlen estén egy jegy sem maradt eladatlan. A kitünő boházatok, mulatságos színpadi tréfák és vidám cabaret-számok seregén kívül legnagyobb a hatása két politikai aktualitásnak: a „Wekerle mondta!” című politikai kuplénak és „A koalíciós oroszlanok” című politikai szatírának, melyet Nagy Endre ad elő. A Cabaret népszerű vezetőjén kívül, élén László Rózsival és Ferenczy Károlyival a harmadik hét minden estéjén is fellép a tizenkéttagú művészszenyvezet.

(*) Modern Színház. Az Andrassy-uti kabaretnek érdekes hete lesz a mostani; visszatért ugyanis szabadságáról a star, Medgyaszay Vilma; hétfőn ötvenedik előadását éri meg a műsor pompás francia boházata, a Szép asszony kocsis, Sarkadival és Kéleti Juliskával a főszerepekben; szerdán bemutatják Lovik Károlynak, az ismert írónak, Baccarat című egyfelvonásos tréfiáját.

(*) Hangverseny-naptár. Gabrilowitsch Ossip, a nagyhirű orosz zongoraművész hétfőn, márczius 16-án tartja meg a Royal-teremben budapesti hangversenyét, a következő műsorral: Beethoven: Rondo g-dur. Bach: Präludium a-moll, Sarabande c-moll, Gavotte h-moll. Chopin: Szonáta, b-moll, op. 35. Schubert: Moment musical, Menuett h-moll. Schumann: Des Abends. Brahms: Rhapsodia es-dur, op. 119. Arensky: Prés de la mer. Herselt: Si oiseaux j'étais. Tschaiikovsky: Őszi dal. Gabrilowitsch: Thème vairé op. 4. — Jegyek Méry Bélánál.

Major J. Gyula zongoraművész és zeneszerző április 1-én mutatja be legújabb szerzeményeit önálló hangversenyén, amelyen Kemény Rezső hegedűművész, Schiffer Adolf gordonkaművész és Várkonyi Flóris, a Vigopera magánénekese működik közre.

Fráter Lóránt és Márkus Lili, a két országhírű művész márczius 25-én a Royal-teremben közös hangversenyt adnak, mely iránt általános érdeklődés mutatkozik. A csekély számban még hátralévő jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

NYILATKOZAT
A Kerpel-kézfinomító feleslegessé teszi a ragadós gliczerin és vazelinhasználatát, mert hatása sokkal jobb, napal is használható: nem zsiros és nem ragad.
Turchanov Olga
Kerpel-kézfinomító ára 90 fill. 4 üveget bérmentve küld: Kerpel gyógyszer-, Budapest, Lipót-kört 28.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

Böjti mulatságok.

A Magyar Kiviteli- és Csomagszállítási R. T. bálja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 14.

Ragyogó mulatságnak volt ma színhelye az Egyesült Lipótvárosi Kör szép helyisége. A Magyar Kiviteli és Csomagszállító Részvénytársaság tisztviselőinek agilitása gyönyörű közönséget gyűjtött a termekbe, mely ma ugyancsak szűknek bizonyult a nagy számmal megjelentek befogadására.

Nyolcz órára irták ki a táncmulatságot megelőző hangverseny kezdetét, de már félnyolczkor megteltek a sűrűn felállított széksorok, sőt a bejárókat is elállták az érdeklődők.

A magas színvonalon álló művészi hangversenyt Lukács Margitka művészi zongorajátéka nyitotta meg, mely után Márkus Angéla operaénekesnő szép énekével. Dános Árpád, a Népszínház-Vigopera elsőrangú operai tagja pedig Bajazzók és Carmen előadásával nagy sikert aratott, melyet még Schuman a Két gránátos című balladájával köszönt meg. Sokoldalú művészi képzettségükkel feltűnt a Hikischpár. Hikisch Richárd és neje hárfá- és ének-előadását a hallgatóság szünni nem akaró tapsal jutalmazta. A hegedű- és hárfá-együttest, mint koncert-újdonzságot a hangversenyen hallhattuk először Somló Géza és Hikisch Richárd művészi előadásában. Gyönyörű kuruczsnótákat adott elő tárogatón Kocsis János, a m. kir. Operaház tagja. Törzs Jenő, a Magyar Színház tagja tréfás számaival, dr. Szalay József cabaret-előadásával mulattatta a közönséget. Kuplék előadásával végül Mezei Ilonka tűnt fel, aki a sok tapsot alig győzte újabb és újabb ráadásokkal megköszönni.

Hangverseny után, amikor Kis Jancsi zenekara rázendített az első csárdásra, több kétszáz párnál állott fel a tánchoz, mely még a reggeli órákban sem vesztett jókedvű híveiből.

Az udvarias rendezőség izléses táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek.

Ott voltak:

Asszonyok: Bachmanné, Balkányi Farkasné, Blumné, Boros Miksáné, Csévis Jánosné, Cétényi Istvánné, özv. Deutsch Lajosné, Dénes Izidorné, Dános Zsigmondné, Fekete Mihályné, Friedmann Dezsőné, Faragó Béláné, Farkas Jakabné, Grosz Hermanné, Groszmann Márkné, özv. Gyulay Ferenczné, Gyulay Károlyné, Guthard Tódorné, Gábor Albertné, Grünwald Sándorné, Hoffenreich Simonné, Hikisch Richárdné, Heiligen Ferenczné, Krausz Emilné, Kluger Lajosné, Kertész Benőné, Keleti Lajosné, Kálly Károlyné, Koch Miksáné, Lukács Gáborné, Lobstein Róza, Lukács Lajosné, Lantos Arthurné, Löwinger Adolfiné, Löwinger Józsefné, Lusztig Bernátné, Máhrer Gézané, Mezei Lászlóné, Morgenstern Henrikné, Neuslierné, Nagy Sándorné, Neumann Aladárné, Polgár Frigyesné, Robicsek Jónásné, dr. Raucher Teofilné, dr. Rozenzweig Ignáczné, Stern M.-né, Stein Józsefné, Szántó Ödöné, Vajda N.-né, Virág Gézané, Weisz Mórné.

Leányok: Adler Nina (Nagyvárad), Balkányi Ilonka, Bauer Olga, Boros Olga és Jolánka, Csévis Anna és Paula, Cétényi Gittus, Dános Irma és Henriette, Fekete Ilona, Faludi Vilma és Gizella, Friedmann Irén és Nelly, Friedmann Emilia és Malvin, Farkas Janka, Grosz Matild, Herczog Laura, Hámos Duci, Heusler Leona, Horváth Julia, Heiling Karolin, Hoffenreich Elza, Herczog Juczika, Kluger Böske, Koch Paula, Lukács Margitka, Lavner Elza, Lantos Rózsika, Löwinger Luiza, Lusztig Stefike, Mahler Czeccilia, Marton Ilona, Márkus Angella, Mezei Ilonka, Morgenstern Ilonka, Nagy Stefi, Nohn Friczi, Philipp Bella, Reiter Berta, Robicsek Olga, Rosenzweig Zsenike, Klein Ilonka és Irénke, Spinner Sarolta, Somló Rózsika, Steinberger Ilka, Stein Bertus, Szalay Laura, Szűsz Francziska és Rózsai, Ullmann Rózsai (Székesfehérvár), Vajda Ilonka és Renée, Weisz Ella, Ilonka és Olga, Weisz Nelly, Weisz Gizike és Irénke, Vajna Renée, Villányi Etel, Klein Eta, Krausz Szerén (Poltár).

** A budapesti házinyomda estélye. A budai Vigadó dísztermében szépen sikerült mulatságot rendezett ma a budapesti házinyomda segítő egyesülete. A táncot hangverseny előzte meg, melyen Vendéghegyi Géza, Tancer Maxim, Meggyessy Zoltán és Hrosz Emma, az Opera tagja működtek közre. Az est főérdekessége a kis Tarnay Margitka fellépte volt, aki Mendelssohn: Tavaszi ébredés, majd a tapsnótával és a Dal a kis lepkeéről cz. énekszámokkal frenetikus sikert ért el. A gyermekszíndarabok szintjén jóval felülmúló művészetért és finom dssese-előadásáért a közönség valóságosan ünnepelte a kis művésznőt, akit még a Népszínházból ösmer, ahol szintén, nagy primadonnákban is irigylést keltő sikerei voltak.

** Jótékonycélu estély a Royalban. Az Izraelita Tanítóképző Internátus Egyesülete szépen sikerült estélyt rendezett ma este a Royal-szálló nagytermében. A táncmulatságot hangverseny előzte meg, melynek programját Szilágyi Vilmos, a Vigaszínház főrendezője állította össze. Az elegáns közönség zsufolásig megtöltötte a nagytermet s így az est nemcsak anyagilag, de erkölcsi tekintetben is remekül sikerült. Az előadást művészi zongorajátékkal Stroke Henrik vezette be, aki Major Gyula Magyar szonátáját adta elő. St. Kolnibalocky Erna zongorán, Klein Irma hegedűn, Bárdos György gondokán játszották Mendelssohn D-moll trióját és Vidor Serenadáját s osztatlan tetszést arattak. Győző Lajos tréfás jeleneteit, Komlóssy Ilona magánjelenetét, Papir Sándor kupléit nem is kell dicséernünk, hiszen mindhárom elismert, előkelő művészek. Erősen tapsolták Szilágyi Arabbellát is a Mayer Gusztáv zongorakíséretével előadott dalaikért. Nagyon tetszett Rév Kálmán virtuóz hegedűjátéka dr. Kormos Béla zongorakíséretével. Külön megemlést érdemel Pásztor Frida éneke, kinek tehetséges tagot nyert a kecskeméti színház. Böhm Károly és Káldy Gyula dalainak előadásával kellemes szopránjáról és temperamentumos játékáról tett tanuságot. Űde, behizelgő hangjával úgy hisszük, hamarosan kivívja magának Kecskemét közönségének szeretetét is. A hangverseny után tánc következett, mely csak a késő hajnali órákban ért véget. Az első négyest több mint kétszáz pár táncolta.

** Asztalos-bál. A fővárosi asztalos ipartestület ma este tartotta meg régi jóhírű mulatságát a pesti Vigadó összes termeiben. A ragyogóan kivilágított termeket ezuttal is előzönlötte a közönség, melynek soraiban a fővárosi iparvilágának számos előkelőségét is ott láttuk. A rendezőség, mely izléses táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek, egyébként is elkövetett mindent, hogy a táncos-kedvet a hajnali órákig ébren tartsa. Ami teljesen sikerült is.

** Az „Aczélhang” estélye. A MÁV gépgyár „Aczélhang” munkás-dalegyesülete ma este rendezte szokásos estélyét a kőbányai-uton levő helyiségében. Az estélyt hangverseny vezette be, amelyen a dalárdán kívül a 23-ik gyalogezred zenekara is közreműködött, előadva S jorgen és Smetana nagy kompozícióját, továbbá részleteket a Mignon, Carmen és Bilvös vadász című operákból. A magánszerepet Huszka Nelly operaénekesnő töltötte be a már sokszor méltányolt művészettel. Hangverseny után táncra kerekedtek a párok, a kora reggeli órákat a legjobb kedv mellett üdvözölve.

** Országos Színész-est. Márczius hó 28-án tartják meg a magyar színészek országos estélyüket a fővárosi Vigadó összes helyiségeiben. Amint az előkészületekből következtetni lehet, tul fogja szárnyalni ez az estély az összes hasonló estélyeket és mulatságokat, amelyeket eddigelé a fővárosban rendeztek. Az est műsora pedig oly fényesnek ígérkezik, hogy azt még csak arányaiban sem tudja megközelíteni egyetlen mulatság sem.

EGYESÜLETEK.

(—) A Belvárosi Polgári Kör közgyűlése. A Belvárosi Polgári Kör ma délután tartotta rendes évi közgyűlést az Eskü-tér 8. szám alatt lévő helyiségében dr. Kautz Gyula elnöklésével. A gyűlésen helyeslőleg vették tudomásul az igazgatósági jelentést, amely szerint a kör tagjainak száma a múlt évben 35-tel növekedett s most összesen 464. Kiemeli a jelentés, hogy a kör kizárólag a társadalmi érintkezést ápolja s a tagok létszámának emelkedése bizonyítja, hogy e téren az elmúlt esztendőben is fényes sikert ért el, mert tagjai sorában ott van a Belváros polgárságának színe-java. A zárszámadás szerint a kör vagyona 31.765 K, a múlt évi kiadás 23.731 koronát tett ki 23.844 korona bevétellel szemben, amiből csak 448 korona folyt be kártyapénz címén; a könyvtárra 1620, a kerület elszegényedett polgárainak segítségére 2417 koronát adtak ki. Miután Kautz Gyula egészségi okokból a kör elnökségét újra elfogadni nem akarta, a közgyűlés helyébe Heinrich Alajost választotta elnöknek, míg Kautz Gyulát általános lelkesedéssel örökös díszelnöknek választotta meg, továbbá újra megválasztotta a régi tisztikart azzal a különbséggel, hogy alelnökké megválasztotta még dr. Pap Józsefet is, az ügyvédvizsgáló bizottság helyettes elnökét. A gyűlés végül köszönetet szavazott az elnökségnek és a tisztikarnak. Este a fényes körhelyiségben lakoma volt, amelyen Láng Lajos és Kautz Gyula titkos tanácsosok, Heinrich Alajos, Székely Ferencz, dr. Pap József, Girardi József, Lenz János, Kánitz József, Mössmer József, dr. Wallon Dezső, dr. Gergő Izor, Vastagh György, Peláthy Béla, Holzer Sándor és még számosan vettek részt. Elsőnek Láng Lajos köszöntötte fel Kautz Gyulát, majd Heinrich Alajos az új alelnököt, dr. Pap Józsefet éltette.

(—) Előadások a szociológiából. A Társadalomtudományok Szabad Iskolájának (VII., Wessclényi-utca 17.) jövő heti programja a következő: Kedden, márczius 17-én este 7—8-ig Szász Zoltán: A család felbomlása, este 8—9-ig Bród Miksa: Hivatásos betegségek. Szerdán, márczius 18-án este 7—8-ig Szende Pál: Herczeg Ferencz, este 8—9-ig Fülöp Zsigmond: Általános biológia. Csütörtökön, márczius 19-én este 8—9-ig Bresztovszky Ernő: Magyarország gazdasági fejlődésének vázlatja a XIX. században. Pénteken, márczius 20-án este 8—9-ig Bród Miksa: Hivatásos betegségek.

(—) A Javak forgalma az őstársadalomban. A Társadalomtudományi Társaság ma este Pikler Gyula elnökle alatt tartott igen látogatott felolvasó ülésén Somló Bódog egyetemi tanár rendkívül érdekes előadást a fenti címen. Az előadó kifejtette, hogy a javak czirkulációjáról az őstársadalomban két ellentétes nézetet találhatunk az irodalomban. Az egyik szerint teljes elszigeteltségben gazdálkodó embereket kell kiindulópontul vennünk; javak forgalma még egyáltalában nem volna, hanem minden egyén maga fogyasztaná el, amit maga termel. A másik nézet szerint az őskommunizmus volna az ősgazdálkodás kiinduló pontja. Előadó a legkezdetlegesebb népekre vonatkozó ethimológiai kutatások alapján kimutatja, hogy egyik nézet sem helyes és képtel adja a javak legősibb forgalmának, mely részint a törzsek között, részint a törzsekben belül megy végbe. Előadó szerint a javak e forgalmának kellő figyelembevétel nélkül nem alkothatunk magunknak helyes képet a társadalom őskoráról. Mint-hogy a legprimitívebb társadalmak csaknem összes tüneményei vallásos szertartásokkal állanak kapcsolatban, előadó az ősgazdálkodás kutatásánál is tekintettel van erre a körülményre és e módszer segítségével oly tünemények gazdaságtörténelmi oldalát világítja meg, amelyekkel eddigelé csak a vallás-szociológia foglalkozott. Az igen nagyszámú közönség feszült figyelemmel hallgatta a körültekintéssel gyűjtött és nagy tudással feldolgozott adatokra épült fejtegetéseket és az előadót zajos tapsal jutalmazta.

(—) A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete ma délután tartotta évi rendes közgyűlést saját palotájában dr. Kostka J. Antal miniszteri tanácsos alelnök elnöklésével, aki megnyitó beszédében sajnálattal tudatta, hogy Rakovszky Istvánt, az egyesület elnökét betegségek gátolja a közgyűlés vezetésében. Ezután bemutatták az évi jelentést. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a számadásokat jóváhagyta s a tisztikarnak köszönetet szavazott. Végül megejtették a tisztújítást; ennek eredményét azonban csak a legközelebbi napokban fogják közzétenni.

Aforizma.

(Az amerikai „Evening Herald”-ból)

A nőnek szerelme a szivétől, boldogsága a házasságtól és szépsége a porcellán puftórtól áll.

Amerikai Porcellán Poudre Részvénytársaság, Budapest-IV., Kossuth Lajos-utca 1. Ismeretlő füzet, ingyen.

FŐVÁROS.

() **Vasut a Gellért-hegyre.** Évről-évre egyebet se hallunk, minthogy ez vagy az a vállalkozó vasutat akar építeni a Gellért-hegyre. Az eredmény pedig az, hogy évről-évre gyalogszerrel mászhatunk fel a szerpentin-uton, mely egy otromba kőrákás-hoz vezet. Ma egy cég folyamodott a fővároshoz, hogy két évre szóló előmunkálati engedélyt adjon neki a hegyre építendő liftes vasúthoz. Ez a liftvasut a Rudas-fürdővel szemben egy 80 méter magas toronyban járna le és fel s a felső pályán egy 54 méter hosszú hidra torkolna, amely hid a hegy platójával állana összeköttetésben. Ilyenforma liftvasut van a szász Schandenban s majdnem ilyen a salzburgi Mönchberg lift-vasutja is. Ami azonban nem jelenti azt, hogy tiz esztendő múlva is nem gyalogszerrel baktathatunk fel ahhoz a bizonyos kőrákás-hoz.

() **Az állategészségügyi telep.** A főváros tudvalevően a használhatatlanságig rosszul építette meg az állategészségügyi telepet. A telepen már 1905 tavaszán meg kellett volna kezdeni az üzemet, de a százezrekbe került telep ma is értéktelen, mert a berendezése rossz. A közgyűlés külön bizottságot küldött ki a telep megvizsgálására. A kiküldött bizottság ma tartotta alakuló ülését és elhatározta, hogy kedden helyszíni szemlét tart.

() **Nincs hivatal.** Bárczy István polgármester ma rendeletet adott ki, amely szerint holnap, márczius 15-én az anyakönyvi hivatalon kívül minden más hivatal szünetel.

SPORT.

() **Smichov—B. T. C. mérkőzése.** A Budapesti Torna Club külföldi ellenfeivel szemben tudvalevőleg mindig sokkal jobb eredményeket ér el, mint a hazai hasonrangú csapatok ellen. Ezen elismerésre méltó tulajdonságát valószínűleg a holnapi nemzetközi mérkőzésén is fogjuk tapasztalni, amidőn a prágai Smichovval találkozik a Thököly-uti versenypályán. A Smichov mult évben igen szép eredményeket ért el, idén azonban még nem volt teljes formában, amidőn a Sláviától alapos vereséget szenvedett. Ez a mérkőzése azonban sokat lendített a csapaton és így teljesen méltó ellenfele lesz a B. T. C.-nek. A prágai fiuk szombaton este 7 órakor érkeztek a nyugati pályaudvaron, hol a B. T. C. vezetősége fogadta őket. A Smichov teljes első csapatát küldte le és tekintve azt, hogy a B. T. C. is megerősített csapattal áll ki, kétségtelen, hogy a millenárius pályán ismét egy erős, izgalmas küzdelem lesz, melynek sima lefolyását biztosítja Ordódy Béla bírósága. A B. T. C. csapatában ez alkalommal két régi játékos fog ismét szerepelni, még pedig a csatársorban Blazsek Dezső, a kapuban pedig, egy évi távollét után, Izsó. A mérkőzés pont ¼ órákor kezdődik, előzőleg, a pálya kimélete miatt, semmiféle mérkőzés nem lesz, csupán délelőtt játszik a B. T. C. B) csapata a M. A. F. C. I. csapatával barátságos mérkőzést, ami 40 filléres treningjegyekkel tekinthető meg. A délutáni mérkőzésre a közuti társaság, tekintettel az előrelátható óriási forgalomra, külön kocsikat fog indítani.

A csapatok a következő összeállításban fognak szerepelni. Smichov: Richter, Müller, Milka, Kovarovic, Jirasek, Renek, Jelen, Milka, Setela, Pelikán, Rida. B. T. C.: Izsó, Sárközy, Szendrő, Ficere, Korda, Primás, Mészáros, Blazsek, Dudás, Molnár, Oláh.

() **Bajnoki mérkőzések.** Vasárnap délután meg lehetőszen erős bajnoki matchben lesz részünk. A Magyar Athletikai Club a Budapesti Athletikai Klubbal mérkőzik, melynek csapata mult héten a BTC.-al eldöntetlenül küzdött. Az érdekes találkozás az amerikai-uti pályán lesz. — A Testgyakorlók Köre rendkívül erős ellenfélre talál a Fővárosi Torna-Club csapatában a soroksári-uti pályán. Vannak, akik a MTK. verességére számítanak, ami azonban nagyon valószínűtlen. — Az Ujpesti Torna-Egyesület csapata, saját pályáján, a Népszigeten, bizonyára könnyű győzelmet fog aratni a Typographia fölött.

() **Santelli lovag vívóakadémiája.** Több mint tíz éve van már annak, hogy lovag Santelli Italo a MAC. és Wesselényi-Club mestere megrendezte első vívóakadémiáját a Vigadóban, melyen néhány világhírű olasz mester mutatta be Santellivel vívott assautokban úgy a kard, mint a törvívás művészetét. A legszebb akadémiai vívásokat azóta is első sorban a mesternek évenként rendezett ünnepein láttuk, melyek mindig a társadalom előkelőségeinek jelenlétében folytak le. Márczius hó 20-án, pénteken rendezi Santelli mester idel vívóakadémiáját a Vigadó nagytermében; Galante Giuseppe, a nagyhírű olasz mester, továbbá Ruscoli Marian, Olaszország legjobb amateur-vívójának vendégszereplése lesznek fénypontjai az akadémiának, melyen a főváros legkiválóbb amateur- és mester-vívóin kívül bécsiek is résztvesznek.

() **Szenzációs match. (MAC.—FTC.)** Még mindnyájunknak élénk emlékezetében van az a rendkívül magas nivón álló és érdekes mérkőzés, melylyel a Ferencvárosi T. C. és a Magyar Athletikai Club csapatai megnyitották a tavaszi szezont. A győztes, akkor a FTC. lett, melynek csapata több heti pályatraining után állott a MAC.-nak a Lovardában dolgozó csapata ellen. A MAC. azóta óriásiat javult, mit a BTC. elleni (5:0) fölényes győzelme és a Typographia kapujába juttatott goalzápora (20:0) bizonyít. Ez a két nagy klasszisu csapat jövő vasárnapon, márczius 22-én találkozik ismét a Polónyi-díj eldöntőjében, melyet a margitszigeti sporttelepen tartanak meg.

() **Főiskolai uszóstély.** A Főiskolai Sport-Szövetség kezdeményezésére a két legregibb magyar főiskolai sport-egyesület, a Budapesti Egyetemi Athletikai Club és a Műegyetemi Athletikai és Football-Club márczius 15-ére közös uszóstélyt terveztek. A nemzeti ünnep időközben megállapított végleges programja azonban oly nagy munkát ró az ifjuságra, hogy a két egyesület az esztélyt kénytelen volt márczius 29-ére halasztani, mert márczius 22-én viszont a MAFC. híres uszógárdája Bécsben mérkőzik.

() **Evezősök közgyűlése.** A Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetsége márczius 28-án, szombaton este 7 órakor tartja közgyűlését a Vadaszkürt-szálló külön termében. Ez ülésen fogják tárgyalni az alapszabályok 16. és 30. §§. módosítása iránt az igazgatóság javaslatait, mely a szövetségi tagdíj felemelése és az igazgatósági tagok számára szaporítására vonatkozik. Hosszu évi pauza után ismét ez az első kísérlet arra is, hogy a különböző egyletekkel egy társas-vacsorát rendeznek. Igazán kívánatos volna, hogy azon az evezősök minél számában jelenjenek meg, talán sikerülni fog egyszer már a magyar evezősöknek is egyesülni egy cél érdekében.

() **A Ferencvárosi Torna-Club football-mérkőzése.** A FTC. remek formában lévő csapata, mely az eddigi mérkőzésein oly szenzációt keltett eredményeivel, vasárnap délután a Nemzeti Sport-Club I. csapatával játszik a margitszigeti sporttelepen. A Nemzeti Sp. C., mely már alakulásakor több kiváló I. osztályú játékosból állt, néhány új játékos beállításával igen megerősödött. Eddigi eredményei szerint a Műegyetemi A. F. C.-ot legyőzte 2:0; a Kőbányai T. C.-t 3:0; a KAOS. 5:0. Fair és kitűnő összjátékával legerősebb riválisa a II. oszt. bajnokságért a BETC. csapatának. Legszebb eredményét tavaly ősszel érte el, midőn a Corinthian alampérkőzésben a BTC. I. csapatát 5:1 verte. A két csapat találkozása nagy érdeklődésre számíthat. Belépésre a 60 filléres trainingjegy érvényes, melyben a szigeti belépő is befoglaltatik. Előzőleg a II. csapatok mérkőznek. Bíró: Bakó Gyula (MAC.) lesz.

() **Nemzeti Sport.** A magyar sportélet rendkívül arányait demonstrálólag bizonyítják a folyó sportesemények, melyek mindnagyobb mértékben keltik fel a nagyközönség érdeklődését. A mult hét football eseményei közül az első nemzetközi mérkőzés emelkedik ki, mely az F. T. C. magas nivóu játéká folytán a magyar színek klasszikus 8:1 arányu győzelmét eredményezte. A Nemzeti Sport szakszerűen bírálja egy a nemzetközi, mint a nagy meglepetésekkel végződött bajnoki mérkőzéseket. A N. Sp. vezetőhelyén egyik vívószaktekinthetőségünk mond a M. A. C. csapatversenyén résztvevő csapatokról rendkívül érdekes, mindent felölelő kritikát. Fejlődő atlétikai életünknek egyik hiánya volt mindig a mezei versenyek elhanyagolása. A M. A. C. mult héten rendezett mezei versenyén tapasztalt érdeklődés kedvező perspektivákat nyújt a jövőre nézve. A N. Sp. részletesen ismerteti a verseny lefolyását. Nagy érdeklődéssel fogják olvasni X. Y. híres német turista a Tátra megmászásáról lelkes taltal megírt tapasztalatait. Az uszó rovatban a magyar rekordokról van érdekes fejtegetés, mely mellett a régi időről ir gazdag tartalmu cikket X. Y., az Ausztria S. C. elnöke. Az Automobil, a N. Sp. melléklapja ez alkalommal 12 oldalnyi terjedelemben és igen gazdag illusztrációkkal jelent meg.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykorsóslak. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, svéd-, tölri-, hallvölgyi- és amerikai rödel sport és gyermek-szánkók, tobogán srb. Lillienfeldi ski 30 korona. Norvég ski, lábszárak, hólapok. Téli sporttűzők és felszerelések Sporttűzők ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A közigazgatási bíróság új ítélőbírája.** A király a magyar miniszterelnöknek a minisztertanács nevében tett előterjesztésére dr. Cullya Lászlót, a szabadkai törvényszék elnökét a közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá nevezte ki.

§ **Felmentett ügyvédjelölt.** Joitics Dusán óbecsei ügyvédjelöltet, akit azzal gyanúsítottak, hogy egy éjjeli duhajkodás alkalmával Fekete Ferencz szolgát halálosan megszurta, ma az ujvidéki törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette.

§ **Letartóztatott román szerkesztő.** Pár héttel ezelőtt vont a felelősségre a büntető törvényszék esküdtbírósága Stoica Györgyöt, a Lupta című román lap szerkesztőjét nemzetiségi izgatás miatt s elítélte az esküdtek marasztaló verdiktje alapján másfél évi államfogházra. Az esküdtbíróság nyomban letartóztatta a vádlottat, tekintettel a kiszabott büntetés súlyos voltára. Stoica György ez ellen felfolyamodást jelentett be, de a kir. tábla helybenhagyta az esküdtbíróság határozatát. A táblai határozatot ma hirdették ki Stoica előtt.

§ **Akasztásra ítélt asszony.** A petrinai törvényszék akasztófára ítélte Kuka Theodorát, egy hetvenegy éves parasztasszonyt, aki vejét, Simics Sándort meggyilkolta.

§ **„Ezt a hazát szeressétek.”** Abból az alkalomból, hogy Székesfehérvárott a hatóság kitiltotta a munkásság vezetőjét a város területéről, a Népszavában a fenti címmel vezércikk jelent meg, többek között ezt irván: „A munkásnyuzók hazafias inasa kötelességének érezte a munkásság vezetőjének megbüntetését és kitiltását. Uri csirkefogók, kártyás naplopók, ingyenélők, kéjenczek, papkerítők, öreg hölgyektől kitarított ficsurok és más eféle uri sópredék népek tucatszámra csatangolnak Fehérvár utcáin vasalt nadrágban. Azok nem veszedelmek, de aki a proletárság szervezését, oktatását intézi, annak pusztulnia kell, annak tömlőz és fölonczkocsi dukál a nemzeti hatalomtól a hazafias népnuzók parancsára! Proletárok, ezt a hazát szeressétek!” A kir. ügyészség osztálygyűléstere való izgatás sajtóvétségéért pörbe fogta a cikket szerzőjét, Varró József asztalossegédet. Ma tárgyalta ezt a sajtópört a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósága Sárkány Lajos bíró elnöklete alatt. A szerzősége elvállaló vádlottat az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádbeli cselekményben, mire a bíróság egy évi államfogházra és 1200 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott és védője semmisségi panaszszal éltek.

§ **A merénylő szerelmes.** Bajusz István központi vásárcsarnoki ör a mult év szeptember 1-én délelőtt tíz óra után Boda Imre rendőr segítségével távollattatta el Klobucsár Lőrincz virágárust a vásárcsarnok kapuja elől. A rendőr felszólításának a virágáros szó nélkül engedelmesskedett s eltávozott. Néhány perc múlva bement a vásárcsarnoki vendéglőbe s leült inni. Közben bejött a vendéglőbe Bajusz István is, akit Klobucsár afelelti boszujában, hogy a vásárcsarnokból karhatalommal távollattatta el, teljes erőből tarkón ütött. Ezért aztán hatóság elleni erőszak büntette miatt indult meg ellene az eljárás. Bünygyét azonban eddig még nem lehetett letárgyalni, mert pár héttel ezelőtt Klobucsár Lőrincz a Rákos-utca 4. sz. alatti ház kapujában háromszor egymásután a fejébe lőtt, azután pedig a fegyvert szeretőjére, Vaszilovics Ilonára sütötte s ezt is megsebesítette a homlokán. Klobucsár életveszélyes sérülései dacára életben maradt s a kórházból tegnap kisérte át egy rendőr a főtárgyalásra. A tárgyaláson, melyen dr. Tholt bíró elnökelt, megállapítást nyert, hogy a sértett Bajusz István vásárcsarnoki ör akkor, mikor benn a vendéglőben az inzultus érte, nem volt hivatalos eljárásban. Ez alapon a bíróság Klobucsár Lőrinczet felmentette a hatóság elleni erőszak büntette alól s csupán becsület sértés vétségéért ítélte el 20 korona pénzbüntetésre. A gyógyulófélben levő vádlottat azonban nyomban előzetes letartóztatásba helyezték, mert ellene az ügyészség Vaszilovics Ilona ellen elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetéért indította meg az eljárást s mivel főbenjáró — esküdt-széki — ügyről lévén szó, az előzetes letartóztatást is irdiványozta. Ezen irdiványynak a vizsgálóbíró is helyt adott, Klobucsár Lőrincz nyomban felfolyamodással élt s a váditanács szabadlábra helyezése ügyében hétfőn fog dönteni.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Ékus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanolyan finom csokorka-bonbongyár, teásütemény készítője. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközözi.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsárny gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Centrali (Trieszti ált. biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fiúellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállításbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjviszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogköleső Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főeljárású helye: VI., Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. m. („Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hossz Izidor és Társa „Korona“-drogeria

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Ernek J. Henrik. Budapest. Gyár: IX., Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrásy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Árak a lejutatosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszogatók és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalkozó, épületbádósok műhelye és borgany disztribúciós gyára. Légszuszogatók, központi fűtések, szellőztető készülékek szivattyúberendezés, árnyékszék, vízellátás, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszogató gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszuszogatók minden házában. Telefon 20-83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26. Párisi-utca sarok. Allandó nagy választék a legújabb divatszövevényekben.

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való üsités számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztali sz., tálak, fényvüztési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruhá.

Szénásy, Hoffmann és Társaság selyemruházása IV., Bécsi-utca 4. Az összes faragott udon azok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vid. kre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szénásy“ cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházásunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kiírását. Szénásy, Hoffmann és Társaság selyemruházása kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
— **Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektum

KÖZGAZDASÁG.

A Hitelbank személyi ügyei. A Magyar Általános Hitelbank levelezési osztályának főnöke, Havassy Dezső cégvezető, aki körülbelül huszonhat éve áll az intézet szolgálatában — mint értesülünk — legközelebb nyugalmába vonul. Utódja Janovitz Vilmos cégvezető lesz. Havassy Dezső édesapja, Havassy Ignác, aki az egyedüli azok közül, akik még a Kreditanstalttól annak idején a Hitelbankhoz átjöttek s negyvenkét évig szolgált a banknál, nyugdíjba menése után pedig bevásárolták a bank felügyelő bizottságába. Most Havassy Ignác lemond a felügyelő bizottsági tagságról, hova nyugalmába vonuló fiát, Havassy Dezsőt fogják bevásárolni.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter Eisenmann Domokos demjéni lakost, Horváth János somogyomi lakost, Schuster Mihály Ágoston gredolyi lakost, Lösch Vilmos veresmartoni lakost, Babó János kiskunhalasi lakost, Szántó József ceszai lakost, Keleti Ignác tótpelsőci lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A Textilipari részvények áresése. A mai déli tőzsdén feltűnt, hogy a Magyar Textilipari r.-t. részvényei, melyeket csak nemrégiben vezetett be a vállalatnál érdekelt Hazai Bank r.-t. nagy áremelkedés közepette, ma 28 koronás áresést szenvedtek. A tegnapi 818-as záróárfolyammal szemben ma 790-en maradt a jegyzés. Az áresést a forszírozott ár felhajtásnak lehet tulajdonítani, ami ma mehozta a visszahatást, amennyiben a piacra kerülő árura nem igen akadt vevő s így a kínálat nagy áresés előidézője volt.

Kertészkedő papok. Holnapután, hétfőn kezdődik a kertészeti tanintézetben a lelkészek gyümölcsészeti kurzusa, amelyre Darányi földmivelésügyi miniszter rendelkezése a következő lelkészeket hívták meg: Szakáll József (Vasszentmihály), Moravetz Gyula (Csávós), Steiner József (Iharos), Bojdsz Miklós (Offszencza), Poós Rezső (Pesthidegkút), Tabakovics Ödön (Husztköz), Kokincsák János (Virava), Simsa Andor (Beregszék), Dávid László (Mogos), Nemoján Aurél (Agadics), Szücs Kálmán (Lajosmizse), Csorba Ferenc (Mezőzombor), Schleiffer Károly (Misérd), László Miklós (Vadosfa), Pataky László (Sülemed), Fekete Sándor (Nagygyezyer). Saját költségükre fölvevtek a kurzusra Stotzenberg János számtanácsost és Szányi Árpád nyug. főhadnagyot Budapestről.

Szatmári intézetek egyesülése. Említettük már, hogy Szatmáron is folyamatban van egy fuzió, amint hogy az ország több helyén belátják a pénzintézetek, megszívlelve a lefolyt válság tanulságait, mennyire helyes, ha a kisebb intézetek fuziók folytán tömörülnek s így erősebb alapokra helyezik üzleteiket. A Szatmári Közgazdasági Bank R.-T. és a Szatmári Bank között a fuzió ügyében folytatott tárgyalások — amint most értesülünk — befejezést nyertek s az intézetek nemrégiben tartott közgyűlései az egyesülés mellett határoztak és pedig olyké-

pen, hogy a Szatmári Közgazdasági Bank Részvénytársaság beolvad a Szatmári Bank Részvénytársaságba s az így egyesült két intézet Szatmári Bank Részvénytársaság cég alatt folytatja üzletét. A Szatmári Bank R.-T. 1903. augusztus havában alakult 200 ezer korona alaptőkével, melyet a mult év folyamán 300 ezer koronára emelt fel; tartalékalapjának összege 126.500 korona. A Szatmári Közgazdasági Bank 1906. évi szeptember hó 1-én kezdte meg működését 300.000 korona alaptőkével, tartalékalapja 17.000 korona. A beolvadás a következő alapon történik. A Szatmári Bank R.-T. 1500 darab 200 koronás részvénye kicseréltetik 750 darab 500 koronás részvényre, míg a Szatmári Közgazdasági Bank 1500 darab 200 koronás részvénye 500 darab 500 koronás részvényre cseréltetik ki. Ezzel szemben a Szatmári Bank 75.000 koronát a tartalékból az alaptőkéhez csatol, míg a Szatmári Közgazdasági Bank alaptőkéjéből 50.000 koronát csatol tartalékalapjához. A művelet keresztülvitele után az intézet 625.000 korona alaptőkével és 110.258 korona tartalékalappal fog rendelkezni.

Előadás az ipartörvénytervezetről. A Magyar Építőmesterek Egyesülete csütörtökön, e hónap 19-én ülést tart, amelyen dr. Dóczi Sámuel, az Országos Iparegyesület ügyésze tart előadást az építőipar az új ipartörvényben czimmel.

Ormódy Vilmos ünneplése a Kereskedelmi Akadémián. A Kereskedelmi Akadémia biztosítási tanfolyamának hallgatói lelkes ünneplésben részesítették ma a jubiláló Első magyar általános biztosító társaság jubiláns igazgatóját, Ormódy Vilmos főrendet. Tarnai Aladár joghallgató szép szavakkal méltatta a Társaságnak és Ormódynak a közgazdaság terén kifejtett működését és egyben melegen emlékezett meg Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek a biztosítási ügy, főleg pedig a munkásbiztosítás körül szerzett érdemeiről. Indítványára táviratilag üdvözölték Kossuth Ferencz és Ormódy Vilmos, valamint a jubiláló intézetet.

Az O. M. K. E. évi jelentése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ma tette közzé mult évi működéséről szóló jelentését. A jelentés bevezető része vázolja ama válságsterü helyzetet, amelybe hazánk közgazdaságát egyrészt a lefolyt esztendőnek kedvezőtlen termése, másrészt a nemzetközi pénzpiac zavarai juttatták. Kimerítően tárgyalja ezután az Ausztriával megkötött kiegyezést, amelylyel az egyesülés működésének körében behatóan foglalkozott s rámutat arra, hogy a kiegyezésben számos olyan intézkedés van, amely az önálló magyar jegybanknak kellő időben való létesítését rendkívül megehezeníti alkalmas. Bővebben tárgyalja a jelentés a pénzügyminiszter részéről a mult évi október végén benyújtott adóreform-javaslatokat, kimutatja általában a javaslatok számos intézkedésének tarthatatlanságát és különösen behatóan részletezi azokat a rendelkezéseket, amelyek a kereskedelemre nézve részint közvetve, részint közvetlenül sérelmesek. Beszámol az adóreform ügyében folytatott tevékenységről, amely egyrészt arra irányult, hogy az ország kereskedőségét nyomban a javaslatoknak benyújtása után ezek felől alaposan tájékoztassa, felvilágosítsa, másrészt, hogy ezzel párhuzamosan felrzza az érdekeltséget a nálunk megszokott egykedvűségéből és erélyes állásfoglalásra bírja a saját érdekeinek megalalmazása végett. Az adóreform ügyében folytatott tevékenység mellett teljesítette az Egyesülés ama kötelességeket is, amelyek reá az adózás kérdésében a mai törvények által határozott keretben hárulnak. Így az adókövető és felszámolási bizottságoknak az 1908-10 évekre való küszöbön álló összeállítására alkalmazásból ezuttal is kieszközölte, hogy a pénzügyminiszter körrendelettel intézett a pénzügyigazgatóságokhoz és a székesfővárosi adófelügyelőhöz, amelyben felhívja őket, hogy a bizottságok összeállításánál a kereskedelemre és iparra kellő tekintettel legyenek. Felfoglalták az egyesülés munkásságát a közlekedési ügyek is. Így megnyugtatóan intézték el többek között a lefolyt esztendőben az egyesülés felszámolását a fuvardíj-visszatérítésknél követett eljárás gyorsítása dolgában, továbbá a vasuti üzletszabályzat 55. §-a 3-ik pontjának következetes és szigorú alkalmazása ügyében, amelyre nézve az egyik-másik vasuti közeg részéről követett gyakorlat nem volt kielégítő. Foglalkozott az egyesülés a vasuti üzletszabályzat revíziójának kérdésével is, amely most már az aktualitás stádiumába lépett. A bérletjegyrendszer terén, amelyet az egyesülés javaslatára két év előtt, azóta teljesen bevált sikerrel reformáltak, a lefolyt esztendőben is tett az egyesülés egyik-másik irányban javaslatokat annak kiépítése iránt. Díjazásai előterjesztései közül a nyersolaj tarifája ügyében benyújtott javaslat nyert kedvező elintéztést. Felszólalt továbbá az egyesülés a takarmány-szállítási díjkezdvevények megállapítása és a vízverseny-díjtételek

nk Részvény-
észvénytársasá-
S z a t m á r i
alatt folytatja
augusztus ha-
vel, melyet a
melt fel; tar-
A Szatmári
ber hó 1-én
alaptökeivel,
lás a követ-
k R.-T. 1500
ik 750 darab
ri Közgazda-
énye 500 da-
k ki. Ezzel
it a tartalék-
mári Közgaz-
it csatol tar-
ele után az
0.258 korona

A Magyar
hónap 19-én
az Országos
épitőipar az

edelmi Aka-
sítási tanfo-
részesítették
sító társaság
s főrendet,
kal méltatta
daság terén
emlékezett
miniszternek
ltosítás kö-
viratilag üd-
y Vilmost,

szágos Ma-
közébe mult
és bevezető
et, amelybe
esztendőnek
tközi pénz-
ralja ezután
melyivel az
n foglalko-
en számos
gyar jegy-
kivül meg-
jelentés a
óber végén
tia általá-
arthatatlan-
okat a ren-
néve réme-
nek. Be-
tevékeny-
az ország
benyújtása
világosítsa,
za az érde-
ségéből és
einek meg-
n folytatott
sülés ama
kérésében
háruinak.
goknak az
állítása al-
pénzügy-
gazgatósá-
sz, amely-
állításánál
ttel legye-
t a közle-
el többek
és felszólá-
tt eljárás
tszabály-
és szigoru
zyik-másik
nem volt
i üzletsza-
most már
rendszer
t év előtt,
a lefolyt
sik irány-
abási elő-
nyújtott
díjkezdve-
díjtelek

életbeléptetésének határideje ügyében. A postai terén a lefolyt esztendőben is több javaslatát fogadták el. Így eredményteljesen járt a rövidített távirati címek díjának ügyében benyújtott előterjesztése, továbbá kedvező elintézkedést nyert számos, egyes helyi viszonylatokra vonatkozó javaslata a postai szállítás és postai szolgálat tárgyában. A postai küldeményeknek kereskedő cégek részére való mikénti kézbesítése ügyében kibocsátott miniszteri rendelet módosítása érdekében terjedelmes előterjesztéssel élt, amely jelenleg még elintézés alatt áll. A törvényhozáshoz benyújtott igazságügyi javaslatokkal is behatóan foglalkozott az egyesülés. A polgári perrendtartás tárgyában a budapesti kereskedelmi és iparkamarával jár el együttesen. Az uszora-törvényjavaslat ama intézkedései ellen, amelyek a kereskedelemre, illetve a kereskedelmi forgalomra nézve sérelmesek, állást foglalt az egyesülés választmánya és elhatározta, hogy eme rendelkezések módosítása érdekében előterjesztéssel fordul a képviselőházhoz és a kormányhoz. A képviselőházhoz benyújtott csekk-törvényjavaslat különösen a passzív csekk-képességre vonatkozó egyenmény ki nem elégitő intézkedésének korrigálása céljából, amennyiben szükséges lesz, szintén fel fog szólalni.

A jelentés megállapítja, hogy a nálunk régebben észlelhető kereskedelemellenes irányzat a lefolyt esztendőben ismételt és fokozatosan nyilvánult meg. Felelőtlenséget a pécsi gazdasági kongresszusnak az ott elfogadott agrár-programban foglalt ismert kereskedelemellenes határozatát, amely méltatlan támadás ellenében az O. M. K. E. igazgatósága egyértelműen tiltakozott és azt a legnagyobb határozottsággal utasította vissza. A szövetségi kérdés törvényes szabályozása ügyében — mondja a jelentés — a kereskedelmi kormány szintén nem tartotta szükségesnek a kereskedelem általánosan hangoztatott óhaját felkarolni, nem érvényesítette befolyását annak érdekében és így nem akadályozta meg azt, hogy a szövetségi kérdések a lefolyt esztendőben ismét napirendre került törvényhozási szabályozása a mezőgazdasági érdekkörök nyilvánvaló ellenállása és nyomása folytán ismét bizonytalan időre elhalasztassék. Kiterjedt az egyesülés tevékenysége az életbeléptetett munkásbiztosítási törvény keretében működő különféle szervezeteknek ellenőrzésére is. Így felszólalt a munkásbiztosító hivatalnak egyik sérelmes határozata ellen, amely felszólalására a hivataltól megnyugtató választ is nyert. A törvény előkészítés munkájából is megfelelően kivette részét az egyesülés. Képviselve volt a tisztességtelen verseny elleni védekezésről szóló törvénytervezet, továbbá az iparfejlesztési törvény végrehajtása és a közszállítási szabályzat ügyében megtartott miniszteri szaktanácsosokon. A fővárosi kézműipari kereskedőknek érdekében felszólalt a székesfővárosi tanácsnak a kézműiparuk közvetvámja tekintetében hozott egyik sérelmes határozata ellen is. Az egyesülés kebelében megalakult a Magyar Gabonakereskedők Szövetsége. Végül méltatta a jelentés az egyesülés vidéki kerületeinek tevékenységét és az egyesülés munkájában való hathatós közreműködését.

Uj tőzsdetanácsosok választása. Mai számunkban megemlítettük, hogy a tőzsdetanácsosi választások ügyében alakított 200-as bizottság tegnap tartotta ülését. Az ülésen — többek között — megválasztották egy szűkebb 14 tagú bizottságot s Gál elnök indítványára a bizottság kimondotta, hogy a jelölés megejtésére e hó 17-én, kedden, a bizottság újból összeül. A tőzsdetagok e hó 16-án déli 12 óráig ajánlhatnak jelölteket a bizottság elnökénél. Kimondotta a bizottság, hogy a jelöltek megválasztása érdekében szolidaritást vállal a bizottság minden tagja. A bizottság hivatalos jelöltjeinek személyére vonatkozólag — amint jó forrásból halljuk — már is megtörtént a megállapodás. A hivatalos jelöltek — forrás szerint — Fodor István az Egyesült villamosági r.-t. igazgatója, Kubics Gusztáv malomigazgató, továbbá Hegyei László és Widder Mór lesznek.

A gyárban való pálinkaivás ellen. A Budapesti Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár megszívlelő körlevelet intézett a gyárakhoz, amelyben a következőleg szól: Ugy a munkás, mint a munkaadó, elsősorban a gyári munkás és a gyáros jól felfogott érdekében a következő rendszabályok foganatosítását kérjük: 1. Rendelje el a t. Czim, hogy a gyár területén sem a munka közben, sem a pihenés ideje alatt semmiféle szeszes italt fogyasztani nem szabad. Ezen feltétel a munkás felvételénél szerződésszerűleg kikötendő, illetőleg a munkarendbe felveendő. 2. A gyárvezetésnek a gyár területén belül fennálló kázinok üzembevételét a jövőben csak úgy engedélyezze, ha ez kötelezi magát, hogy szeszes italokat (bor, sör, pálinka egyaránt) nem árusít, azoknak fogyasztását a kázin helyiségeiben meg nem engedí, s olesó és czélszerű alkoholmentes italokról (elsősorban jó ivóvíz, azonkívül bouillon, tej, kávé, tea ásványvizek) gondoskodik. A már üzemben levő kázinok bérlőit pedig kérje fel ezen tilalom betartására. Természetesen rendelje el azt is, hogy a munkásoknak a gyárba szeszes italt hozni tilos.

A Hazai Biztosító mérlege A Hazai Általános Biztosító Társaság ma tette közzé 1907. évi zárszámadását, amely a következő:

A társaság nyereség- és veszteség-számlája 1907. január 1-től december 31-ig a következő: Tartozik: Kárfizetmények: (a felvételi költségekkel együtt) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1,272,919.93 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 212,586.39 K, Vizsontbiztosítási díjak: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2,099,886.91 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 242,055.64 K. Üzleti költségek: (a vizsontbiztosított rész levonása után) a) tüzbiztosítási jutalék és szerzősköltség 86,359.46 K, b) jégbiztosítási jutalék és szerzősköltség 5,539.23 K, c) utazási költségek 6,417.09 K, d) igazgatási költségek 119,303.20 K, e) adók 4,090.70 K, f) bélyegilletékek 8,334.10 K. Kétes követelések leírása 2,858.35 K. A vizsontbiztosítottok mult évi kártartaléka 88,667.99 K. Függő károk tartaléka: a) biztosítási üzletágazatban 114,982.59 K. Díjtartalékok: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 960,532.18 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 40,988.19 K. A vizsontbiztosítottok mult évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 695,000.73 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 25,459.30 K. A folyó üzletév feleslege 172,020.87 K. Összes tartozik 6,158,002.85 K. — **Követel:** 1906. évi nyereségátvitel 1,181.21 K. Vizsontbiztosított károk: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1,018,335.95 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 170,069.11 K. Mult évi díjtartalékok áthozata: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 868,750.91 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 31,607.57 K. A vizsontbiztosítottok folyó évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 768,425.74 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 32,790.55 K. Mult évi kártartalékok: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 110,834.99 K, b) balesetbiztosítási függő károk 2,380.— K. A vizsontbiztosítottok folyó évi kártartaléka 91,986.07 K. Díjbevételek: (a törles levonása után) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2,401,330.46 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 302,569.54 K, c) kötvény- és bélyegilletékek 223,528.18 K. Egyéb bevételek: a) értékpapir- és egyéb kamatok 71,874.55 K, b) különféle bevételek 62,338.02 K. Összes követel 6,158,002.85 K.

A mérleg-számla 1907. január 1-től december 31-ig ez: Vagy on: Pénzkészlet a központi pénztárban és a postatakarékpénztárban 21,435.11 K. Értékpapírok: a) 600,000 korona n. é. Belvárosi Takarékpénztári 4% zaloglevél á 98.50 korona 591,000 K, b) 32,200 korona n. é. Kisbirtokosok Földhitelintézete 4% zaloglevél á 97.50 korona 31,395 K, c) 300,000 korona n. é. Kisbirtokosok Földhitelintézete 5% zaloglevél á 100.50 korona 301,500 K, d) függő kamatok 13,991.50 K. Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak és társaságoknál 1,085,837.49 K. Váltóárca 101,130.52 K. Különtétele kiadások: a) maradványok idegen biztosító intézeteknél és egyéb külföldiek 337,423.45 K, b) pénzkészlet és maradvány a képviselőkénél 263,135.28 K. Összes vagyon 2,746,848.35 K. Teher: Elsőbbségi részv.-tőke 1,000,000 K. Tartalékalap 43,000 K. Elvezeti jegyosztaléktartalék 45,000 K. Árilyamtartalék 1,770 K. Tűzdíjtartalék 192,106.44 K, a vizsontbiztosítottok díjtartaléka 768,425.74 K. Jégdíjtartalék 8,197.64 K, a vizsontbiztosítottok díjtartaléka 32,790.55 K. Függő károk tartaléka a tüzbiztosítási ágazatban 114,982.59 K. Követelési egyenlegek 368,554.52 K. A folyó üzletév feleslege 172,020.87 K. Összes teher 2,746,848.35 K.

Marosújvári pénzügyi bizottság fujiója. A Marosújvári takarékpénztár nemrégiben tartotta ezidei rendes közgyűlést s e közgyűlésen felmerült az az eszme, hogy az intézet az Agrár takarékpénztár (Marosvásárhely) marosújvári fiókjával egyesüljön. Hir szerint az Agrár takarékpénztár nem zárkózna el az egyesülés elől, csupán a formára vonatkozólag van némi eltérés. Kétféle tervről van szó: az egyik szerint a Marosújvári takarékpénztár 100,000 koronáját 200,000 koronára emelné és az új részvényeket az Agrár takarékpénztár jegyezné, a másik szerint egy új részvénytársaság létesítenék, mely mindkét pénzügyi intézetet aktiváit és passzívait átvénné. A Marosújvári takarékpénztár 1896-ban alakult, alaptőkéje 100,000 korona, tartalékalapja 19,912 korona, betétei 429,147 korona (az 1906. évi mérleg szerint). Az Agrár takarékpénztár, mely a Magyar agrár és járadékbankkal áll érdekűközfűzésben, 1896-ban alakult, alaptőkéje 1½ millió korona s a marosújvári kívül még nyolcz fiókja van Erdélyben.

Fizetésektelenségek. Weisz Zsigmond és fia gabonabizományos cég (Mária Valéria-utca 11.) fizetési zavarokkal küzd, egyik hitelezője esdőt is kért ellene. — Raaber és Pinter divatárkereskedő-cég (Sziv-utca 17.) fizetésektelenség, hitelezőtől hat havi moratóriumot kér. — Frank Frigyes kereskedő (Aréna-ut) fizetésektelenség.

A Magyar Utazási Vállalatról. Tavaly alakult meg a Magyar Utazási Vállalat r.-t. mindössze 20,000 korona alaptökeivel. Az alapításnak az

voit a főczélja, hogy a közönséget megtéveszse, lévén ugyanis hasonló hangzású cég is, az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat r.-t., melyet a közönség körében ismernek. A társaság nagy hűhóval megindított reklámmal akarta pótolni mindazt, amit a nevelésesen csekély alaptökeivel nem bírt elérni. Alig lehet elképzelni, hogy ezzel a csekély tőkével betölthesse feladatát egy ilyen üzletekkel foglalkozó társaság, ha csak nem az egyedüli feladata, hogy a cég megtévesztésével mások elől elhalássza az üzleteket. Abból az alkalomból teszszük szövé mindezeket, hogy ez a társaság — amint konstatáltuk — czégtábláján „Utazási Vállalat r.-t.” szerepel, ami bizonyítéka annak, hogy a megtévesztés kísérlete bizonyos czélzatossággal történik. A tisztességtelen versenyről szóló törvényben remélhetőleg elzárják a kivitől elől az ilyen kísérleteket.

A III. tavaszi vásár. Az április 4., 5. és 6-án tartandó tavaszi vásárra eddig összesen 260 magyar iparos jelentkezett. Ezek között 110 a papírszakmából, 80 a díszműipar-szakmából, 40 az üvegszakmából, és 30 a háziipar, cipő, hangszer és vegyipari szakmából. A vásárra felránduló kereskedők tiszteletére a Népszínház-Vigopera díszelőadást rendez Blaha Lujza asszony fellépésével, míg a vásár második napján nagy ismerkedési estélyt rendeznek, amelyre közzgazdasági életünk vezéralakjai máris bejelentették megjelenésüket.

Dolgozik a Vacuum Oil Co! Alig simultak el a Rockefeller-féle amerikai petroleum-bojtányok hullámai, máris közbeszéd tárgya lett a Standard Oil Co. erőszakos üzletei kapcsán. A németországi tankrendszer meghonosítása fölkaparta a szenvedélyeket odakint és érthető az az akció, melyről nap-nap után tudomást veszünk, amikor ugy nálunk, mint Ausztriában kamarák, érdekképviseletek tiltakoznak az ellen, hogy Rockefellerék magyar és osztrák bányavállalatai meghonosítsák a tank-rendszert, a petroleummal való hálazást. Ha arról volna szó, hogy ilyen módon a kis ember világító eszközét olcsóbbá tennék, magunk volnánk az elsők, akik a tank-rendszer mellett ágálnánk. De a Vacuumot nem ilyen önzetlen szándék vezette, hanem a belföldi ipar legyűrése. Ha most esetleg olcsóbban is ad, annak sem kell felülni, mert ez is csak a tiszta tröszt politika, olcsóbban adni, mint a konkurens, aztán, ha azt leteperték, szabad a vásár. Érdekes, hogy az anyaintézet, a Standard Oil Co Romániában, ahol „Romana-Americana” név alatt kezdte meg manipulációit, szintén követi a tröszt hagyományos elveit s monopóliumává akarja tenni a petroleumipart. A belföldön 6 leiert ad köloajat mázsáknént (házhöz szállítva), míg annak export-ára 9 lei. Az eladási ár — amint szakkörökben mondják — kisebb az előállítási költségnél, de Rockefellerék hajlandók bármilyen áldozatra, hogy monopolisztikus törekvéseiket elérjék. Rádadásul a vásárlóknak még egy szivattyút és mérőüveget is adtak ingyen, hogy azoknak egészen biztosan elmenjen a kedvük máshol venni, mint ennél az előzékeny társaságnál. Azonkívül beállott az a komikus helyzet, hogy a román kormány a saját országa ipara tönkretevéjének 200 tartánykocsi nyersolaj vámmentes behozatalát kellett megengednie az iparfejlesztési törvény értelmében. Amnyira jól megy a dolga az amerikaiaknak Romániában, hogy sietve rendelt meg tartánykocsikat a szépen fejlődő üzlete kellő lebonyolítása céljából.

Bennünket azonban mindezeknél sokkal jobban érdekelnek az egy huron pendülő osztrák Standard Oil Co és még ennél is jobban a magyar Vacuum Oil Co manipulációi, melyek fölkaparták az egész szakma nyugalmát. Említettük, hogy a gyárak és a kereskedők nem elégsznek meg a kamarák állásfoglalásával s az osztrákok sem azzal a semmitmondó ténynel, hogy panaszukat memorandumba foglalva átadták az osztrák kormánynak. Legutóbb — amint ismeretes — a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Szövetsége emelte fel szavát Rockefellerék ellen, ha ugyan lesz foganatja mindezeknek. A java azonban még csak most jön a petroleum háborúnak. Szakkörökből azt az információt kaptuk, hogy az osztrák Rockefeller-csémete, a Standard, két osztrák finomító megvétele iránt folytat tárgyalásokat. A tröszt magyar és osztrák kirendeltsége már most is ott tart, hogy a belföldi fogyasztás 10 %-át képes ellátni s ha e tárgyalások sikerrel végződnek, ugy csak növekednek a tröszt ki-

látásai a belföldi ipar legyűrésében. Azonban a monarchia gyárai sem engedik magukat legyűrni. Említettük már, hogy ahol a nagykereskedők a tröszt gyárait észesítik előnyben a bevásárlásnál, ott a gyárait részesítik előnyben a bevásárlásnál, ott a nagykereskedők megkerülésével a detailistáknak, esetleg közvetlen a fogyasztóknak szállithassanak. Így Klagenfurtban a nagykereskedők a trösztől vásárolták s most az a terv, hogy a Kőolaj finomító-gyár r.-t., mely fumei gyára révén ott nagy összeköttetéseket tart fenn, tank-kocsikat fog járni a városban. Evégből Hacker igazgató-helyettes a múlt hó végén leutazott Klagenfurtba, hol új ügynököt szerződtetett a társaság s ott tanulmányozta a helyzetet. Még megjegyezzük, hogyha Ausztriában bármint csinálnak is a tröszt ellen, ehhez semmi közünk, de hogy nálunk is a tank-kocsi fegyverével éljenek a gyárosok, azt határozottan helytelenítjük. Kifejtettük már több ízben, hogy ugy gazdasági, mint tüzrendészeti szempontból károsnak és nem helyesnek tartjuk ezt az amerikai izü házalási trükköt.

Kombinált hajózási és vasúti forgalom. A magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság közhírré teszi, hogy a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1904. évi augusztus 1-től érvényes I—III. és 1904. évi október 1-től érvényes IV. sz. kivételes díjszabások f. évi június 30-án hatályon kívül lépnek. Ezen időpont után előreláthatólag új díjszabások fognak életbe lépni.

A Gschwindt-gyár közgyűlése. A Gschwindt-féle Sesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár r.-t. e hó 28-án tartja ezidei rendes közgyűlését. A közgyűlésen megállapítják az elmúlt évre vonatkozó osztalékot, mely — amint értesülünk — a tavalyi 70 korona lesz. Egyéb tárgyakon kívül a közgyűlés a társaság nagykereskedő részleghez tartozó ingatlan megvételére tárgyában is fog határozni.

A hivatalos órák új beosztása a Hitelbanknál. A Magyar Általános Hitelbank könyvviteli osztályában — amint értesülünk — e hó 16-ától kezdve 19-ától délután 3 óráig tartják a hivatalos órákat. Ezzel nagyobb intézeteink közül a Hitelbanknál is megtörtént az első lépés az egyöntetű munkaidő életbeléptetése iránt, mit eddig, kivéve a tisztán jelzőintézetek legnagyobb részét, az Országos Központi Takarékos és a Kereskedelmi r.-t. vitt keresztül. A bank valószínűleg próbaképpen valósította meg a tisztviselőknek ezt a régi kívánságát, egyelőre egy osztályban.

Osztárak-magyar szalagkartel. A legújabb közös kartelt ismét sikerül összehozni. A magyar és osztrák szalaggyárosok, akiket eddig csak laza kötelék fűzött egybe, hosszas tárgyalások után megcsinálták a kartelt, mely őket szorosabban összekapcsolja. A két ország minden valamire való czége egyesül abban a törekvésben, hogy — bocsánat a malicziáért — elsősorban a járszalagot csinálja meg a fogyasztók részére. A kartelhez csatlakoztak a bécsi, csehországi és magyarországi szalagárugyarak, szóval az összes pántlikamagnások. Ami a kartel pénzügyi részét illeti, vagyis, ahogy a kifejtett kartel-nyelv mondja, kontrollálását Warnsdoriban, a cseh szalaggyár főszékében a Böhmische Escomptebank fiókja, Bécsben a Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft, Budapesten pedig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fogja ellátni. Mind a három intézet ellenőrzési irodát létesít, amelyek egyuttal a szállítások fizetési helyeiként is szerepelnek majd.

Szőlő- és borgazdasági tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter azon néptanítók részére, akik a szőlőművelés szempontjából kiváló fontossággal bíró községekben vannak alkalmazva, az előző évek példájára az idén is négy hétre terjedő szőlő- és borgazdasági tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokat ezuttal öt helyen, ugymint a bihari-dőszegi, tapolczai, tarcsai, ménesi és nagyenyedi vinczellér-iskoláknál fogják megtartani két részletben, és pedig a tanfolyam első részét tavasszal, második részét őszszel. A tanfolyamokra felvett néptanítók költségeik fedezésére 120 korona általányt kapnak. Azok a néptanítók, akik a tanfolyamon résztvenni óhajtanak, kérvényeiket legkésőbb e hó 30-ig az illetékes kir. tanfelügyelő útján ahhoz a szőlészeti és borszási felügyelőhöz

(illetőleg vinczellér-iskola igazgatóságához) nyújtják be, akiknek a kerületében működnek.

A Friedberg-féle csőd. A nagy port felvert Friedberg bankár csődje — amint Berlinből jelentik — meglepő eredményre vezetett. A csődesetnél 4 millió márka passzívummal szemben 11.600 márka aktívum áll, mi bizonyítéka annak, hogy a furfangos szélhámos mennyire túljárt a könnyhívők eszén. Ugy hírlők, hogy a hitelezők 1/4%-os kvótát fognak kapni.

A szabadka—gombos—palánka vasut új állomásai. A szabadka—gombos—palánka helyiérdekű vasúton a következő állomások, illetőleg kitérők és megállóhelyek lesznek: a) A szabadka—gombosi fővonalon: 1. Szabadka külváros rakodó állomás. 2. Kisvörösegyháza kitérő rakodó állomás. 3. Vámtelkek kitérő rakodó állomás. 4. Györgyén kitérő rakodó állomás. 5. Pacsér vízálló. 6. Ómorovicza keresztelő állomás. 7. Angyalbándi rakodó állomás. 8. Középsősállás rakodó megállóhely. 9. Duboka kitérő rakodó állomás. 10. Lászlószállás rakodó megállóhely. 11. Veprőd keresztelő állomás. 12. Szentfűlöp rakodó állomás. 13. Hódság—Kálvária rakodó állomás. 14. Bácsordas elágazó és mozdony állomás. 15. Kisgombos rakodó állomás. b) A bácsordas—ujpalánka szárnyvonalon: 16. Derye rakodó állomás. 17. Bástóváros keresztelő állomás. 18. Boróc rakodó állomás. 19. Ujpalánka vég- és mozdonyállomás. 20. Palánka—Dunapart átrakodóhely. Ezenkívül a meglévő állomásai épületek megfelelően átalakítandók és kibővítendőek és 23 órház építendő.

Egyöntetű munkaidő és a nyugdíjalapok egyesítése. A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete a napokban választmányi ülést tartott, amelyen állást foglalt a pénzügyi intézetek egyöntetű irodai órái tárgyában. Az ülésen azzal is foglalkoztak, hogy az összes budapesti intézetek nyugdíjalapjait egyesítsék. Ebben az irányban, valamint az említett tárgyban megkeresik a fővárosi pénzügyi intézeteket.

Parcellázás. A baranyamegyei Vargaligeti 2300 magyar holdas birtokot, melyet Röck István földbirtokos vett meg, a tulajdonos parcellázni fogja.

Pénzügyi tisztviselők országos kongresszusa. A különböző társadalmi osztályok és foglalkozási ágak szervezkedésének példáját követik a pénzügyi tisztviselők is, akiknek sereleimről az utóbbi időben sok szó esett. A szervezkedés mikéntjének megállapítása és a napirenden levő kari kérdések megoldása czéljából a tisztviselők országos kongresszust terveznek, amely június 7. és 8-án, pünkösd két napján, fog Debreczenben megtartani. A kongresszus előkészítő- és fogadó-bizottsága már megalakult, tárgysorozatában elsőnek szerepel a pénzügyi tisztviselők nyugdíjügyének megoldása önálló nyugdíjintézet alakításában, ugy, amint azt a Magyarországi Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetsége tervezte tárgyalni fogja; ezenfelül a pénzügyi tisztviselők közt felmerülő vitás kérdéseknek választott bírósági elintézésének tervét, végül állást foglalni az új ipartörvényjavaslatnak a pénzügyi tisztviselőket is érintő határozmányai dolgában.

A fejős tehének takarmányozása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya ülést tartott, amelyen dr. Weiser István előadást tartott arról, hogy mikép állítandó össze a fejős tehének takarmánya. Elmondja, hogy mivel a tej legnagyobb részben nem más, mint átváltott takarmány, ezenkívül elsősorban a tejmirigy fejlettségétől fog függni, hogy a takarmányból felvett tápláló anyagok milyen nagy része használtatik fel tej termelésére. Számos tudós kísérletet adja elő, amelyekből bebizonyítottak vehető, hogy a takarmány fehérje növelésével a tejjhozam bizonyos mértékig növelhető. Viszont az összes kísérletek egyértelműen ahhoz az eredményhez vezettek, hogy a zsir mennyiségének a tejjel takarmányban való növelése gazdasági előnyökkel nem jár. A tejjhozamot nagyobbító mesterséges praeparatúmtól óvja a gazdákat. Végül megemlíti, hogy a megállapított takarmányanyagot, aszerint, amint lefejt tehénészetre folytatunk, vagy pedig az állatot tenyésztésre tartjuk meg, megfelelően meg kell változtatni. Szemere Huba elnök a szakosztály nevében köszönetet mond az előadónak s megjegyzi, hogy több hazai tehénészetben a 6—7 literes napi átlag egyáltalában nem ritkaság. Dr. Szilágyi Gyula figyelmébe ajánlja a

gazdáknak, hogy a moslékra nagy súlyt helyezzenek tehénészetiükben. Dr. Weiser István néhány szóval reflektál az elnök megjegyzéseire, azután Szemere Huba elnök felhívja az O. M. G. E.-t arra, hogy teljes befolyását érvényesítse a tekintetben, hogy az alföld is kapjon kontingenst. Rubinek Gyula igazgató kijelenti, hogy miután a legközelebbi jövőben egy nagy mennyiségű kontingens kerül kiosztásra, amelyet a felvidék előreláthatólag nem képes konzumálni, az alföldi gazdaságok is feltétlenül fognak a jövőben kontingenst kapni.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül csütörtökön a Szent László Fiuméből Marseilleba, a Baross Rouenből Fiumébe, pénteken a Buda II. Fiuméből Oportóba és Glasgowba indult.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelemmel — a halászt — kériük figyelmeztetni.

Amellett hogy izletes, elősegít az étvágyat és az emésztést, továbbá erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De e mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy csecceti levegő ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógyszerben. Szigorlatos védelem.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Az utolsó hetek nagymértvű áringadozásai után a gabonáizlet nyugodtabb mederbe jutván, a forgalom rendes viszonyok között kezd lebonyolódni. A termelők részéről ugy látszik a kínálat napról-napra nagyobbodik, másrészt a malmok is feladják a vásárlási rezisztenciájukat, miután tegnap is, ma is, jelentékenyebb buzamennyiséget vásároltak. A lisztüzlet azonban sehogy sem akar javulni, pedig ennek fellendülése volna csak a gabonáizlet biztosabb alapja. Ma tízezer mássa buza kelt el ötven kilónként 10 fillérral olcsóbb áron. A határidő-piaczon a forgalom erősen megcsappant; az árváltozások alig néhány fillérré rúgnak. Áprilisi buza a hűvösebb időjárásra 11.95-ön indulva, 11.85-ig csökkent, vége felé azonban ismét 11.90-re emelkedett. A többi terminusban az árváltozás még jelentéktelenebb volt.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 300 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77 kg. 24.30 korona, 100 mm. 74 kg. 23.60 korona.
Pestvidéki: 500 mm. 76 kg. 23.90 korona.
Fejérmegyei: 300 mm. 78 kg. 24.20 korona, 250 mm. 77 kg. 24.— korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona, 130 mm. 77 kg. 24.— korona.
Szentesi: 1700 mm. 75 kg. 24.15 korona.
Verbászi: 3500 mm. 75.5 kg. 24.15 korona, 2000 mm. 75.5 kg. 24.20 korona.
Bácskai: 100 mm. 75.6 kg. 23.70 korona.
Beckereki: 5000 mm. 74.5 kg. 23.40 korona, 2800 mm. 74 kg. 23.70 korona.
Raktárból: 2400 mm. 76.8 kg. 24.10 korona, 600 mm. 77.3 kg. 24.— korona, 2230 mm. 76 kg. 23.90 korona.
Lóhere: 25 mm. 150 korona.
Luczerna: 20 mm. 150 korona.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjük: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

Árpa: 250 mm. 14.85 korona.
Tengeri: 100 mm. 13.30 korona.

A határidőpiacon kötöttet:

Előfordult:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 11.95, 11.96, 11.83, 11.89.
Buza 1908. októberre 9.89, 9.90, 9.82, 9.87.
Rozs 1908. áprilisra 10.57, 10.60.
Rozs 1908. októberre 8.64, 8.67, 8.65.
Zab 1908. áprilisra 0.—, 0.—.
Tengeri 1908. májusra 6.73, 6.74, 6.69.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza 11.91—11.92
októberi buza 9.88—9.89
áprilisi rozs 10.65—10.66
októberi rozs 8.67—8.68
áprilisi zab 7.84—7.85
májusi tengeri 6.70—6.71

Délutáni forgalom.

Délután az árak nem változtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisra ———— 11.89—11.90
Buza új októberi ———— 9.86—9.87
Rozs 1908. áprilisra ———— 10.66—10.67
Rozs új októberi ———— 8.65—8.67
Zab 1908. áprilisra ———— 7.82—7.83
Tengeri 1908. májusra ———— 6.69—6.70

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 12-től márczius 13-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	39937	4000
Rozs	202	284
Árpa	1163	—
Zab	6164	4941
Tengeri	30965	13857
Liszt	241	17543
Korpa	—	3795

Értéktőzsde.

Ma még jobban érvényesült a napok óta tartó lanya iránzat a tőzsdén, mert a külföldi tőzsdéken, nevezetesen a berlini tőzsdén is lanya volt az iránzat. Csökkentek: a magyar hitel 1 koronával, a leszámítóbánk 1.50 koronával, a jelzálogbank 4 koronával, a rimamurányi részvény 2 koronával. A helyi piacon is mérsékelt volt az üzlet. Forgalomba kerültek az I. Magyar Általános Biztosító részvényei 9850 koronával, miután 500 korona rendes és 250 korona jubileumi osztalék levonásra került. Forgalomban volt továbbá a salgótarjáni részvény, a Weitzer-féle vaggongyári részvény, a textilipar részvény és a városi vasuti részvény. A járadékpiacon igen lanya, az általános üzlettelenség és a magánkamatláb csekély feszültsége a koronajáradék csökkenő árfolyamában is kifejezésre jutott. Gyengébb külföldi jegyzésekre, valamint kedvezőtlen belpolitikai hírekre nyomott hangulattal folyt le az előtőzsde és az értékek árfolyamai lényegesen hanyatlottak. Zárlatfelé azonban a bécsi fedezésekre az iránzat kissé javult. Az általános forgalom szűk keretben mozgott. A déli tőzsdén jobb berlini jegyzésekre az iránzat tartott volt, a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett kissé javultak. Az utótőzsdén aig volt forgalom, az iránzat tartott maradt.

Előtőzsde.

Előtőzsde nyomott.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641.75—642.25.
Magyar hitelrészvény 769.25—770.25. Rimamurányi vasmű 537.50 Jelzálogbank 422.50—423.—. Felten és Guillaume r.-t. 950.—970.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 642.50—643.25.
Magyar hitelrészvény 770.25—771.—. Osztrák-magyar államvasut 671.75. Magyar leszámítóbánk 478.—. Jelzálogbank 423.—420.50. Közúti vaspálya 560.—. Városi villamos vasut 274.—274.50. Magyar koronajáradék 93.75—93.90. Országos közp. takarékpénztár 1610.—. Első magyar ált. biztosító 93.5c.—(eksz coup.) Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 573.—573.50.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 20—22 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde iránzata tartott maradt. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 643.50—643.75. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 643.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 14. (Az Egyetértés távirata.) A mai heti tőzsdén a magas áremelések miatt nem fejlődhetett ki forgalom, később az eladók engedékenyebbek lettek s így buzában beérték a szombati árnál 10 fillérrel drágábban s ezen az alapon némi üzlet támadt, így eladatott 78 kg. alsó-ausztriai buza 11.70 K. Nordbahn állomásokról. 11.75 K-án Marcheggból, tótfelvidéki 81 kg. 11.85 K-án Nagyszombatból, 79 kg.-os 11.50 K-án Galantháról, 78 kg.-os 11.25 K Szeredről, 78 kg.-os tótfelvidéki 12.85 K-án, bécsi Nordbahnról, 2000 métermázsza 78 kg.-os 11.65 K-án, három hónapra Csornáról. Rozs iránzata annyiban lett szilárdabb, hogy képes volt megtartani a heti 15 fillér javulást. Oberhollabrunn 10.70 K, Érsekújvár 10.75 K, Vágsellye 10.80 K, tótfelvidéki Marcheggból 10.90 K és pestmegyei Bécsből 11.15 K. Árpa iránt csak egyes morvaországi malátagyarak érdeklődtek, de olyan árengedményeket kívántak, hogy üzlet nem jöhetett létre. Tengeri 10 fillérrel olcsóbb lett a mult szombathoz képest, zab ellenben teljes áron maradt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.55—13.— korona, mosoni és győri 11.70—12.05 korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., déli vasuti 11.70—11.95 korona, marchfeldi 11.65—12.05.
Új-rozs: tótfelvidéki 11.10—11.35 korona, csepeli 11.10—11.30 kor., pestmegyei 11.15—11.30, korona különféle magy. 11.—11.25 kor., osztrák 10.90—11.25 korona.
Árpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.
Magyar tengeri: régi 7.15—7.35, új — kor., korona, cinquantin 8.10—8.50, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.50—8.75 kor., válogatott 8.75—9.— korona.
Az üzleti forgalom lisztben e héten szintén teljesen szűnt meg s jöhet a gabonátőzsdén az iránzat megszilárdult, a konzum semmit sem vásárolt. A malmok használatát a nyersárk drágulása ellenére 30 fillérrel mérsékelni követelesek, üzlet nem fejlődött ki. Takarmányliszt és korpa a lehető legcsendesebb iránzat mellett árakban meglehetősen változatlan.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márcz. 14. A berlini hírek, melyek a német tőzsdereform ügyéről számoltak be, kedvezőtlenül befolyásolták a mai előtőzsde iránzatát, úgy hogy a hangulat a newyorki piac javulása dacára is kedvezőtlen volt és az iránzat gyengülésnek indult. Ilyen körülmények közt csekély forgalom mellett folytatódott az árfolyamok hanyatlása. Hitel- és államvasuti részvények ismét alacsonyabban állottak. Vasértékek is kivétel nélkül hanyatlottak. Az iránzat az előtőzsde zárlatáig kedvetlen maradt. A déli tőzsdén budapesti eladások és magyar politikai helyzet miatt táplált aggodalmak újabb baissere adtak okot. Hitelrészvények helyi vételek folytán javultak, egyebekben pedig a forgalom a lehető legcsendesebb volt. Később az iránzat berlini jelentésekre szilárdult, mert az ottani piacon az a hír terjedt el, hogy a tőzsde kérdésében egyezséget igyekeznek létrehozni a kormány és a konzervatív pártok között. A zárlat szilárdabb volt, a külföldről érkező jobb iránzat hírére.

11 órakor zárulnak.

Osztrák hitel. 642.50, Magyar hitel. 769.—, Länderbank —.—, Államvasut 671.—, Elbevölgyi vasut —.—, Déli vasut 148.50 —.—, Alpési bányatársulat 678.75. Rimamurányi 539.—, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajár. 94.—, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.61.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 643.25, Magyar hitel 770.— Länderbank 423.75, Unio-bank 554.50, Államvasut 671.50, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 148.50, Gőzhajó 1040.—, Alpési bányarészvény 658.50, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.60, Elbevölgyi vasut —.—, Rimamurányi 539.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, márczius 14. (Osztrák értékek zárata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.65, 1860-as sorsjegy 150.65, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osztrák bankrészvény 304.50, Bécsi Bankverein 537.—, Osztrák-magyar bank 1716.—, Déli vasut 148.50, Dunagőzhajózási társaság 1035.—, Dohány részvény 407.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.65, Osztrák Lloyd 421.—, 4.2 sz. ezüst járadék 97.70—97.85, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 642.75, Unio-Bank 553.50, Osztrák Länderbank 422.50, Osztrák-magyar államvasut 659.75, Elbevölgyi vasut 424.—, Alpési részvény 658.75, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.70, Lipótkohó 472.—, Töröksorsjegy 187.75. Szilárd.

Bécs, márczius 14. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.95, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 149.25, Magyar hitelbank részvény 771.50, Magyar leszámítóbánk és váltó részvény 479.25, Rimamurányi 538.50, Magyar cukoripar 17.45, Adria hajózási részvénytársaság 423.—, Magyar koronajáradék 93.90, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.55, Magyar nyér.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 420.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márcz. 14. (Tőzsdéi jelentés.) A hét végén a tőzsde barátságosabb benyomást tett, mint az utóbbi napokban, miután a Londonból és Newyorkból érkezett kedvezőbb tőzsdéi jelentésekre az összes piacokon fedezési szükséglet vált érezhetővé. Mindazonáltal az üzlet meglehetősen szűk határok között maradt és az árfolyamok a tegnapiakhoz képest csak csekély javulást mutattak. A vásár homlokerében bányáértékek állottak, szintegy vasutak is. Bankok szintén jól voltak tartva, míg járadékok kevés figyelemben részesültek. Gőzhajós részvények javult árfolyam mellett zárultak. Osztrák értékek közül hitelrészvények emelkedtek, míg vasutak tegnapi árfolyamaikon zárultak. A készpénzpiac ipari értékei szintén szilárdabb iránzatot követtek. Magánleszámítási kamatláb 4½%, napi pénz 4%.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, osztrák hitelrészvény 202.40, Déli vasut 26.50, orosz bankjegyek 213.75, 4 százalékos új orosz kölcson 73.80, Disconto Commandit 175.75, Dinamit-truszt 158.30, Harpeni 164.40, Unifikált török járadék 95.—, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 143.30, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 23.45, Bécsi Bankverein 136.—, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.80, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.95, Osztrák koronajáradék 97.70, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar bank 122.80, Déli vasut részvény 26.40, Elbevölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 812.66, Unio bankrészvény 139.90, Alpési bányarészvény —.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 14. 4-2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.05, Osztrák hitelintézeti részvény 292.25, Osztrák-magyar államvasut 143.30, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 23.45, Bécsi Bankverein 136.—, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.80, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.95, Osztrák koronajáradék 97.70, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar bank 122.80, Déli vasut részvény 26.40, Elbevölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 812.66, Unio bankrészvény 139.90, Alpési bányarészvény —.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) márczius 14. 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.30, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 26.75, 4 százalékos Aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 202.50, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Olasz járadék 103.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.75 Nyugodt.

London, márczius 14. Angol consol 87³/₁₆.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detall 75—26. Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Árnyékosalm: ANTRACIT BUDAPEST

boszniai garnitúrákért októberi szállításokra 15 K-t kértek 50 kg.-kint. — Szilvaiz. Gyenge kereslet mellett kész szerbiai áru 17% K 50 kg.-kint Budapest neve adatott el.

Széna, szalma, takarmány (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 3-4 K, muhar 4.25-ig, alom szalma 2.50 K, zsupszalma 3.10 K, szecska 3 K per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3.60-4.— K, préselt szalma 1.80-2.— K 50 kilónként a jósefvárosi pályaudvaron.

Petroleum. A Kőolajiparminőséggyár Részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladókánál a következők: Fiumei kristály-kőolaj 38 K, fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 32 K, fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 30 K. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlyval, hordóval Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajiparminőséggyár Részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzése nagyban eladókánál a következők: Fiumei 0. számú tisztítóolaj 20 K, fiumei 1. számú orsóolaj 30 K, fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K, fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K, fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 K, fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K, fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42 K, hengerolaj, sötét 68 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóval, valódi göngysúlyval, Budapestre szállítva.)

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.) A melegebb időjárás beálltával nagy lendületet vett a vetőmagvak forgalma. Vörös lóhere- és luczerna-mag kereslete oly óriási és egyszerűen oly rohamos, hogy nagy s szaporított munkaerővel és az élelekek igénybevételével lehet csak pontosan elintézni a rendeléseket. A legtöbb magféle készlete annyira megcsappant már, hogy azoknak hathatós kiegészítése vált szükségessé a beérkező valamennyi rendelésnek elintézésére. Vörös lóhere kereslete oly nagy arányokat öltött, amiképp ezt még soha sem volt alkalmunk tapasztalni. Kisebb czégek-nél ennek folytán hajlandóság mutatkozott magasabb árakat követelni. Gyöngébb minőségekért is magasabb árakat kérnek a tulajdonosok, mint a múlt héten, helyben ólomzárólt mag a lefolyt héten igen csekély mennyiségben volt készletben. Luczerna-mag. Valamint a Keletről, ugy a belsődről is oly számos és nagy megrendelések érkeztek, hogy teljesen lehetetlen volt arankamentes, államilag plombozott áruból azonnali elszállítani valamennyit; azonban az összes rendelések sorrendben el lesznek inlagjegyű impregnált répmagára irányul az összes gazdák érdeklődése. Bükökönny sokkal nagyobb figyelemben részesült s forgalma elég jelentékeny téve és senki sem fogja későn kapni magvait. T a-

kormányrépamag. Egyáltalában csak a csil-volt. Muharmagnak csekély kereslete volt. Az összes magfélék árai a múlt heti áraknak színvona-lán maradtak. Jegyzések nyersáruért 100 kilogram-monként: Vörös lóhere 195-205 K, vörös lóhere, nagy arankás 175-185 K, luczerna, világos szemű 170-175 K, luczerna, barnás szemű 160-165 K, nyulzapuka 150-155 K, bíborhere 36-40 K, balta-czim 38-44 K, tavaszi búkköny 17-18 K.

Kőolaj. Az „Apollo” kőolajiparminőséggyár rész-vénytársaság jegyzése a következők: Liliomkirály-olaj 40.— korona, Háromsziv kőolaj 32.— korona, Csillagkereszt kőolaj 31.— korona tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20% vagy tiszta göngy-súlyszámítással, Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30.— korona, VI. Apollo nehéz gépolaj 42.— korona, Apollo hengerolaj 60.— korona tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysúlyszámítással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2% en-gedménnyel vagy 4 havi váltóra.

Szész. Lanyhább bécsi jegyzések és nagyobb kínálatok folytán a szészárak e héten is olcsóbban zárltak és finomított szész adózva 162.50-163 K, adózatlanul 63.50-64 K kelt el, főleg azonnali szállítá-sra nagyban vételnél. Élesztő szész adózva 162 koronáig, adózatlanul 62.50-63 koronáig kelt el. Denaturált szész hordóval együtt 54-54.50 K kelt nagyban, kötérsre gyérből vételkedv mellett. Mező-gazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szész ab termelő állomás 56.50-57 koronáig kelt el azonnali szállításra és márcziusi későbbi szállításra tartózkodók a vevők. Budapest a kontingens nyers szész ára 58-59 korona. Budapesti zárlatárak nagy-ban: finomított szész adózva 162.50-163.50, adó-zatlan 63.50-64.25. Élesztő szész adózva 162-162.25, adózatlan 63-63.25. Nyers szész adózva 160.50-161.25. Denaturált szész 54-55 K.

Hüvelyesek és termények. Általános üzletlen-ség jellemezte a lefolyt hetet is. Bab iránt a legese-kélyebb érdeklődés sem mutatkozott, a belsőli fo-gyaszásra sem mutatkozott kereslet és a külföld ér-deklődése is teljesen hiányzott. Jegyzetük inkább csak névleg nagy fehér és kis gömbölyű 14-15, barna 13-14, füri 15-16, kevert tarka 12-13 ko-ronáért. Borsó vetési czéla eladott néhány tétel zsiszikmentes, hámozatlan 28-30 koronás áron. Zsi-szikes 16 koronáért jegyzetük, hámozott 23-43 ko-rona között, minőség szerint. Lencse kellemes irány-zat mellett az előző heti árakon jegyzetett. Ken-dermag forgalom nélkül 26-27.50 koronáért jegyez-tetik. Más irányzata lanyhult, tömeges kínálattal csak mérsékelt kereslet áll szemben, jegyzetük 70-74 koronáért. Köles és köleskása változatlan. Jegyzetük köles 11-16, köleskása 21-26 koronáért. Kőménymag állandóan igen szilárd irányzat mellett jegyzetük 116 koronáért. Mind 100 kg.-ként.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A fő- és székvárosi pénzügyigaz-gatóság Polka Ernő pénzügyi fővizgatót és Hírt Rezső budapesti lakost a fő- és székvárosi fogyasztási adóhivatalhoz segélydíjas fogyasztási adóhiva-tali gyakornokká nevezte ki.

Visszahelyezés. A földmivéleltségügyi miniszter Vályi Béla ideiglenesen nyugalmazott főmérnököt a tényleges szolgálat kötelekébe, a vízügyi műszaki tiszti személynél létszámába tartozó főmérnöki mi-nőségben visszahelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Hovod-zák György budapesti lakos saját, valamint Rozália és Ilona nevű kiskoru gyermekei Havasira, Jalsovec Mihály csáktornyai lakos Erdélyire, Rosenblum Hermann wieni lakos saját, valamint Ilona nevű kis-koru leánya Réti-re, kiskoru Klein Ignác budapesti lakos Kovácsra, Kiselstein Bernát budapesti lakos Kővárira, kiskoru Negru Adám kányai lakos, próba-csendőr Váradira, Valiczko János szalaci lakos Várnaira és Mockovcsák Géza budapesti lakos csa-ládi nevének Szentiványira kért átváltoztatását meg-engedte.

Pályázatok. A budapesti ítéltáblánál ítéltbírói, a balassagyarmati törvényszéknél bírói és Bácsorda-son (Bács-Bodrog) postamasteri állásra, a dési pénz-ügyigazgatóság kerületében egy pénzügyi számtiszt-i járási számvevői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS,
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!
Herkules-motortárolat, Budapest, V., Váci-ut 30.
Ajánlja egy osóplés, mint malomüzemre kitűnően al-kalmas, leggyorsabb benzínlokomobilját, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor **üzemben megtekinthetők.**

Üzemzavarok kizárva! Bámolatlan olcsó szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13-14 éves fiu is kezelheti!!!
Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Szálloda
Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé, 10 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák, Világos szobák.

MŰBUTOR
csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.
Fáy Antal butorgyárosnál
BUDAPEST, Semmelweis-
(Ujvilág)-utca 4. sz. a sarikon.

FISCHER és TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK
150.000 Gyümölcsfa csemeféle, 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Élő törvény csemeféle pótlányok, díszcserjék, fűvelvő-fák, rózsák stb.
1.000.000 szőlőtörvény, Euro-pai és amerikai sima és győ-keres vessző.
Különlegesség: Csomogosszög-oltványok.
30.000 Kiváló szép beosztorei és bosznai szilvafa csemeféle.
Arjegyzék ingyen.

Drága az egészsége

gazdagnak és szegénynek egyaránt. Mindenkinél tudnia kell, hogy mily módon őrizheti meg eme legnagyobb kincsét és ismernie kell azon utakat és módokat, melyekhez forduljon, ha egészségi állapotában zavarok állanak be. Az orvosi tudomány haladásában az általa elért fényes gyógyulási eredmények folytán vezérszerepre jutott az erősítő, edző, egyenletes villámáram.

Ismeri Ön az Elektro-Vitalizer készüléket? Hal-lotta Ön, hogy milyen fényes eredményeket lehet a vil-lamos gyógymóddal elérni? Tudja-e Ön, hogy ez a gyógymód gyakran oly esetekben is fényesen bevált, midőn a beteg már évek hosszú sora óta szenvedett s minden ismert és ajánlott gyógyító eljárást eredmény-telenül kipróbált. Az általános gyengeség, a nemí gyen-gesség, a rheumás bántalmak, ischiás, szabák, az emészté-si zavarok, ideges szívbántalmak, az álmatlanság, fej-fájás, hátfájás, féltelmi érzetek, görcsös és hűdéses álla-potok gyógyításánál az Elektro-Vitalizer készülék min-dig megfelelt a hozzáfűzött reményeknek, amint azt a betegek ezrei előszóval és írásban is hirdetik.

INGYEN KÖNYV. Ön is megismerkedhetik ezen készülékkel és az egész gyógymóddal, jöjjön el intéze-tünkbe vagy írjon nekünk az alanti címre és készséggel fogjuk megküldeni **ingyen** és bérmentve, várt borítékban nagyon szép és népszerűen megirt értekezésünket, mely áll a közönség rendelkezésére.

külön kötetben FERFIK és külön NŐK részére

„ELEKTRO-VITALIZER” orvosi rendelő-intézet Budapest, Károly-körut 2. félem. 10.

Elismerő-levél.
Tiszabó, Fő-u. 1907. decz. 28.
Az Elektro-Vitalizer-készülék derekfájáso-mat teljesen megszüntette, évdogyan jobb, nehéz légzésem megszűnt, vizelésem rendes, a rheuma-rikus fájások ugyszóval teljesen megszűntek, a hurutos állapot óriási módon javult, úgy hogy az eredményeimet minden tekintetben meg vagyok elégedve.
Chiodin Pál
róm. kath. kántortanító.

Szelvény egy ingyen könyvre.
Az ELEKTRO-VITALIZER
orvosi rendelő-intézet
Budapest, IV., Károly-körut 2. félem. 10.
Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt bo-rítékban elküldeni a
Modern Villamos Gyógymódról.
szóló művet [ferfiak] részére.
[nők] részére.
A nem kívánt kötet törörendő.)
Név: _____
Czim: _____

15.
ba (Ba-
Helvétia)
atott: a
kírákott
össze-
drb. A
van.
drb ser-
olt. Ne-
ll. stüldő
olt 2585
előbbiek
eleven
6 darab
53-54,
a sertés
ermény-
ovábbra
tás, va-
a sza-
a emel-
-2 ko-
x vétel-
iálalt a
tudtak
dalas 57
4 K áru
előleg a
gott. —
endesen
kg.-kinti
ményből
erősebb
lőállítás
budapesti
pénz és
rutizlet-
közepes
an van
dbos 23
násokon
ivel ol-
niturák
K 50
K, míg
Art
802.
800.
220.
285.
8 40.
810.
225.
535.
430.
487.
500.
428.
821.
820.
820.
400.
478.
506.
2060.
1405.
800.
842.
1700.
863.
275.
591.
1045.
429.
561.
830.
974.50
90.
191.
149.
1040.
800.
200.
405.
672.
420.
23.
23.50
600.
215.
875.
12.
12.
26.
33.
55.
465.
200.
11.49
11.80
19.15
19.18
23.5
17.87
35.87
36.10
2.4
34.35
41.55
17.87
35.05
15.87

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. márczius 15-én. **Nemzeti Színház**

Délután fél 3 óraker **Csalódások**
Vigjáték 4 felvonásban. Irta Kisfaludy Károly.
Gróf Elemér Mihályfi
Baró Könyesi Póthos
Köröndy Lina Cs. Kiszei I.
Vilma K. Gerő L.
Lombay Gal
Elek, há Dezdő
Lidi D. Ligeti J.
Lucza Rakosi Sz.
Tamás Gabányi
Mokány Bakó

Este fél nyolcz óraker **II. Rákóczi Ferenc fogsága.**

Dráma 5 felvonásban Irta Szilágyi Ede
Zrínyi Ilona Jászai M.
Rákóczi Ferenc Bakó
Károly Molnár
Amalia Hegyesi M.
Kolonics Gál
Gróf Buccellini Gyenes
Longueval Ivánfi
Lehmann Mihályfi
Oliver Naeai B.
P. Knittelus Gabányi
Gróf Borcsényi Szencsényi
Vay Pálffy
Solan Mátrai

Vigszínház

Délután 3 óraker **Oeskay brigadéros.**
Történelmi színmű 4 felvonásban. Irta Herceg Ferenc.
Fremélyek:
Oeskay László Fenyvessy
Tiszallona Haraszti
Tisza Jutka Hurella I.
Pyber Tibanyi
Ozöröczy Kazalezky
Javorka Góth
Déli cigányledény Kürthy S.
A palócz Szerényi
Ozörényi Balassa
Kcsay Sándor Tapolczai
Pánigsegg gróf Hegedűs
Sapes Vendrei

Este fél 8 óraker

Tatárjárás.
Operett három felvonásban. Irta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor versoire írta Kálmán I. Lohonyay tábornok Vendrey Gál
Froszka a leánya Harmat H.
Riza Keleti J.
Lórinthey Hegedűs
Imrédy Fenyvessy
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Pálffy Komlósy I.
Turó Tibanyi

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28 (EONBONNIERE) Telefon 52-88

Minden este a nagyszerű márcziusi műsor kerül színpadra. Kacagató politikai aktualitások: Wekerle mondatal A koalíciós oroszánok - Három behózat. - Huszonöt cabaret-szám. - Negy színpadi tréa. - Fellegnek: László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly. - Tizenkét művész és művésznő.

Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut. Zipszer-nő (Andrássy-ut 4) és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut 28.)

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI. Nagymező-u. 17.
Ma vasárnap d. u. 3 óraker **jótekonysági előadás**
A m. k. államrendőrség tisztikarának nyugdíjpótló és segélyező Egyesülete javára.
Este 8 óraker **a fényes márcziusi műsor.**
Jegye-óvétel: 10-1 és 3-6 óráig.
A téliertben reggel 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház
ezelött: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám
Márczius 16-tól új műsor
Miss Foly
skrobic transformatiók Dancing act. Görög kerü jelenet. Fontemo lumineuse
A Tardos bank.
Bohózat 1 felvonásban. Irta: Tábori Emil.
Azonkívül az összes újonnan szerződtelett művészek fellépte. Uj szolok.
Éjjeli 12 órától reggel 5 óráig, téliertben **zene és táncz.**
Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Villand testverek Nagy Cirkusza
a TATTERSALBAN
Bemutató nagy díszelőadás
e hónap 21-én szombaton este 8-kor.
Szenzációs műsor! Szenzációs műsor!
A legelső művészek és művésznők!
Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagylozsdé Rákóczi-ut 1.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.
Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)
Kifőző magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó italkok.
Egész éjjel nyitva. • Egész éjjel nyitva.

BUDA KIRALY VESERU
ELSŐRANGU HÁSHAJTÓ
KAPHATÓ MINDENUTT
SCHMIDT M
szilgyártó, nyerges és bőröndös
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányu kocsikó- és lovasló - szerzőmáit. Mindennemű utazó és közli bőröndök, pénz, szivar, csigaretták stb. tárczáit. - Árjegyzék bég mentve

A gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag hurutos bántalmainál felülmulhatatlan

A MALNÁSI Siculia
ARTÉZI GYÓGYVIZ
KAPHATÓ MINDENUTT
FŐ- **BRAZAY KÁLMÁN** CSECHÉI
RAKTÁR: BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT 37/39.
Csak „SICULA” névvel ellátott üvegek valódiak.

Veszek zálogcédulákat
ezzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és tolták. Árúkat kiírtotom
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 84. Potófi-utca sarok

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi Irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

Szájpadlás nélküli
higyenikus légszivőkamarás fogsorok.
A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bárki nőtí nagyzeretlen alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs mar a szájban. Azonnal megoszokható és rápórára kthető. A fert omlított fogsor saját találmányom. Készíték saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.
Guttermuth János műfőj-specialista,
a szájpádás nélküli hyg. légszivőkamarás fogsorok és hyg. fogkefő stb. feltalálója.
Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.
Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk e házban. Válaszbélyeg.

Nászajándékok
jubileumra díszlányok, avó- esztők, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műórás ékszertelepén
Budapest, Erzsébet-körut 29. I. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Ékszerek ezüstneműek, egyházi szerek, ótvösművek, órák, angol ezüst különleges-ségeket a legjutányosabb árban beszerezhetők
részlet fizetésre is,
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVART. • Képes nagyárjegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Idátyás k.-t. 13.

Rézbutor
vasbutor, sodronyágybétok, kerü vasbutor és gyermekkecsiggyártmányaink elsőrendű minőségben legjutányosabb árak mellett
VI., Andrássy-ut 2. sz. (Fonciére-palota)
Pápai és Náthán
gyárosoknál közvetlenül beszerezhetők. Vidékre képes árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a **GUMMI KIRALY**-nál
HATSCHEK N.
Csakis: Budapest, Károly-körut 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Siessünk
árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés esz. - Kérem a hirdetést kívágni és össze gyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek ugy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meglesznek az árak.

Venueglő és kávéházi berendezés.

1 drb eszisztolt boros-üveg	1 lit.	1/3 lit.	
	24	19 kr.	
1 drb eszisztolt boros-pohár		5 kr.	
1 drb eszisztolt vizes-pohár		6 kr.	
1 drb eszisztolt spritzeres-pohár	0.3	18 kr.	
1 drb sörös pohár	0.3	19 kr., 0.5	23 kr.
1 drb likör pohár		10 kr.	
1 drb gulyás mély tálka		10 kr.	
1 drb ovál pörköltös tál klesl		15 kr.	
1 drb ovál pörköltös tál nagy		18 kr.	
1 drb ovál 2 füles tál		25 kr.	
1 drb dupla erős tányér partle nagy		10 kr.	
1 drb dupla erős tányér czakos nagy		14 kr.	
1 drb dupla erős fehér csészé teás vagy kávé		20 kr.	
1 drb dupla erős fehér tej és kávé kanna csak		15 kr.	
1 drb sajt takaró üveg	50	kr., nagy	70 kr.
1 drb dupla erős szines csészé kávéházi teás vagy kávé		35 kr.	
1 drb talpas gardinett tál üveg csak		30 kr.	

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre,
Nászajándékok nagy választékban
Ingyen láda, ingyen esomagolás!
Takács Ferencz
BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 4. sz.

S Z I N H A Z A K

Vasárnapon, 1908 márczius 15 én
N. Kir. Operaház Népszínház-Vigopera

Bánk bán.

Eredeti nagy opera 3 felvonásban
Zenéjét szerzelte Erkel Ferencz,
Szövegét írta Egrossy Béni.
II. Endre király Dalnoki
Gertrud, királyné Fodoró
Otto herceg Pichler
Bánk bán Arányi
Melinda, felesége W. Kramer
Petur bán Várdi
Udvarmester Kárpát
Biberach Szendrői
Silyom mester Mihályi
Tiborcz, paraszt Szomoro
Kezdeté 7 órákor

Délután fél 3 órákor

A denevér.

Operett 3 felvonásban. Egy francia
vizitáték után írta Halfrer
és Genée. Fordította Erva Lajos.
Személyek:

Kinsenstein Pázmán
Rosalinda Noy L.
Frank Virág
Orolovszky herceg Deila Donna
Rusznayák
Nagy
Bálint
Kalmár
Turcsányi
Radó
Lubinszky
Abonyi
Kaposi

Király színház

Délután 3 órákor.

és

Este fél 8 órákor

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Írták
Dörmann és Jacobszohn. Fordi-
totta Möröi Adólf. Zenéjét szer-
zelte Strauss Oszkár.
XIII. Joahim Németh
Lothár Papir
Hoiéna Petrás S.
Niki Raskó
Gusztli Sárosi
Friderika Orley G.
Francz Pálnál Ilka
Vendolin miniszter Szabó

Este 8 órákor

A nagymama.

Enekes vizitáték 3 felvonásban.
Csiky Gergely darabjából szin-
padra alkalmazta Pásztor Árpád,
zenéjét szerzelte Mádor Rezső.
Személyek:
Blaha L.
Turcsányi
Deila Donna
Horváth
Pázmán
Bálint
Kürti
Langó Szeráfina
Márosi A.
Nagy

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCA 18.

Igazgatók Főrendező:
LEITNER és KELETZ | ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 órákor.

Ma! 1/10 órákor: Ma!

Az aczékirály vád alatt.

Bürokrat karcolat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Végül Was Männer fesselt? 1 órákor

Bohémát írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Trebitsch Sándor, Türk Berta és Zöldi Márton új
előadásukban.

Nappali pónstár 9-11-ig és délután 3-5 óráig.
Az I-ső emeleti Casino de Parisban reggeli
5 óráig zene és tánc.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb család mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti
műsorával. Keller Bernhard báróné cocottalok
(hátrakísérettel). La belle Sylvia dán soubrette.
Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa
Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt
Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.
Maara Gusti előadó soubrett. Sugár Elza cabaret
énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10

Nagy élvezetet nyújt a

"Világpanoráma"

Budapest, IV., Városház-tér 4. (Piaristák épületében.) Jövő héten
Gradó tengeri fürdő, Miramare, Trieszt és
az adelsbergi barlang.

Minden héten új műsor. Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig.
Belépti-díj 40 fillér, tanulóknak 20 fillér.

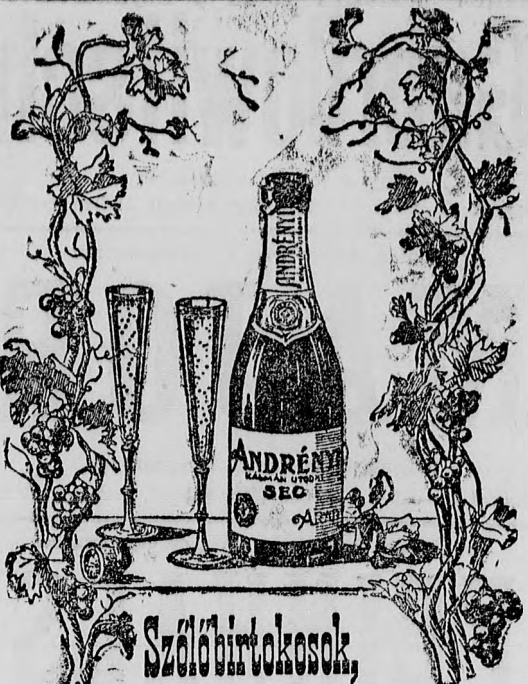
CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott aczéll belső
szerkezettel, melynek hangja, hang-
tartása rendkívül jónak bizonyult,
résztelvezetése is legmessze-
szebbmenő jóállással kap-
ható. Fonográfok, gramofonok
hozodók, fuvolák, oltóterák, oka-
rinák stb. olcsón legjobbak. Kétsz-
tetre elismert jó munkáért.

Arjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII. Belső-ut 71.
Telefon 58-20

Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg
más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak,
felkéretnek csegünknek ajánlatot tenni. Bármily
mennyiséget megvásárolunk.

"MINTA" szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával rézgyakkal
és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodal kávé-
ház egész éjjel nyitva. Élres cigányzene.
Telefon 815. Strasser Jakob, szállodás és kávész.

Michelstädter utóda

OSKÓ GEZA

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

CZIPŐ-
különlegességek

A szabott árak a
talpba vése. —

Telefon 11-21.

Helyiségváltozás

miatt

NEUMAYER FÜLÖP

Bpest, V., Váci-körút 2. és 4. sz.
Árukészletét rendkívül előnyösen
árasítja ki.

Tetesemes ármérséklés:
szőnyegek, függönyök, átve-
tők, ágy- és asztalterítők bu-
torszövetek és matracoz osinva-
tokban, továbbá mindene szak-
... mába vágó szikkekben. „

Az üzlet
Deák Ferencz-tér 1. sz.
alá helyeztetik át.

Telefon 11-21.

Fodrászoknál
az urak

miért követelik, hogy borotválkozás után
valódi Diana-sósorszesz-szel feckendez-
zék arcukat, vagy fejbőrüket bedör-
zsöljék, vagy hajukat megnedvesítsék?

- Mert mindenkinek többé-kevésbé ég az arcza a borotválkozástól, ami rögtön elmulik, sőt lehűti a tüzes-ségét a bőrnek, ha borotválkozás után Dianna-sósorszeszszel be-spriczzeltetjük.
- Mert nagyon gyakori, hogy borbé-lyoknál bőrbetegséget kapunk, ami teljesen ki van zárva, ha borotvál-kozás után Diana-sósorszeszszel feckendeztetjük arcunkat.
- Mert nem kaphat senki pattanást, ha arcját vagy nyakát borotválkozás után Dianna-sósorszeszszel befecs-kendezteti.
- Mert hajhullása vagy korpa képző-dése nem lesz, ha fodrásza Diana-sósorszeszt használ.
- Mert a haj őszülése megakadályoz-ható, ha Dianna-sósorszeszszel dör-zsöli haját.
- Mert kopaszfejű egyéneknél is erősíti hathatósan a fejbőrt és roppant kellemesen hűsíti az egész fejet, miáltal az embert frissíti.
- Mert meleg napokon a Diana-sósbor-szesz fejbédörzsölés új munka-kedvet önt a kifáradt egyéneknek.
A Diana-sósorszesz bevásárlásánál csak arra kell vigyázni, hogy minden üveg sárga burkolatu papirban van for-galomban, amely papiron kívül látható e két szó:

DIANA-sósorszesz.

Mindenütt kapható 20 krajczárért.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1908. márczius 15-én.

Várszínház

Zárva

Magyar színház

Délután 3 óraker

Kerülő ut.

Színház felvonásban. Irla Henry Bernstein, Ford, Salgó Ernő, Raymonde Wilson, Pólgár L. Aquilene, a leánya Halmi M. Czirri Armand Rousseau Garas Az öreg Rousseau Vágó Rousseau Berna P. Rousseau Lucienne Hermos I. Pradesné Forrai R. Michelon Császár Michellonné Tarnóky G.

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irla Földes Imre, Karády István Vágó Karády Zoltán Garas Karády Erzsébet Borostyán Schneller Lajos Z. Molnár Marjay István Réthely Szilassy Ernő Törzs Joász Géza Csontos Szabrossy Agósti Vándori Koller Gyula Rátkay Szedlacek János Papp Pintér István Tarnay Ferenc Kármendy

Apolló színház.

(Telefon 68-39.) Irlandi románc. Nápolyi képek. Hü kutya. Varázs-olló. Felfeslett ruhadarab. Éjjeli halászat a tengeren. Elő szobor. Féltekeny feleség. A holdkóros. Kutya a tűzoltók szolgálatában. Kezdeté 5 óraker.

Szerdán, 1908. márczius 18-án este fél 8 óraker a Royal-nagyteremben:

K. Durigó Ilona

hangversenyénekedő dalestélye.

Jegyek: 2-10 koronáig a »Harmonia« zeneműkereskedésben (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

Pénteken 1908. márczius 20-án este fél 8 óraker a Royal-nagyteremben

Marschalkó Rózsika

egyetlen dalestélye.

Jegyek: 2-10 kor-ig a »Harmonia« zeneműkereskedésben, IV., Váci-utca 20., kaphatók.

Csütörtökön, 1908. április 2-án este fél 8 óraker a Royal nagytermében

Lazarus Gita

dalénekedő hangversenye.

Jegyek 2-10 koronáig a »Harmonia« zeneműkereskedésben (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

Uránia színház

Délután fél 4 óraker.

Pénz Ő felsége

Este fél 8 óraker

A szerelem története

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy ut 69. Telefon 93-10

A harisnyakérdés.

Préfi, iria; Borczik Arnold, Szeréplők: Kardos, Fodor Lili, Ural M.

Szép asszony kezei.

Párizsi történet egy felvonásban. Szereplők: Sarkadi, Keleti Juliska, Boros és Bánony.

All right.

Turfdráma, iria. I. P. Latorna Szeréplők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárony, Nyáral, Madgyaszay V., Kákény J., Ural M. Palásthy.

Pajkos grizettek.

Operette iria. I. Wilhelm, zenéjót I. Reinhard, fordította Heitai Jenő, Szeréplők: Nyáral, Boros, Bárony, Keleti I., Róza Lili, Vörös III.

Több Cabaret szám Sulamit Rahu, maraköl táncosné fellépte.

Kezdeté 9.15. óraker. A konferenciát tisztjél Palásthy Márcsius 15-én

CHICAGO színház.

VII., István-ut 39 szám.

Telefon 93-09. szám.

Hetenként többször változó válogatott műsor.

Kitűnő zene. Kétféle Kélemesen fűtve.

Előadások kezdete 5 óraker.

Film előadás és köleszítés.

Kérjen ajánlatot

Hétfőn, márczius 16-án a Royalteremben

Gabrilowitsch

Ossip egyetlen zongoraestélye.

Jegyek 10-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrássy-ut 12.

Szerdán, április 1-én a Royalteremben

MAJOR

J. Gyula tanár szerzői hangversenye.

Jegyek 10-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrássy-ut 12.

Csütörtökön április 9-én a Vigadó nagytermében

FEINHALS

Frigyes bajor k. énekes egyetlen dalestélye.

Jegyek 10-3 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 1.2

Szerdán, márczius 25-én este fél 8 óraker a »Royal« teremben

Fráter Loránd és Márkus Lili

dalénekedő zongoraművésznő

hangversenye

Jegyek 2-10 koronáig a »Harmonia« zeneműkereskedésben, (IV., Váci-ut. 20.) kaphatók.

Hatschek Béla

optikai műintézete

emberi műszerek gyári raklára és formák készítője. (Operatív teljes mellőzése). Szemüvegek vagy orrszorítók minden számhoz és orra külön-külön választok; orvos receptek szerinti megrendelések pontosan készítve.

Található naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig Budapest, VII., Király-utca 69. földsz. 3.

A legujabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitelosztály megnyílt

a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törleszthető részletre.

A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepén. Budapest, Király-utca 58. szám.

Prospektus és árjegyzék minden hangszertől külön-külön díjmentesen.

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötöket üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert

Rogátsy-féle

Magyar Pipe-re Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer felülmúlhatatlan, hatása biztos és gyors.

Grid of testimonials for Magyar Pipe-re Borax, listing names like Anyal Boriska, Arany Gábor, etc., and their praise for the product.

FOLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 L, 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipe-re Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipe-re Borax-Szappan 1 drb 80 fill.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RALMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY“ névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

HAGGENMACHER Szent-Gellért-sör

List of names and addresses for Szent-Gellért beer distributors, including Szívós Zsigánál, Wehrmann Bélánál, Kubanek Venoszelnél, etc.

Orgona-harmoniumok

Advertisement for Pajkr Rezső és Tsa organ and harmonium instruments, located at Budapest, X., Delej-utca 11/II.

HETI MŰSOR:

Table with 9 columns: Márczius, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Várszínház, Király-Színház, Népszínház (Vig-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Uránia színház. Rows list dates from 16 to 22 and corresponding plays and venues.

Zwack József és Társai

likörgyára

csász. és kir. udvari szállítók

Budapest, Soroksári-ut 26.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az összes turisták, korékpárosok és lovaglók turák után.

Ára 1 egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-flu FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26

Bösendorfer, Steinway, Ehrbar, Ibach

legújabb modellei a leghiresebb bécsi mesterek által másolva, angol és bécsi mechanikával, a legolcsóbb gyári áron az általános szolidnak elismert cégénél kaphatók:

REMENYI MIHÁLY

a M. Kir. Zeneakadémia szállítója

BUDAPEST, VI., Király-utca 58.

Dús választék egész rövid Mignon szárny-zongorákban, ugyszintén **piánók** és **harmoniumokban**. Zongora-javítások és hangolások csakis a legügyesebb szakmunkások által eszközöltetnek. — Árjegyzék (minden cikkekről külön-külön) ingyen küldeték.

Telefon 87—84. Telefon 87—84.

Most jelent meg a 10-ik kiadása

Magyarország, Horvátország, Slavonia,
Bosznia és Hercegovina

nagy országos Címtárának!

Teljes ipari és kereskedelmi címtár.

A Leuchs-féle Címtár Magyarország, Horvátország, Slavonia, Bosznia és Hercegovina teljes, kimerítő egyetlen specialis Címtára. Nélkülözhetetlen, kimerítő segédkönyv minden iparos és kereskedőnek, akik eladni vagy venni akarnak. Könnyen áttekinthető praktikus beosztással. — Az 1908. évi új kiadás terjedelme 2000 nagy nyolczadrét oldal, tartalmazza 6038 helyiség bejegyzelt és nem bejegyzelt iparos- és kereskedőit, nagyobb földbirtokosait, orvosait, ügyvédeit, szállodáit stb. stb. Szakszerűen csoportosítva. Minden helység pontos összeköttetési táblázat és statisztikai adataival van bővítve.

Alapított 1794 évben.

Egy példány ára bekötve 36 korona.
Beszerezhető minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál:

C. Leuchs & Comp., Nürnberg.

Prospektus ingyen. Címtárak minden ország részére.

A Hajduböszörményi Részvénytársulati Takarékpénztár 1908. évi április hó 5-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

A kik ezen közgyűlésen személyesen megjelenni vagy magukat meghatalmazott által képviseltetni akarják, az alapszabályok 25. §-ának rendelkezéséhez képest részvényeiket le nem járt szelvényekkel az alább megjelölt helyek egyikén letétbe helyezni tartoznak, még pedig az intézetnél a közgyűlést megelőzőleg egy órával, más helyen pedig a közgyűlést megelőző egy nappal előbb.

Tanácskozás tárgyal:

1. Elnökválasztás a közgyűlés vezetésére.
2. Mérey Mihály elhunyt vezérigazgató helyett új igazgató választása.
3. Özv. Mérey Mihályné nyugdíjának és kiskoru gyermeke nevelési járulékának a megállapítása.
4. Három részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

Hajduböszörmény, 1908 márczius 11.

Az igazgatóság.

Részvények letehetőek: Hajduböszörményben az intézet pénztáránál, Hajdunánáson: az intézet fiókjánál.
Budapesten: a magyar országos központi takarékpénztárnál, a pesti magyar kereskedelmi banknál, a magyar pénzügyintézetek központi bankjánál, Debreczenben: a debreczeni első takarékpénztárnál.

28189

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, evő-eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műorás

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Tessék
a címre
ügyelni!

Gramofonok

a legjobb minőségben 30 korona értékű lemezzel együtt, csekély havi részletfizetés mellett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárházában

Budapest, VII., Rákóczi-út 26. szám.

Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ABBAZIA Grand Hotel Bristol

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagy szorú szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quarnero egész vidékeire. Igen mérsékelt árak.

A BRISTOL-SZÁLLODA IGAZGATÓSÁGA:

RUDOVITS W. tulajdonos.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbüzt. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vizrel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a máf létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fön: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan

30 fill., 3 drb
80 fillér,
1 tuca 3 kor.

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszere- és pipereszappán-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

32

— Ez radikális újság lehet, hogy így mer írni ő felsége a spanyol király kormányáról, — jegyeztem én meg végül.

— A hóhér vigye az egész spanyol kormányt — Holt mondja ezen tiszteletlen szavakat — de nekünk azonnal tenniünk kell valamit az Oceán szegény utasai érdekében! Alig szabadultak meg a rablók kezei közül s már az igazságszolgáltatás karmai közé jutnak. Azonnal értesítjük a konzult, mit látunk és tapasztalunk az Oceán fedélzetén, hogy ő rögtön értesítse a norvég hatóságot.

— És mit akarsz tenni azután? — kérdezte Monk teljesen szórakozottan — mint olyan valaki, aki sokkal távolabb kalauzolódik már a gondolataival.

— A marokkói partokon végigutazom és megvizsgálom minden lyukat, ahol az Oceán rablói esetleg kiköthettek. Nincsen sok kikötő; az egész nyugati marokkói partokon végig összesen hat vagy nyolcz kikötő lehet, másutt kiötni pedig nem tudtak.

— Hogyan akarsz oda jutni?

— Két nap múlva egy angol gőzös indul a Kanári-szigetekre és minden marokkói kikötőt érintenie kell — ezt ma tudtam meg.

— Tehát te már kész tervet tartogatsz? Igazán dicséretre méltó buzgalmat tanúsítasz az igazság érdekében.

Holt gyorsan felkelt, mert arca elvörösödött, én pedig úgy éreztem, hogy közbeszóljak a beszélgetésbe.

— Ha Holt utazik, én is vele tartok, de először hallgassuk meg, vajjon Monknak nincsen-e jobb terve. Mert ezt neked is be kell látnod, kedves Holt, hogy mindazt, amit Monk eddig

„feltételezett“ — ez pontról-pontra bevált és ha valaki világosan tudna bepillantani ebbe a dologba, ugy ez csak Monk lehet.

— Ami ezt illeti, helybenhagyok mindent. De azért egyikőtök sem igyekszik olyan nagy buzgalommal a dolgot felderíteni, mint jómagam. Ami ezt illeti — — —

— Hát te vagy az a lézengő ritter, aki keresi a hölgyét; ezt nagyon jól tudjuk, de manapság az ilyen ritter okosabban teszi, ha ily bonyolult ügyben detektiv segítségét veszi igénybe. Nos, Monk, mit tegyen Holt?

— Ne beszéljen a konzullal. Ez az ur nem fogja elhallgatni a dolgot, hanem kötelességéhez híven jelentést tesz majd a spanyol hatóságnak. Az én véleményem szerint azok az emberek, akiket keresünk, a marokkói partok egyikén kötöttek ki, de ebben a pillanatban minden valószínűség szerint Gibraltárban, vagy más ide közel eső kikötőben tartózkodnak.

Az afrikai partokon leutazni és végigkutatni az összes kikötőket — ez nagyon jó terv. Legalább némi támpontot találunk további kutatásra, ha esetleg elpárologtak volna Európába. De közönséges utasként utazni — ez nagyon keveset lendít — a marokkói hatóságok aligha állanak szeretetreméltó, udvarias elemekből és nem számíthatunk a segítségükre. Gondoljátok csak meg, hogy ma nem is láttuk azokat az embereket, akiket keresünk!

— De valamit kell tenni!

— Mindenesetre! Az én tervem a következő: Mindenekelőtt sürgönyözök Krisztiániába az ottani renőrfőnöknek és értesítem, hogy mi rátaláltunk az Oceánra, miután a személyzet már elhagyta volt a hajót és biztos adataink vannak arra nézve, hogy azok az igazat mondták. Ez egyelőre elég luesz, hogy a szegény emberek békében maradhassanak. Együttal azonban megkérem a főnököt, aki ismer engem, hogy egyelőre tartsa titokban az egészet.

Holnap felkeressük az itt állomásozó angol admirálist és előadjuk neki a dolgot, ő maga is tengerész és be fogja látni, hogy valót beszélünk. A tengeragnak egy ágyunaszád mindig

rendelkezésére áll. Lehetségesnek tartom, hogy rábírnak őt arra, miszerint kiküldje az afrikai partok megvizsgálására. Az angolok rendkívül szeretik az összes tengereken a rendőrséget játszani. Kivéve a vezetőt, egyetlen egy embernek sem kell tudnia a cél felől — és ami a legfontosabb, a helyi hatóságok rendelkezésére állnak és segíteni fognak a vizsgálatban. Nos, tetszik nektek ez a terv?

— Kitünő! — kiáltotta Holt. — Az ismert Freemantle admirális, aki az itteni vizeken parancsol. Meg vagyok róla győződve, hogy kiküldi a hajót, ha az ügyet ügyesen adjuk elő. De az ördögbe is, miért nem mondtad ezt mindjárt, nem kellett volna ennyi időt rá vesztesgetni!

— Kellott, hogy időm legyen gondolkozni — felelte türelmesen Monk. — Nem megy olyan gyorsan az nálam: az agyam — kissé lassan dolgozik.

Mindjárt hozzátehetem, hogy másnap tényleg elküldték a sürgönyt Krisztiániába és az angol admirálisnál tisztelegünk.

Ez az ur nem kevésbé volt meglepve, midőn a jelentésünket meghallotta; végül elhívatta a „Pleaver“ ágyunaszád parancsnokát és még aznap este utra kelt, hogy Portsmouthba menjen, amint hivatalosan jelezték. Holtnak megengették, hogy az expedíciót kísérelje, amely az afrikai partokon délre egész Mogadorig ment — körülbelül négyszáz mérföldnyire a Gibraltár-szorostól.

Monk és én ezalatt Gibraltárban maradtunk.

MASODIK FEJEZET.

San Roques.

Egy szép reggel, öt nappal később, a Fram felvonta a horgonyt Gibraltárban és az öblön keresztül a spanyol partok felé irányított.

Könnyű, pompás szél fujdogált a szoros felől és megtöltötte a kutter vitorlát, tovahajtva a nyugodt vizen, a víz pedig a hajó orránál tájkot turt.

Folyt. köv

A jubileumi év alkamából,

továbbá mert üzletem 25 év óta áll fenn, amióta haj- és szakálnövesztő pomádémat feltaláltam, elhatároztam, hogy vevőimnek oly kedvezményt nyújtok, melyek eddig páratlanul állanak s bizonyára mindenütt élénk tetszést keltének.

Egy elsőrangú bécsi banküzletben letétbe helyeztem alább felsorolt 100 darab sorsjegyet, melyeket minden fő- és melléknyereményvel együtt nagyrabecsült vevőimnek ajándékozok. — Az alant jegyzett 100 darab sorsjegy összes főnyereménye

5 MILLIÓ KORONA,

mely összeg természetesen vevőimé. Összesen 77 huzás lesz. Ezen 100 sorsjegy szétosztása, mely a mai naptól teljes egészében vevőim tulajdona s amiért soha semmit sem kell fizetniük, úgy történik, hogy 1909 május 1-én az addig kihuzott fő és melléknyeremények teljesen ingyen, a következő módon osztatnak ki nagyrabecsült vevőim között: Minden vevő, ki egy tégely haj- és bajuszpomádét 1 frt-ért vesz vagy rendel, kap az alant felsorolt sorsjegyek egy részjét, melyvel azok tulajdonosa lesz s jogosult a részesedésre minden fő- és melléknyereményben. 2 frt-nyi megrendelésnél 2 részjegyre, 3 frt-nyi megrendelésnél 3, 5 frt-nyi megrendelésnél 5, 10 frt-nyi megrendelésnél 10 részjegyre tarthat igényt, vagyis minél nagyobb a megrendelés, annál több részjegyet kapnak a vásárlók s annál magasabb is az összeg, melyhez a 100 sorsjegy eladása alkalmával 1909 május 1-én jut s így több főnyeremény huzása folytán annál nagyobb lesz az összeg, mentől több részjegy van a t. vevőim birtokában.

Megjegyzendő, hogy minden részjegyben fel van tüntetve a sorsjegyek, azok száma és huzási napja, valamint a főnyeremény is. Ez által alkalmat nyújtok nagyrabecsült vevőimnek arra, hogy a mai naptól kezdve 1909 május 1-ig tulajdonukat képező 100 sorsjegyben részesedjenek, anélkül, hogy ezért bármit fizetniök kellene.

Egy tégely ára 1.—, 2.—, 3.— és 5.— frt.

CSILLAG ANNA WIEN, I. Bez., Graben 14.

100 SORSJEGY, melyek nagybecsű vevőim tulajdonát képezik s azok fő- és melléknyereményei:

1 Bécsvárosi községi sorsjegy	Főnyeremény K 400.000	1 Jelzalog-sorsjegy	Főnyeremény K 70.000
2 Tisza-sorsjegy	" " 180.000	1 Palfy-sorsjegy	" " 84.000
1 Földhitel-sorsjegy	" " 90.000	1 Braunschweigi sorsjegy	" " 180.000
5 Magyar elsőbbségi kötvény	" " 300.000	1 Salzburgi sorsjegy	" " 40.000
2 Szerb sorsjegy	" " 80.000	1 Laibachi sorsjegy	" " 40.000
10 Osztrák vöröskereszt-sorsjegy	" " 60.000	1 Krákai sorsjegy	" " 50.000
20 Bazilika-sorsjegy	" " 30.000	1 Innsbrucki sorsjegy	" " 30.000
10 Magyar vöröskereszt-sorsjegy	" " 30.000	1 Szász-meiningeni sorsjegy	" " 25.000
10 Olasz vöröskereszt-sorsjegy	" " 35.000	25 Jászly-sorsjegy	" " 30.000
1 1864-iki sorsjegy	" " 300.000	4 Török sorsjegy	" " 600.000

Márczius 1-én huzzák már ki a Bécsvárosi községi sorsjegy főnyereményét (400.000 K), a magyar Bazilika sorsjegyet (30.000 K) és a magyar Vöröskereszt-sorsjegyet, főnyereménye (30.000 korona).

A kenőcs szétküldése utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett történik, mely alkalmával a részjegyet is csatoljuk, vagy pedig átvehető üzletben Wien, I., Graben 14 alatt.

Haj- és bajuszkenőcsöm világhírű és a civilizált államok legelőkelőbb köreiből el van terjedve, amiről számtalan elismerő levél tanusodik. Remélem, hogy e rendkívüli kedvezést teljes mértékben igénybe veszi s kenőcsömből, melyet éveik el lehet tenni, anélkül, hogy megromlanék, — megfelelő mennyiséget fog megrendelni.

Mindenki megvívhatja hajának sűrűségét és hosszúságát a legmagasabb emberi életkorig, ha a CSILLAG ANNA asszony által feltalált hajnövesztő kenőcsöt használja. Egy szernek sincs annyi tápanyaga, mint a Csillag-pomádénak melynek jogosan van világhíre, mert a hölgyek és az urak már az első tégely használatát után legjobbat eredményt érték el, mert a hajhullás már néhány nap után teljesen megszűnik és már új hajnövesztés mutatkozik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Első szerelmem.

Ó, akkor még . . .
Más volt az alkony, más a nap
Mindenfelé:
Kaktuszok, rózsák, sugarak,
Lelkemben sejtelmek és vágyak
Szilaj, vad tánczot lártak.

És ő oly szép . . .
Ábrándos, szöke és szelíd,
Az öreg nap
Csókolgatta a fürtjeit.
És szeme, mint a júliusi ég:
Derült, mosolygó, tiszta kék.

Az életet
Nem ösmerte sem ő, sem én,
Nem tudtuk,
Hogy oly kegyetlen legény:
Pozány! Ki még a nyugvó holtakat
Is fölveri a föld alatt!

Álom-arám,
Ó élsz-e még, avagy talán
Mehaltál már?
Az nem lehet! Szivem falán
Még élsz, remegsz, amíg vagyok,
Míg élek nem lehetsz halott!

Lelked a Dél,
Lelkem a forró, vad Kelet,
Találkozunk
Ó nekünk többé nem lehet,
Csak könyveinket issza fel a nap,
Mik egymásunkért hullanak!

S ha látnál most . . .
Egy hosszú évtized alatt,
Mint változtak
El arcomon a vonalak,
Az élet érczüklével rám csapott!
Azóta csak egy bus árnyék vagyok.

Ó akkor még
Más volt az alkony, más a nap,

Mindenfelé
Kaktuszok, rózsák, sugarak,
Lelkemben sejtelmek és vágyak . . .
Ó mért, hogy többé soh'se látlak? . . .

Peterdi Andor.

(Sólyomvadászat Kinában.) Európában nagyon kevesen tudják, hogy Kinában még mindig sólyommal vadásznak. Nemrégiben történt, írja a „China Times”, hogy egy ilyen vadászatot, melyet előkelő mandarinok rendeztek, résztvevő több európai vendég is. Tudvalévő dolog, hogy a középkorban a főurak és királyok kedvelték a sólyomvadászatokat, azonban korántsem kell gondolnunk, hogy eredetük a középkorból származik, mert a mennyei birodalomban ösödöktől kezdve kegyelik, s divatozik mind a mai napig. A vadászatra legalkalmasabb a vándorsólyom, ezzel indulnak utra a kínaiak. A madár szeméit bekötözik s úgy viszik a vadászterületre. Érdekes, hogy e vakmerő madár nálánál sokkal nagyobb állatokat is leterít, s ügyessége szinte hihetetlen. Könnyű szerrel teszi tehetetlenné az őzeket, nyulakat s nagy madarakat. Előfordul némelykor az is, hogy a nyul nem ijed meg még a vadászkutyától sem, a sólyomtól azonban mindenkor retteg. Amint fölbukkan egy vad a látóhatáron, a vadászok leoldozzák a sólyom szeméiről a kötélkéket s eleresztik. A sólyom felszáll a magasba s megpillantva áldozatát, nyilsebesen lecsap rá s kivájsza a vad szeméit.

(Mesterséges gyémántok.) Moissan, a nemrég elhunyt, híres francia vegyész minden kétséget kizáró kísérletekkel bebizonyította, hogy lehet mesterséges uton kristályos szénét, vagyis gyémántot előállítani. Ebben a világ egy szakértője sem kételkedik, mert Moissan kísérletét többen megismételték és hasonló eredményt értek el. Moissan tiszta vas reszeléket és tiszta grafit és szénport olvasztott össze villamos kemenczéjében és az olvadékot hosszabb ideig 2500 fok Celsius hőfokon tartotta, azután hirtelen lehűtötte, úgy, hogy az olvadék külső része megszilárdult, de belül az anyag folyékony maradt. Az így nyert tömeget azután lassan hűtötte, hogy a belső folyékony rész szinte megmérhetetlen nyomás alatt állott. Mikor az egész tömeg kihűlt, szétörtötte, a vasat mágnesek segítségével eltávolította, a főlölesleges szénét kiiszapolta, a maradékban apró kristályokat talált, melyek mikroszkóp alatt a gyémánt kristályalakját mutatták, fényük és keménységük is azonos volt a gyémántéval. Ezeket a kísérleteket az egész tudományos

világ elfogadta, s így, bár a gyémántnak ilyen módon való előállításával sokkal többé került, mint hasonló nagyságú természetes gyémántok érnek, de magát a tényt szigorú tudományos alapon bizonyították be Moissan kísérletei.

(A világ legnépesebb városai.) Az 1908. év első napjaiban megejtett népszámlálás szerint a világ legnagyobb városai a népesség szerint a következő sorrendben következnek egymásután:

London	4,758,218
Newyork	4,285,435
Páris	2,722,731
Chikágó	2,483,641
Berlin	2,094,269
Bécs	2,000,028

(A leghosszabb tengerattati kábel.) Valamennyi tengerattati kábel között legjelentékenyebb az angol Eastern Telegraph Company, amely 1872-ben négy társaság egyesüléséből alakult. E társaság kábeli 39,591 tengeri mérföld hosszúak és Angliából Gibraltáron, Máltán, Szúzen és Adenen keresztül Indiáig nyulnak el.

(Kivégzés az El garroteval.) A halálraítéltek kivégzése Spanyolországban megy végbe a legborzongatóbb körülmények között. A kivégzés az El garrote nevű fojtóvassal történik. A fojtóvas függőlegesen felállított oszlop, amelyen kis ülődeszka van a halálraítél számára, továbbá egy tetszőszerűen mozgatható vaskariká. A halálraítéllet az oszlophoz lánczolja s a hóhér nyakába teszi a vaskarikát, úgy, hogy a szerencsétlen nem tud megmozdulni. A hóhér csavarint egyet a vaskarikán, az elítelt nyakcsigolyájára megroppan s abban a pillanatban feje oldalra hanyatlik. A halálraítéllet huszonnégy órával az ítélet végrehajtása előtt a Capillába zárják, hol felolvassák neki a bíróságok ítéleteit s egyszersmind tudtára adják, hogy a király nem kegyelmezett meg. Ekkor jelennek meg a béke és irgalmasság társaságának tagjai, kik rendszerint igen előkelő emberek s gondoskodnak a halálraítél családjáról, valamint teljesítik a kivégzendő utolsó akaratát is. Az ítélet végrehajtása előtt a hóhér az elítelt lábai elé veti magát s bocsánatot kér tőle, mondván, hogy nem ő az oka a halálnak, hanem az elítelt saját maga idézte elő a bűnét, amiért bühödnie kell. A madridi hóhért Aureo Fernandez Carrasconak hívják s azelőtt — szakács volt. Évi fizetése 2400 korona, de ugyanannyi költséget számít fel minden kivégzés alkalmával.

Emeljük siremléket szeretett elhunytainknak! Kedvező havi részletfizetésre

Sirkövet Siremléket és egyéb irdiszitményeket

Siremlékek az összes márvány-fajokból, Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata IVAN és VARI Budapest, V., Teréz-körút 1/c.

Kertalakitásokat elvállal Weber Károly iskolaatlajdonos Bé-kásmegyeren (Buda-pes mellett), Gyü-ölcsfa, diszta és róza árjegyzék ingyen.

HA FÁJ A FEJE,

ne félővázók hanem használja azonnal Beretvas-tele MIGRAIN-pasztilát Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

Katzky Lajos

épülműlakatos-mester Zephir szab. ajtócsukók és elsőrendű tüzbélyek minta raktára Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

Advertisement for GUMMI szerek (rubbers) featuring an illustration of a woman and a list of various rubber products like 'Minta-gyűjtemény', 'Női övszer', 'Sérvkötő'.

Advertisement for Benzin-, ngersolaj- és szivógáz-motorok (gasoline, oil, and vacuum motor) by Dobry Ant. motor- és gépgyárainak.

Advertisement for 6 évi jótállással 6 ÓRÁK (6-year warranty 6 hours) for jewelry and watches by Csekély részletfizetésre.

KIS HIRDETÉSEK (Small Advertisements)

Pénzkölcsönt 4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fő-városi, vidéki, városi és Budapest környéken levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszt-hető.

BUTOR árverésről, linom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór-fotellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszívó és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Gimnáziumi, reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bár-mely érettségi vizsga lete-véséhez igényelt tantárgyak-ból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus. Egyenkinti oktatás. Tanít-ványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bamu-latos eredményeket igazoló okiratok alakásban megte-kinthetők. Goitein Hein-rik Budapest, VII. Damja-nich-utca 30. II. emelet 10.

Veresáfonyabefőtő BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- korona FELKAI KON-ZERVGYAR Felka, Szep-esmegye. 86972

Önök övni kell a feleségét! Minden család részére leg-fontosabb illusztrált könyv a tulbő gyermekáldás ellen, melynek eredményét a há-lairatok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillés magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Al-landó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

HATSCHEK EMIL Andrásy ut. 18., főköja: Erzsébet-körút 88. Alapítástól 1877. Sokkal olcsóbb, mint tészlet fizetésre. Püthető fürdőkád. 50 koronától 1000, kádak 12 koronától feljűb, mindenféle szivattyú és vízvezeték beronde-zést vállalok LEFKOVICS ADOLF Wesselényi-utca 51/f. Erzsé-bet-körút és Bartha-utca közötti Árkácz és mármint.

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőtlet, málna-, sza-móca-, csipkebegyőtlet, gomba- és huskonver-vket, pástetomokat alál a FELKAI KON-ZERVGYAR Felka, Szep-esmegye. Kerjen ár-jegyzéket.

HYGIA GUMMI ÖVSZEREK legelőkelőbb gyártmányu tucatl 3, 4, 5, 7, 8 koroná. ARAMIS a legelőkelőbb férfölvszer, tu-cratja 8 koroná. „Kantorem” tucatlja 10 koroná. Legújabb „Salome” 8 felvonásban 1 do-boz 6 db K 6.- 12 db K 11.- FISCHER gummiaruház Bpest VII. Damjanich-u 28/a Székellődés díszkötés és bérmentve. Vírli idogorósító 1/2 literes adag K 5.- 1 literes K 9.50.

FRIED J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, V., Nádor-u. 14 Elfogad teljes lakberonde-zéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881 Mintaraktár művészi kiví-telű butorokból, francia és angol szövetekből : Költségvetés díjmentes. : INGYEN! es bérmentve küldöm szöb-öltvány os vesszőkötő ár-jegyzékemet, mely minden szöb- és kertialajdonosnak nélkülözhetetlen tudvalókat tartalmaz. Az arak meglepő olcsók. Amos elismerő levél iga-zolja oltvány- és vessző-anyagom jószágát. Delawarót okvotlen rendeljen, mert ezen lajt nem kell sem puolant, sem permelozni. Szűcs S. fia szőlőtelepe Biharlószeg.

Gramofonok kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részlet-fizetésre is kaphatók. MAGY. IPAR ÉS KE-RESKEDELMI R. T. BUDAPEST, VI., Teréz-körút 19. Kérlően árjegyzéket. 27894

Csemegealma töli nemes fajalma és őris bírsalma postakosárunkint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Há-zilag főzött barackz lek-vár 2.40 kor. Kiltűrő birs-alma-sajt 2 For., Cokor-édes szilvaiz 1.40 K. kilója Fajboroknak hecettelte jät 50 koronáért szállítja Szabó Xil. Csongrád. 28010

30 forint. Varrógépek egy új vnlód cea-adi Singer varró-gép zárszekrény-nyel 5 évi jótállás-sal csakis SINGER A. műgépésznél Budapest, főüz-let Akácfa-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elváll-alom. Árjegyzék ingyen.

Tisztviselői kölcsön 20.000.000 korona áll ren-delkezésre 6 1/2 százalék mellett, 10, 15, 20 éves törlesztésre, 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknél katonat-izteknek, nyugdíjasoknak, nyugdíjkepes magántiszt-viselőknél. Legtöbb eset-ben kezés nélkül. Régi tartozások előnyösen kon-vertáltak. Váltó nem kell, csak kötelezvény. Gyors lebonyolítás. Levo-nás nincsen Fővilágosítás gyors és díjtalan. Előzetes költség nincsen. Szerény jutalék utólagosan fizet-endő Kérdezősködéseknél közlendő életkor, törzs-tizetés és szolgálati idő. Weiner Miksa, bankkep-veletele, Budapest, VI., Teréz-körút 5. 081/A

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok Rézagy --- --- 45.- 1rt Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046 WEISZ LIPOT Király-ntoza 99. szám. TELEFON 67-01.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendelkezési olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGÉSZEN ÚJ, FÉLÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép Götz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyiszintén minden olcsón eladok és újakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Parketagyár

Gyönyörűsön ajánlja gyártmányait. 27733

Mérnöki

mérőaszial és többféle műszerek olcsón eladók. Házmester, Károly-körút 6 sz.

Nősülni óhajt ?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt, gyermekkel, testi hibával stb.) 5-500000 kor. vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfélelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is) akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak jelleg alatt e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

Ugynökök,

a kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak, a melylyel naponta 10-20 koronát keresni lehet, küldjék ajánlatukat foposta postafiók 237. Budapest.

Réthy

név látható a valódi pemetefül szukorka minden egyes darabkáján, 721v

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 2793 C.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V., Váci-körút 18. I. emelet. 26764

!! Figyelem!!

Csöplőreptelajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnek (Bpest, Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabban és legutáno-sabban javíttatnak, illetve újra befontatnak.

STENOGRÁFIA

Ha életpályán boldogulni akar, tanulj gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V., Váci-körút 33

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyitért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Polgari, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 27808

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Mérnöki műszereket

vez, elad, cserél, lejtmezők, Planimeter, Teleskop Goetz-Zeiss-Triäderstb HATSCHKEK EMIL, Andrassy-ut 13. Fiókjá: Erzsébet-körút 38

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása hátló, ebédlő, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorkanban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Lízit Ferencz-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alapon és lelkismeretesen készítünk elő a legközelebbi idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikere után igen esélyes díjazás. Levélbeli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

15 forintért tisztá gyapjuszövetből mérték szerinti elegáns kivitelű öltöny,

vagy felöltő Krausz F. és Tsa uriszabóirtete, Budapest Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvetel utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Gyümölcsfa

diszfa és rózsaszárgyékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

BELHURUT, (hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERETE-APONYA GYÖGYBÖR. gyógyszereszek és füszereseknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Polka, Szepes-m. 26971

A lege önyesebb részleltetésre **zongorát,** **pianinót,** **czím balmot,** **hegedüt** készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang-szerelőpen. Prospektus és árjegyzék ingyen Budapest, Király-u. 88. szám.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetom.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bórparnitrák és kárpitostéleketben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Asszonyok vigyázzatok! Tulnag gyermekáldás ellen okvetlen megtanít vedekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálaírat 1 koronáért (esetleg bélyegekbem) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kitünő szabás!

Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János angol uri szabótermék BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em.

Allandó választék a leg-olcsóbb angol és földi szövetekből.

BUTOROK

hátló, ebédlő, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, téz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, falódi angol bórparnitrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263

Kaszinoy-utca sarok.

Villamos világitás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetek rendes és magántanulók, valamint fel-nöttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legközelebbi idő alatt legjobb sikerrel szaktan-rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

30 korona

finom szövetből divatos férfiöltöny vagy felöltő mérték után romok szabás és finom kivitelben „Hazai verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre mintát bérmentve.

Nagy és Fia

BUDAPEST, Semmelweis-utca 21, állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: mahagoni, palisander, ében- és ezitromfa.

Nagy és Fia Angol bórparnitrák, francia, olasz stíjű butorok.

Nagy és Fia Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Velencei tükrök, üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szövetek, szalonparnitrák.

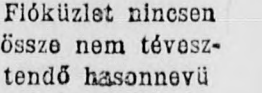
Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok, olasz faragványok, meiseni és altwien porcellán.

Nagy és Fia Fiókküzet nincsen össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia Allandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Márczius tizenötödike.

Budapest, márczius 14.

Petőfivel kezdem: Oh szabadságunk, édeskedves ujszülött, légy hosszú életű e földön... ha elalszom, jelenj meg álmaimban úgy, amilyen nagyok, ragyogónak, a világtól tiszteltnek én remélek...

Hatvan év szállt el fölöttünk e csodás nap óta. A történelem lassan járó óráján mily rövid idő. Pedig egy tenger választ el tőle miniket, ha az igazságot, az eszmét és az erkölcsöt nézzük. Az események mindnyájunk szívében élnek, hisz e napok története a mi evangéliumunk, most inkább kopogjunk azon a kriptaján, mely e hősokeket rejti maga mögött, s amely oly erősen, örökre becsapódott, miután mély öle elnyelte az utolsót is, ki mindazokat átélte és ki nekünk annyit mesélt, mesélt e mesebeli napokról.

Akik azokon a napokon szerepeltek: mind hősök voltak. Lánglelkű fanatikusai az igazságnak, rendületlen hitű martirjai az eszmének; készek mindenre, mert erejüket, mint Anteus, az ő anyaföldből merítették, melyet törhetlenné edzett a remény. Oh, az a lökés, amit Valmy adott a korhadozó világnak és amit Polignac herceg rendelete eredményezett nyugaton, nem voltak meglepők, újak. Az eszmék, a megkezdett forradalmak szabályos hullámzással haladnak. Csak hogy hosszú időn át: a nemes idealizmus, gyűlölet, boszu, dicsvágy, mik gyűltek, fölhalmozódtak az emberiség, kisebb világok méhében, most szabad folyásukban eltömődtek a korlátlan zsarnokságtól és önhiúságtól, s mint forrongó vulkánok törtek elő, rázkódtatták meg a földet. Ugy, hogy alig csalódunk, ha a lelkek ingájának mostani folytonos mozgását is még ennek tulajdonítjuk. Vakitó lángjuk magasra csapott, bevilágított még a mostani időkhöz is. A kivetett eszmék pedig, ha vér alakjában is, megtermékenyítették a sívárságot. Ugy volnánk dicső napjaink, nagyjaink emlékének a megünneplésével, mintha jól esne a még ma is erősen kisugárzó lényűnél sütkérezniünk, hogy testünk, lelkünk felmelegedjen. De én úgy látom, hogy úgy vagyunk, mintha

vilanyfénynél ünnepelnék, s csalóka színekkel cizcomáznánk magunkat.

Miért: mert mindenben a külsőségeket keressük. A lényeg mélységéig lusták vagyunk hatolni... A népek, amint érezni kezdték szuverénitását, szabadok akartak lenni s szabaddokká is lettek. Amint a zsarnokság szétválasztotta a nemzeteket, a szabadság újra összehozta őket. Egyesítette a lelkeket, az embereket. Akik hazájukért küzdöttek, az emberiségért harcoltak. Így lett az emberiségnek hazája a világszabadságban. És így váltak a hazaiak világpolgárokká. De hogy ezzel a ma eléggé gyenge hazafi szóval kibéküljünk, szóljunk egy kicsit azokról, kik nálunk eme mozgalmakba a lelket lehelték és azt ébrentartották, s annak mindenüket képezték: Petőfiről, Jókairól. Ezek voltak az igazi hősök. De nem a politika, az események s a harczterek hősei, hanem az eszmék, a gondolatok és az igazság forradalmának voltak harczosai. És ez a fő. Kedvem volna ebbe a mai fájó hangzavarba bekiáltani Viktor Hugó szavait: Peuples, écoutez le poète! A poétákat hallgassátok, az egyént, az embert nézzétek, ne a külsőségeket.

Mert csak ami a lélek mélyéből fakad, az a hálhatatlan, aminthogy csak a nemes ércz értékes, amit a föld méhe terem, minden külsőség hiúság, szeszélyes korok divatja, emberi kezek munkája: ami mulandó. És csak az örök, ami igaz: minden hazugság buborék. Én a harczok hőseiben nem igen bizok. Az erkölcs, a hit, a rajongók részén van. Aminthogy nálunk költők, írók, hírlapírók indították meg a forradalmat. A csaták hőseit ritkábban vezérli tetteikben, ha van is kivétel, őszinteség, nemes czél, avagy idealizmus. Magából Napoleontól is csak ami emberi és igaz, marad fenn, a többit a természetze itélőszéke eltörli.

Minden történelmi eseményt a magunk korából kell megítélni. S bár kétségtelen, hogy márczius tizenötödikénk és későbbi harczaink szerezték meg az egész világ szimpátiáját, ami Lamartine szavaiból szépen kiviláglik, mégis furcsának találom, hogy e napunk megünneplésénél a politikus Petőfi emelkedik ki, s teljesen háttérbe szorul a költő, az egyéni Petőfi és Jókai, aki pedig a 12 pont felolvasásával épp oly jelentékeny előidézője volt márczius tizenötödikének, mint Petőfi. Holott a politika zaja, legyen bármily hangos, hamarosan elhal. Aminthogy a letűnt Rómát is mindinkább Horáciusból tanuljuk megismerni s nem fórumából. Bár magyarázata könnyű. Hétköznapi szem mindent közönségesnek lát. Zajongó üres közéletünk mindenben a külsőt keresi. Hogy ennek hódolva, önmagát ünnepelje. Hisz félvad népek istenei tele diszitással, ünnepeik tele zajjal vannak. De én elérkezettnek látom az időt, akármit is beszéljenek a mi kaoszserü, gyönyörű korunkról, amely biztos lépésekkel halad a humanizmus utján, amikor a technika óriási haladása meggátolja a háborukat, s így lassacskán el fogjuk felejtetni a csaták hőseit, és ha arra az ideális állapotról nem is jutunk el (mert talán addigra szerteesünk), hogy a börtönöket iskolák pótolják, de amely mértékben ez utóbbiak szaporodnak, fog lehullani a hősokról a romantika színes zománca s fog elélni tünni az ember, az egyén. Az igazság szépsége le fogja gyűrni a zajos hazugságot. „Mert polgárisulásunk is, míg — mint Emerson mondja — a tulajdon, a korlátok, a kizárólagosságok alapján áll, mindig csalódások játéka lesz.“ Ha majd ezek eltűntek, fog bekövetkezni a világok elsőbbségi harczában az igazságunk és szépnék küzdelme. És ha mi el is enyészünk, ami megmarad, az a költő és egyéni Petőfi, és költő és egyéni Jókai. Ezek az igazi herosok, vatesek, apostolok.

E sorokkal csak azon visszasságokra akarunk rámutatni, hogy mennyire nem helyes márczius 15-én Petőfit, a költőt és Jókait teljesen elhanyagolni. És ifjaink még diszmagyarban deklamálnának, inkább néznék Petőfiiben, Jókaiiban a lenglelkű europeert, a szép fanatikus harczosait. És ebben igyekeznének őket megközelíteni és nem külsőségekben.

Micsoda szánalmas látvány, hogy egyes politikai tényezők teszik magukévá Petőfi ünnepelését, mások meg kivonják magukat alóla. Hisz Petőfi nem egyes társadalmi vagy politikai kosztoké, hanem elsősorban a miénk is, édes mindnyájunkké; amit jól esik örömmel hangoztatnunk; ő a népeké, a világoké és mindenek fölött

Micsoda szánalmas látvány, hogy egyes politikai tényezők teszik magukévá Petőfi ünnepelését, mások meg kivonják magukat alóla. Hisz Petőfi nem egyes társadalmi vagy politikai kosztoké, hanem elsősorban a miénk is, édes mindnyájunkké; amit jól esik örömmel hangoztatnunk; ő a népeké, a világoké és mindenek fölött

Annie Vivanti költeményeiből.

I.

Új szerelem.

Te régi dal, meguntam már világot,
Az örökös tavaszt, a holdsugárt,
A kék eget, a csillagot, virágot,
A gondolat, mely lagunákra járt!

Meggyűlöltém az éjjeli zenéket,
A szöke nőket, halvány ifjakat,
Kaczagnom kell, ha bús arcukba nézek,
S hallom a dalt, mely ajkukon fakad.

Új dalt kíván a lelkem, mely merészen
Csapong és megvet rimet és szabályt,
Érzést, mely sasként fenn repül a légben,
Szerelmet, mely kaczagja a halált!

S szived ha nekem ily szerelmet adhat,
Csókold meg, s ne törődjél senkivel,
Szerelmedből készíts vértet magadnak
És készüli bátran a csatára fel!

Az új szerelmi dal lesz himnuszunk,
Szavát már lelkeink epedve várják,
És kéz a kézben bátran indulunk
Megküzdeni az élet nagy csatáját!

II.

Ki tudja? ...

Oly hosszú volt az éj, s vigasztalan,
A hajnal végre virrad.
Kelet felé az ég merő arany,
S haldoklik mind a csillag

Ki tudja, Isten él-e még amott,
Gyógyírt sebünkre szánva!
— Rád gondolok, ki hűtlen' elhagyott,
S szegény halott anyámra.

III.

Jössz-e, szöke ifju? ...

Jössz-e szöke ifju, jössz-e velem messze?
Csalogat a sorsod, hív a szerelem.
Szembe a világgal! Legyek én a hölgyed,
És te légy apródom... jöjj, óh jöjj velem!

Jöjj. Magammal viszlek távoli vidékre,
Nyitva már a pálya, int a czél s hevit!
Hagyd a henye álmot, hagyd a tanulást is,
S tanárid fejehez csapd a könyveid!

Jobb együtt tanulunk: a világot járva,
Földrajzból tudásunk hatalmasra nő.
Csillagászattant meg tanulj két szememből,
Hidd el, a csillagnál többet ér a nő!

Történetet írunk, magunk történetét
Versben, mit a világ bámulva fogad,
Számítanból ajkunk nyult gyakorlati példát,
Amikor egymásnak csókra csókot ad!

Jöjj. A tenger mellett, s fenn a jéghegyekben
Vezetőd leszek majd; kar karban megyünk,
S fenn a sziklaszirtról, ahol a sas fészkel,
Ég felé repül majd sasteintetünk!

Elindulunk aztán messze napkeletre,
Hol a sivatagban is virág fakad
— Epedő virágok, napkelet leányi —
Égő szemük lángol a fátyol alatt

Innen délre tartunk, hol fáradt virágot
A nap sugarának súlya földre nyom,
Hol a kék tavakban pálmák s babér árnyau
Uszik fehér hattyu, sárga liliom.

Jöjj! A télen túl a tavasz int felénk már,
A felhőkön túl az éden kertje int,
Lásd, a hegyek alján a mosolygó táj is
Csupa ragyogás és csupa fény megint!

Jöjj! Az ifjuságnak lángja ég erünkben,
Nem lankaszt a szellő, nem a napsugár,
S ha meging a lábam, és ha testem fáradt,
A te két karod lesz, mely magába zár.

Jöjj! Szerelmem adjon erőt nagy utunkra,
Csalogat a sorsod, hív a szerelem:
Óh, én ifju hősom, legyek én a hölgyed,
És te légy apródom... jöjj, óh jöjj velem!

IV.

Visszatérés.

Óh, arcod hogy lesült a napmelegből!
Mily szép s erős vagy! Hagyj szemedbe
nézmem...

Mily gyengédség árad tekintetedből,
Óh én fivérem!

Mig távol voltál, hosszú volt a nap;
Bucúnknak képét most is sirva látom!
Ah, visszatértedért hogy áldalak,
Óh én barátom!

Nézd, itt előtted térdem esd az árva:
Fejem' öledbe téve, hagyj pihennem,
Igy szóltanul, a két szemem' lezárva...
Óh én szerelmem!

a költészeté. Mé ott is, ahol mint politikus akarna mutatkozni, látjuk mennyire távol van minden ilyentől. Ő nem a republika kedvéért vagy mondjuk, hogy eszmékért republikánus. Hanem, mert az a meggyőződése, hogy tiszta erkölcs csak republikánus államformában található fel. Ő a szigorú erkölcsöt egyenlővé teszi a republikánus szóval. Persze megfélemlézik arról, amit Robespierre egy hatalmas beszédében kifejt, hogyha a köztársasággal az igazság nem uralkodik korlátlanul és ha a jelszó nem jelenti az egyenlőséget és hazaszeretetet, a szabadság nem egyéb pusztá névnel. De hisz éppen csak azt akartuk megmutatni, hogy ő nem politikus; hanem, mint e cikk során annyiszor hangsúlyoztuk: ő költő s mint ilyen, az igazság papja. Az ünneplésében nem a szétválasztó, hanem az egyesítő tényezőket kellene keresnünk.

A „barbár Oroszország mint ünneplé Tolstoj jubileumát? Az állam megveszi a kiadóktól műveinek kiadási jogát és ingyen szétosztja munkáit a nép között. Ez a lélek ünneplése. Jókait csak gazdagok olvashatják. Szóriuk szét szellemi kincseiket és igazán ünneplé a nemzet.

A forradalmak kiválasztottjait — legyenek bár vérengzők — csak akkor érthetjük és szerethetjük is meg igazán, ha lelkükhöz tudunk férközni, ha az egyént nézzük, ha levelezéseiket avagy pl. a francziáknál a börtönök falára írt sorokat olvassuk. Ekkor látjuk, milyenek azok, kik az eszméért, az emberiségért feláldozzák magukat és így hitet, reményt nyújtanak nekünk arra, hogy mi fogunk még élni. Mert minden eszme vértanúkkal isteníti magát és minél több egy eszmének a vértanúja, az az eszme annál örökösebb s annál kevésbé tudjuk azt mi elaljasítani, az azon rágódók és élők. Csakhogy a mi sorsunk a fölemelő tudat mellett szánandóbb és szomorubb, mint a többi nemzeteké, mert a mi diszünket és virágainkat mások tépik le mindig durva kézzel és dobják lábainkhoz vagy a kegyetlen végzet sodorja el őket s nem mint Shakespeare örült Ophéliája hasonlatára teszi mindig például Franciaország.

De Petőfivel kezdtem, hadd végezzem Jókai-val. Emeljük áhitattal arcainkat a kopott zászló rongyaihoz, melyen márczius 15-én a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget hirdettük, önbizalommal rebegve: in hoc signo vinces.

Az elhagyottság súlyos átka rajtam;
Ha most elhagynál, szívemen találna...
Tudod... még csókolod soh'sem érte ajkam;
Óh lelkem üdve, álma!

V.

Aprilis volt . . .

Aprilis volt; lenn szürkült már az este,
De fenn az ég még fényzőzönben égett,
Élénk narancsszín csókoló tiszta kéket,
S fényes csapat csicsérgő barna fecske
Iramlott át a légen.

A gerlék búgtak — ennek mint örültünk! —
Dús bokrain nyíló gliésiniának
A gally, az ág teljes virágban álltak
És versenyt illatoztak ott körülünk
Narciszszal, ibolyával.

Aztán kököresint s rózsákat letépni
Kéz közben hímes réten át haladtunk,
Sziromtól tarka volt a gyp alattunk;
Már nem mertünk egymás szemébe nézni,
Sem ajkunk szót nem ejtett.

Egyszerre csak megállt s keblére zárta
Forrón a keblemet. Óh, mondhatatlan,
Hogy mennyi csókot kaptam, mennyit
adtam!
— De szertehullt csokrunk minden virága,
S még érte sem hajoltunk!

Olaszból fordította:

Zoltán Vilmos.

KÖZIGAZGATÁS.

A községek háztartásának rendezése.

— Wekerle miniszterelnök ígéretei. —

Budapest, márczius 14.

A közigazgatás legégetőbb kérdései közé tartozik a községek háztartásának rendezése. Mindazok a kísérletek, melyek ez irányban az utóbbi évtizedben, nagyobbára csak mint elméletek és jószándéku tervek fölmerültek, hajótörést szenvedtek annál az első kérdésnél, hogy kicsoda fogja fizetni a számos üdvös útítás költségeit?

Mert az régi dolog, hogy semmiféle javítás ingyen nem történik és az ősi slendrián már évszázadok óta kipusztult volna a világból, ha olesóságánál fogva örökéletet nem biztosított volna magának. Kevés a községi tisztviselők fizetése? A kisvárosi és községi alkalmazottak éheznek, nyomorognak és keresetükre nézve mélyén aláfa kerültek a napszámosoknak, holott az uri osztályhoz kell tartozniok? Sirva konstaltuk, megesezt a szívünk rajtuk, de nem tudtunk segíteni és ők szenvedtek tovább. De szenved persze a közönség is, amelynek érdekeit a kiéhezett tisztviselők semmiesetre sem tudják ugy kiszolgálni, mintha azok gondozása megelégedett emberekből álló tisztikarra lenne bízva. Tetszik talán egy példa? Ezen a héten is szolgálhatunk, valamint minden héten, csak tessék a pályázati hirdetmények közt utána nézni, hogy milyen fényes községi állások vannak ott hirdetve? Ott van például Tiszahelyes Torontálmegye nagyikindai írásában. A népes nagyközség ügyeit intéző előljárásának számos tagja van, a főjegyző és segédjegyzőn kívül szükség van két írónkra és egy végrehajtóra. Az első írónok fog kapni évi 800 koronát, a második 720 koronát, a végrehajtó pedig 440, szóval négyszáznegyven koronát egy esztendőre, vagyis havonként 36 korona 66 fillért. Tessék már most elképzelni, hogy Tiszahelyes községe milyen embereket fog kapni ezért a pénzért és micsoda munkát fog ott végezni az a végrehajtó, akinek naponként 60 krajczárból kell magát lakással, élelemmel és ruházattal ellátni?

A miniszterelnök, aki előtt ezek a dolgok semmiesetre sem maradtak titokban, ismeri ezek okát is. Nagyon jól tudja, hogy nem a községek szükkeblőségén mulik az alkalmazott munkások tisztességes módon való megfizetése, hanem azon, hogy a községek a rájuk nehezedező közigazgatási terhek viselését egyszerűen nem bírják tovább. Már a mai terhek alatt is roskadoznak (Makó város éppen a múlt héten jelentett fizetéseképtelenséget), hogyan lehetne fölük követelni, hogy még nagyobb kiadásokat vállaljanak magukra.

Elérkezett az az idő, mikor a lakosság pótdadót sem lehet tovább emelni, mert hiszen vannak községek, ahol a pótdadó eléri az állami adó magasságát, az 50—60 százalékos pótdadó pedig mindennapi jelenség. Képzhetni, hogy ilyen viszonyok között a községek kulturális haladására, egészségügyi és egyéb közintézményei fejlesztésére mennyire nem jut pénz, holott olyan korban élünk, melyben a haladás követelményeinek hiányát mindnyájan fokozottabb mértékben megérezzük és a lakosság eléggé felvilágosult ahhoz, hogy anyagi áldozatainak hovafoordítását ellenőrizze s ha látja, hogy óriási adóterhei dacára semminemű jogos kívánsága nem teljesül, az elégedetlenek közé áll és az állam legveszedelmesebb ellenségeinek malmára hajtja a vizet. Különösen a nemzetiségi vidékeken.

Nagyon is itt volt tehát már az ideje, hogy

a kormány a közigazgatás reformjának unostalan való emlegetése helyett bevallja, hogy ez a reform voltaképpen egy pénzügyi kérdés, amelyet nem annyira tudományos elméletekkel, mint gyakorlati intézkedésekkel lehet és kell megoldani.

Nagy érdeme Wekerlének, hogy amint az államháztartás rendezését ezelőtt mintegy husz esztendővel a kezébe vette és pár év alatt szerencsésen megoldotta, azonképpen a községek háztartásának rendezését is fölvette kormányzati programjába és minden intézkedést megtenni szándékozik arra nézve, hogy életének a második nagy czélját is megvalósítsa.

Az adóreform tárgyában, mint az összes lapok jelentették, a városok nagygyűlésének visszhangjaképpen, a városok országgyűlési képviselői is értekezletet tartottak márczius 10-én és a miniszterelnök ezen az értekezleten tette nagyfontosságú nyilatkozatait.

E nyilatkozatok a városok és községek életében korszakos fordulatot jelentenek.

Az első és legfontosabb kijelentése az volt a miniszterelnöknek, hogy:

A városok és községek terhen segíteni kell, mert az az alap, hogy ma pótdadókkal fedezzük szükségleteiket, tovább fenn nem tartható.

Valamennyi községnél igen nagy teher az előljáróság, különösen a jegyzők fizetése és az orvosok fizetése. Ezért ezeket a legterhebb kiadásokat a kormány igyekezni fog levetni a községek terhééről.

A második terv az, hogy a községeket nagyobb mértékben részesítsék a fogyasztási adókban.

A kis- és nagyközségek adózásában nyilvánvaló aránytalanság kiegyenlítése azonban nem látszik lehetségesnek és ezért a kormány a költségvetésbe egy nagyobb összeget fog felvenni, amelyet a belügyminiszter a községek terheinek enyhítésére fog bocsátani. Az erre vonatkozó javaslatokat pedig még ebben az évben kívánja letárgyaltatni a képviselőházban.

Ezek azok a nagybecsű ígéretetek, amelyek a városok és községek életét új alapokra fogják fektetni és szebb jövőjüket biztosítani alkalmasak.

Gyakorlati megvalósításukról is gondoskodtak, illetőleg az első lépést megtették rá és pedig magának a miniszterelnöknek indítványára az értekezlet kiküldött egy bizottságot, az egyik a községek háztartásának rendezésével fog foglalkozni, a másik az adóügyeivel. A bizottságok munkálatai fognak aztán alapul szolgálni a megfelelő törvényjavaslatok készítésénél.

Mindez tehát igen üdvös lesz, jó lesz és szép lesz. Bizunk is benne, hogy meglesz és örülünk is neki.

De még jobban örülnénk, ha a községek háztartásának eme rendezése alkalmából a lakosság legszegényebb rétegének javára is tettek volna humánus intézkedések.

Hogy Wekerle a fogyasztási adók eltörlésének és pótlásának gígázi tervével nem foglalkozott és nem is kíván foglalkozni, bárha ő is jól tudja, hogy ez az adó a legszegényebb embereket aránytalanul jobban sújtja, mint a gazdagokat — ezt még értjük. Elvégre o szocialistáknak kifogásait visszaveri az a tény, hogy a munkabérek mindenkor az élelmiszerek drágaságához alkalmazkodnak, és így a munkások a fogyasztási adókat mindig áthárítják a dolgoztató osztályokra. Aránytalanság még így is marad fenn ugyan, és pedig a munkások terhére, de ez nem olyan jelentékeny, hogy miatta a fogyasztási adók rendszerét fölforgatni érdemes lenne.

Azt is értjük, ha Wekerle az italmérségi adót és a szeszmonopólium jövedelmét nem akarja olyan könnyen kiengedni az állam kezéből, mint például Anglia cselekedte. Ott tudniillik a múlt század végén ezeket a jövedelmeket az állam odaajándékozta a községeknek kizárólag közművelődési intézmények fentartására. Nálunk ilyen nem lehet megkoczkáztatni az államháztartás teljes felforgatása nélkül. Bele kell tehát nyugodnunk abba az éppen nem dicsőséges állapotba, hogy a mi államunk nagy feladatainak megoldására nem nélkülözheti a snapsbutikák legrongyosabb embereinek garasait, amelyek évente nagyszámu milliókat jelentenek. Anglia visszaadhatja e milliókat ugyanannak a néposztálynak, amennyiben neveli annak a gyermekeit, Magyarország ezt a példát nem utánozhatja.

Poroszország példáját sem, ahol a községi hozadéki adók közül a házbéradót az állam átengedte a községeknek. Wekerle ezt nem merné indítványozni, mert a 200 millió egyenes adókból a hozadéki adók 120 milliót tesznek ki ugymond és ha ezeket átengedik, az államháztartás ismét megrendül. Nem történt azonban e kijelentésnél egy kis tévedés? Vagy legalább egy kis szabatosági hiba a kifejezésben? Tudniillik a 120 millió korona hozadéki adóból a földadó 65 milliót tesz ki, úgy hogy Wekerlének itt legfeljebb 55 millió koronát kellett volna csak említenie, mert hiszen a földadóra tudunkkal sohasem számítottak a községek, hanem kizárólag a házbéradóra.

És ha már ennél a pontnál tartunk, nem hallgathatjuk el, hogy a házbéradó a kisemberekre aránytalan súlyos teherrel nehezedik. Ki lehet mutatni, hogy Budapesten egy 10—15.000 korona értékű családi ház tulajdonosa az egész befektetett tőkét elveszthetnek tekintheti, mindaddig, míg a házat el nem adja, mert a házbéradó olyan magas, hogy ezzel és a fentartási költségekkel, vízdíjjal együtt a lakása után éppen annyit fizet, mintha bérházba költözik egy éppen olyan lakásba és annak a bérét fizeti. Budapesten egy egészséges kisiparos-osztály fejlődését ez teszi lehetetlenné és ilyenek a viszonyok a vidéki városokban is. Semmire sem lenne olyan nagy szükség, mint először a kis-hozadékok tehermentesítésére, másodsor a fokozatos adózásnak ezen a téren való életbeléptetésére. Angliában van egy adó, az income tax, melynek a hozadék az alapja, és ez az adónem tehermentesíti a kis házakat (földeket is) és emellett fokozatos adót vet ki. Nálunk csak iparfejlesztési törvény ösmer adómentes munkáslakásokat, de csak azokat, amelyeket a gyárosok építettek. Vajjon, ha mások építik a munkáslakást, miért nem lehet azoknak is adómentességet adni, bizonyos szigorúan meghatározott feltételek mellett, amelyek az állam kiállítását lehetetlenné tennék?

A két bizottságnak figyelmébe ajánljuk ezeket a dolgokat. A városok fejlődésével sok tekintetben összefüggnek ezek. Különösen azt firtassák — a városok érdekében, hogy ha a vidéki városok kárára megcsinálják a házbéradó körzeteket (ahol eddig csak a sokkal kisebb házosztályadót fizették), miért nem csinálnak a szegény kis viskótulajdonos majorosok számára, akik úgy is egy csoportban laknak a periferiákon — házosztályadó körzeteket?

Semmi sem jogosultabb, mint ennek az analógiának a követelése, mert egyrészt nem igazságos, hogy a trágyadombok és istállók között levő lakások ugyanolyan kulcs szerint adózzanak, mint az aszfaltos utcák lakói, másrészt az sem helytelen kívánság, hogyha már a város nem gazdagszik ebből az adóból, legalább a polgárai gazdagodjanak az adó mérsékléséből.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Bács, körjegyzői állás (4 község), 1600 K fizetés, 120 K szolgatartás, 80 K utazás, 600 K irnokartás, szabad lakás. Március 20-ig. Főszolgabírótság Kolozsvar.

Tiszahegyes, I. irnoki állás, 800 K fizetés, II. irnok-kézbeseitői állás, 720 K fizetés és végrehajtói állás 440 K fizetés. Április 1-ig. Főszolgabírótság Nagykikinda.

Kispest, adóügyi segédjegyző, 1200 K fizetés, 400 K lakpénz, 150 K ötödéves pótlék és adóügyi végrehajtó, 1000 K fizetés, 240 K lakpénz, 100 K ötödéves pótlék. Március 20-ig. Főszolgabírótság Monor.

Szarvas, 1. községi aljegyzői állás 1600 K fizetés; 2. irnoki állás 1200 K fizetés; 3. könyvelői állás 1100 K fizetés, (1100 K óvadék). Március 16, d. u. 5-ig. Főszolgabírótság Szarvas.

Galambos, segédjegyzői állás, 100 K fizetés, 100 K lakpénz. Március 26, d. e. 10-ig. Főszolgabírótság Szolyva.

Gavosdia, Kricsova, Zsidóvár, három segédjegyzői állás, mindenik 1000 K fizetés, 100 K lakpénzzel. Március 16-ig. Főszolgabírótság Székelykút.

Végleshuta, segédjegyző anyakönyvvezető-helyettes, 1000 K fizetés Március 27-ig. Főszolgabírótság Nagyszalonta.

Alsókosály, segédjegyzői állás, 100 K fizetés. Március 20-ig. Főszolgabírótság Dész.

Tótmegyer, segédjegyzői állás, 1000 K fizetés, egy butorozott szobás szabad lakás. Március 25-ig. Főszolgabírótság Nagysurány.

Szakálháza, második segédjegyzői állás, 1000 K fizetés. Március 20-ig. Főszolgabírótság Temesvár.

Bodola, segédjegyzői állás, 1000 K fizetés. Március 20-ig. Főszolgabírótság Sepsiszentgyörgy.

Ábelfalva, aljegyzői állás, 1000 K fizetés. Március 24-ig. Főszolgabírótság Gács.

A vallástanítás szabályozása Olaszországban.

Budapest, március 14.

Újabb időben Európaszerte általános forrongás tapasztalható úgy a politikai, mint a társadalmi életben az iskola ügye iránt főlébredt élénk érdeklődés következtében. Mióta Bismarcknak a porosz Schulmeisteréről tett, sokszor idézett kijelentése elhangzott, azóta a közügyelem egyre fokozottabb mértékben fordul a tanügyi kérdések felé. Az államférfiak belátták, hogy a nemzetek sorsának irányításában az iskola az egyik legfontosabb tényező s méltányolni kezdték a tanításnak nemcsak kulturális, hanem politikai misszióját is. Hogy az iskola az egységes nemzeti közszellemnek és a liberális haladásnak bölcsőjévé váljon, kellett, hogy az állam maga legyen az iskola egyedüli urává s eltávolítson attól minden olyan elemet, mely akadályokat gördíthetne a elé. Innen az a késhegyig menő, elkeseredett harc, melyet a nyugati államok vívnak az iskola régi urai, a felekezetek ellen.

Hazánknak különleges helyzete nem engedí, hogy tanügyi politikánk e tekintetben lépést tartson a nyugati nemzetekével. A nyelvek szerint széttagolt országban a központi hatalomnak legelső feladata a nemzeti egységet a nemzetiségekkel szemben érvényesíteni.

Mint minden, a társadalom átalakítására törekvő nagy mozgalom, úgy az iskola laicizálására célzó törekvés is Franciaországból indult ki. Miután ott lezajlott a vihar, átcsaptak a hullámok Svájcba, Olaszországba, Angliába, sőt a zárkózottabb Spanyolországba is.

Az „egyház leánya” kizárta az egyházat az iskolából. A francia lapok hasábjain napnap után ott szerepelt a „L'Eglise et l'Etat”, mire az angol újságokban a „Church and State”, az olaszokban a „La Chiesa e lo Stato” czim alatt egyre sürűbben jelentek meg az állam és egyház szétválasztását s az iskola neutralizálását követelő cikkek.

Svájc egy részében megtörtént a szétválasztás, Spanyolországban ellenben megbukott vele egy kormány. Angliában, mint a most uralmon levő pártnak egyik sarkalatos programpontja, állandóan felszinen van és legközelebb ismét tárgyalás alá kerül a House of commons-ben a Mc. Kenna által szerkesztett Education Bill alakjában.

Olaszország a múlt hónap végén megalkotott szabályrendelettel egy állomással előbbre

jutott azon az uton, melyen a laikus iskola megvalósítása felé halad.

Itáliában a népoktatás ügye csak a legutóbbi években indult fejlődésnek. Az iskola-épületek a kisebb községekben rozogák, egészségtelenek, a tanítás képzettsége (ismét a kis községekről szólva) lézagos; az analfabéták száma még oly nagy, hogy némely vidéken 60—80 százalékra tehető. Sőt az iskola iránti gyűlölet is annyira gyökeret vert a nép lelkében, különösen a szigeteken, hogy Sardiniaiban és Sziciliában véres tüntetések közepette nem egyszer felhangzik a tömeg bösz kiáltása: „Abasso la scuola!” Ennek a vak gyűlöletnek magyarázata abban található, hogy a különben is szegény falusi olasz nép közvetlenül érzi az iskola költségeinek nagy terhet, mert a törvény értelmében az elemi oktatásról nem az állam, hanem minden község maga tartozik gondoskodni. Az állam még eddigelé csak annyit tett, hogy a legszegényebb községekben állított fel iskolákat és a saját költségvetése terhére nevezett ki tanítókat, de ez a segélyakció még csak embrió állapotában van.

A február 18. és 27. között a Montecitorioon lefolyt magas színvonalú parlamenti vita az olasz elemi iskolai vallástanítás újabb szabályozását czélozta és eredményezte. Ebben a kérdésben az 1859-iki és 1877-iki törvények, valamint az időközben hozott miniszteri rendeletek voltak irányadók; de mert azok magyarázata körül nézeteltérések merültek föl, gyakran kellemtelenségeket okozva a kormánynak, szükségessé vált a törvénynek a törvényhozás által való rendezése, ami azonban most is csak félig-meddig sikerült.

Az 1859 nov. 13-án életbelépett törvény kötelező tárggyá tette az elemi iskolában a katolikus hittant. Ez a Casati-törvény. Azonban a törvénynek ez a rendelkezése nem sokáig maradt érvényben, mert a közvélemény anti-liberálisnak találta azt. Egy miniszteri rendelet már a következő évben feljogosítja az apákat arra, hogy gyermekeiket a hittan tanulása alól fölmentessék.

Később a Correnti körlevele már azt is ki mondja, hogy a községek csak akkor kötelesek a vallástanításról gondoskodni, ha azt az apák kifejezetten kívánják.

1877-ben Coppino miniszter beteriesztette az általános tankötelezettségről szóló törvényjavaslatot. Ezt úgy szövegezte meg, hogy a liberális-mus továbbfejlésztésére nyílt ajtó maradjon. A törvény egyik szakaszában felsoroltatnak azok a tárgyak, melyekből az elemi iskolai tanulóknak vizsgáznok kell. A hittan hiányzik ebből a sorozatból. Ez a csalárinta eljárás a törvénynek ketős értelmezését vonta maga után. Az egyik nézet szerint a hittan többé nem volt az elemi oktatás tárgya, a másik szerint: mivel a Casati-törvény hatályon kívül nem helyeztetett, érvényben maradt annak a hittanra vonatkozó rendelkezése.

Ez a kétértelmű törvény felháborította a klerikálisokat, akik Rómában oly heves ellenzéki mozgalmat indítottak, hogy a parlament kénytelen volt világosan nyilatkozni ebben az ügyben. A törvényhozó testület úgy döntött, hogy a községek kötelesek gondoskodni azon gyermekek vallástanításáról, kiknek szülei ezt kívánják. Az 1888-iki, valamint a későbbi szabályrendeletek érvényben hagyták ezt az intézkedést, de a valóságban nem sokat törődtek vele; vagy meghagyták, vagy eltörölték a hittant az egyes községekben, aszerint, amint a községi tanácsosok többsége klerikális, vagy liberális volt. Ez az állapot minduntalan ellenségeskedést támasztott a pártok között és a panaszkok egyre sürűbben érkeztek a kormányhoz.

A Giolitti-minisztérium, hogy ennek az állapotnak véget vessen, szabályrendelet készítését határozta el. E a javaslatot, melyet Rava közoktatásügyi miniszter készített, tárgyalta és fogadta el a múlt hónapban az olasz kamara.

E szabályrendelet szerint a vallás tanításáról ott, ahol a községtanácsosok nagyobb része kívánja, a község gondoskodik; ahol pedig a tanácsosok többsége ezt ellenzi, a családapák maguk választhatnak gyermekeik számára hitoktatót, akit kell, hogy az iskolai tanács erre alkalmasnak ismerjen el. A tanítónak tetszésére van bizva, hogy elfogadja vagy sem a megbízást a vallás tanítására. Az iskola épületét lehet hittani lezkek adására felhasználni. Attól a hitoktatótól, aki az apák megbízásából működik,

megkívánja a szabályrendelet, hogy legyen elemi iskolai oklevele. Ennek az intézkedésnek éle a falusi papok ellen irányul, mert természet-szerűleg ők volnának hivatva ennek a funkció-nak végzésére, de vajmi kevés akad közöttük, aki ilyen oklevelet szerzett volna.

Ez a szakasz az alkotmányos ellenzék ve-zérének, Sonninonak heves opposzióját pro-vokálta, míg a szocialisták Bissolati javaslata értelmében a vallásnitás teljes eltörlését köve-tették. Kifogásolták a különböző pártok, hogy a kormány nem törvényvel, hanem csak szabály-rendelettel intézi el a vitás kérdést s hogy ilyen fontos ügyben a döntést a szűk látókörű és sze-mélyes érdekek által vezérelt községi tanácsokra bizza. Mindazáltal a javaslatot a kamara nagy többséggel elfogadta s ezzel szankcionálta a kormány azon nézetét, hogy a liberáliszmus terje-désére egy fokkal tágabb teret kell nyitni.

Nemes Jenő.

IRODALOM.

Árpád és az Árpádok.

Budapest, márczius 14.

Csánki Dezső országos levéltárnok szerkesz-tésében, Thaly Kálmán országos képviselő kezde-ményezésére és támogatásával márczius idusára olyan páratlan fényű hazafias díszmű kerül a ma-gyar közönség asztalára, aminővel a legfejlettebb kul-turájú nyugoti államok sem dicsekedhetnek.

Árpád vezér halálának ezredik évfordulója al-kalmából a nemzeti kegyeletnek a honalapító Árpád emlékezetén való lelkes felbuzdulása egy táborba tömörítette a magyar tudományos-, írói- és művész-világ szellemi ellité-jét, akik Csánki Dezső orsz. levéltárnok szerkesztői vezetése alatt Árpád és az Árpádok cím alatt hazafias, történelmi és művészet-történeti szempontból egyaránt olyan uttörő, tárgyá-nál fogva időszerű és mégis maradandó nagybecsű munkát hoztak létre, mely minden szobornál ékes-szólóbban hirdeti az ország-szerző és nemzetszervező hős hervadhatatlan dicsőségét.

Nem különféle vegyes cikkek albumszerű ösz-szeállításra ez a könyv, de gondolatmenetében és belső szerkesztésében egységes munka, mely a hon-foglaló Árpádot főleg alkotásaiban, a kor, faj, mű-veltség és szintér alaposan megrajzolt háttérben, továbbá a régészeti emlékek, különösen pedig a sir-leletek világításában s abban a nagy hatásban kí-vánja feltüntetni, melyet a honszerző vezér egy év-vezreden át az írók, költők, művészek és a nép kép-zelétére tett. A hatalmas munka két főrésze oszlik. Az első Árpádról és koráról szól; hét fejezet kizárólag Árpád személyével, az ő nemzetségével, bir-tokaival, halálával és temetőhelyével foglalkozik. A második főrészen erőteljes vonásokkal van jelle-mezve Árpád egész uralkodó nemzetsége — köztük kitünő államférfiak és szervezők, hadvezérek és diplomaták — a belső állami, egyházi és társadalmi életben, valamint a világpolitikában, a nemzet élén kifejtett működésük szerint. Mintegy betetőzi e részt az a fejezet, mely Árpád szent ivadékairól szól, azokról, akik az egyház legendás hőseivé, szentjeivé váltak s Árpád ősi nemzetségét a glória ímbuszá-ival is ékesítették. Rendkívül értékes tudományos könyvszerkesztés fejezi be a nagyszabású munkát, melyet már csak sokoldalúságánál fogva is a legkiválóbb magyar szakírók e célra szervezett hatalmas gárdája irhatott csak meg.

A könyv munkatársai között ott találjuk a tu-dós szerkesztőt, Csánki Dezsőn kívül, aki egész becsvágyát és minden munkaerőjét e nagy műnek szentelte, hogy az a legkényesebb igényeket is ki-elégíthesse és Thaly Kálmán mellett, aki a szép ter-vet kezdeményezte: Angyal Dávidot, Békefi Re-miget, Beöthy Zsoltot, Berzeviczy Albertet, Doma-novszky Sándort, Fejérváry Lászlót, Hampel Jó-zsefet, Illés Józsefet, Karácsonyi Jánost, Károlyi Ár-pádot, Márki Sándort, Rónai Horváth Jenőt, Sebes-tyén Gyulát, Szendrei Jánost, Szinyeyi Józsefet, Varju Elemért és Wertner Mórát. A könyv ünnepi je-lentőségéhez és tudományos színvonalához méltó az a kivételes dísz és az a művészi ékesség is, mely-

ben a kiadók a kötetet a tudós szerkesztő tervei szerint előállították.

Minden semmitmondó cifraság elkerülve, a ké-ppek és díszítések gyönyörűen kapcsolódnak a szö-veghez s bámulatos összhangban vannak vele. Egész serege a műalkotásoknak készült e mű számára, melyek közül egyenesen meglepetést fognak kelteni a 19. fejezet címéhez történelmi alapon tervezett színes művészi képek, valamint az a félszáz kezdő-és záródísz, mely részint e célra készült, részint a világhírű Bécsi Képes Krónika színes képeinek reprodukciója. Az egész lapokra terjedő színes mű-mellékletek — Benczur, Feszty, Roskovits, Strobl, Kallós, Székely Bertalan, Zala, Hegedűs, Holló Bar-nabás, Tury Gyula és más kiváló művészek képei és szoborművei — leszármazási tábla, történeti tér-kép, de főleg az a husz codex-hasonmás, melyek köz-ül a legtöbb: görög, perzsa, arab és nyugoti (latin) írók műveiből ezuttal először kerül napvilágra, mint-hogy ezideig még a tudományos világ előtt sem volt ismeretes, valamint egy középkori oklevél országos levéltárunkból — hivatva vannak feltűnést kelteni tudósaink körében is.

A korhű díszítések között a mű ékességét külö-nösen a fejezetenként változó lapszéldíszítések eme-lik, amelyek az Árpád korából eredő állatalakok, szörnyetek, nyilazó lovasokkal és fejedelmekkel viaskodó emberalakok, — részben perzsa (szassza-nida) királyi, részben bizánci császári gyárakban készült stilszerű szövetmaradványok motívumaiból kerültek a könyv lapjaira. Egyébként is valóságos díszalbuma e könyv a modern reproductív techn-i-káknak; színes és szövegképei, a két hasábra osz-tott szedés említett díszítő keretei, de pergament-szerű papírja, e célra öntött, az ősrásra emléke-zető betűi is — melyeknek típusát régi híres mi-niatűr-codexek szolgáltatták — végül a kötet pazar bőrkötése, Holló Barnabás a lovas Árpádot ábrázoló ércszobrának galvanoplasztikai uton készült érc-domborművével, mindezek méltóan reprezentálják a kiadó Franklin-Társulat nemes hagyomá-nyait, valamint ismeret nyomdáját és magas színvo-nalon álló művészeti osztályait s az ugy tartalmá-ban, mint külső kiállításában, egész megjelenésében szintemagyar könyvet valósággal a magyar iparmű-vezet remekévé avatják. Az ötven ives kötet ára 125 korona.

* **Uj Idők.** (Szerkeszti Herzeg Ferencz.) Az e heti számban befejeződik Herzeg Ferencz „Férfi-hűség” című regénye. Horkayné ezuttal is megje-lent a czukrászoltban s ismert szellemességével kri-tizál aktuális dolgokat. A szám további tartalma: egy Görgey interjú, Lovik Károly és Legioner novellá-ja, Ambrus Zoltán és Farkas Pál cikke, Endrődi Sándor és Rechard Piroška versei. A képek közt van a „Császári katonái”, Ráthonyi Ákos a „Varázs-kerülő”-ben, humoros fejelecek. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

* **Az angolkórság.** Hatodik kötete jelent meg az Országos Közegészségi Egyesület könyvkiadó válla-latában és dr. Gerlóczy Zsigmond szerkesztésében köz-közben forgó népszerű és igazi hiánypótló válla-latnak, az „Egészség Könyvtára”-nak. Az új kötet dr. Preisich Kornél egyetemi magántanár, székesfő-városi közközházi főorvos kitünő munkája: Az angol-kórság, mely ezzel a lényegében jórészt még maig is ismeretlen, kegyetlen gyermekbetegséggel foglal-kozik. A tanulságos ábrákkal ellátott, népszerű nyel-ven írt könyvecske igazán nélkülözhetetlen tanács-adója minden szülőnek. A Franklin-Társulat adta ki s ára puha vászonkötésben 1 korona.

* **Jósika: Abafi.** Az egykori daliás kapitánynak, báró Jósika Miklósnak negyvenéves korában ter-met elsőszülötte, a Vörösmarty és Bajza által is hozsannával fogadott Abafi most új, díszes köntösben jelent meg: a Magyar Regényírók képes kiadása VII. sorozatában. A klasszikus magyar történeti regény-nek ez a maig is mintaképű emlegetett példája nem vész el együtt a szálló idővel; fordulatai, csattanói, meglepetései, a regény történeti háttéré, korfestése ma is a régi erővel hatnak. A Franklin-Társulat új, díszes köntösében a népszerű Abafi bizonyára még kedvesebb olvasmánya lesz a közönségnek s az új nemzedéknek, mint amilyen volt első megjelenése idején: a múlt század nagyéves éveiben. A Magyar Regényírók 60 kötetre tervezett vállalatának ára 300 korona.

* **Árva Bandi.** Feszty Árpádról, a kitünő festőművészről már régóta tudjuk, hogy ügyesen bánik a tollal is. Magyar érzésből fakadnak írásai is, úgy mint a képei is. És egy nagy előnye van: a mikor vászonra fest, megszólal benne a poéta, a mikor pedig papírosra ír, csupa színes, ragyogó képpé formálódnak betűi. Eddig leginkább jóízű tár-czaczikkekben, művészeti és a háziipart propagáló tanulmányokban nyilvánult meg a Feszty Árpád írói tehetsége. Most egy „Árva Bandi” című csi-nos kötet fekszik előttünk. A címlapon Feszty Árpád művészeve, a kötet gördülékény verssorai-ban, pattogó rimeiben költői elbeszélés a javából. Egy árva pákászfiu történetét mondja el Feszty Árpád aranyos humorral, magyaros nyelven, me-len, kedvesen. Árva Bandi az ő Juliskájával boldo-gan él a nádas-tó mellett, de a rossz emberek azt költik róluk, hogy papot nem láttak és hogy Bandi csikólopásért börtönben volt. De ő nem hagyja ma-gát. Híres Hári János mintájára elmondja, hogy Juliska földre tévedt tündérléány, akit Tündéror-szágba, Feketeországba követ, s amikor rátalált, hon-vágytól kergetve hazahozza, a tőpartján álló nád-fő-deles kunyhóba. Egy szó sem igaz a sok plety-kából:

A sok mende-monda őt nem igen bántja,
Meg van lágy kenyerere, vékony szalonnája.
A nádas-tó juttat csikot, rákot, halat
A horogra mindig akad egy-két falat.
Magsüti a dévért, jászkeszeget nyáron,
Szénaboglyán alszik az ég alatt nyáron,
A téli estéket szépen elpipálja
S mikor mellette van édes Juliskája
Fütyülhet kint a szél, a jégeső eshet — —
Egymás mellé bujnak a kemence mellett.
Fittyet hánynak vigan minden bunak-bajnak
Talán most is élnek, ha még meg nem haltak.

* A „Vasárnapi Ujság” márczius 15-iki száma ha-zafias képekkel és Mikszáth Kálmán nagy erővel írt cikkével ünnepli a nemzeti ünnepet. Ezenkívül kép-sorozatokat közöl a szentbernáthgyi klastromról, a siketmák oktatásáról, a Mühely és Déry Kálmán festőművész kiállításáról és a tattersalli állatkiállítás-ról. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regé-nye, Telekes Béla és Kiss Menyhért verse, Zöldi Már-ton elbeszélése, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemé-nyek: Garay Ákos művészi rajza, kép az angol par-lament megnyitásáról, Egressy Ákos cikke Petőfi nevenapjáról, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egy-letek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasár-napi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Virágkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér, Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Uj Wilde-kötet.** A Dorian Gray arcképeinek magyar kiadásához hasonló izléses kiállításban újabb Wilde-kötet jelent meg magyar fordításban. Az új kötet új oldaláról mutatja be a nagy író a magyar olvasónak. Bájos, naivhangu, de mélyeséges tartalma novelláit, finom lélekrajzu, mesteri bonyo-dalmu novelláit és prózában írt költeményeit — e művészi esztétikus csiszolt drágaköveket — foglalja egybe az új kötet, amelynek címe: Mesék, történetek és költemények prózában. Méltó tolmácsolja az ere-deti minden szépségnek Mikes Lajos fordítása. A költemények bibliai stílusa — melyet a magyar for-dítás művészi izléssel utánoz — teljesen megérez-teti az angol eredeti nyelvek archaisztikus báját és erejét. A finom díszű vaskos kötet ára négy korona. Kiadta a Franklin-Társulat.

* **Magyarország címerének eredete és jelentése.** (Írta: Bal Jeromos, tanár. Lőcsé. Singer-f. kk. 2 K.) Szerző a kérdést egészen új felfogás szerint a régi eredeti világításba helyezi. A pólás és kettős-keresztes kis kép: hieroglifa; egykor értelmes mon-dást rejtett magában, sőt mai alakjában is megvan e mondás töredéke. Sok századon át keresték e címer eredetét és még inkább képeinek magyarázatát. A szerző véleménye szerint a magyar címer első alakja Imre király, címzemre (1202) a benne levő oroszlánkölyök a királyfi, a vörös szivalak a jog, a fehér pólva a törvény fogalmát fejezte ki. E címer szándékos megváltoztatásából származtak a későbbi válfajok: II. Endre tört pólás címerei és IV. Béla kettőskeresztes címere, amelyek vagy jellemzően megtörik a mondást, vagy átalakítják, vagy pedig általánosítják. Szól még a magyar címerrel vonat-

kozásban levő más (thüringiai, stájer, fehérló) czimerekről is, a régi czimerszerkesztés elveiről és a régi czimerszakértőkről.

Iparosok Olvasótára. A Mártonffy Márton szerkesztésében megjelenő közhasznú és népszerű válogatásnak, az „Iparosok Olvasótára“-nak ismét két füzetet jelent meg. Az 1908. évf. 4-5. kettős füzetét dr. Gondos Viktor könyve: Közgazdasági képek Amerikából, melyből az újabb iparosnemzedék megismerheti az okokat, melyek Amerikát a kereskedői szellem és az emberi munkakészség legnagyobb arányú földjévé avatták.

A siker titka. Tolnai Világlapját minden szombaton megújult érdeklődéssel várja a hatalmas olvasótábor, melyet egész hétre változtatás olvasmányával lát el, amellyel megismerteti vele a hazai és külföldi eseményeket képből és írásban. A 60 oldalas lap gazdag tartalmával, szép kiállításával és előfizetőinek nyújtott egyéb kedvezményekkel is gyarapítja híveinek számát. Újévi ajándéka például tiz két díszes, angol vászonba kötött regény a legelőkelőbb írók tollából. Ezt az ajándékot az újonnan belépő előfizetők is megkapják.

A kiadóhivataltól (Budapest, Dohány-utca 16-18. szám.)

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

169. számú játszma.

Játszották a Komáromi Sakk-Kör háziversenyén 1908 február hó 15-én.

Szicíliai védelem.

Table with 2 columns: Világos (Dr. Balázs Ernő) and Sötét (Dr. Mike Lajos). Moves listed include 1. e2-e4, 2. Hb1-c3, 3. Ff1-c4.

A teoria által elvetett, elavult folytatás, mely ellenkezik a megnyitás szellemével s egyszerűsminde fontos tempóvesztésnek is bizonyul.

A futárlépés helytelensége azonnal kiderülne, ha most sötét a természetes 3... a7-a6 ellenlépést játszaná; erre ugyanis, ha világos nem akarja megengedni, hogy sötét tempóval járassza b7-b5 s utána Fc8-b7-et, világosnak nem volna más, mint 4. a2-a4 és ez esetben pedig az a7-a6 lépés előnyös tempónyeres, mert elveszi sötétől a b5-mezőt, melyet később sem a futárral, sem esetleg a huszárral nem tudna megszállni.

A főnt említett 4... a7-a6 most is helyén való volna. 5. 0-0, 6. e4xd5, 7. Fc4-b5.

Most már a lépésnek nincsen célja. Egyszerűbb volt 7... Ff8-e7, melyből a felszólításban kapcsolatban.

Valamivel jobbnak látszik 9... Fc8-e6 és esetleg 10. Hf3-g5-re 10. Vd8-d6.

Erre, valamint a következő cserére nem volt szükség; jobb volt azonnal 10... Ba8-a7, melyből a felszólítással.

E futárt kár odaadni a huszárral. 11... Ba8-a7 még mindig ajánlatosabb volt.

Világos minden áron hátrálatni akarja sötét sánczolását s inkább rossz gyalogállást enged magának csinálni. Természetesen jobb volt a vezérrel visszahúzni.

12... Kg8-h8, 13. Kg1-h1, 14. Fc1-g5.

A királyszárny gyalogállást nem kellene gyöngíteni. 14... Kg8-h8 elég jó volt, s ha arra esetleg 15. Be1-g1, úgy 15. Hf6-h5.

Az előbbi lépés természetes folyamánya most már 15... g7-g5 volna és 16. Fh4-g3-ra csak 16... Fe7-d6. A tett lépésre világos idejekorán szállhatja meg a g-vonalat.

Amily jó lett volna ez két lépés előtt, most épp oly végzetes hiba. Világos a futárt bátran áldozhatja,

mert visszanyeri hamarosan, sőt hozzá néhány gyaloggyaloggal együtt.

Table with 2 columns: Világos (Rubinstein) and Sötét (Dr. Goldfarb). Moves listed include 18. Fh4xg5, 19. Vd2xg5, 20. Vg5-h6, 21. Bg1xg8.

170. számú játszma.

Játszották a lodzi orosz versenyen 1908 január hó 6-án.

Table with 2 columns: Világos (Rubinstein) and Sötét (Dr. Goldfarb). Moves listed include 1. d2-d4, 2. Hg1-f3, 3. e2-e3.

Nem ajánlatos védelem, mert a b7-pont nagyon meggyengül.

Ezen lépésre sötét játszma máris tarthatatlanná válik. 5... b7-b6-ra következnék 6. c4xd5, e6xd5 7. Hf3-e5, 8. Fc1-b5 fenygetéssel.

Azonnal kiderülne, ha most sötét a természetes 3... a7-a6 ellenlépést játszaná; erre ugyanis, ha világos nem akarja megengedni, hogy sötét tempóval járassza b7-b5 s utána Fc8-b7-et, világosnak nem volna más, mint 4. a2-a4 és ez esetben pedig az a7-a6 lépés előnyös tempónyeres, mert elveszi sötétől a b5-mezőt, melyet később sem a futárral, sem esetleg a huszárral nem tudna megszállni.

Döntő lépés. 6. Vb3xb7-re következnék 6... Hc6-b4 s ha világos védi a Hb4-c2 fenygetést, úgy 7... Ba8-b8 8. Vb7xa7, Bb8-a8-al sötét remist tarthat. Ha azonban 6. Vb3xb7, Hc6-b4 után 7. c4-c5-öt lép világos, úgy a leghelyesebb 7... Ba8-b8 és 8. Ff1-b5-re 8... Ke8-e7; rossz volna ellenben 7... Hb4-c2 f, pld. 8. Ke1-d1, Hc2xa1 9. Ff1-b5 f, Hf6-d7 (9... Ke8-e7 10. Ke8xd7 11. Hf3-e5 f, Ke7-e8 12. Vb7-b5 f, c7-c6 13. Vb5xc6 f, Ke8-e7 14. Vc6-b7 f stb.) 11. Hf3-e5, Ke7-f6 12. e3-e4! és világos nyerne.

Valamivel jobb 6... Hc6-a5. 7. Ff1-b5. Nincs jobb; ha 7... a7-a6, úgy 8. Fb5xc6 f, b7xc6 9. Vb3-a4. Ha pedig 7... Hf6-d7, úgy 8... a4 következnék.

8. Hf3-e5, 9. Fb5xc6, 10. He5xc6!, 11. Hc6xd8, 12. Hd8-c6, 13. Hb1-c3, 14. b2-b4, 15. a2-a4, 16. Hc3xd5, 17. Hd5xf6 f, 18. Hc6xa7 sötét feladja.

E rövid kis játszma mutatja, hogy a megnyitás egy-két gyenge lépését mily erőlyesen lehet kihasználni; sötétnek a 13. lépésig csunya kényszerlépései vannak s attól kezdve már csak kétségbeesetten kapkod. És ami legérdekesebb, a játszma már nem is új, mert a világos bábok vezetője, Rubinstein lépésről-lépésre ugyanilyen játszmat nyert az 1906. szeptérvári versenyen Blumenthal ellen, amelyben még 18... c7-c6 19. f2-f3, Be8-a8 20. f3xe4, Ba8xa7 21. d4-d5, Bf8-d8 22. 0-0 lépések történtek, mire Blumenthal feladta. (L. „Egyetértés“ Sakk-rovata 1906. márcz. 11.)

Sakk-hírek.

A Budapesti Sakk-Kör háziversenye péntek estig még nem ért teljesen véget, de az első és második díj sorsa már eldőlt. Dr. Bródy Miklós, ki az egész verseny alatt vezetett, fényes győzelemmel került ki a küzdelemből; a 15 résztvevő közül ő az egyedüli, ki egyetlen játszmat sem veszített és csupán Mattusch érdeme, hogy egy remis kicsikarásával nem ért el száz percentsot. Dr. Bródy eredménye — 14 játszmatból megnyervén 13 1/2 egységet — valóban ritka szép és teljes mértékben beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A végeredmény azonban szinte arra enged következtetni, hogy a versenyen alig vett részt hasonló klasszisu játékos, mert az utána következő már teljes 2 egységgel maradt mögötte. Barász Zsigmond, ki szintén lebonyolította valamennyi játszmatját, 11 1/2 egységgel második. Az elintézendő néhány játszma miatt a többi résztvevő helyezése még bi-

zonytalan. Biztos díjak lesznek; dr. Bródy 13 1/2, Barász 11 1/2, Mattusch 9 1/2 (2), Földes 9 (2), Rothmüller 9 (2), Merényi 7 (1) egységgel. A zárjelben levő számok a hátralevő játszmatok számát jelenti.

A Német Sakkszövetség versenye. A Német Sakkszövetség idei, XVI. kongresszusának színhelye Düsseldorf lesz. A vele kapcsolatos versenyek az idén csak nemzeti jellegűek lesznek, vagyis a versenyeken csak szövetségi tagok vehetnek részt. A program a következő: Augusztus hó 1: arisztvévők és vendégek ünnepélyes fogadtatása, ismerkedés; augusztus 2: délelőtt 9 órakor az összes versenyzők kisorsolása, utána a kongresszus gyűlése. Este banket. Augusztus 3-án a versenyek kezdete.

Mester verseny: 14-16 résztvevő; tét 20, bánatpénz 50 márka. Naponként egy játszma; óránként 15 lépés. Díjak: 750, 500, 400, 300, 200, 150, 100 márka.

A) Főturna: 18-20 résztvevő; tét 15, bánatpénz 20 márka. 2 nap alatt 3 játszma; óránként 18 lépés. Díjak: 350, 250, 150, 100, 75, 60, 50, 40 márka.

B) Főturna: 20-24 résztvevő; csoportokban játszanak; tét 15, bánatpénz 20 márka. 2 nap alatt 3 játszma; óránként 18 lépés. Díjak: 300, 250, 150, 100, 75, 60, 50, 40, 30 márka.

Mellékturna csoportokban; tét 7.50, bánatpénz 15 márka. Díjak: 75, 60, 50, 40, 30, 20 márka, vagy értéktárgy.

Játékidő minden köznapon délelőtt 9-1, délután 3-7 óráig.

Jelentkezni lehet Höing Károly Düsseldorf, Friedrichstr. 62., a mesterversenyre és a főturnákra július 1-ig, a mellékturnákra július 20-ig. A versenyen csak azok játszhatnak, kik a tétet és bánatpénzt előre beküldik.

Varsó. Adtunk hírt róla, hogy Varsóban ez év őszén 4 vagy 5 orosz és 9 vagy 10 külföldi mester részvételével nemzetközi versenyt rendeznek. A verseny programjából eddig a következő főbb pontok ismeretesek: Minden résztvevő kap díjat és pedig az első díj 1000, a második 800, a harmadik 700 rubel. azután 600, 500, 400, 350, 300, 250, 200, 150, 100, 50 és 25 rubel. A mestereknek megtérítik az utazási költségeket és teljes ellátásban részesülnek. Azonkívül minden játékos elemezheti a saját játszmatját s ezért, napi zsebpénz gyanánt, a győztes fél 5, a vesztes 3 rubel honoráriumot kap.

Dr. Lasker E. világmester Angolországban tartózkodik és eddig beutazta Bristol, Totnes, Birmingham, Nottingham és Bradford városokat, mindenütt szimultán játékokat rendezve. Összesen 124 játszmat játszott, amelyekből megnyert 99 játszmat, remis lett 21 és csak 4 játszmat veszített.

Spielmann R. mester a német városokban tartott szimultán előadásokat szintén fényes eredménnyel; így Landshutban 16 nyert 1 remis; Regensburgban 28 nyert, 1 veszített és 1 remis; Seibben 23, 1; Bayreuthban 11, 1, 3; Nürnbergben 20, 2, 2 és Fürthben 16, 1, 2 eredménnyel. Spielmann tehát összesen 130 játszma közül megnyert 114, veszített 7 és remis lett 9 játszma.

Sakk-üzenetek.

T. János Komárom. Szives küldeményét köszönjük; kérjük továbbra is. A kérdéses hadállásra, megvizsgálása után, annak idején visszatérünk. Szives üdvözlét!

S. Andor Kassa. A beküldött játszma sorra került.

B. Aurél Budapest. Ne tessék „elvárni“, egyik játszmat sem közölhetjük. Pillsbury játszma-könyve megrendelhető Brügel & Sohn, Ansbach czimen.

S. Imre Hatvan. Ha jó, természetesen nagyon szivesen közlünk bárkitől játszmatát. Sajnos, az öné nem alkalmas a közlésre.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (márcz. 14, márcz. 13) and locations (nn, Dunas, Morva Vág, Kába, Uráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna, Iatara, Labores, Ung). It lists chess players and their scores in various tournaments.

A szöktetés.

Írta: Ashmore Russan.

Igaz ugyan, hogy amit Bading bankár tett, csöppet se volt szép tőle, de joga volt hozzá.

Amikor egyetlen leánya, anélkül, hogy észrevette volna, apró levelet eített ki a kézitáskájából, Bading reálépett a picziny fehér papírra és megakadás nélkül tovább beszélt:

— Hiábavaló fáradság, az én beleegyezésemmel soh'se lesz felesége annak a lusta pazarlónak.

— Frank Mayhew nem pazarló — felelte a leány. Mindig azt veted szemére, hogy henyélő, elfelejt minő kiváló soffőr, mesés krickettező...

— Eh, — vágott közbe a bankár — játszik! Hiszen ez az! A te férjednek dolgoznia kell. Minthogy fiam nincsen, kell, hogy később ő helyettesítsen majd a banknál és az üzletet, melyet alapítottam, kibővítsé, nem pedig, hogy tönkre juttassa!

— Ezt ő sohse fogja megtenni. Ó...

Az öreg nem hallgatta meg a folytatást.

— Nekem nem tetszik — morogta és ezzel részemről befejezettek tekintem az ügyet. Ha okos, ügyes ember volna, még meggondolnám a dolgot, mindeddig azonban szemernyi okosságot sem tapasztaltam nála. Dolgom van, kérlek, hagyj magamra.

Amint magára maradt Mr. Bading, rosszkedvűen felemelte a levélkét és elolvasta.

— Szeretett Bessie. Megkaptam a házassági engedélyt, éppugy az utazó bőröndöt és a kézitáskát. Pontosan 9 órakor a Dean-utcza sarkán várlak új gépkocsimmal. Minden előkészületet megtettem, 10 órakor Northleighban és 11 órakor férj és feleség lehetünk. Örökké a tied Frank."

A bankár az óráját nézte. Háromnegyed kilenczet mutatott. Tíz perczre volt szüksége, hogy a találka helyére érjen. Az előcsarnokban magára vette felöltőjét és vadonatúj czilinderét és elindult. Színlag a rendes irányban haladt az állomás felé, ahonnan naponta a Citybe szokott utazni, de amikor a házból már nem láthatták, megváltoztatta az irányt és csakhamar elérte a találka helyét.

Ott várt már az automobil, egy nagy Darraeg. Mayhew rögtön észrevette az öreg urat. Egy pillanatrai gondolkodás után melléje irányította a kocsit.

— Jó reggelt mr. Bading — szólította meg oly gondtalan jókedvvel, mint hogyha nem érte volna semmi kellemetlenség. — Új gépkocsimat kipróbálok. Tetszik önnek a kocsí?

— Nem értek hozzá — válaszolt gunyosan a bankár. — Rendszerint nincsen időm autózni. Ma reggel azonban semmi különös dolgom és ezért szívesen tennék egy kis sétakocsizást. — Anélkül, hogy bevárta volna a fiatal ember választát, melléje helyezkedett.

De Frank nem adta meg magát egyhamar. Komoly arcczal mondta:

— Félek, hogy nem tudja, mily veszély környékezi. Még nem próbáltam ki a gépet...

— A leányom számtalanszor említette, milyen kitünő soffőr maga, ezért bátran reábizom magamat. Kár, hogy nincsen itt a leányom is. — Tette hozzá ravaszul.

Mayhew rögtön kapott a gondolaton.

— Bárcsak itt volna! — sóhajtott. — De kérem sir, ilyen öltönyben nem kocsizhat semmi esetre. Meleg kabátot és sapkát kell magára vennie.

— Ne bántsa, jó lesz így is — ellenkezett a bankár. De a kocsí már megindult és két percz múlva zakatolva, prúszkölve megállt Bading bankár háza előtt.

Frank óvatosan az ablaksorra pillantott és meglátta az egyik ablaktábla mögött Bessie kisasszonyt utazórulában. Remélte, hogy mialatt a bankár kabátot és sapkát vesz magára, Bessie ügyesen kiosonhat a kapun. Sajnos azonban, nem számított a bankár éles észével. A furfangos öreg az ajtóban állva, ordítva követelte az inástól a holmit és a küszöbön átöltözött.

— Most vége mindennek — gondolta Frank, mialatt Bading ironikus mosolylyal foglalt helyet melléje. De büntetlenül ő sem került ki a dologból. Kezdetben lassu tempóban ment a kocsí Hampsteaden keresztül, később azután röviden megjegyezte Maghew: „Kapaszkodjék erősen!” és a lehető legna-

gyobb gyorsasággal indított. A kocsí rögtön iszonyuan elkezdett rázni és ugrani. Házak, fák, kocsik, az egész vidék örületes kavargásban röpielt el mellettük. A bankár felhajtotta kabátjának gallérját, de a szél úgy metszette arcát, mint a jégeső és könyes lett a szeme.

— Lassabban, lassabban, Maghew — kiáltotta — ha így hajt tovább, ily örülten, kiszállok.

— Előre figyelmeztettem — felelte Frank.

— Mi történt?!

— Nem bírom megállítani a kocsit!

Az öreg ur feljajult.

— Végünk van — hörögte. Nem biztosabb hátul? Hátra mászzak talán?

— Csak maradjon a helyén — kiáltotta gyorsan Frank, akinek eszébe jutott, hogy hátul van felcsatolva Miss Bading nagy bőröndje, óriási monogrammjával, a kézitáska is és Frank podgyása szintén ott volt. Addig megyünk így, míg a benzin tart. Ne zavarjon kérem, nagy figyelemre van szükségem!

Egy falun röpielték keresztül. Az utcán rájuk szólt egy rendőr, azután addig futott utánuk, amíg birta, végre a sürgönyhivatalba futott, hogy a szomszéd faluba sürgönyözzön. Ez még többször ismétlődött; a falukban mindenütt egy rendőr állott kezében órával és kiabált, a városokban egy helyett három, vagy tizenkettő ordított utánuk. Összeszorított fogakkal, megdermedten a rémüllettől kapaszkodott Mr. Bading. Frank pedig a kormánykerék mellett gubbaszkodott, megfeszült idegekkel, egész odaadással élvezve boszuját. Az utazás más volt egészen, mint amilyennek tervezte, de azért hasznos volt nagyon.

Félóra óta hallgatott a bankár. Végre fülébe ordította Franknak:

— Még meddig tart a benzin?

— Nem tudom — volt a válasz. A kocsí egészen új. Talán Skóciába utazunk.

Bading kiszámította a távolságot. Körülbelül még 300 mértföld! Minden mértföldre 3 szerencsétlenség eshetősége jutott! 100 összeütkezési lehetőség, míg ez a szörnyeteg megállhat!

— Nincsen semmi eszköz, mely megállítaná a gépet?

— Tömérdek! — szólt Mayhew. Ha beleegyeznek, felfuthatunk egy meredek sziklának vagy pedig valamely bokron keresztül gázolhatunk. Vagy ha néhány órán át frissen felszántott földeken keresztül gázolunk, ettől bizonyára eláll benne a szusz! Igaz ugyan, hogyha hirtelenül megáll a gép, levegőbe is röpielhet! Bading gondolataiban már érezte a kilátásba helyezett légberepülést és elhallgatott.

Frank hirtelenül megszólalt:

— Hol vagyunk most tulajdonképp?

— Közél szőlővárosomhoz, Stanithoophoz — felelte komoran a másik. Hirtelenül eszébe jutott, hogy itt megismerhetik, ha még oly gyorsan hajtanak és bizonyosan büntetést rónak rá.

Mayhewnek eszébe jutott, hogy Bessie apjának Stanithoophban van a törzsüzlete és minthogy boszuzavágya már ki volt elégitve, elhatározta, hogy a bankház bejárója előtt állítja majd meg a gépkocsit.

Már a főutezában erősen kellett fékeznie, mert eav ordító tömeggel jutott szembe, mely egy ház felé hömpölygött, amelyen arany betűkkel „Bading bankháza” felirat díszelgett.

— Itt valami történt — szólt elesodálkozva az öreg ur.

Mayhew bólintott és még egyszer szimulálta a gépkocsi fékével való kemény tusát — azután, amennyire a tömeg engedte — szorosán a bankház bejárója előtt megállította a kocsit.

A bankár kiugrott a kocsiból és egy tiszteletreméltó öreg ur karjaiba esett, aki magasán lobogtatott néhány sürgönyt.

— Hála istennek, hogy végre megjött sir — mondta lélekszakadva — legalább egy tuczat sürgönyt küldöttem önnek, anélkül, hogy választ kaptam volna!

Bading bankár arcát a szél 3 órán keresztül vérpírosra csipte, ezért nem látszott meg rajta, hogy elhalványodott.

— Gyorsan, mi történt? — kérdezte.

— Megrohanták a bankot, amikor ma reggel felnyitottuk az üzletet. Egy helyi lap valami apró megjegyzése okozhatta. A pénztáros már csak félóráig bír fizetni és nem tudja mit csináljon!

Bading keresztül furta magát a bejáratig, melyet rendőrök vettek körül és erről a magaslatról kiáltott le a tömegnek:

— Polgártársak! Eljöttem, hogy megmondjam nektek; a bankot nem fenyegeti semmiféle veszély. Mindenki utolsó fillérig megkapja a pénzét!

Száz mérges hang felelt:

— A pénzünket akarjuk! — és egy vastag bőrő hozzáette: — Ha nem kapjuk meg, széjjelrombolunk itt mindent!

Bading idővesztés nélkül besietett a bankba, ahol csoportokban tolultak a betevők.

A két pénztáros emberfeletti munkát végzett. A bankár csak rájuk pillantott és a másik szobába sietett, ahol az üzletvezető lázasan irkálta a sürgönyöket.

Köszönés nélkül kérdezte Bading:

— Mennyi pénz volt ma reggel a bankban?

— Huszonötezer font sterling.

— Mennyi van még?

— Körülbelül háromezer.

— Mennyi időre elég ez az összeg?

— Husz perczre.

— Sürgönyözött Londonba és az ügynökeinknek?

— Már reggel, de ott az ön intézkedéseit várják. Ha kellő időben lett volna irodájában sir, ugy a 12 óra 20 percznyi gyorsvonattal elegendő összeget kaphattunk volna. Így azonban 3 óra előtt nem érkezhettek semmi 50.000 fontra van szükségünk!

A főnök homlokát törölte.

— Jól van. Addig fizessen, amíg lehet, azután meg csukjon be, míg a három órai gyorsvonat megérkezik. Leült és megfogalmazott egy sürgönyt.

A másik elsápadt.

— Nem lehet mást, jobbat kieszelni sir, hogy az embereket megnyugtassuk? Azok az emberek még betörtek az ajtókat, gyuitogatni, rabolni fognak!

— Bánom is én; raboljanak, zuzzanak, gyuitogassanak — mérgeledött Bading. Meglátom, mit tehetünk — tette hozzá rövid meggondolás után kissé nyugodtabban.

Odakünn a tömeg annyira tolakodott hozzája, hogy alig tudott a lábán megállni. Egy székre állott és hangja messzire hangozott a tömeg fölött:

— A banknak elég a tőkéje, hogy mindnyájatokat kifizesse!

— És még tizszer annyi embert, mint amennyien ti vagytok! — tette hozzá még valaki. Ez a valaki Frank volt.

— Utból, helyet!

Tolva, taszigálva és ökleivel széjjelkergetve, utat tört Mayhew egy sereg rendőrnek. A két első hatalmas bőröndöt cipelt, melyet két másik rendőr karddal őrizett; ezeket fegyveresek követték, akik egy kisebb bőröndöt és egy kézitáskát cipeltek. A menet végén a helyiség többi rendőrökészenele marsirozott. Valamennyien a bank magánirodájába léptek.

Egy hentes be akart tolakodni velük. Frank a gallériánál fogva röpitette vissza és egy asztalra felugorva lekiáltotta a tömegnek:

— Csönd! Ide hallgassatok! Egy pennyt sem fizetünk, ha nem viselkedtek nyugodtan, tisztességesen... Ki veletek és kettesben vagy hármában jöjjetek be tisztességesen, ahogyan illik, nem pedig úgy, mint a vadállatok! A pénztárhoz fordult azután: Csak akkor fizessen, ha ez a csorda kiünn lesz!

Kétségkívül nagy hatással volt a tömegre a bőrönd és a kézitáska! Öt percz alatt kiürült a széles hely és a betevők serege, belátva, hogy örülten viselkedett, apróbb csoportokba oszlott. Hiszen saját szemükkel látták, mennyi pénzt hoztak a bőröndben a bank részére.

Mayhew az ajtóban őrt állt.

— Ketten be, ketten ki! — kiabált. — Az elsőnek, aki ellenkezni merészkedne, összetöröm a bordáit. Jertek emberek, ha nem siettek, négy óra lesz, mire kifizetünk benneteket. Sietve hát, csak gyorsan, a pénzetek már készen vár reátok!

Azonban nem jött más, csak egy ideges öreg hölgy és egy bérő, aki a mezőről jött ide lóháton. A többiek nem jöttek.

A rendőrség is eltávozott és Frank, látva, hogy kiünn már nincsen teendője, a magánirodába ment be. Mr. Bading a nagy bőröndön ült — és kacagott!

a bejáratig, me... a magaslatról

gy megmondjam... mmiféle veszély... pénzét!

gy vastag bérő... szőlőrombolunk

ett a bankba,

munkát végzett.

s a másik szo...

zasan írálta a

g:

a bankban?

gynőkeinknek?

ézkedéseit vár...

ájában sir, ugy...

telegendő össze...

an 3 óra előtt

a van szükségé...

g lehet, azután

yorsvonal meg...

g sürgönyt.

zelné sir, hogy

k az emberek

zabolni fognak!

zának, gyujto...

glátom, mit te...

olás után kissé

odott hozzája,

szekre állott

előtt:

y mindnyájato...

int amennyien

i. Ez a valaki

lkergetve, utat

két első hatal...

x rendőr kard...

ték, akik egy

ipelték. A me...

zenléte marsi...

odájába léptek.

elűk. Frank a

egy asztalra

y pennyt sem

n, tisztessége...

hármasban jöj...

, nem pedig

oz fordult az...

csorda künn

Vasárnap, márczius 15.

Most felállott és erősen megfogta a fiatal ember kezét.

— Mesés ölet volt Mayhew — mondta — nagyon köszönöm! Hogy mi van ezekben a bőröndökben, nem is kérdeim; láttam a monogrammot. Mint-hogy különben már beszerezte az államtól a házassági engedélyt, nem vonom meg a magamét sem. Isten nevében, hát legyen boldog az én kis Bessemmel!

Magában pedig így vélekedett:

— Több esze van a ficzkónak, mint gondoltam, ezt most gyönyörűen bebizonyította és az én kis leányom tudja, hogy mit akar!

Szerkesztői üzenetek,

Károlyi S. Gaston Bonnier tanár szerint a méhek a kollektivistá szocializmus alapján élnek. Minden „ipari tevékenységüket” egy titkos bizottság szabályozza előzetesen. Maeterlinck ezt az izgató és intenzív hatalmat a „naptár értelmé”-nek nevezi. A méhek intelligenciája csakis kollektive érvényesül, sohasem egyénileg. Ha valami új és váratlan körülmény adódik elő, a méhek társadalmi megítélési igyekszik az új problémát. Bonnier számos megfigyelést gyűjtött erre nézve. A közös munkát a méhek társadalmának titkos intéző bizottsága a meteorológiai jelenségek számbavételével rendezi, pontosan alkalmazkodva a méhes körül termő virágok természetéhez és a környék éghajlatához. A méhek nem csak a társadalmi élet megvalósítja az anarchista ideálját. A méhek társadalmában nem ismerik sem a szeretetet, sem a könyörületet, sem a részvételt: ott minden feláldoztatik a kollektívizmusnak, amelynek érdekében szakadatlan és minden erőt kiaknázó munka folyik.

Hendő-e? Nagyon helyes volt, hogy megszólították érte, mert olyan helyeken csakugyan nem illik a kalapot, ha mindjárt csillender is az asztalra tenni.

K. L. A rózsák átültetése és megfijítása a tavasz kezdetére esik és ezáltal a rózsák erejében fölfrissíteni. Ha rózsái egy helyen sokáig vannak, a legmondosabb ápolás mellett sem tudja megakadályozni, hogy a gyökérhajtások ne mutatkozzanak; mert a gyökérhajtások jelentéztése nem mindig azt bizonyítja, hogy az ültetés szükségesnél mélyebbre esett, hanem azt is, hogy a rózsák megkívánják az átültetést.

T. T. Berlin. VI. Andrassy-ut 27. szám alatt.

K. J. Szabadka. A Palais Royal Páris legnevezetesebb épületeinek egyike. Richelieu építtette 1620-ban, s előbbi neve palais cardinale volt. A P. R.-t később a királyok lakták. A palotát jelenleg a városi tanács hivatalos helyiségei foglalják el. — Megjegyezzük, hogy ezen adatokat megtalálhatta volna bőven és részletesebben a Lexikonban, mert e rovat szük keretei nem engedik meg, hogy lexikoni közleményeket leadjunk s ezen szíveséget csakis azon, nagyon kis helységbeli olvasóinknak teszünk meg, kikről határozottan tudjuk, hogy Lexikonhoz nem juthatnak. Már pedig olyan nagy városban mint Szabadka, akad elég Lexikon.

Sz. D. Jenőháza. A tifuszos (kúteges) betegnél nagymérvű láz lép föl arca vörösfoltos, duzzadt lesz, a szemhéjak bedagadnak. Előítélet: széküls, étvágytalanság. Az éltífusz hazája Oroszország s nagyon is valószínű, hogy most is onnan került hozzánk Galiczián keresztül.

Gazdasszony. 1. A versetzi lángos a következőképen készül: A kidagasztott kenyértésztából megfelelő nagyságú kiszakítunk, sodróra segélyével kisujnyi vastagon palacsinta nagyságúra nyújtjuk s akár palacsinta-sütőben, akár lábasban, disznósírral zsömlépirosra sütjük és sózza, paprikázza az asztalra adjuk. A sütés folyamán keletkezett tésztaölyagokat villával szurkáljuk meg, hogy a lángos felülete egyenletes legyen. 2. A valódi vingál bontott előkelő uriaszonyok készítik Vingán.

K. J. Kétegyháza. Sorsjegyeit még nem sorsolták ki.

Sch. J. Szekszárd. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

S. V. Posalaka. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

Műveltség és intelligencia. Hígyje meg, nagyon sokat foglalkoztak már ezzel a kérdéssel és nagyon sokan. A czikk mindamellett, hogy helyenként a figyelmet lekötő dolgokat tartalmaz, nem közzelhető. Helyivel-közvetlen hibás nézetei vannak, s ha ez tisztán az ön egyéni felfogásán alapszik is, meg kellett volna világítani az ellenkező álláspontot is. Azok az urak, kik ifjkorukban nem szentelhetek időt a tanulásra, hogy az általános műveltséghez szükségeseket megszerezzék, sohasem lehetnek olyan műveltek, olyan intelligensek, mint azok, kik gyermekkorukban, akár kényszerítve, akár önmaguktól, intelligens légkörben, vagy tudományos iskolában nevelkedtek. A gyermek 12—18 éves korában a legfogékonyabb. Minden, amit lát, hall, reáragad. Magába szívja azt a levegőt, amelyben él. Ebben a korban nyeri a modort is, mely egész életén át lépten-nyomon kíséri. Már most azok, kik e kort túlhaladván, valami váratlan fordulat, vagy magasabb nivójú pozícióba jutás által meggyekeznek hiányos ismereteiket bővíteni, illetve megszerezni, ha félünkét végeznek. Lehetnek, illetve látszhatnak művelteknek, intelligensek-

EGYETERTÉS

nek, ez azonban csak félműveltség, félintelligencia. Ez épen olyan szemfényvesztés, mint a hólepel, mely betakarja a fekete földet. És jöhetnek önéledelett pillanatok, amint kitör belőlük a modor, a nyers fekete-ség, éppugy, amint a hirtelen jött enyhe idő meleg napsugarival keresztülolvasztja a hótakarót s itt is, ott is előtűnik a fekete föld. Jó modor nélkül igazi intelligencia el sem képzelhető. A modort nehéz később eltüntetni, az magától jön, ugy nevelődik az emberbe. Ezek volnának megjegyzéseink. Különben alkalmadtán hasonló zsánerű dolgait szívesen látjuk.

W. M. Meesekszabolcs. Sorsjegyeit még nem sorsolták ki.

Régi előfizető. 27. Pozsony. A kérdzett sorsjegy még nem nyert.

P. A. Ajka. Sorsjegyeit a törlesztési huzáson 360 koronával sorsolták ki.

Fehér lilom. Ön az ábrándvilág rózsakertjében jár még, legalább erről tanuskodik az édes naivsággal megirt levele. Ön a boldogok legboldogabb korszakát él most, hiába panaszkodik tehát, hogy nagyon boldogtalan. Nem boldogtalan az, nem is szérem, amit érez, hanem csak olyan előhírnökféle, édes bizserítő érzés, mely jelzi annak az ismeretlen, nagy valaminek, mit szerelemnek neveznek, a közeledtét. Ön azt mondja, hogy hármát is „szeret”. Dehogy, dehogy. A huszárhadnagyon csak a fényes gombok, a ragyogó hosszú kard, a kék attila s a piros nadrág színezvegezték. A másik, kit azért „szeret”, mert mindig tud valamit, amivel vidáma hangolja a legelkedvetlenebb kedélyeket is, nem olyan szeretetreméltó, mint ahogyan Ön gondolja. A harmadik „tetszik is, nem is”. Tetszik, mert különösen viselkedik, mindig magába zárkózik s a legutolsó helyen ül az asztalnál, s nem tetszik, mert szóval, mint egy szobor s „ha azok a szomorú szép szemek nem volnának”, még valami együgyű fiúnak tartaná. Látta, elérkezik még az az idő, mikor a huszárhadnagyt őrösek, azt a csacsogó fiatalembert talán közönségesnek fogja tartani, mert rájön, hogy a megagott irázissal való hajigálódzása csak szemfényvesztés. S könnyen meglehet, hogy abból az ostobának képzelt különös fiúból kipattan egy szép napon a lángész. Nagyon hosszú ám a kálvária, amit kegyednek végig kell járni s ha elérkezik az utolsó stációhoz, de sokszor visszasírja majd a mostani „boldogtalan” korszakot, fog még könyezni is, ha majd akkoron meghallja azt a szép nótát, hogy: „Hová tüntél, hová, ábrándok világa?”

2146. Nem nyert.

Sz. J. Esztár. Sorsjegyei nem nyertek.

G. H. V. Namény. A kérdzett sorsjegyek közül a 3449/39 és 3449/40. számú magyar vörös kereszt sorsjegyek a törlesztési huzáson egyenkint 14 koronával sorsoltattak ki. A kisorsolt értékek beváltását Wahrmann és Társa bankháza (VI. Teréz-körút 35.) eszközöli, hová minden ilyenmü ügyleteivel bizalommal fordulhat.

M. M. Vaia. A magyar vörös kereszt sorsjegy huzásredményét február 29-iki számunkban közöltük. Sorsjegye még nem nyert.

R. S. Hont-Te szér. Sorsjegyeit a törlesztési huzáson 15 koronával sorsolták ki.

H. G. 10. A kérdzett sorozatokat a törlesztési huzáson kihúzták ugyan, de az a régi 3%-os nyerevénykötvényre vonatkozik, melyeket nem konvertáltak. Minthogy a birtokában levő sorsjegyek konvertáltak, ezek még nincsenek kisorsolva.

S. Csónoplya. Márczius 15-én sorsolták.

Dr. V. J. Vöröskereszt sorsjegye a törlesztési huzáson 15 koronát nyert.

Kertkedvelő. Hogy kell-e hozzá virágtrágyát használni, azt — mivel a kérdéses földet nem ismerjük — nem mondhatjuk biztosan, de a legtöbb esetben megtűri a lápföld egy kevés táplálék hozzáadását.

M. Gyula. A minisztériumba, ha mindjárt napidíjnak is akar bejutni, nagy protekció kell.

Nem közzelhető: Holdas éjszaka. János bácsi tarisznyára. A nők és a férfiak. Zoltán diák. Szőke Dunán ring a csolnak... Ketten voltak. Anyám. Egy korhadat fakeresztél. Hajnali képek. Iluska meséje. — A többi beérkezett kéziratról a jövő számban mondunk véleményét.

„Itt a tavasz.” Itt van bizony, illetve itt lesz, s már előre is fáj a fejünk, hogy azokat a szép napokat ilyen zöngemények átolvasásával kell eltöltenünk. Sétáljon inkább minél többet s tartsa meg szép csendben magának a tavaszról alkotott véleményeit.

Idealista. Biz ez a vers nem sokat ígér és minket sem igen bátorít fel arra, hogy önt bátorítsuk. Megédesmélne, hogy „Aranka” sohase mosolyogjon önére, ezért a kriminális rossz versért.

Trombita szól. Nem a legjobb termék biz ez. Ettől a trombitaszótló ugyan örökre elmaradna a végítélet. Próbálkozzék mással.

Fiatal mama. Tegye el ezt a dolgot s majd ha három éves leánykája ezer hetes hajadonná fejlődik, olvassa ezt el neki, bizonyára örülni fog rajta. A mi mértékünket nem üti meg.

Kezde. Ha nem is árulta volna el, rájövünk, hogy első „kísérlet”. Reméljük, hogy az ötvenedik kísérlet jobb lesz. Türelem — eredményt terem.

T. József. Nem volna baj, hogy levelet nem tud írni, ha legalább jó verseket írna; de az se volna baj, hogy jó verseket nem tud írni; csak legalább ne írna vörös tintával. Szinte szemgyuladást kaptunk.

Z. Szilárd. Sorra kerülnek.

Szarvas. 1. Négy osztályból teljes vizsgát és teljes érettségi vizsgát kell tennie. 2. A tanfolyam szeptemberben kezdődik. 3. A helyek száma meg van határozva s tanácsos mielöbb pályázni az érettségi után.

Tudakozó. A legrövidebb utvonat: Kolozsvár—Nagyvárad—Gyula.

Váltókezelő. A nevezett grófok nagyon sokan vannak s a legjobb akarat mellett sem tudók megmondani, hogy a sok közül éppen a kérdzett, hoi lakik.

Hét éves előfizető. Leányának a latinból kell különbözeti vizsgát tennie s ha sikerül, szívesen felveszik az ötödik osztályba. Ha kiváló előmenetelt tanusit, az első félév letelte után ösztöndíjra, vagy tandíjmentességre egész bátran számíthat.

T. L. Bodófalva. A kérdzett sorsjegyek nem nyertek.

N. D. B.—t. Összes munkái a Franklin-Társulat kiadásában jelentek meg.

K. László. Még mindig nem húzták ki.

K. J. Kishegyes. Figyelembe vettük a sorokat s lehetőség szerint intézkedni fogunk.

B. P. Szolnok. A kérdzett pályanyertes művet nem közöltük, s így a kért számot se küldhetjük meg.

D. P. Levelét átadtuk a rovatvezetőnek további intézkedés céljából.

F. K. tanító. Szeged. Kérdzett bank részvényeire a felszámolás kimondása óta darabonként 65 koronát fizettek ki, mint a felszámolásból eredő kvótát. Ha ezt az összeget még nem vette föl, úgy küldje be a részvényeket a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepéhez (Budapest, V., Nádor-utca 4.) ahol azt a részvények lebélyegzése mellett kifizetik, vagy pedig adja át a részvényeket a kvóta beszedése végett valamely ottani intézetnek. Ugy halljuk, az említett összegben kívül nemsokára újabb kvótát is juttatnak a részvényeseknek, kísérje figyelemmel a lapunk közgazdasági rovatát, ahol annak idején megtalálja az erre vonatkozókat.

B. Ö. viz. 1. Erre a kérdésre a legközelebbi alkalommal felelünk. 2. Dán Testvérek. Budapest, Dorottya-utca 11. sz. 3. Reklám s a legtöbb esetben még tönkre is teszi az idegrendszert, ahelyett, hogy gyógyítaná. Akinek baja van, legjobban teszi, ha megbízható orvoshoz fordul s nem ad ki száz meg száz koronát neveltséges gépezetekre. 4. Nem szabad sok hússal táplálkozni, egyik minél több főzeléket. Kerülni kell a kávé- és tea-ivást, ellenben, minél több tejet fogyaszt, annál jobb. Különben a hizás titka az, hogy amit az ember eszik, jóízűen egye meg. 5. Reggelenként sósborszeszel dörzsölgendő.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. márczius 14-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változóan felhős idő uralkodott és elvétve fordult elő csapadék. A hőmérséklet többé-kevésbé süllyedt és maximuma: Fiumében meg Orsován 12 C°, minimuma pedig Árvaváralján —8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható, elvétve csapadékkal és lényegtelen hőváltozással.

Table with columns: Állomás, Ágymennyiség, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists weather data for various stations like Szatmárnémeti, Debrecen, Győr, etc.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

Huszár A.

Bpest, V., Gresham-palota (Mérleg-utcai oldalon).
TELEFON 81-08. A TELEFON 81-08.

főváros legmegbízhatóbb irodája

Osztályok:

HIRDETÉSEK

elhelyezése az összes bel és külföldi lapok részére. Körültekintő szakavatott módon. Hirdetéseket a lapokban feltüntetett nettó tarifa alapján számít. o o o o o o

INGATLANOK

vételének, eladásának garancia mellett közvetítése a legelőnyösebb feltétellel. Bankkölcsönök szerzése. Parcellázások elvállalása stb.

BERENDEZÉS

Lakások, ipartelepek, irodák stb. teljes felszerelése, úgy hogy a lakó, illetve kereskedő első rangú izléssel, praktikusán, teljesen berendezett helyiséget vesz át.

LAKÁSOK, BÉRHELYSÉGEK KÖZVETITÉSE

garancia mellett. A főváros egyedüli vállalata, mely az összes kiadó helyiségeket kerületenként állandóan nyilvántartja. o o o o o

ÜZLETEK VÉTELE ÉS ELADÁSA

ingyenes közvetítés mellett. Bármely üzletnek, ipartelepnek vevőt szerez. Bárkinek bármily üzletet, ipartelep közvetítési díj nélkül megszeresz. o o o o o o

ÁLLASKÖZVETITÉS

ingyen, minden jutalék nélkül, a legbiztosabb, legmegbízhatóbb reális hirdetési alapon. o o o o o o

Minek szenvedjen Ön,

ha a WEIDHAAS-féle

gyógymód által

ASZTMA

HÖRGHURUT, TÚDOBAJ, TÚDOVÉRZÉS, GYOMORBAJÁT megszüntetheti?

Ez a gyógymód ezeknek szerzett enyhülést és végül teljes gyógyulást, kik állapotuk javulásában már nem bíztak és kiket az orvosok feladtak; ugyanaz a gyógymód ez, melylyel Patai Mór ur Budapesten, Nyirfalvy Piroksa urhölgy Budapesten, Fekete Zsigmond ur Budapesten, Szkalicza József ur Kis-Mácsédon, Erasmus Borbála urhölgy Grabácson stb. sok évi szenvedéstől megszabadultak.

Titkos szerekhez semmi köze, sőt ellenkezőleg, a hogy ma mutatják be a betegnek, a természetes gyógymód terén elsőrangú tekintélyek tanulmányának és azoknak a tapasztalatoknak eredménye, melyeket sok évi gyakorlat alatt

több mint 50,000 betegen,

kik hasonló bajokban szenvedtek, gyűjtöttünk. Különösen kiemelendő az, hogy ámbár ez a gyógymód sokkal hatásosabb, mint bármiféle más kezelés, mégis rendkívül olcsó, úgy hogy, amiről a betegek jelentéseibe való betekintés utján bárki is meggyőződhetik, minden rendű és rangú egyének használhatják.

Kérje levelezőlapon a „Spiro spero“ (Mig lélegzel, remélj) füzetet, megtudhat belőle mindent és láthat benne számtalan hála- és elismerő-nyilatkozatot. Azonnal megküldi.

teljesen ingyen

a „SPIRO SPERO“ gyógyintézet
DRESDEN - NIEDERLOSSNITZ, Schulstrasse 100.

LEGSZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓBB
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összeosztható vagy kivethető 8 matracos 19 ft.
Bodronygyűtetek méret szerint 5 főtől feljebb.
GICHNER JÁNOS
ágynevelő rész- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20,
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket
bármelyik ingyen és bérmentve küldök,
Gyermekágyak vagy választékban. Még nem felelt árukat kifizetésben vagy a pénzt visszafizetésben.

Garancia 1 ére
50 kr-tól feljebb
Földtől

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
ittal a legújabbak árak mellett ajánlatok

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakaszalók, járgény-cseplőgépek, lóhőre-cseplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szónagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J. káplók, szecskévkők, répvágók, kukorica-morzsolók, dertők, őrlőmalmok, egyetemes aczél-szék, 2- és 3-vasú ezek és minden egyéb gazdasági gépek.

T. CZ. Szíves figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek, minden néven nevezendő **régi kályhák átalakítási munkálatát**, valamint az elismert szab. „Reform“ fatűzelésre alakítandó kályhákat legcélyszerűbben a tavasz mentén eszközöltetni. — Megjegyzésül felhozzuk, hogy a legegészségesebb és legtisztább othont csakis az ismert szab. „Reform“ fatűzeléses kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel!

HARDTMUTH L. ÉS C.

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 6. szám.

Sző öltványok: hiányok pótlására 2 éves dug gyökereket, zöldoltással készítve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint

Fásoltványok: Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépek: séphibával, **eredési biztosítással** ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra olva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizlingi, fehér és piros Szienka-tenka, Furmint, Sárfehér, Mézestehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kővidinka, Mikovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling, **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passalutti, Tokaji Chassolas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft. sima Rip. Port. II. oszt. 5 ft. gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft. gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 ft. gyökeres 2 éves gyökér 18 ft. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Öltványaimat teljes telelősséget vállalok s ha: vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem és pénzt visszaadom. Tavaszti szállásra is elfogadok mar most előjézést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. **Hegyibor** fehér 50, siller 50, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Berlini Victoria Általános Biztosító Részvény-Társaság. Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1905. dec. 31-én 7,212,089.80 | Hóvátal az 1905. évben 133,673.09
Vagyónállomány 1905. dec. 31-én 630,877.79 | Évi nyereség 61,713.

Különös előnyök: Megtámogathatlanság: A kötvény egy évi fennállás után szemiféle alapon sem tanulható meg. — Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjazalék és azután az egész biztosítási összeg fizetési kötelezettség. — Világkötvény: Kezdeti legva tartózkodás és utazás az egész földön pontosan azéllal megengedve. — A biztosítás megszüntetésének kizárása: Harom évi fennállás után a biztosítás nem vanat érvénytelen. — Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték három évi fennállás után. — Megszűnt biztosítások érvénybe helyezése: hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül eszközölhető. — Háborúbiztosítás: teljesen költségmentesen. — Nyereségnyeresésesedés: A lista nyereség ny 90% a a biztosítottaknak szavazottak. Az 1905. évi listán a tisztá nyereség 95% a, azaz 24,72,038.31 K utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségnyeresés. — Már 1878. óta az összdíjbeli-zetések 1% -val emelkedő osztalék szítotik ki. — Póda: 10.00 koronára szóló megézés és halál esete 25 évi időtartammal közzé biztosítás egy 30 éves egyén részére összesen 6000.- koronába kerül. Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ügyes képviselők alkalmaztatnak.

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére
Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.